

סֵפֶר

אֵזֶר הָאֵזֶרֹת

חַג הַפֶּסַח

★ הַמִּפְתָּח לְקוּטֵי מוֹהַר"ן ★

חַג הַפֶּסַח | סְפִירַת הָעֶמֶר | כְּלָלִיּוֹת שְׁלֹשׁ רִגְלִים

גְּלִיזוֹן 160 - חַג הַפֶּסַח תַּשְׁפ"ב לַפ"ק

המכתב

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג'ליון 160

חַג הַפֶּסַח

שְׁנַת תשפ"ב לפ"ק

הוצאות הגליון נתנדב ע"י אנ"ש היקרים

לע"נ הרה"ג איש צדיק תמים
מוהר"ר אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע ח' אלול תשע"ח
תנצב"ה

רפואת

מלכה בת ברנה אסתר

רפואה שלימה בקרוב

תְּכֵן הָעֲנִיִּים

המפתח ללקוטי מוהר"ן

[א] חג הפסח ג

[ב] ספירת העמר עב

[ג] כִּלְלִיּוֹת שְׁלֹשׁ רִגְלִים פב

[ד] שְׁבִיעֵי שָׁל פֶּסַח פט

[ה] ספור נסיעת הפעל"ש שם טוב לארץ ישראל ... קי

לקוטי תפילות

[א] חג הפסח קיז

[ב] ספירת העמר קכג

[ג] כִּלְלִיּוֹת שְׁלֹשׁ רִגְלִים קכז

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עם תורה
דעתיקא סתימאה

דְּעֵתִידָא
לְאַתְגְּלִיָּא
לְעֵתִיד־לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

חג הפסח

– לפי סדר פסוקי הפרשיות שמות ואראבא –

ראשי־תבות 'פורים'. פי 'פורים' הוא דרך
לפסח, שיהיו יכולים להיות נזהרין מחמץ.

פי בתחלה היו כל ההתחלות מפסח,
ועל־כן כל המצוות הם זכר ליציאת
מצרים, ועכשו' וכו'.

ג.

(שיחות־הר"ן רלה)

רבנו ז"ל הזהיר מאד (בלקוטי־מוהר"ן ח"ב מד):
"לבלי להחמיר חמרות יתרות בשום
דבר". וגם בענין החמרות יתרות בפסח,
לא היה מסכים כלל על המרבים לדקדק
יותר מדאי, ונכנסים במרה־שחורות
גדולות.

והאריך בשיחה זו אז – פי איש אחד
מאנשינו שאל לו ז"ל שאלה
אחת בענין איזה חמרה בפסח איך
להתנהג?! – ואז התלוצץ ממנו מאד!

והרבה לדבר מענין זה: "שאינ צריכין
להפש אחר חמרות יתרות
ושגעון ובלבולים". ואמר: "שהוא בעצמו
גם־כן כבר היה שקוע בענין זה מאד, שהיו
עולים על דעתו חמרות יתרות מאד מאד".

ופעם־אחד היה חושב מחשבות בענין
המים על פסח' – שחשש:
שמא יש איזה משהו במים ששואבין.

ואם יכין לו מים על כל ימי הפסח כמו
שנוהגין קצת, גם זה לא הוטב בעיניו,

– כלליות חג הפסח –

א.

(ח"א רא)

מרמז ב'תרגום איכה': "שבפסח צועקין
בהתפלה" – על פסוק (איכה ב, ז):
"קול נתנו בבית ה' פיום מועד" – בתרגום:
"בכל עמא דמצלין בהגא דפסחא".

ב.

(ח"ב עד)

"אחר 'פורים' קורין 'פרשת פרה', כדי
שיהיו טהורין לעשות הפסח"
(מגלה כט.).

וזה בחינת (שיר־השירים ה, יג): "שפתותיו
שושנים נטפות מור עבר".

"שפתותיו" – זה בחינת 'פסח' 'פ"ה
ס"ח' (פריעץ חיים, שער חג
המצות פ"א).

"שושנים" – 'שושנה' היא 'אסתר' (שם
פורים פ"ו). "נטפות מור עבר" –
זה בחינת (שמות ל, כג – חלין קלט): "מרדכי, מר
דרור", לשון 'חרות', בחינת 'חרות של
פסח'.

ועל־כן צוה של 'פורים' מרמז ב'פסח',
בפסוק (שמות כג, טו): "שבעת ימים
תאכל מצות באשר צויתך למועד חדש
האביב, פי בו יצאת ממצרים ולא יראו פני
ריקם". מ'מצרים' ולא יראו פני ריקם,

כי קשה לשמר היטב המים מערב-פסח על כל ימי הפסח.

ולא הוטב בעיניו שום מים, רק מי מעין הנובעים ויוצאים והולכים ובאים מים חדשים בכל עת. אבל במקום שהוא ז"ל היה יושב, לא היה שום מעין פזה.

והיה בדעתו לנסע על פסח למקום שיש שם מי מעין פזה, כל-כך נכנס בחמרות ומרה-שחורות ודקדוקים יתרים.

אבל עכשו הוא מתלוצץ מזה - כי אין צריכין לחפש אחר חמרות יתרות, אפלו בפסח.

כי עקר העבודה באמת, הוא תמימות ופשיטות, להרבות בתורה ותפלה ומעשים טובים, בלי לחפש לחדש דוקא חמרות יתרות, רק לילך בדרך אבותינו הקדמונים, ו"לא נתנה התורה למלאכי-השרת" (ברכות כה: יומא ל. קדושין נד. מעילה יד:).

ד.

(חיי-מוהר"ן פט)

כל סדר הזמנים של כל השנה, דהיינו ראש השנה וכו', פסח וכו' - בכל זמן וזמן מאלו הזמנים אין אני פמו מקדם! - אז ס'קומט די צייט, בין איך נישט דאס וואס פריער!

המונחן מדבריו היה: שבכל אלו הזמנים, הוא בא על השנה ודעת החדש לגמרי, ואינו עובד את השם-יתברך באלו הזמנים עם העבודה שעבד כבר באלו הזמנים בשנים שעברו, רק בכל שנה ושנה הוא בא על השנה החדשה לגמרי, ויש לו עבודה חדשה באלו הזמנים.

ה.

(שיח-שרפי-קדש ח"ג קעה; תמימי-דרך מכתב נד)

פעם בפורים אמרו למוהרנ"ת ז"ל: שרבי נחמן בן מרת חיה בת רבנו שוהה בביתו של רבי מרדכי (הוא העשיר רבי מרדכי רוטנזייט ז"ל): "נחמן שוהה בבית מרדכי" [נחמן שטייט איין ביי מרדכי'ן]!

נענה ואמר: "בן הדבר נוהג, שב'פורים' שוהה 'נחמן', הוא נשמת הצדיק, אצל 'מרדכי-הצדיק'! - וב'פסח' שוהה הצדיק אצל 'פסח'! - וכן בכל יום-טוב!" [אזוי איז, פורים שטייט איין נחמן ביי מרדכי'ן, פסח שטייט איין נחמן ביי פסח].

ו.

(שיח-שרפי-קדש ח"ג קעב; תמימי-דרך מכתב מז; נד)

שמע פעם מוהרנ"ת ז"ל: איך שמתאונן אחד מאנשי-שלומנו לפני חברו, היות שמתקרב והולך חג הפסח, ועדין אין לו צרכי החג לו ולבני-ביתו, ואמר לו בכאב: "וכי מהיכן אקח עבור החג"?! [וואו נעמט מען אויף פסח].

פנה אליו מוהרנ"ת ז"ל ונחמו: "על פסח יהיה לך"! באומר לו: "אחי! אל תדאג! - אולם איך זוכים לקחת את ה'פסח' בעצמו"! [אויף פסח וועט זיין, ווי נעמט מען דעם פסח אליין].

באומר: זאת אינה דאגה! - העקר הוא לכסף ולהשתוקק אל קדשת והארת הפסח בעצמו, כדבעי!

[שיח-שרפי-קדש ח"ו של: היה אומר רבי לוי יצחק בענדער ז"ל, לענין שיחתו של מוהרנ"ת ז"ל, לענין פסח: "מהיכן לוקחים את הפסח בעצמו"! - שהכונה הפשוטה שבדבריו הוא: ששאל: "איך נזכה כבר לצאת מהגלות,

וּנְזַכָּה כָּבֵד לְהַקְרִיב אֶת הַקְּרִבְנֵי-פֶסַח בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ
בְּיָדְתָּ וּבְיָדֵינוּ!]

ז.

(שיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח"ה פח)

פַּעַם כְּשֶׁהִתְקַרַּב חַג הַפֶּסַח, וְעַדְיָן לֹא הָיָה
לְמוֹהַרְנָת ז"ל, מִסְפִּיק בְּיַד הוֹצָאוֹת
הַחֶג, כְּשֶׁרָאָה שְׁמִמְלָאִים אֶת הַחֲבִית בְּמִים
עֲבוּר יְמֵי הַחֶג, הִתְאַזַּר וְהִתְחַזַּק, עַד שֶׁרָקַד
מְרֹב שְׂמִיחָה כְּשֶׁהוּא עוֹנֶה וְאוֹמֵר בְּשִׂמְחָה:
"תּוֹדָה לָקַל יֵשׁ לָנוּ כָּבֵד מִים עֲבוּר יְמֵי
הַחֶג".

ח.

(שיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח"ב תשפ)

מוֹהַרְנָת ז"ל אָמַר: שְׁבַסְדֵּר הַהֲגָדָה, סִדְרוּ
לָנוּ חֻכְמֵינוּ ז"ל, לֹאמֵר וּלְנַגֵּן אֶת
הַפְּזֶמוֹן: "אֲדִיר הוּא יְבֻנָּה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב"
בְּסוּף הַסֵּדֶר, בְּיַד שִׁיִּצְאוּ בְּזֶה יְדֵי חוֹבֵת
'אֲמִירַת תְּקוּן חֲצוֹת'! - כִּי בְּסוּף הַסֵּדֶר, אִז
כָּבֵד עֵת חֲצוֹת לִילָה!

ט.

(שיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ ח"ב רלג)

פַּעַם כְּשֶׁבִקֵּר רַבְּנוּ ז"ל בְּבֵית בְּתוֹ אֲדָל,
בְּיוֹם הָאַחֲרוֹן שֶׁל פֶּסַח - נִתְּנָה לוֹ
בְּמַרְק 'שְׁנֵי קִנִּיִּדְלָאָד'.

אָמַר לָהּ רַבְּנוּ: "עוֹד יֵהִיוּ לָךְ שְׁנֵי בָּנִים!"
[כִּי סָבְלָה בְּמִשָּׁף זְמַן רַב, אֲצַעַר גְּדוּל בָּנִים,
שְׂמִתּוֹ אֲצַלָּה בְּעוֹדִם צְעִירִים, לֹא-עֲלִינוּ]. וְנוֹלַד לָהּ
אֲחֵר־כֶּף בֶּן וּבֵת, הֵלֵא הֵמָּה רַבִּי אֲבֵרָהָם
בְּעֶרְבֵי וְאַחֲתוֹ רַבְּקָה.

י.

(שיח־שׁרפֿי־קדֿשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג תעו)

מוֹהַרְנָת ז"ל הָיָה אוֹמֵר אֶת הַהֲגָדָה,
בְּקוֹל רֶם וּבִשְׂאֵנָה (עֵינָיו לְהִלֵּךְ ח"א
כ, י: לֹאמֵר הַהֲגָדָה בְּקוֹל רֶם, וְהוּא 'תְּקוּן-הַבְּרִית').

וּפַעַם-אַחַת כְּשֶׁהֲגִיעַ לְהַתְּבוֹת: "וּבְמוֹרָא
גְּדוּל, זֶה גְּלוּי שְׂכִינָה" - אָמְרָה בְּצַעֲקָה
וּבִשְׂאֵנָה, וְנִפְלַח חֲלָשׁוֹת. וְכָל הַנּוֹכָחִים הִבִּינוּ
וְהִרְגִישׁוּ: שֶׁרָאָה אִז מוֹהַרְנָת ז"ל גְּלוּי
שְׂכִינָה'.

גַּם אַרְעֵי פַּעַם: שְׁלֹרֵב הַתְּלַחְבוֹתוֹ בְּאֲמִירַת
הַהֲגָדָה, כְּפֶסַח מוֹהַרְנָת ז"ל אֶת פָּנָיו
הַנְּלָהֲבִים שֶׁבְּעֵרוּ מְאֹד.

- שְׂאָר עֲנִינִים וְהַשְׂיָחוֹת -
נִמְצְאִים כָּל עֲנִיָּן וְעֲנִיָּן בְּמִקְוָמוֹ

"הַבָּאִים מִצְרֵימָה" (שְׁמוֹת א. א-ה)
- עֲנִינֵי גְלוּת מִצְרַיִם -

יא.

(ח"א ד, בְּסוּף)

עַל-יְדֵי 'וְדוּיִדְבָּרִים' לְפָנָיו הַצְּדִיק־הָאֵמֶת
- מַעֲלָה 'מְלֻכּוֹת-דְּקָדְשָׁה'
לְשֶׁרְשָׁה, וּמִבְטֵל 'מְמַשְׁלֵת עֵבוֹם', וְזוֹכָה
לִידֵעַ: "שְׁכַל מְאֲרַעוֹתָיו הֵם לְטוֹבָתוֹ!" -
וְזֹאת הַבְּחִינָה הוּא 'מַעֲיִן עוֹלָם-הַבָּא'.

וְזֵהוּ (שְׁמוֹת כ, ב): "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ" - הֵן
'הוֹי' ה' הֵן 'אֱלֹקֶיךָ', תְּבִינָה: שְׁכַל זֹאת
'אֲנֹכִי'.

"אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" - דְּאִיתָא
בְּמִדְרָשׁ (בְּרַאשִׁית-דְּבַר טז, ד): "כִּי כָּל
הַגְּלוּיֹת נִקְרְאוּ עַל שֵׁם 'גְּלוּת-מִצְרַיִם' -
מִפְּנֵי שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל".

הֵינּוּ: שְׁעַל-יְדֵי הַצְּדִיק' - נִתְּבַטַּל
'מְלֻכּוֹתָם וּמְמַשְׁלֵתָם שֶׁל הָעֵבוֹם',
וְעוֹלָה מִתּוֹכָם 'מְלֻכּוֹת-דְּקָדְשָׁה'.

"מבית עבדים" - זה רמז על בטול המדות ירעות של ארבע יסודות המכנים בשם 'עבדים' וכו'.

יב.

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה)

כשפגם אברהם ב"מה אדע" (בראשית טו, ח), ובזה פגם ב'רשת ארץ', שהיא בחינת 'אמונה', בחינת 'תפלה' - ה'יה גלות מצרים'.

ודוקא "יעקב ובניו ירדו מצרים" (יהושע כד, ד - בהגדה של פסח) - כי הם בחינת שנים עשר נסחאות התפלה (שערי הכפונות, דרושי עלינו לשבח א).

והוריד אותם בגלות. ו'מצרים' הוא 'הפך הנסים', כמו שכתוב (שמות יד, כז): "ומצרים נסים לקראתו" - שאין שם מקום הנסים, ואין שם מקום התפלה, כמו שכתוב (שם ט, כט): "והיה כצאתי את העיר אפרש את כפי".

"וכל הגליות מכנים בשם 'מצרים', על שם שהם מצרים לישראל" (בראשית רבה טז, ד). וכשפוגמין ב'אמונה', ב'תפלה', ב'ארץ ישראל', יורדין לגלות' - לפי ירדתם ולפי הפגם שפגם, בן צריך לירד לעמק הגלות של מצרים, כמו שיירדו יעקב ובניו למצרים, כש'אמר אברהם (בראשית טו, ח): "במה אדע", על ירשת ארץ'.

יג.

(ח"א יט, ד - "ארמי אבד אבי וירד מצרימה")

עקר תגברת הקלפה, אינו אלא על ידי לשון 'תרגום', בבחינת (דברים כו, ה; הגדה של פסח): "ארמי אבד אבי", ובבחינת (במדבר כג, ז): "מן ארם ינחני בלק", שהוא

לשון 'תרגום', לשון 'ארמי' - שדרך שם מתעוררים לינק מהקדשה.

ועקר בנינה ושלמות של לשון הקדש' - אינו אלא על ידי שמפילין הרע של התרגום, ומעלין ה'טוב שבתרגום', ל'לשון הקדש' - שעל ידי זה נשלים לשון הקדש'.

ולכן הארמי, שהוא "ארמי אבד אבי" הנ"ל - רצה לינק מהקדשה על ידי התרגום, ועל כן קרא לו (בראשית לא, מז): "יגר שהדותא".

ו'יעקב' - היה מעלה את התרגום ל'לשון הקדש', ועל כן קרא לו (שם): "גלעד", ב'לשון הקדש'.

יד.

(ח"א כ, י)

"וישלח משה מלאכים מקדש אל מלך אדום, כה אמר אחיה ישראל אתה ידעת את כל התלאה אשר מצאתנו, וירדו אבותינו מצרימה וכו', וירעו לנו מצרים וכו'" (במדבר כ, יד-טו).

"אתה ידעת" דיקא - כי כל הענשים על ידו, "ובפרט גלות מצרים שהיה על פגם הברית" (שערי הכפונות פסח א), כי 'פגם הברית' הוא 'פגם הדעת'. ועל 'פגם הברית', 'הרב' בא, בבחינת (ויקרא כו, כה) "הרב נקמת" וכו', והוא ממנה על 'הרב'.

טו.

(ח"א סב, ה; ח"א קסג; פתב"ד רבנו ז"ל השיך לח"א סב, הנדפס בסוף הספר)

לפעמים מנח הדבור' ומוכן לצאת, ואינו יוצא דרך ה'פה', כ'אם דרך הערף'.

כי יש שלש קלפות' שרוצים תמיד לתפס
ה'דבור' לעצמם, בפרט דבור הקדוש
מאדם גדול, כי אצלם כל הדבורים יפים
ונאים וחסובים ורוצים לתפסם, מכל-שכן
כשהדבור נאה באמת וכו'.

ועקר 'תקוה-הדבור', הוא על-ידי
ה'תענית' - כי עקר 'ניקת
הקלפות', אינו אלא מ'אחורי-הקדשה'.
וכשמתגברים ה'תאוות' על האדם - הוא
התגברות ה'קלפות' על הקדשה.

ו'ראשי-התאוות' - הם ה'שלש
קלפות', 'שלשה שרי
פרעה': 'שר האופים', ו'שר המשקים',
ו'שר הטבחים' (בראשית מ, ב'ג) - שהם: 'קנה',
ו'זשט', ו'זרידין' (שערי-הפסוקים וישב) - שהם
בחינת 'תאוות אכילה ושתיה', שהם
'ראשים', שכל התאוות נמשכים אחריהם.

ויניקתם: מ'פרע"ה' שעומד 'אחורי-
הקדשה', שהוא אותיות
'הער"ה', הינו 'אחורים' (שערי-הפסוקים שם).

ועקר יניקתם: מה'דבורים', בחינת (בראשית
שם, א): "אחר הדברים" - כי 'קנה'
ו'זשט' ו'זרידין', הם סמוכין ל'חמשת
מוצאות הפה' - ותופסין ה'דבור' ל'ה'ערה',
וממשיכין ה'דבור' ל'גלות-מצרים', בחינת
'מצר הגרון' (שערי-הפונות, פסח), בחינת (תהלים
סט, ד): "נחר גרוני", ואינו יכול לדבר שום
דבור לפני השם-יתברך.

ואזי צריך להדביק ולהסתיר 'אחורי-
הקדשה' שלא יינקו.

ו'דבקות אחורי-הקדשה', היא על-ידי
ה'תענית' וכו', (עין בפנים), שהוא
עקר הכנעתן של ה'שרים' הנ"ל.

ועל-ידי ה'תענית' שמרעיב עצמו -
ממשיך 'מימי החסדים' ללחלח
הגרון, ואז יוכל לדבר. [עין עוד בפנים, ובפרשת
לך-לך בפסוק (בראשית יב, י): "ויהי רעב בארץ"].

טז.

(ח"א סו, ד-בסוף)

לפעמים נתחבין 'אותיות הדבור'
ב'מצר-הגרון' (שער הפונות, פסח),
ואי-אפשר להוציא ה'דבור' בשלמות, בחינת
'הייזעריק' [קול צרוד].

וצריך לראות להוציא הדבור מ'מצר-
הגרון', שיוכל לדבר בשלמות -
דהינו: להמשיך 'נקדות' אל ה'אותיות'! - כי
בלא 'נקדות' אי-אפשר לדבר שום 'אות'.

ול'המשיך' 'נקדות' אל ה'אותיות' - הוא:
על-ידי ה'חשק והפסופין'
שחושקין לעשות המצוה. ועקר גדל
ה'חשק' נעשה על-ידי ה'מניעה' שפזמינין
לו.

וזו בחינת (דברים כו, ה - הגדה של פסח): "וירד
מצרימה", "אנוס על פי הדבור" -
שכשה'דבור' יורד ב'מצר-הגרון', שזה
בחינת 'גלות-מצרים' - אזי הוא "אנוס על
פי הדבור" - הינו: שיש לו 'אנס ומניעה',
על-ידי שאין 'נקדות' לה'אותיות', ואינו יכול
להוציא מ'מצר-הגרון', שמה באין כל
המניעות.

וזוהו בחינת: "אנוס על פי הדבור" -
שעל-ידי שאין ה'דבור' בשלמות,
על-ידי-זוהו הוא 'אנוס'.

יז.

(ח"ב א, י)

"אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ
מצרים מבית עבדים" (שמות כ, ב).

כִּי 'אֶרֶץ מִצְרַיִם' מְלֵאָה גְלוּלִים וְעֲבוּדָה-
זָרָה, וְעַל־כֵּן נִקְרָאִים "בֵּית עֲבָדִים", בַּחֲנִינָת
'עֲבֹדוֹת'.

יח.

(ח"ב תה.)

"וְהִגְלִיתִי אֶת בְּנֵי" (בְּרֻכּוֹת ג.) - זֶה בַּחֲנִינָת
'בְּטוּל הַנְּבוּאָה' שֶׁבָּאָה
מ'נַפְשׁוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, בַּחֲנִינָת (דְּבָרִים י, כב):
"בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יִרְדּוּ אֶבְתֵּיךָ מִצְרִימָה",
רְאשֵׁי־תִבּוֹת: "נְבִי"א. כִּי 'גְלוּת בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל, הוּא בַּחֲנִינָת 'בְּטוּל הַנְּבוּאָה', שֶׁבָּאָה
מ'נַפְשׁוֹתָם'.

יט.

(ח"ב עג.)

עֵקֶר הַזְּדֻכּוֹת 'שְׁנַיִם־עֶשֶׂר שְׁבֻטֵי יִי־ה',
שֶׁהֵם 'מ"ט ט אותיות', בַּחֲנִינּוֹת 'מ"ט
שְׁעָרֵי־תְּשׁוּבָה' - הִיָּה ב'מִצְרַיִם', שֶׁהוּא
בַּחֲנִינָת 'מִצְרַ־הַגְּרוּן' (שְׁעָרֵי־הַכְּנֻת פֶּסַח), שֶׁהוּא
בַּחֲנִינָת 'תְּשׁוּבָה־עֲלָאָה' (שָׁם; פְּרִיעֵ־עֲחִיִּים, חג-
הַמִּצּוֹת פ"ז).

כ.

(ח"ב עט - רְאשֵׁי־פָרְקִים שֶׁל רַבְּנֵי ז'ל)

"אֵל תִּקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם" (בְּרֵאשִׁית מו, כט),
ב'מִצְרַ הַגְּרוּן' (שְׁעָרֵי־הַכְּנֻת פֶּסַח),
בְּשַׁעַת בַּחֲנִינָת (דְּבָרִים ד, ל): "בַּצַּר לָךְ".

כא.

(שיחות־הַר"ן פה.)

כְּשֶׁרוּאָה אָדָם נְסִיעָה לְפָנָיו, אֵין לוֹ
לְהִתְעַקֵּשׁ לְמַנַּע מִזֶּה לִישֵׁב
בְּבֵיתוֹ דְּיוֹקָא! - כִּי בְּכָל־מְקוֹם שֶׁנוֹסֵעַ לְשָׁם,
מִתְקַן שָׁם אֵיזָה דְּבַר, רַק שִׁיזְהַר לְהִיּוֹת שְׁמוֹר
מִן הָעֵבְרָה חֲסִידוֹשְׁלוֹם, אֲפֹלוֹ אִישׁ פֶּשׁוּט
לְגַמְרֵי.

כִּי בְּיֹדָאֵי אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי, אֲפֹלוֹ הַפְּחוֹת
שֶׁבַּפְּחוֹתֵיךְ, עַל־כָּל־פָּנִים הוּא עוֹשֶׂה
כְּמָה דְּבָרִים שֶׁבְּקֻדְשָׁה בְּכָל־מְקוֹם אֲשֶׁר הוּא
שָׁם. וְעַל־כֵּן בְּיֹדָאֵי הָאָדָם מְכַרְח מִן הַשָּׁמַיִם
לְהִיּוֹת שָׁם בְּאוֹתוֹ מְקוֹם דְּיוֹקָא, כְּדֵי שִׁיתְקַן
שָׁם מַה שֶׁהוּא דְּיוֹקָא צָרִיךְ לְתַקַּן שָׁם.

עַל־כֵּן הוּא טוֹבָה לְפָנָיו מַה שֶׁנִּזְדַּמֵּן לוֹ
נְסִיעָה לְשָׁם, כִּי אוֹלֵי יִהְיֶה מְכַרְח
לְבוֹא לְשָׁם 'בְּשִׁלְשָׁלוֹת שֶׁל בְּרֻזְל', וְכִמּוֹ
שֶׁאָמְרוּ רַז"ל עַל יַעֲקֹב אָבִינוּ' (שַׁבָּת פט:):
"רְאוּי הִיָּה יַעֲקֹב לִירֵד לְמִצְרַיִם
בְּשִׁלְשָׁלוֹת שֶׁל בְּרֻזְל, אֲלֵא" וְכו'.

כְּמוֹ־כֵן הוּא בְּכָל אָדָם, שֶׁהוּא טוֹבָה לְפָנָיו
מַה שֶׁמִּזְדַּמֵּן לוֹ נְסִיעָה לְשָׁם, כִּי
בְּלֵא זֶה אוֹלֵי הִיָּה מְכַרְח לִירֵד לְשָׁם
בְּשִׁלְשָׁלוֹת וְכו' חֲסִידוֹשְׁלוֹם.

כב.

(שיחות־הַר"ן פו.)

ה'פְּרִיסְטֵאקֵס' (פֶּזֶז וְכַרְכּוֹר) שְׁעוֹשֵׁין
בְּשַׁעַת דְּקוּדִין' - זֶה
בַּחֲנִינָת (בְּרֵאשִׁית מו, ד): "אֲנֹכִי אֵרַד עִמָּךְ
מִצְרִימָה, וְאֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ".

כִּי "גְלוּת־מִצְרַיִם הִיָּה, בְּשִׁבִיל לְבָרֵךְ
נִיצוּצֵי קָרִי שֶׁל אָדָם־הֶרְאִשׁוֹן" (פְּרִי־
עֲרֵ־חַיִּים, חג הַמִּצּוֹת פ"א), וְה'תְּנָה' הִיא 'תְּקוּן
וְיַחּוּד הַבְּרִית', שֶׁהִיא בַּחֲנִינָת: "אֲנֹכִי אֲעֲלֶךָ
גַּם עִלָּה".

כג.

(תִּי־מוֹהַר"ן, הַשְּׂמֹטוֹת בְּסוּף־הַסֵּפֶר, נִדְפַס בְּסוּף
סְפָרֵי־מַעֲשֵׂי־דְּפוּס רֵאשׁוֹן שְׁנַת תַּקַּע"ה)

"עַל מִשְׁקַל שְׁנֵי סְלָעִים מִיֵּלָת, נִתְגַּלְגַּל
הַדְּבַר וְיִרְדּוּ אֲבֹתֵינוּ לְמִצְרַיִם" (שַׁבָּת י:).

"וַיְהִי כָּל נֶפֶשׁ יִצְאֵי יֵרֶךְ יַעֲקֹב שִׁבְעִים נֶפֶשׁ"
 (שמות א, ה)
 "בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יֵרְדוּ אֲבֹתֶיךָ מִצְרַיִמָּה"
 (דברים י, כב; הגדה של פסח)
 - עֲנִין 'שִׁבְעִים נֶפֶשׁ' -

"מִשְׁקַל שְׁנַי סֻלְעִים מִיֹּלֶת" - הינו
 בחינת מלי', הינו בחינת
 'דבורים' ששונים 'שני סלעים'.

"על-ידי-זה נתקנאו בו אחיו וירדו
 למצרים" - פי "עקר גלות
 מצרים' היה, לתקן 'פגם-הדבור', שפגמו בו
 'דור-הפלגה' שקלקלו ב'דבור' ואמרו (בראשית
 יא, ג): 'הֲבֵה נִלְבְּנָה לְבָנִים'" (שערי-הכניעות פסח).

כה.

(ח"א לו, א-ב)

זהו כלל: כי 'כל נפש מִיִּשְׂרָאֵל, מִשְׁרַשׁ
 ב'שבעים-נפש של בית יעקב,
 ו'שבעים-נפש של בית יעקב, מִשְׁרַשִּׁים
 ב'שבעים-פנים של תורה".

ו"זה לעמת זה עשה האלקים" (קהלת ג, יד)
 - שפנגד 'שבעים-נפש של בית
 יעקב, הם 'שבעים לשון' - שכל 'לשון'
 ו'לשון' יש לה 'מדה רעה' בפני-עצמה, מה
 שאין בחברתה, ומחמת המדות האלו הם
 מרחקים מ'שבעים-פנים' של תורה.

וכשה'נפש של בית יעקב' (בראשית מו,
 כז) באה בגלות תחת יד
 'שבעים לשונות', הינו: ב'מדותיהם הרעים'
 - אזי היא ראמת 'שבעין קליו', פיולדת
 שקדם הלדה "שצועקת שבעין קליו" (זהר
 פנחס רמט):.

וזהו כלל: ש'כל נפש מִיִּשְׂרָאֵל, קדם
 שיש לה התגלות בתורה ובעבודה,
 אזי מנסין ומצרפים את הנפש בגלות של
 'שבעים-לשון', הינו: ב'תאוותיהן'.
 וכשהיא באה ב'מדותיהן' בגלות, אזי ראמת
 'שבעין קליו'.

כי 'התגלות' היא בחינת 'לדה' וכו'. פי
 ה'קלפה' קדמה ל'פרי', ומי שרוצה
 לאכל ה'פרי', צריך לשבר מקדם ה'קלפה'.
 לכן קדם ה'התגלות' - מכרח הנפש לבוא
 ב'גלות', הינו ב'מדותיהם', כדי
 לשברם, ולבוא אחר-כך ל'התגלות'.

כד.

(ספורי-מעשיות, מעשה יב מבעל-
 תפלה, ברמזי רבנו ז"ל בסוף)

עין-שם כל הקאפיטל (ישעיה לא) שמדבר
 מענין כל המעשה הנ"ל (של
 הבעל-תפלה): "הוי הירדים מצרים לעזרה
 ועל סוסים ישענו. ומצרים אדם ולא א-ל
 וסוסייהם בשר ולא רוח".

הינו: בחינת המדינה שסמכו עליה
 ה'מדינה של עשירות', שהם
 יושיעו אותם.

כי לפי טעותם סברו: שהם בלם אלקות,
 וסוסייהם הם מלאכים! כמבאר לעיל
 בתוך המעשה עין-שם. וזה שסים הפסוק:
 "ומצרים אדם ולא א-ל, וסוסייהם בשר"
 וכו'. והבן.

שאור עניני גלות מצרים' - נמצאים להלן בסדר
 הפסוקים של פרשת בא, בעניני 'יצאת מצרים'

וְדַע: שְׁפָלָלוּת שֶׁל שְׁבַעִים-לָשׁוֹן, שֶׁל מְדוּתֵיהֶן הָרַעוּת הַלְלוּ, היא תְּאֵוֹת-נְאוּף. וְהוּא 'תְּקוּן-הַפְּלָלִי' - מִי שֶׁמְשַׁבֵּר הַתְּאוּהָ הַזֹּאת, אֲזִי בָקָל יָכוֹל לְשַׁבֵּר כָּל הַתְּאוּוֹת.

נו.

(ח"א קפא)

'יעקב' הוא בְּחִינַת ה'כְּבוֹד' - כִּי הוּא בְּחִינּוֹת ה'נֶפֶשׁ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית מו, כז): "כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב".

נז.

(ח"ב ח, ה)

עַל-יְדֵי ה'הַתְּגַלוֹת הַכְּבוֹד', בָּא ה'הַתְּפַשְׁטוֹת הַנְּבוּאָה'. כִּי ה'נְבוּאָה' בָּאָה מִבְּחִינַת 'שְׂרָשֵׁי נִפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁבַעִים נֶפֶשׁ', בְּבְחִינַת (דְּבָרִים י, כב; הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח): "בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יִרְדּוּ אֲבוֹתֶיךָ", רֵאשִׁי-תְבוֹת 'נְבִיא' וְשֶׁרֶשׁ הַנֶּפֶשׁוֹת הוּא בְּחִינַת 'כְּבוֹד' וְכוּ'.

נח.

(שִׁיחוֹת שְׁאֲחָרֵי סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת)

דַּע: שֵׁשׁ שְׁנֵי מֵינֵי פְּלִטִין שְׂדוּמִין זֶה לָזֶה. בְּאֶחָד דָּר מְלֻךְ, וּבַהֲשֵׁנִי דָר 'עֶבֶד'. וּבּוֹדָאֵי בְּאֵמֶת הוּא חֲלוּק גְּדוֹל בֵּינָם. רַק אִף-עַל-פִּי-כֵן אֶפְשָׁר לְטַעוֹת בֵּינֵיהֶם.

כִּי יֵשׁ 'קֶשֶׁר' שֶׁמִּתְקַשְּׂרִין הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם 'בֵּית וּפְלִטִין'. כִּי מִתְקַשְּׂרִין אֶחָד בְּאֶחָד וְאֶחָד בְּאֶחָד, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם 'יְסוּד'. וְאַחֲרֵי-כֵן נַעֲשֶׂה 'אֶהֱלִי', עַד שֶׁנִּבְנְהָ מֵהֶם 'בֵּית וּמְדוּר'.

וְזֶה ה'מְדוּר', הוּא 'מְדוּר' לְאֵמֶת. וְכִשְׁצָרִיכִין לְבַקֵּשׁ אֵמֶת, מוֹצֵאִין שָׁם

בְּאוֹתוֹ ה'מְדוּר'. הֵינּוּ: בְּתוֹךְ ה'קֶשֶׁר שֶׁל הַנֶּפֶשׁוֹת הַנִּלְלִים, שֶׁמֵּהֶם נַעֲשֶׂה 'מְדוּר' לְה'אֵמֶת'.

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מו, כז): "כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב" - הֵינּוּ: שֶׁמֵּה'נִפְשׁוֹת', נַעֲשֶׂה 'בֵּית יַעֲקֹב', הֵינּוּ: 'בֵּית מְדוּר' לְאֵמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יעקב'. כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִיכָה כ, ז): "תִּתֵּן אֵמֶת לְיעֲקֹב".

אָבָל דַּע: שֵׁשׁ פְּנֵגֵד זֶה 'קֶשֶׁר שֶׁל רְשָׁעִים', שֶׁמִּתְקַשְּׂרִין יַחַד הַרְבֵּה נִפְשׁוֹת שֶׁל רְשָׁעִים, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם 'בֵּית וּמְדוּר לְשֶׁקֶר'.

וְעַל-זֶה הַזְּהִיר הַנְּבִיא (ישעיה ח, יב): "לֹא תֵאמְרוּן קֶשֶׁר לְכָל אֲשֶׁר יֹאמַר הָעָם הַזֶּה קֶשֶׁר" - כִּי "קֶשֶׁר רְשָׁעִים אֵינוֹ מִן הַמִּנְיָן" (סִנְהֶדְרִין כו, וְכוּ'.

"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצֻמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד וְגו'. וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם וְגו'. וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ וְגו'" (שְׁמוֹת א, ז-ח-ט)

"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וְגו'" - בֵּינָן שָׂרְאוּ הַמִּצְרַיִים כִּן, חֲדָשׁוֹ גְּזֵרוֹת עֲלֵיהֶם, הִדָּא הוּא דְכַתְיֵב: 'וַיִּקָּם מֶלֶךְ חֲדָשׁ'. (שְׁמוֹת-רַבֵּה א, ח)

נט.

(ח"א ב, ו)

ה'נִשְׁמוֹת' הֵן נִקְרָאִין 'עֲשָׂבִין', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל טז, ז; הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח): "רַבְבָּה כְּצֻמַּח הַשָּׂדֶה נִתְתִּיךְ".

ל.

(סְפָר-הַמִּדּוֹת, בְּנִים ח"ב כז)

כְּשֵׁי-יִשְׂרָאֵל פָּרִים וְרִבִּים, אֲזִי הָאֵמוֹת מְחַדְּשִׁין עֲלֵינוּ גְּזֵרוֹת. [הַרְבַּ מְטַשְׁעֵהֲרִין ז'ל צִין לְמִדְרַשׁ הַנִּלְל].

"הִבָּה נִתְחַכְמָה לֹא" (שְׁמוֹת א. י)

אמר רבי שמעון: לפיכך קתיב (שמות א. ט): **"וַיֹּאמֶר"** [אל עמו] - בלומר: אכניס בלבהון מלתא דא וכו', 'מחשבת הלב' בלבד. אכניס מחשבתא בלבהון, דאמרו: **"רב ועצום ממנו"**.

מאי **"ממנו"**. רצוננו לומר: ממנא דילהון [מהממנה שלהם], אינון אמרו בלבייהו [המצרים אמרו בלבם], דחילא ותוקפא דילהון [שהיכת והתקף של בני ישראל, שהוא השם יתברך], רברבא ותקיפא ממנו [הוא גדול וזקוק משלנו], משולטנא דילהון [דהינו: מן הממנה השולט עליהם; ולכן "הבה נתחכמה לו", שנתחכם למושיען של ישראל וכו']. (זהר שמוות יז.)

לא.

(חיי-מוהר"ן שצד)

אמר: **"יש בני-אדם שאין מכירים אותי בכלל, וחולקין עלי!"**

ואמר: שאיתא בזהר הקדוש (שמות יז.) על פסוק (שמות א. י): **"הבה נתחכמה לו"**: **"וכי תעלה על דעתך שפרעה הלך לכל אחד ואחד ואמר לו 'הבה נתחכמה' - אלא שהכנים [השר של מצרים] בתוך לבבם [המחשבה הזו] וכו'".** עין-שם.

"וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפָרְעוֹה" (שְׁמוֹת א. יא)

לב.

(שיחות-הר"ן ס)

בענין 'בנינים', עינתי והסתפלתי בענין זה, וראיתי: שכל העוסקים בבנינים ובחומות, אין אחד מהם יוצא נקי, ואפלו עכו"ם.

ואף-על-פי-כן העולם עוסקים בזה, כי הוא קיום העולם. כי אי-אפשר להיות בלא זה. ועל-פן בהכרח שיהיו בני-אדם שיהיה להם חשקות לזה.

ויש בענין זה כמה ענינים וחלוקים, אך סוף כל סוף אינו יוצא נקי.

ונראה שזהו פרוש (יבמות סג. סוטה יא.): "כל העוסק בבנין מתמסכן". 'מתמסכן' הוא לשון 'עניות', וגם הוא לשון 'ספנה'.

ובמדרש מבאר (שמות רבה א. י; סוטה שם) בפרוש על פסוק (שמות א. יא): "וַיִּבֶן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפָרְעוֹה" - "חד אמר שמתמסכות את בעליהן, וחד אמר שמתמסכות את בעליהן".

"וימרו את חיייהם בעבדה קשה, בחמור ובלבנים, ובכל עבדה בשדה, את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך" (שמות א. יד)
"ויזעקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבדה" (שמות ב. כג)

"בעבודה קשה" - בקשיא. (תקוני-זהר כח:)

לג.

(ח"ב מו; שיחות-הר"ן קמו)

בתחלה יש לו כמה מניעות על התפלה, ואחר-כך פשעובר עליהם ובא להתפלל, כשלבבו עקם ופתלתל מהשם-יתברך, זאת המניעה גדולה מפלם.

בחינת (תהלים לח, יא): "לבי סחרחר", תרגום "סביב": "סחור סחור" - דהינו: שלבו מסבב ומקף ומעקם בעקמומיות וקשיות וכפירות על השם-יתברך.

שזה בחינת (שמות א. יד): "וימרו את חיייהם בעבדה קשה" וכו', ואיתא בתקונים (תקוני-זהר כח:): "בקשיא" וכו', הינו

ה'קשיות' שבלבו, שהם המניעה הגדולה מבלם.

ואזי צריך לצעק לאביו שבשמים בקול חזק מעמקי הלב! - ואזי השם יתברך שומע קולו ופונה לצעקתו!

ויכול להיות: שמזה בעצמו יפל ויתבטל לגמרי כל הקשיות והמניעות!

ועל-כל-פנים השם יתברך שומע קולו, שזה ישועתו.

וזה: אותיות 'קשי"א' - ראשי-תבות (תהלים כז, ז): "שמע יי קולי אקרא" - שצריך רק לקרות להשם בשמתגבר עליו הקשיא והכפירה.

וה'צעקה' בלבו בעצמה, הוא בחינת 'אמונה' - כי אף-על-פי שבאים עליו כפירות גדולות וקשיות - מאחר שצועק על-כל-פנים בלבו, בודאי עדין יש בו ניצוץ ונקדה מה'אמונה-הקדושה'.

וגם על-ידי ה'צעקה', זוכין ל'אמונה' - הינו: שה'צעקה' בעצמה הוא בחינת 'אמונה', רק שהוא בקטנות גדול.

ועל-ידי ה'צעקה' בעצמה, יכול לזכות ל'אמונה', להעלות ולגדל את ה'אמונה', עד שישתלקו הקשיות ממנו.

ואפלו אם אינו זוכה לזה עדין - אף-על-פי-כן ה'צעקה' בעצמה טוב מאד.

לד.

(חיי-מוהר"ן, השמטות בסוף-הספר, נדפס בסוף ספורי-מעשיות דפוס ראשון שנת תקע"ה)

"על משקל שני סלעים מילת, נתגלגל הדבר וירדו אבתינו למצרים" (שבת י:).

"משקל שני סלעים מילת" - הינו בחינת 'מלי', הינו בחינת 'דבורים' ששויים 'שני סלעים'.

"על-ידי-זה נתקנאו בו אחיו וירדו למצרים" - כי "עקר גלות מצרים" היה, לתקן 'פגם-הדבור', שפגמו בו 'דור-הפלגה' שקלקלו ב'דבור' ואמרו (בראשית יא, ג): 'הבה נלבנה לבנים' (שער-הפונות פסח).

לה.

(ספר-המדות, עניני 'מרור')

"מרור" - על שום שמררו המצרים את חיי אבותינו במצרים, שנאמר: "וימררו את חיייהם" וגו' (פסחים פ"מ ה: פסחים קטז:)

[א] כזית מרור שאוכלין בפסח, מסגל לפרנסה (ממון לה - עין לקוטי-הלכות 'הרשאה' ד, טו-טזיז).

[ב] אשה שהיא מקשה לילד, תתלה על צוארה ממרור הנשאר (קשוי-לילד ו).

לו.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הודאה ו, נז-נח)

"וימררו את חיייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים" וכו' (שמות א, יד). עקר 'מרירת-הגלות' - הוא בחינת 'עבדות', שנמשך מ'זהמת-הנחש', מבחינת (בראשית ג, יז): "בעצבון תאכלנה".

בחינת 'התגברות העצבות', שהוא בחינת 'טיט-הינו', שעל-זה צעק דוד (תהלים סט, ג-טו): "טבעתי ביון מצולה ואין מעמד וכו' הצילני מטיט ואל אטבעה" וכו'.

וזה שכתוב בזהר-הקדוש (בראשית כז, על שמות א, יד): "בעבדה קשה" - 'בקשיא'. "בחמר" - 'בחמרא דשמעתתא'. "ובלבנים" - 'בלבון הלכתא'.

כי זה עקר 'מרידת הגלות' - שמבלבל השמחה בו יתברך, שהוא בחינת 'אמונה הקדושה', 'אנפין-נהורין' - על-ידי הקשיות והבלבולים וכו', שזהו בחינת: "המרא-דשמעתתא ולבו-דהלכתא".

כי עקר בחינת 'אסוקא שמעתתא אלפא דהלכתא' הוא: לברר וללבן עצות אמתיות לעבודת-הבורא-יתברך - לצאת מזהמא דהאי עלמא שפלה, ולהתקרב אליו יתברך, כי "לא המדרש הוא העקר, אלא המעשה" (אבות א, יז).

ובשביל-זה עקר ההתקרבות לתלמידי-חכמים ולצדיקים-אמתיים - כדי שהם יורו לנו "את הדרך אשר נלך בה ואת המעשה אשר נעשה" (על-פי שמות יח, כ; ירמיה מב, ג) בכל-עת, באפן שיזכה כל אחד לצאת ממה שצריך לצאת, ולהתקרב ולשוב להשם-יתברך.

אבל ה'סטרא-אחרא', בחינת 'מרידת-הגלות', שהיא ה'עצבות' - מתגבר כל-כך, וממרר את חיי ישראל בקשיות ובלבולי-האמונה ובלבולי-עצות - עד שאינם יודעים ללבן ההלכה והדרך וההלוך לשוב להשם-יתברך.

לז.

(לקוטי-הלכות, עבודת-אלילים ג, ד)

'פרעה ומצרים', זה בחינת ה'קלפות', בחינת 'פח-המדמה', כמו שמבאר בהתורה "ויהי מקץ" (ח"א נד). שזה עקר ה'גלות', כשה'פח-המדמה', שממשם כל התאוות והבלבולים וכו', מתגבר על 'ישראל' שהוא ה'שכל'.

וזה בחינת גדל העבדות של מצרים, שהעבירו את בני ישראל בפרך, כמו

שכתוב (שמות ה, ט): "תכבד העבודה וכו', וימררו את חייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים" (שמות א, יד).

כי עקר העבדות והמרירות שסובלין רב העולם הרודפים אחר הממון שהם עבדים לעצמן, ומשעבדים עם עצמם בקשי, וממררין את חיי עצמן "בעבודה קשה בחמר ובלבנים" - שבונין לעצמן בננינים גדולים כמו "פתם ורעמסס", כדי למרר חיי עצמן בהם.

והכל בא מ'פח-המדמה', שהוא בחינת 'גלות-מצרים', בכל אדם ובכל זמן. שזה ה'מדמה' מטעה ומבלבל את האדם בתאוות ובמותרות, ומשעבד בו "בפרך" ו"בעבודה קשה" וכו' - כי עקר העבדות והגיעות בבחינת ה'מדמה', כנ"ל.

"ויצו פרעה וגו', כל הנין הילוד היארה תשליכהו" (שמות א, כב)

לח.

(ח"א נד, ו)

על-ידי 'פגם-הדעת', מתגבר 'פח-המדמה', ונופל מ'אהבות-דקדשה', ונפגם ה'זכרון' ונופל ל'שכחה'. ועל-ידי-זה אין לו 'בן זכר'.

ועל-כך גזר 'פרעה' על ה'זכרים' דיקא - כי 'פרעה' הוא בחינת 'פח-המדמה', שהוא 'פח בטל', כמו שכתוב (שמות ה, ד): "תפריעו את העם" - שהוא מתגבר על ה'זכרון', שהוא בחינת 'בן-זכר'.

כי 'פח-המדמה' כשמתגבר חסו-שלום, הוא פוגם ומבטל חסו-שלום את ה'זכרון' כנ"ל.

"וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם" (שמות ב, יא)

מ.א.
(ח"ב כז)

מי שהוא פִּרְנָס־הַדָּשׁ או מְנַהֵיג, שְׁקוֹרֵין דוֹגְדִיר, והוא מְנַהֵיג בְּכַשְׁרוֹת וּבִישָׁר, וְרוֹאֵה וּמְסַתְּפֵל לְהַטִּיל הַמְּשָׂאִי עַל כָּל אֶחָד כָּרְאוּי לוֹ, לְהַכְבִּיד עַל זֶה וּלְהַקְל עַל זֶה כָּרְאוּי - עַל־יַדֵּי־זֶה מִבְּטֵל הָאַרְבַּע מִדוֹת־רְעוֹת, דְּהֵינּוּ: עֲבוּדָה־זָרָה, וְגִלּוּי־עֲרִיוֹת, וְשִׁפְכוֹת־דָּמִים, וְלִשְׁוֹן־הָרַע'.

וַאֲיָתָא (וַיִּקְרָא־רַבָּה לֵז, ב; • שְׁמוֹת־רַבָּה א, כז; סוּטָה יא:): **"שֶׁבִשְׁבִיל שְׂרָאָה מִשָּׁה בְּסִבְלוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב** (שְׁמוֹת ב, יא): **"וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם, דְּהֵינּוּ: שְׁנַתָּן לֵב עַל סִבְלוֹתָם שֶׁהֵיוּ מִכְּבִידִין עֲלֵיהֶם, וְהָעֲבוּדָה הַשֵּׁיךְ לְאִישׁ נָתַנוּ עַל אִשָּׁה, וְכֵן לְהַפְךָ.**

וְהָיָה מִשָּׁה מְסַתְּפֵל עַל זֶה, וְהַפְךָ הַדָּבָר וְנָתַן עַל כָּל אֶחָד הָעֲבוּדָה הָרְאוּי לוֹ, מִה שְׂרָאוּי לְאִישׁ וְכוּ'. וְאָמַר לוֹ הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ: שְׁעַל־יַדֵּי־זֶה תִּזְכָּה לְהַתִּיר נֶדֶר שְׁנֵאמַר בּוֹ גַם־כֵּן (בַּמִּדְבָּר ל, יז): **'בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וְכוּ'.**

נִמְצָא: שְׁעַל־יַדֵּי שְׁמִסְתְּפֵלִין לְהַעֲרִיךְ כָּל אֶחָד כָּרְאוּי, עַל־יַדֵּי־זֶה זֹכִין לְהַתָּרַת נְדָרִים, וְעַל־יַדֵּי־זֶה נִצְוֵלִין מ'אַרְבַּע מִדוֹת הַנ"ל.

"וַיִּךְ אֶת הַמִּצְרִי" (שמות ב, יב)

מ.ב.
(ח"ב צא)

כְּשֶׁמִּדְבַּר הַצַּדִּיק עִם עַבְדוֹ - אִזִּי הַצַּדִּיק מוֹצִיא הַטוֹב מִמֶּנּוּ,

וְזֶהוּ (שְׁמוֹת א, כב): **"וַיִּצֹו פְּרַעֲה וְכוּ', כָּל הַבָּן הַיְלֹוֹד הַיְאָרָה תִּשְׁלִיכְהוּ" - "הַיְאָרָה" דִּיקָא.**

כִּי "יְאֹר מִצְרַיִם, זֶה פִּישׁוֹן" (רש"י בְּרַאשִׁית ב, יא), הֵינּוּ בְּחִינַת: **"פִּי שׁוֹנֵה הַלְכוֹת"** (זֶהר בְּרַאשִׁית כו: תַּקוּנֵי־זֶהר פת. - פִּישׁוֹן הוּא נוֹטְרִיקוֹן פִּי שׁוֹנֵה), שְׁשֵׁם שׁוֹרָה ה'כַּח־הַמְדָּמָה' (עֵין בְּפָנִים).

הֵינּוּ: שְׂרָצָה לְפָגַם ה'זְכָרוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'בֵּן זָכַר', עַל־יַדֵּי ה'כַּח־הַמְדָּמָה, הַשׁוֹרָה עַל "פִּי שׁוֹנֵה הַלְכוֹת".

ל.ט.

(ח"ב ז, בַּסוּף)

'פְּרַעֲה' זֶה בְּחִינַת 'יּוֹבֵל', כְּמוֹבֵא בַּזֶּהר (וַיִּגַּשׁ רִי:): **"דְּכָל נְהוֹרִין אֶתְפָּרְעִין וְאֶתְגָּלִין מִנָּה".**

שְׂאָר עֲנִינֵי 'פְּרַעֲה' - נִמְצָא לְהֵלֶן בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת ה, ד): **"לָמָּה מִשָּׁה וְאֶהְרֵן תִּפְרִיעוּ אֶת הָעַם מִמַּעֲשָׂיו"**

"וַתֵּרֶד בַּת פְּרַעֲה לְרַחֵץ עַל הַיָּאֵר" (שְׁמוֹת ב, ה)

מ.

(ח"א כג, א)

"וַיַּחַן פְּנֵי הָעִיר" (שְׁפַת לג: עַל בְּרַאשִׁית לג, יח - אֶצֶל יַעֲקֹב אָבִינוּ), **"מְרַחֲצוֹת תִּתֵּן לָהֶם" - כְּמוֹ שְׂכָתוֹב** (שְׁמוֹת ב, ה): **"וַתֵּרֶד בַּת פְּרַעֲה לְרַחֵץ", וְדָרְשׁוּ חַז"ל** (מְגִלָּה יג. סוּטָה יב:): **"לְרַחֵץ מְגִלּוֹלֵי בֵּית אָבִיהָ".**

כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּחִינַת אֲמֵת, בְּחִינַת 'אוֹר־הַפָּנִים' - שְׁתַּקֵּן יַעֲקֹב הַתְּאוֹת־מְמוֹן. וְכִשְׁתַּקֵּן הַתְּאוֹת־מְמוֹן, נִתְתַּקֵּן פָּגַם עֲבוּדַת־אֱלִילִים.

והוא נשאר אפס וריק - שִׁזָּה בְּחִינַת: "מַה שֶּׁהָרַג מֹשֶׁה אֶת הַמִּצְרִי" (שְׁמוֹת ב, יב).

"וַיִּזְעַקוּ, וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעֲבֹדָה" (שְׁמוֹת ב, כג)

מג.

(ח"א כ, י)

"וַיִּרְעוּ לָנוּ הַמִּצְרִים, וַנִּצְעַק אֶל ה', וַיִּשְׁמַע קִלְנוּ, וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ וַיִּצְאֵנוּ מִמִּצְרַיִם" (בַּמִּדְבָּר כ, טו-טז). "וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ", "זֶה מֹשֶׁה" (וַיִּקְרָא יִרְבֵּה א, א; בַּמִּדְבָּר-רַבָּה טז, א; וַעֲוֹד), "בְּחִינַת דַּעַת" (זֶהר פְּקוּדֵי רַכָּא).

"וַיִּזְצִיאֵנוּ" - כִּי "גְלוּת-מִצְרַיִם הָיָה עַל פְּנֵי-הַבְּרִית" (שַׁעֲרֵי-הַכְּנֻזוֹת; פֶּסַח א; פְּרִיעֵצִי-חַיִּים, חֲגֵי-הַמִּצּוֹת פ"א), כִּי 'פְּנֵי-הַבְּרִית' הוּא 'פְּנֵי-הַדַּעַת' וְכוּ'.

וְהַקּוֹל' מְעוֹרֵר הַדַּעַת, בְּבְחִינַת "הַקּוֹל מְעוֹרֵר הַכְּנֻזָּה" (יְרוּשָׁלַיִם, בְּרֻכּוֹת תַּחֲלַת פ"ד; רַא"ש, בְּרֻכּוֹת פ"ג, מ; תַּלְמִידֵי-רַבְנֵי-יְהוֹנָן, בְּרֻכּוֹת טו; שְׁלַח-עֲרוּף, אַרְבַּח-חַיִּים סא, א; שְׁלִי-הַהֶקְדוּשׁ, שַׁעֲרֵי-הָאוֹתִיּוֹת, קַדְשָׁה).

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה: "וַנִּצְעַק" וְכוּ' וַיִּשְׁמַע אֶת קוֹלְנוּ", וְהַקּוֹל' מְעוֹרֵר הַדַּעַת'. "וַיִּשְׁלַח מַלְאָךְ" - "זֶה מֹשֶׁה", בְּחִינַת דַּעַת'. וְעַל-יְדֵי הַתְּגַלּוּת-הַדַּעַת' בְּתַקְנוֹנוֹ, אֵז: "וַיִּזְצִיאֵנוּ" וְכוּ'.

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה אוֹמְרִים הַהֲגָדָה בְּקוֹלֵרָם' (הַרִיטָב"א, הַלְכוֹת לִיל-הַסֵּדֶר; שְׁבָלֵי-הַלֶּקֶט רִיח; מַחְזוֹר-וַיִּטְרִי לָג; מַחְבְּרַת-הַקֶּדֶשׁ לְהָאֲרִיז'ל, שַׁעֲרֵי-הַפֶּסַח) - כִּי הַגְּאֻלָּה הָיְתָה עַל-יְדֵי 'קוֹל', בְּבְחִינַת (דְּבָרִים כו, ז): "וַיִּשְׁמַע אֶת קוֹלְנוּ".

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה נִקְרָאת בְּשֵׁם 'הַגָּדָה' - לְהוֹרוֹת עַל 'תְּקוּן-הַבְּרִית', בְּבְחִינַת (דְּבָרִים ד, יג): "וַיִּגַּד לָכֶם אֶת בְּרִיתוֹ".

וְעַקֵּר הַמִּצְוָה בְּיַוֵּן' - לְהוֹרוֹת עַל 'תְּקוּן-הַדַּעַת', בְּבְחִינַת (סְנַהֲדְרִין ע,): "בְּחִמְרָא וְרִיחָנִי פְּקַחִין", וּבְבְחִינַת (שם): "תִּירוּשׁ, זָכָה נַעֲשֶׂה רֵאשׁ", הֵינּוּ: דַּעַת'.

מד.

(ח"א ל, ו)

לְפַעֲמִים נוֹפֵל חֲסִי-וְשָׁלוֹם הַמְּלָכוֹת-דְּקַדְשָׁה, לְגָלוּת שָׁל 'אַרְבַּע-מְלָכוֹת'.

וְכִי יָכוֹל לְסַבֵּל אֶת קוֹל הַצְּעָקָה וְהַזְעָקָה הַגְּדוֹלָה, כְּשֶׁנוֹפֵל בְּחִינּוֹת הַמְּלָכוֹת' בֵּינֵיהֶם חֲסִי-וְשָׁלוֹם, בְּבְחִינּוֹת (קַהֲלַת ט, יז): "זַעֲקַת מוֹשֵׁל בַּפְּסִילִים" - דְּהֵינּוּ: הַזְעָקָה' כְּשֶׁנוֹפֵל הַמְּמַשְׁלָה, בְּחִינּוֹת הַמְּלָכוֹת' - בֵּין הַפְּסִילִים'.

וְגַם יֵשׁ עוֹד צְעָקָה גְּדוֹלָה מְזֵה - דְּהֵינּוּ: שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּכֹחַ בְּעֶצְמוֹ שׁוֹאֵג, בְּבְחִינּוֹת (יְרֵמְיָה כה, ל): "שׁוֹאֵג יִשְׂאֵג עַל נְוָהוּ" - "עַל נְוָה דִּילָה" (זֶהר אַחֲרֵי עַד), שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת הַמְּלָכוֹת', שְׁנוֹפֵל בְּגָלוּת שָׁל אַרְבַּע מְלָכוֹת'.

"וַיִּרְא מַלְאָךְ ה' אֵלָיו בְּלַבַּת אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנָה" (שְׁמוֹת ג, ב)

מה.

(ח"א ל, א-ב-ג)

הַשְּׂגוֹת-אֲלֻכוֹת' אֵי-אֶפְשֶׁר לְהַשְׁיֵג, בִּי-אִם עַל-יְדֵי 'צִמְצוּמִים

רבים, מעלה לעלול, משכל-עליון, לשכל-תחתון.

וצריך כל-אחד לבקש מאד מלמד הגון בזה, שיוכל להסביר ולהבין אותו שכל עליון וגדול בזה, דהינו: השגות-אלקות! - כי צריך לזה רבי גדול מאד מאד, שיוכל להסביר שכל-גדול בזה, על-ידי השכל-התחתון, כדי שיוכלו הקטנים להבינו.

וכל-מה שהוא קטן ביותר ומרחק ביותר מהשם-יתברך, הוא צריך רבי גדול ביותר - כמו שמצינו בעת שהיו ישראל במדרגה קטנה מאד, דהינו במצרים, שהיו משקעים במ"ט שערי טמאה, היו צריכים רבי גדול ומלמד גדול ונורא מאד, דהינו: משה רבנו עליו-השלוש.

וזה בחינת 'שערות' וכו'. וזה בחינת (תקוני-זחר קכב.) "שערא אכמא", בחינת (שיר-השירים א, ה): "שחורה אני ונאווה" - כי ה'שחרות' מקבץ ה'ראות' ומצמצם אותו, כדי לראות היטב.

כן השכל-התחתון, הוא בחינת 'שחרות', שמצמצם בו נאווה ויפי' שב'שכל-העליון.

וזה בחינת (בבא-בבא טז: קמא): "בת היתה לו לאברהם אבינו, ובבל שמה".

"בת" - זה בחינת 'בת-עין', דהינו: ה'שחר-שבעין', בחינת 'שחרות' הנ"ל, שמצמצם ומגביל וכולל בעצמו כל הדברים הגדולים העומדים לנגדו. כגון: הר גדול בשעומד לפני ה'בת-עין' שהוא ה'שחר שבעין', אזי נגבל כל החר בתוך ה'בת-עין' שרואה אותו.

כי ה'שחרות-שבעין', מצמצם כל הדברים הגדולים, ונכללין ונראין בתוכו, ועל-ידי-זה רואין ומשיגין הדבר שרואין. כמו-כן זה השכל-התחתון, מצמצם ומגביל השכל-הגדול-העליון, ונכלל בתוכו - ועל-ידי-זה רואין ומבינים ומשיגים השכל-העליון הגדול כנ"ל.

וזה בחינת (שמות ג, ב): "וירא אליו ה' בלבת אש" - שהשם-יתברך רצה להלביש לו 'השגות-אלקות', והלביש לו בבחינת 'בת-עין' הנ"ל. [בתקוני-זחר (כב): "בלבת אש דא בת-עין"].

וזה בחינת (בבא-בבא קמא): "בת תחלה, סימן יפה לבנים". "בת תחלה" - זה בחינת השכל-התחתון, שהוא 'תחלה' ו'הקדמה' לשכל-העליון. "סימן יפה לבנים" - שעל-ידו משיגין השכל-העליון שהוא בחינת 'בנים' וכו'.

וזהו: "סימן יפה" - שבו 'מסמן ומגביל' השכל-העליון.

"ויאמר משה אל האלקים, מי אנכי כי אלך אל פרעה" (שמות ג, יא)

מו.

(ח"א יח, ב)

זה שהצדיק בורח מהשררה והכבוד, ואינו רוצה להנהיג את העולם - בא מבחינת 'הסתרת פני השם', על-ידי מעוט אמונה שיש בישראל.

כי לפי רב ה'כפירה' חסוֹשֶׁלוֹם, כן 'הסתרת פני השם', ואין רוצה להנהיג

"וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה, אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה"
(שמות ג, יד)

אותם, וְהַסְתַּרְהָהּ הַזֹּאת הִיא בְּחִינַת 'פְּעֻסוּ וְחֲרוֹךְ-אִפּוֹ'.

מח.
(ח"א א)

"וּמְחִינֵן לִיָּה בְּאַלּוֹתָא דְחָקִיק עֲלֵיָּה
אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה" (בבא-בבא
עג).

וְזֶהוּ פְּשֵׁה־קֵטִין מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹ מִלִּילָךְ
לְמַצְרִים וְלִהְיוֹת מְנַהִיג, אָמַר (שמות
ג, יא): "מִי אֲנֹכִי כִּי אֵלֶיךָ אֶל פְּרַעֲהַ", וְשָׂאֵר
דְּבָרָיו. כְּתוּב (שם ד, יד): "וַיַּחַר אַף ה' בְּמֹשֶׁה."

הִינּוּ: שְׁעָר הַכְּנַעַתוֹ שֶׁל הַיִּצְרָה־הָרַע,
הוּא עַל-יַדֵּי "הַתּוֹרָה שֶׁהִיא כְּלָה
שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא" (זהר יתרו
פז, אחר עג). וְהַתּוֹרָה הִיא בְּחִינַת 'וַיִּוֹ, כִּי
"הַלּוּחֹת אֲרָכָן וַיִּוֹ וְרַחֲבָן וַיִּוֹ" (בבא-בבא
ד).

פְּרוּשׁ: זֹאת ה'הִקְטָנָה' שֶׁלֹּא רָצָה לִהְיוֹת
'מְנַהִיג' - זֶה מַחְמַת שְׁנִשְׁתַּלְשַׁל
בּוֹ 'חֲרוֹךְ-אִף ה', כַּנִּל.

אָבֵל עַל-יַדֵּי הַפֶּרֶת הַפֶּעַס בְּרַחֲמָנוֹת' -
הִינּוּ: כְּשֶׁבֵּא אָדָם לְכָלֵל 'פְּעֻסוֹ, לֹא
יִפְעַל בְּכַעֲסוֹ שׁוֹם 'אֲכֻזָּרוֹת, וְאֲדַרְבָּא יִמְתִּיק
הַפֶּעַס בְּרַחֲמָנוֹת - אִזּוֹ נִמְתַּק ה'חֲרוֹךְ-אִף'
שֵׁישׁ בְּתוֹךְ הַצְּדִיקִים עַל-יַדֵּי ה'רַחֲמָנוֹת'.

וְאִזּוֹ: ה'רַחֲמָנוֹת' גּוֹבֵר עֲלֵיהֶם, וּמְרַחֲמִים עַל
הַעוֹלָם, וְנִתְרַצִּים בְּהִנְהָגָתוֹ, וּמְקַבְּלִים
עַל עֲצָמוֹן ה'שְׂרָרָה שֶׁל הַהִנְהָגָה. וּבְזֹאת
ה'רַחֲמָנוֹת, הֵם מְנַהִיגִים אֶת הַעוֹלָם וְכוּ'.

וְהַיִּוֹ הוּא 'צוּרַת מַקְל' (זהר ויצא קסב),
וְהִיא "כְּלָה שְׁמוֹתָיו שֶׁל הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ" - הִינּוּ: שֶׁהַתּוֹרָה-הַקְּדוֹשָׁה מְכַנֶּיֶע
אֶת הַיִּצְרָה־הָרַע שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת אֶת הָאָדָם
מְשַׁגֵּעַ מִמֶּשׁ חֲסִי-וְשָׁלוֹם וְכוּ'.

מט.
(ח"א א-ב ג)

צָרִיךְ כָּל אָדָם לְמַעַט בְּכָבוֹד-עֲצָמוֹ
וְלִהְרַבּוֹת בְּכָבוֹד-הַמְּקוֹם וְכוּ', וְאִזּוֹ
הוּא זוֹכָה לְכָבוֹד-אֱלֹקִי וְכוּ'.

"וְזֶה לָךְ הָאוֹת כִּי אֲנֹכִי שְׁלַחְתִּיךָ" (שמות ג, יב)

וְכַמָּה מֵאֲרֵי ד'אוֹת בְּרִית' דְּאֵתְמַר בְּהוֹן: "וְזֶה לָךְ
הָאוֹת". (תַּיִקוּנֵי-זֵהָר עה.)

מז.
(ח"א כז, ו)

"זֶה" - בְּחִינַת 'בְּרִית', בְּחִינַת (שמות ג, יב):
"וְזֶה לָךְ הָאוֹת" (תַּיִקוּנֵי-זֵהָר עה).

וְאִי-אֲפֹשֶׁר לְזָכוֹת לְכָבוֹד הַזֶּה - אֶלֶּא
עַל-יַדֵּי 'תְּשׁוּבָה'. וְעַקֵּר
ה'תְּשׁוּבָה': כְּשִׁישְׁמַע בְּזִינּוֹ יָדָם וַיִּשְׁתַּק! -
כִּי "לִית כְּבוֹד בְּלֹא כְּ"ף" (זהר פְּנִיחָס רנה:).
וְהַכְּ"ף הוּא 'כְּתָר' (זהר שם), בְּחִינַת 'אֱהִיָּה',

בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה', כִּי "אֵהְיֶה", דָּא אָנָּא זְמִין לְמַהְיִי" (זֵהר וַיִּקְרָא יֵא. אַחֲרֵי סוּח:).

הֵינֵנו: 'קִדְּם הַתְּשׁוּבָה' - עֲדִין אֵין לוֹ 'הוּיָה', פְּאִילוֹ עֲדִין לֹא נִתְהוּה בְּעוֹלָם, כִּי "טוֹב לוֹ שְׁלֹא נִבְרָא מִשְׁנַבְרָא" (עֲרוּבִין יג:).

וּכְשָׁבֵא לְטַהַר עַצְמוֹ וְלַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה' - אִזְ הוּא בְּבַחֲינַת 'אֵהְיֶה', הֵינֵנו: שְׂיֵהְיָה לוֹ הוּיָה בְּעוֹלָם, הֵינֵנו: "אָנָּא זְמִין לְמַהְיִי".

"פִּקְדוֹ פִּקְדוֹתַי אֶתְכֶם, וְאֵת הָעֲשׂוּי לָכֶם בְּמִצְוֹתַי"
(שְׁמוֹת ג, טז)

ג.

(סְפוּרֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשִׂיהַּ י מִבְּעֲרָגְעֵר וְעַנִּי - בְּרַמְזִים בְּסוּף הַמַּעֲשִׂה)

יִשְׂרָאֵל הִיָּה לָהֶם סִימָנִים בְּמִצְוֹתַי: "פִּקְדוֹ פִּקְדוֹתַי" (שְׁמוֹת ג, טז) - כִּי שְׂיֵאמֵר לָהֶם זֶה הַלְשׁוֹן, הוּא הַגּוֹאֵל.

וְהַדְּבָר תְּמוּנָה: מֵאַחַר שְׂיִדְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מְזֵה, אִם-כֵּן מֵהוּ הַסִּימָן?! - אֶפְשָׁר לֹא נִמְסַר אֱלֹא לְהַזְקֵנִים, וְגַם עַל הַגּוֹאֵל הָאֲחֵרוֹן בְּוֹדָאֵי יֵשׁ סִימָנִים.

"אֱלֹקֵי הָעֵבְרִיִים" (שְׁמוֹת ג, יח; ה, ג, ז, טז; ט, א-יג; י, ג)
"בְּעֵבֶר הִנְהָר יִשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם"
(יְהוֹשֻׁעַ כד, ב; הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח)

גא.

(ח"א סד, ב)

עַל-כֵּן הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ נִקְרָא: "אֱלֹקֵי הָעֵבְרִיִים" (שְׁמוֹת ג, יח; ה, ג; ו, ג; וְעוֹד),

מִלְשׁוֹן: "עֵבֶר הִנְהָר" (יְהוֹשֻׁעַ כד, ב), לְשׁוֹן 'צִדְדִין' - הֵינֵנו: שְׂאֵלְקוֹתוֹ מְסַבֵּב גַּם עַל ה'הִלְלֵה-הַפְּנוּי' הֵבֵא עַל-יַדֵּי ה'צִמְצוּם', שְׂצַמְצַם הָאוֹר לְצִדְדִין.

וְעַל-כֵּן 'יִשְׂרָאֵל' נִקְרָאִים 'עֵבְרִיִים' - שְׂעַל-יַדֵּי 'אִמוּנָתָם' שְׂמֵאֲמִינִים שְׂהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ 'אֱלֹקֵי הָעֵבְרִיִים' - הֵם 'עוֹבְרִים' עַל כָּל הַחֲכָמוֹת, וְעַל מַה שְׂאִינָם חֲכָמוֹת, הֵינֵנו הָאֲפִיקוֹרְסוֹת הֵבֵא מ'הִלְלֵה-הַפְּנוּי'.

וְעַל-כֵּן בְּוֹדָאֵי מְזֵה הָאֲפִיקוֹרְסוֹת, צְרִיךְ לְזַהַר יוֹתֵר וַיּוֹתֵר לְבָרַח וּלְהַמְלִיט מִשֵּׁם, לְבָלִי לְעֵין וּלְהַבִּיט בְּדַבְרֵיהֶם כָּלֵל, כִּי חֲסִי-וְשִׁלּוּם בְּוֹדָאֵי יִשְׁקַע שֵׁם, כִּי עָלְיוֹ נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי ב, יט): "כָּל בְּאִיָּה לֹא יִשׁוּבוּן" וְכוּ'.

"לֹא אִישׁ דְּבָרִים אָנֹכִי, גַּם מִתְּמוּל, גַּם מִשְׁלֵטִים, גַּם מֵאִז דְּבָרְךָ אֶל עֲבֹדָה, כִּי כִבַּד פֶּה וּכְבַד לְשׁוֹן אָנֹכִי" (שְׁמוֹת ד, י)

גב.

(ח"א מה)

עַנְיָן 'מְחַאֲת-כַפַּיִם בְּתַפְלָה' - כִּי בְּכָל יָד, חֲמִשָּׁה אֶצְבָּעוֹת.

וְהַכָּאוֹת הָאוֹרוֹת 'יְדִימִין' בְּיַד-שְׂמָאל, הֵינֵנו: חֲמִשָּׁה פְּעָמִים חֲמִשָּׁה - גִּימְטְרִיא כ"ה.

וְהַכָּאוֹת 'יְדִי-שְׂמָאל' בְּיַד-יְמִין חֲמִשָּׁה פְּעָמִים חֲמִשָּׁה - גִּימְטְרִיא גַם כֵּן כ"ה.

שְׁנַי פְּעָמִים כ"ה, גִּימְטְרִיא חֲמִשִּׁים. זֶה בְּחִינַת "חֲמִשִּׁים פְּעָמִים יֵצִיאֲתָ מִצְרַיִם שְׁנֹזְכֵר בְּתוֹרָה" (זֵהר ח"א הַשְּׁמֹטוֹת רסא:).

כי "על-ידי בחינות יובל, יצאו מגלות-מצרים" (זהר בשלח מזו).

"ועקר גלות-מצרים, שהיה הדבור בגלות" (זהר וארא כה:), ועל-ידי גאלה, נתהוה בחינת פה. ובשביל-זה היה משה כבד פה" (שמות ד, י). ועל-ידי גאלה נתהוה בחינת פה.

נמצא: שעל-ידי חמשין שערי בינה, נתהוה ה'פה.

וזוה בחינת (שמות ד, יא): "מי שם פה לאדם", מ"י דיקא.

נמצא: שעל-ידי מ'חאת-כף, חמשה אצבעות ימין בחמשה שביד-שמאל, וחמשה שביד-שמאל בחמשה שביד-ימין, נתהוה בחינת מ"י, שעל-ידה נתהוה פה, כמו שכתוב: "מי שם פה לאדם".

נג.

(ח"א נו, ז)

ב'מצרים' שהיה ה'דעת בגלות, כמו שכתוב (שמות ג, ג): "וישמי ה' לא נודעתי להם" - היה גם הדבור בגלות (זהר וארא כה:), בבחינת: "כבד פה וכבד לשון" (שם ד, י). וכשיצאו מצרים, שיצא ה'דעת מהגלות - יצא ונפתח הדבור.

נד.

(ח"א סד, ג)

אלו הקשיות והמבוכות שבאים מ'חלל-הפנוי, שאין שם דבור ולא שכל, על-כן הם בבחינת שתיקה, וצריך רק להאמין ולשתק שם.

ועל-כן אסור לכנס ולעין בדברי האפיקורסות והמבוכות אלו, כפי-אם צדיק שהוא בחינת משה.

כי משה הוא בחינת שתיקה, בבחינות שנקרא (שמות ד, י): "כבד פה" - בחינת שתיקה, שהוא למעלה מן הדבור - והוא צריך דוקא לעין שם, כדי להעלות הנשמות שנפלו לשם.

נה.

(ח"ב ב, ד)

כשהיו ישראל בגלות, והיה הדבור בגלות" (זהר וארא כה:), נאמר במשה (שמות ד, י): "לא איש דברים אנכי, גם מתמול, גם משלשום, גם מאז דברך" וכו' - זה בחינת רבוע הדבור, ארבעה חלקי הדבור.

"מי שם פה לאדם" (שמות ד, יא)

נו.

(ח"א מה)

נמצא לעיל בפסוק (שמות ד, י): "כי כבד פה וכבד לשון אנכי".

"ויחר אף ה' במשה" (שמות ד, יד)

נז.

(ח"א יח, ב)

נמצא לעיל בפסוק (שמות ג, יא): "ויאמר משה אל האלקים, מי אנכי כי אלך אל פרעה".

"לָמָּה מָשָׁה וְאַהֲרֹן תִּפְרִיעוּ אֶת הָעָם מִמַּעֲשֵׂיו"

(שְׁמוֹת ה', ד')

נח.

(ח"א לה, א)

**צָרִיד כָּל אֶחָד לְשֹׁמֵר שִׁבְלוֹ מִשְׁכְּלֵי־וַת-
חִיצוֹנֵי־וַת, הַמְּכַנֶּה בְּשֵׁם "בַּת
פְּרַעִה".**

**כִּי 'עֶקֶר הַחֲכָמָה' לְקִנּוּת שְׁלֵמוֹת, אֵינָם רַק
'חֲכָמוֹת-אַלְקוֹת', וְשִׁאֲרֵי-הַחֲכָמוֹת' הֵם
רַק 'חֲכָמוֹת-בְּטוֹלוֹת', וְאֵינָם 'חֲכָמוֹת' כָּלֵל.**

**ו"בַּת" מְרַמֶּזֶת עַל ה'חֲכָמָה שְׂאִינָה חֲכָמָה'
וְכוּ'. 'פְּרַעִה' לְשׁוֹן 'בְּטוֹל', כְּמוֹ
שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת ה', ד): "אַל תִּפְרִיעוּ אֶת הָעָם".**

נט.

(ח"א נד, ו)

**'פְּרַעִה' - הוּא בְּחִינַת 'בְּחֵי-הַמְּדַמָּה', 'בַּח
בְּטוֹל', כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת ה', ד):
"תִּפְרִיעוּ אֶת הָעָם [מִמַּעֲשֵׂיו]" - בְּתַרְגוּם-
אוֹנְקֵלוֹס: "תִּבְטְלוּן יַת עִמָּא מְעוּבְדֵהוּן".**

**וְזֶה (בְּרֵאשִׁית מ"א, כ"ה): "חֲלוֹם פְּרַעִה אֶחָד
הוּא" - הֵינּוּ 'חֲלוֹם פְּרַעִה', בְּחִינַת
'בְּחֵי-הַמְּדַמָּה' - הוּא בָּא מֵאֶחָד, הֵינּוּ
מֵאֶהְבָּה, כִּי "אֶחָד הוּא בְּחִינַת אֶהְבָּה" (שְׁל"ה
עֲשֶׂר־הַמְּאֻמְרוֹת, מֵאֵמֶר ד; לְקוּטִי-מוֹהֲרָן ח"א ד, ד).
הֵינּוּ: מֵאֶהְבָּה נְפוּלָה'.**

ס.

(ח"א סד, ו)

**'פְּרַעִה' - הוּא בְּחִינַת 'חֲלָל־הַפְּנוּי'. כִּי
'פְּרַעִה' - לְשׁוֹן 'בְּטוֹל', מְלִשׁוֹן
(שְׁמוֹת ה', ד): "תִּפְרִיעוּ אֶת הָעָם".**

**וְגַם 'פְּרַעִה' - לְשׁוֹן 'הַתְּגַלּוֹת' - הֵינּוּ:
בְּחִינַת 'חֲלָל־הַפְּנוּי' - שֶׁהוּא בְּטוֹל
וּפְנוּי מִכָּל, וּבִתּוֹכוֹ הַתְּגַלּוֹת כָּל הַבְּרִיאָה.**

"לָכֵן לְסַבְּלַתִּיכֶם" (שְׁמוֹת ה', ד)

לָכֵן לְמִלְאֲכַתְּכֶם שְׂיִישׁ לָכֶם לַעֲשׂוֹת בְּבִתְיֶכֶם. אָבִל
מְלֹאכֶת שְׁעִבּוֹד מִצְרַיִם, לֹא הִיְתָה עַל שִׁבְטוֹ
שֶׁל לֵוִי. וְתַדַּע לָךְ: שֶׁהָרִי מָשָׁה וְאַהֲרֹן יוֹצְאִים
וּבָאִים שְׁלֹא בְרִשׁוֹת. (רש"י; שְׁמוֹת-רַבָּה ה', טז)

סא.

(חֵי-מוֹהֲרָן שִׁצְה)

**וְכֵן 'יַעֲקֹב' הָיָה גַם-כֵּן עוֹסֵק בְּזֶה לְקָרֵב
'בְּנֵי-הַנְּעוּרִים' לְהַשִּׁים-יִתְבָּרָה, וְחִבֵּר
כְּפֹה אֲלֵפִים סְפָרִים בְּעֵנֵן ה'אֲמוּנָה' - כִּי הוּא
חִבֵּר סְפָרִים הַרְבֵּה מְאֹד בְּעֵנֵן ה'אֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה, גְּזַמְאוֹת סְפָרִים.**

**וְהוּא לָמַד עִם כָּל בְּנָיו דְרָכֵי ה'אֲמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה, כִּי הָיוּ כָּלָם צְדִיקִים.**

**אֲדָ אֶף-עַל-פִּי-כֵן חָקֵר בְּדַעְתּוֹ לָמִי לְמִסֵּר
כָּל חֲכָמָתוֹ, עַד שֶׁמָּסַר כָּל חֲכָמָתוֹ
לְלוֹוִי, וּלְכָלֶם מָסַר דְרָאשֵׁי-פְרָקִים'.**

**וְעַל-כֵּן 'שִׁבְט לֵוִי' הָיוּ דְבוּקִים וְחֻזְקִים
בְּה'אֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה' יוֹתֵר
מִכָּלֶם. וְעַל-כֵּן "לֹא טָעוּ בְּעֵגֶל" (שְׁמוֹת ל"ב, כ"ו),
וְגַם "לֹא הָיָה עֲלֵיהֶם שׁוֹם עֲבוֹדַת מִצְרַיִם"
(שְׁמוֹת-רַבָּה ה', טז).**

"וַיְכַפּוּ שִׁטְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת ה', יד)

"וַיְכַפּוּ שִׁטְרֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" - מִכָּאֵן אֶתָּה לָמַד:
שְׁהָיוּ בְּשִׁרְיָם, וּמְסֻרוֹ עֲצֻמָּן עַל יִשְׂרָאֵל, וְסָבְלוּ
מִכּוֹת בְּדֵי לְהַקֵּל מֵעֲלֵיהֶם, וּלְפִיכָּךְ זָכוּ לְרוּחַ-
הַקֹּדֶשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר (בַּמִּדְבָּר י"א, טז): "אֶסְפָּה לִּי שִׁבְעִים
אִישׁ מִזְקְנֵי יִשְׂרָאֵל" וְגו'. אֵמֶר הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-
הוּא: הֵם לָקוּ עֲלֵיהֶם, לְפִיכָּךְ יָצְפוּ לְרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ,
וְנִתְמַנְנוּ נְבִיאִים עֲלֵיהֶם. (שְׁמוֹת-רַבָּה ה', כ; רש"י פָּאן)

סב.

(סְפָר־הַמְּדוּת, הַמְּתַקַּת-דִּין ח"ב ג)

**כִּי שְׁמִקְבֵּל יִסּוּרִים בְּשִׁבִּיל לְהַקֵּל יִסּוּרִים
מֵעַל יִשְׂרָאֵל - עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְרוּחַ-
הַקֹּדֶשׁ. [הָרַב מְטָשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִיָּן לְמִדְרָשׁ הַנ"ל].**

"למה הרעתה לעם הזה וגו'. והצל לא הצלת את עמך" (שמות ה, כב-כג)

באותה שעה בקשה מדת-הדין לפגע במשה, ובין שראה הקדוש-ברוך-הוא שבשביל ישראל הוא אומר, לא פגעה בו מדת-הדין. (שמות-רבה ה, כב)

וכי מה היה לו להרהר אחר מדותיו של הקדוש-ברוך-הוא וכו'. ועל דבר זה בקשה מדת-הדין לפגע במשה וכו', ולפי שנסתכל הקדוש-ברוך-הוא שבשביל צער ישראל דבר בן חזר ונהג עמו במדות רחמים. (שמות-רבה ו, א)

סג.

(ספר-המדות, תפלה ח"ב ח)

כל המצר בצרות ישראל ומתפלל עליהם, אף-על-פי שמטיח דברים כלפי מעלה, אינו נענש. [הרב מטשעהרין ז"ל צנן לב' המדרשים הנ"ל].

"פי ביד תזקה ישלחם, וביד תזקה יגרשם מארצו" (שמות ו, א)
- ענין "יד תזקה" -

סד.

(ח"א מו)

על-ידי מ'חאת-כף', נמתקים הדינים.

פי יש שלש הוי"ו"ת, שהם בחינת שלש ידים. "יד הגדלה" (שמות יד, לא). "יד החזקה" (שמות ג, יט; ו, א; יג, ט; דברים ג, כד; ד, לד; ז, יט; לד, יב; ועוד הרבה), "יד הרמה" (שמות יד, ח; במדבר לג, ג).

ו'יד ימין' - זה "יד הגדולה". ו'יד שמאל' - זה "יד החזקה". ובשעת הפאה שנתחברים יחד - זה בחינת "יד רמה".

והדבורים היוצאים, הם יוצאים מה'גרו"ן', גימטריא שלש פעמים 'אלקיים' (עץ-חיים, שער-הכללים פי"ג; שער כה, ב; כת, ה), והם נמתקים על ידי שלש הוי"ו"ת.

פי יש ג' ידים: "יד הגדולה", ו"יד החזקה", ו"יד הרמה". והן: יד ימין, הוא "יד הגדולה"; יד השמאל, "יד החזקה"; ועל-ידי 'חבוקת הידים', נעשה "יד הרמה". ועל-כן כשמכה כף אל כף ומחבר הידים בתפלה, נמתקין הדינים (עין בפנים).

סה.

(ח"א סז, ז)

ה'הולדה' וה'גדול' - נעשין על-ידי 'ראה' ו'אהבה', שהם בחינת 'שתי ידים', "יד הגדולה" (שמות יד, לא), ו"יד החזקה" (שמות ג, יט; ו, א; יג, ט; דברים ג, כד; ד, לד; ז, יט; לד, יב; ועוד הרבה).

סו.

(ח"א קא)

יש 'שלש-שכליות': א) 'שכל-פשוט' - בחינת 'חכמה'. ב) וכשלומד ומבין - זה נקרא 'בינה'. ג) ואחר-כך פשיודע התורה - זה נקרא 'דעת'.

ו'שלש שכליות אלוי' - הם בחינת ידים לתורה, בחינת: "יד הגדולה" (שמות יד, לא), ו"יד החזקה" (שמות ג, יט; ו, א; יג, ט; דברים ג, כד; ד, לד; ז, יט; לד, יב; ועוד הרבה). ו"יד הרמה" (שמות יד, ח; במדבר לג, ג) - שבהם מתקבלת ה'תורה'.

סז.

(ח"א קפ)

בְּעֵינַי סִגְלַת הַפְּדִיּוֹן: מְעוֹת' הֵם בְּחִינַת
'דִּינָיו' וְכוּ'. וְצָרִיךְ לְהַמְתִּיק הַדִּינָיו
בְּשֶׁרֶשֶׁן, וְשֶׁרֶשׁ הַדִּינָיו בְּבִינָה וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׂמִיחָיו הַיָּדִים' עַל
הַמְּעוֹת', נִמְתָּקִין הַדִּינָיו'. כִּי יֵשׁ
בְּבִינָה', 'שְׁלֹשׁ יָדִים'. הֵינּוּ: שֵׁשׁ שָׁם 'שְׂתֵי
יָדִים': "יָד הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, לא), וְ"יָד
הַחֲזָקָה" (שְׁמוֹת ג, יט; ו, א; יג, ט; דְּבָרִים ג, כד; ד, לד;
ז, יט; לד, יב; וְעוֹד הַרְבֵּה). וְ"כָלְלוֹת הַיָּדִים' הוּא
"יָד הַרְמָה" (שְׁמוֹת יד, ח; בַּמִּדְבָּר לג, ג).

וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי שְׂבָא הַמְּעוֹת' שֶׁהוּא
הַדִּינָיו', לְהַיָּדִים', שֶׁהֵם בְּחִינַת
'שְׁלֹשׁ יָדִים' שֶׁבְּבִינָה' - נִמְתָּקִין הַדִּינָיו
בְּשֶׁרֶשֶׁן - כִּי שֶׁרֶשֶׁן הוּא בְּבִינָה', שֶׁשָּׁם
הַשְּׁלֹשׁ יָדִים' הֵנ"ל.

"וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֵל יִצְחָק וְאֵל יַעֲקֹב בְּאֵל
שְׂדֵי, וְשָׂמִי ה' לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם. וְגַם הִקְמַתִּי
אֶת בְּרִיתִי אִתָּם לְתַת לָהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן, אֶת
אֶרֶץ מִגְרִיהֶם אֲשֶׁר גָּרוּ בָּהּ. וְגַם אֲנִי שָׂמַעְתִּי
אֶת נְאֻמַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'" (שְׁמוֹת ו, ג-ד)

סח.

(ח"ב עט - ראשי-פרקים' של רבנו ז"ל)

"וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם וְכוּ" בְּאֵל שְׂדֵי" (שְׁמוֹת
ו, ג) - זְמַן וְגַבּוּל גְּלוּת.

"וְשָׂמִי ה'" (שם), כְּשִׁידְפְּקוּ עַל דְּלַתִּי
רַחֲמִים קִדְּם הַקֶּץ (אור-החיים שְׁמוֹת
שם - עיר-שם) - זֶהוּ 'הַתְּקַרְבוֹת הַזְּמַנִּים'.

"וְגַם הִקְמַתִּי אֶת בְּרִיתִי וְכוּ', לְתַת לָהֶם
אֶרֶץ מִגְרִיהֶם" (שם שם, ד),

"תּוֹתְבוֹתֵהוּן" (תְּרַגּוּם-אוֹנְקְלוֹס עַל "מִגְרִיהֶם" -
וְהוּא לְשׁוֹן:) 'תְּשׁוּבָה'.

"וְגַם אֲנִי שָׂמַעְתִּי נְאֻמַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" -
זֶה 'קוּל'.

"מִגְרִיהֶם" - אֲסִיפַת הַנִּיצוּצוֹת בְּתְשׁוּבָה
לְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל ("מִגְרִיהֶם" לְשׁוֹן
'מְגוּרָה' 'אוֹצָר' - דְּגַל-מִתְּנַה-אֲפָרִים, פְּרִשְׁת וְאָרָא).
"בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם, נִדְּחֵי יִשְׂרָאֵל יִכְנָס" (תְּהִלִּים
קמז, ב).

(עֵינַן בְּפָנִים, בְּאוֹר מוֹתְרֵנִת ז"ל עַל הַרְאֵשֶׁי-פְּרָקִים שֶׁל
הַפְּרָשִׁיּוֹת 'תּוֹלְדוֹת-וַיֵּצֵא').

סט.

(ח"א נו, ז)

גָּדַל הַרְחָמִים', תְּלוֹי בְּגָדֵל הַדְּעַת' וְכוּ'.
זֶה בְּחִינַת (שְׁבַת קד). "מֵאָמַר פְּתוּחָה,
נֵאָמַן פְּשׁוּט".

"מֵאָמַר פְּתוּחָה" - זֶה בְּחִינַת 'הַתְּגַלּוֹת
הַדְּעַת', כִּי הַדְּבִוּר' הוּא 'הַתְּגַלּוֹת
הַדְּעַת', כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (מְשָׁלִי ב, ו): "מִפִּיּוֹ דַעַת
וְתַבּוּנָה". וּבְמִצְרִים' שֶׁהִיָּה הַדְּעַת' בְּגַלּוֹת,
כְּמוֹ שְׂכַתּוּב (שְׁמוֹת ו, ג): "וְשָׂמִי ה' לֹא נִוְדַעְתִּי
לָהֶם" - הִיָּה גַם הַדְּבִוּר' בְּגַלּוֹת (זֶהוּ וְאָרָא כה:),
בְּבְחִינַת (שָׁם ד, י): "כְּבַד פֶּה וְכַבֵּד לְשׁוֹן".

וּכְשִׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם', שִׁיִּצֵּא הַדְּעַת'
מִהַגְּלוּת - יִצֵּא וְנִפְתַּח הַדְּבִוּר'.
זֶה בְּחִינַת "מֵאָמַר פְּתוּחָה" - שֶׁנִּפְתַּח הַדְּבִוּר'
וְנִתְגַּלָּה הַדְּעַת'.

וְעַל-יְדֵי 'הַתְּגַלּוֹת הַדְּעַת' - נִתְפַּשֵּׁט
'נְאֻמָּנוֹת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ', וְנִפְר
שֶׁהוּא 'נְאֻמָּן', מִבְּטִיחַ וְעוֹשֶׂה, וְזֶה בְּחִינַת:
"נְאֻמָּן פְּשׁוּט" - שֶׁנִּתְפַּשֵּׁט נְאֻמָּנוֹתוֹ כֵּן"ל.

אֲבָל בְּמִצְרַיִם' שֶׁהִיָּה הַדְּעַת' בְּגַלּוֹת - לֹא
נִתְפַּשֵּׁט וְנִתְגַּלָּה נְאֻמָּנוֹתוֹ.

וְזֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "וּשְׁמֵי ה' לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם" - "לֹא נִכְרַתִּי בְּמִדַּת אֱמֶתִית שְׁלִי". שְׁעַל-יָדַי שָׁלֵא נִתְגַּלָּה ה'דַּעַת' בְּמִצְרַיִם, עַל-יַד־יְזֵה לֹא נִכְרַתִּי נְאֻמְנוֹתוֹ בְּנ"ל - כִּי ה'חֹסֵד' תָּלוּי בְּדַעַת' בְּנ"ל.

וְעַל-כֵּן הָיָה גְּאֻלַּת מִצְרַיִם עַל-יַד־י 'מֹשֶׁה', כִּי עָקַר ה'גְּאֻלָּה' עַל-יַד־י ה'דַּעַת', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת טז, ו): "וַיִּדְעֶתֶם כִּי ה' הוֹצִיא אֶתְכֶם" וְכוּ', "לְמַעַן יֵדְעוּ" וְכוּ' (וַיִּקְרָא כג, מג).

"לִכֵּן אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', וַיִּדְבֵּר מֹשֶׁה בֵּן אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת ו, ו-ט)

נ.

(ח"א ל, ב)

כָּל מַה שֶׁהוּא קָטָן בְּיִתְרָה וּמְרַחֵק בְּיִתְרָה מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, הוּא צָרִיךְ רַב־י גְּדוֹל בְּיִתְרָה.

כְּמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ בַּעַת שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְרָגָה קְטַנָּה מְאֹד, דְּהֵינּוּ בְּמִצְרַיִם, שֶׁהָיוּ מְשַׁקְעִים בְּמ"ט שְׁעָרֵי טְמֵאָה, הָיוּ צָרִיכִים רַב־י גְּדוֹל וּמְלַמֵּד גְּדוֹל וְנוֹרָא מְאֹד, דְּהֵינּוּ מֹשֶׁה רַבְּנוּ עַל-יַד־הַשְּׁלוֹם.

כִּי כָּל מַה שֶׁהוּא קָטָן וּמְרַחֵק בְּיִתְרָה, צָרִיךְ מְלַמֵּד גְּדוֹל בְּיִתְרָה, שֶׁיְהִיָּה אִמֵּן כְּזֶה, שְׁיִוָּכַל לְהַלְבִּישׁ 'שְׁכַל-עֲלִיּוֹן' כְּזֶה, דְּהֵינּוּ: 'הַשְּׁגָתוֹ יִתְבָּרֵךְ־שְׁמוֹ', לְקַטֵּן וּמְרַחֵק כְּמוֹתוֹ. כִּי כָּל מַה שֶׁהַחֹלָה נִחְלָה בְּיִתְרָה, צָרִיךְ רֹפֵא גְּדוֹל בְּיִתְרָה.

עַל-כֵּן אֵין לְהֶאֱדָם לֹמַר: "דִּי לִי אִם אֶהְיֶה מְקָרֵב אֶצְלֵי אִישׁ נִכְבָּד וַיִּרְאֶה־הַשֵּׁם, אִף שֶׁאֵינּוּ מְפַלֵּג בְּמַעֲלָה, כִּי הַלֹּאֵי שְׁאֶהְיֶה מְקָדָם כְּמֵהוּ!"

אֵל יֹאמַר כֵּן! - כִּי אֲדַרְבָּא: כְּפִי מַה שֶׁיִּדְעֵי אִנְשׁ בְּנַפְשָׁה גְּדוֹל פְּחִיתוּתוֹ וְגְדוֹל רַחוּקוֹ, שֶׁנִּרְחַק מְאֹד מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מַה שֶׁיִּוְדַע בְּנַפְשׁוֹ - וּכְמוֹ־כֵן כָּל מַה שֶׁיִּוְדַע בְּעַצְמוֹ שֶׁהוּא מְרַחֵק בְּיִתְרָה - צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ לְנַפְשׁוֹ רֹפֵא גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה בְּיִתְרָה!

דְּהֵינּוּ: שְׁיִחְזִיר וַיִּבְקֹשׁ תְּמִיד לְזִכּוֹת לְהִתְקַרֵּב לְהַרְבֵּי הַגְּדוֹל מְאֹד מְאֹד בְּנ"ל! - כִּי כָּל מַה שֶׁהוּא קָטָן בְּיִתְרָה, צָרִיךְ מְלַמֵּד גְּדוֹל בְּיִתְרָה בְּנ"ל!

נא.

(ח"ב ז, א-ב)

כִּי שֶׁהוּא רַחֲמָן, הוּא יָכוֹל לְהִיָּוֵת 'מְנַהִיג' וְכוּ'. וְרַחֲמָן כְּזֶה הוּא רַק 'מֹשֶׁה רַבְּנוּ' - כִּי הוּא הָיָה 'מְנַהִיג יִשְׂרָאֵל', "וְהוּא יְהִיָּה ה'מְנַהִיג' לְעַתִּיד" וְכוּ' (זֶהַר בְּרֵאשִׁית כח. תְּקוּנֵי־זֶהַר קיב).

כִּי הָיָה לוֹ רַחֲמָנוּת בְּאֵמֶת עַל יִשְׂרָאֵל, וּמְסַר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל יִשְׂרָאֵל, וְהַשְּׁלִיךְ נַפְשׁוֹ מִנְּגֵד, וְלֹא הָיָה חוֹשֵׁשׁ עַל עַצְמוֹ כְּלָל וְכוּ' - כִּי הוּא הָיָה רַחֲמָן וּמְנַהִיג אֱמֶתִי וְכוּ'.

וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם. וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם. וְגֻאֲלַתִּי אֶתְכֶם. וְלִקְחַתִּי אֶתְכֶם" (שְׁמוֹת ו, ו-ז)

מִיָּנִין ל'אַרְבַּעַה פּוֹסוֹת'? - רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי בְּנֵי־יָהּ: כְּנֶגֶד 'אַרְבַּע גְּאוּלוֹת' וְכוּ' "וְהוֹצֵאתִי, וְהִצַּלְתִּי, וְגֻאֲלַתִּי, וְלִקְחַתִּי". רַבִּי לִוִּי אָמַר: כְּנֶגֶד 'אַרְבַּעַה מְלַכְיוֹת'. (וַיְרוּשְׁלַמִּי פְסָחִים פ"י ה"א; בְּרֵאשִׁית דְּרָבָה פח, ה; שְׁמוֹת דְּרָבָה ו, ד)

נב.

(ח"א ל, ו; ח"א קלה)

לְפַעְמִים נוֹפֵל הַסִּיּוֹשְׁלוֹם ה'מְלָכוֹת־דְּקַדְשָׁה, לְגַלוֹת שֶׁל 'אַרְבַּע־

יִזְמָא עוּ: סְנֵהֲדְרִין ע. לְקוּטֵי-מוֹהֲרֵן ח"א יב, ד; ח"א מא).
וּיְכוּלִין עַל-יְדֵי-זֶה לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר בְּיִצְיַאת-
מִצְרַיִם. וְהָאֲרֻבַּע פּוֹסוֹת' הֵם כְּנֶגֶד הָאֲרֻבַּע
מַלְכוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא, שְׁנִכְנְעִין וְנִתְבַּטְּלִין
עַל-יְדֵי-זֶה.

"וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם, הַמוֹצִיא
אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת ו, ז)

עב.

(ח"א כא, בַּסּוּף)

כָּל הַחֲסָרוֹנוֹת שֵׁישׁ לְאָדָם, פְּרִנְסָה,
'פְּנִים', 'בְּרִיאוֹת-הַגּוּף', וְכָל שְׂאֵר
הַחֲסָרוֹנוֹת - הַכֹּל הוּא בְּחֲסָרוֹן-הַדַּעַת'.

וְאִף שֵׁישׁ חֲסָרִים לְגַמְרֵי מַהֲדַעַת, וְעַם-
כְּלִיזָה יֵשׁ לָהֶם כָּל-טוֹב - בְּאַמְת: כָּל
מַה שֵׁישׁ לָהֶם אֵינּוּ כְּלוּם. וְכֵן לְהַפְּדוּ: ה'שְׁלֵם
בְּדַעַת' שֵׁישׁ לוֹ 'חֲסָרוֹן' - בְּאַמְת: ה'חֲסָרוֹן'
אֵינּוּ כְּלוּם.

וְגַם ה'גְּלוּת', הוּא רַק מ'חֲסָרוֹן-הַדַּעַת',
כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (ישעיה ה, יג): "לֹכֵן גָּלָה
עַמִּי מִבְּלֵי דַעַת".

וְעַל-כֵּן הִיָּתָה 'גְּאֻלַּת-מִצְרַיִם' עַל-יְדֵי
'מֹשֶׁה', שֶׁהוּא הָיָה בְּחֵינַת
ה'דַּעַת'. (זֶהר פְּקוּדֵי רַכָּא).

וְזֶה שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת ו, ז): "וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה'
הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת
מִצְרַיִם" - כִּי עִקַּר ה'גְּאֻלָּה' עַל-יְדֵי ה'דַּעַת'.

וְגַם לְעֵתִיד, ש'תְּמַלֵּא הָאָרֶץ דַּעַה" (ישעיה
יא, ט), שְׁיִתְגַּלֶּה ה'דַּעַת' - יִדְעוּ שְׂאֵין
שׁוּם רַע בְּעוֹלָם כָּלֵל, רַק כָּלוּ טוֹב וְכָלוּ אֶחָד.

מַלְכוּת' - כִּי "ה'מַלְכוּת' הוּא בְּחֵינַת
'דָּל"ת' (תְּקוּנֵי-זֶהר פּג:), "בְּגִין דְּלִית לָהּ מַגְרָמָה
כְּלוּם" (תְּקוּמַת הַזֶּהר יא).

וְכִי יְכוּל לְסַבֵּל אֶת קוֹל הַצְּעָקָה וְהַזְּעָקָה
הַגְּדוּלָה, כְּשֶׁנוֹפֵל בְּחֵינַת ה'מַלְכוּת'
בִּינֵיהֶם חֲסִי-שְׁלוֹם, בְּבְחֵינַת (קִהְלֵת ט, יז):
"זַעֲקַת מוֹשֵׁל בְּכַסִּילִים" - דְּהֵינּוּ: ה'זַעֲקָה'
כְּשֶׁנוֹפֵל ה'מְמַשְׁלָה', בְּחֵינַת ה'מַלְכוּת' -
בֵּין ה'כַּסִּילִים'.

וְצָרִיךְ לְרֹאוֹת לְחַתֵּךְ וּלְהַבְדִּיל ה'מַלְכוּת'
דְּקִדְשָׁה' - מִבֵּין ה'אֲרֻבַּע-גְּלוּת'
שֶׁל הָאֲרֻבַּע-מַלְכוּת, וְלַהֲעֵלוֹתָהּ מִשָּׁם.

וְעִקַּר עֲלִיתָהּ: עַל-יְדֵי בְּחֵינַת ה'חֲסָד'.
שְׁעַל-יְדֵי ה'חֲסָד' - קוֹצְרִין וְחוֹתְכִין
ה'מַלְכוּת', וּמְבַדִּילִין אוֹתָהּ מֵהֶם, וּמַעֲלִין
אוֹתָהּ אֶל 'אוֹרֵי-הַפְּנִים' הַמְאִיר ב'שֶׁלֶשׁ-
רְגָלִים'.

וְעַל-כֵּן יֵשׁ 'אַרְבַּע בְּחֵינַת' בְּכָל רְגֵל:
ב'פֶּסַח' הֵם 'אַרְבַּע פּוֹסוֹת'.
ב'שְׁבוּעוֹת' וְכו'. ב'סִפּוֹת' וְכו'. כְּנֶגֶד בְּחֵינַת
הד' הַנ"ל, בְּחֵינַת 'מַלְכוּת' הַנ"ל, שְׂצָרִיךְ
לְהַעֲלוֹתָהּ אֶל ה'אוֹרֵי-הַפְּנִים' - עַל-יְדֵי
'שְׂמֵחוֹת הַמְצוּוֹת', שְׂמֵתִקְבָּצִין לְתוֹךְ
ה'רְגָלִים' (עֵין בְּפָנִים).

עג.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, נְטִילַת-יְדַיִם-שְׁחֵרִית ב, טז)

בְּשַׁעַת 'גְּאֻלַּת מִצְרַיִם' שְׁנִתְגַּלָּה
ה'הַשְּׁגָחָה', מְצוּה לְשִׁתּוֹת 'אַרְבַּע
פּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן' - כִּי אִזּוּ הַיַּיִן הוּא בְּבְחֵינַת
'זָכָה נַעֲשֶׂה רֹאשׁ" (יִזְמָא עוּ: סְנֵהֲדְרִין ע).

כִּי עִכְשָׁו ב'לִיל-פֶּסַח', נִתְרוֹמַם ה'דַּעַת'
וְנִתְגַּלָּה ה'הַשְּׁגָחָה' בְּיוֹתֵר, עַל-יְדֵי ה'יַיִן,
וְאִזִּי ה'יַיִן' בְּבְחֵינַת "יַיִן הַמְּשַׂמַּח" (בְּרֻכּוֹת לה).

"ולא שמעו אל משה, מקצרי דוח
ומעבדה קשה" (שמות ו, ט)

עו.

(ח"א ח, ט)

עקר 'רוח-חיים' הוא בה'תורה', כמו שכתוב (בראשית א, ב): "ורוח אלקים מרחפת על פני המים" - "הוא התורה" (תקוני-זהר עז: קכ:).

ועל-כן ב'מצרים' שהיה קדם 'קבלת-התורה', ולא היה להם מהיכן לקבל ה'רוח-חיים', נאמר בהם (שמות ו, ט): "מקצר רוח" - כי לא היה להם מאין לקבל ה'רוח-חיים', שהוא בחינת "ארוך אפים" (שמות לד, ו), "מאריך רוחה" (תרגום שם; ירושלמי תענית פ"ב ה"א).

ועל-כן נאמר בהם: "מקצר רוח" - שהוא הפך "ארוך אפים", בחינת ה'רוח-חיים' שממשיכין על-ידי 'אנחה', להשלים ה'חסרון', כי ה'רוח' הוא 'שלמות-החסרון'.

וזהו בחינת (תהלים פא, יא): "הרחב פיך ואמלאהו" - שנתמלא ה'חסרון' וכו'. וזהו בחינת "מלאפנים, מלאפנים" (ספר הנקוד' לרבנו יוסף גיקטליא, בעל 'שערי-אזרה').

וזהו שדקדק (תהלים שם): "אנכי ה' אלקיך המעלה מארץ מצרים" - וקבלו ה'תורה' אשר שם ה'רוח' - אזי דיקא: "הרחב פיך ואמלאהו", בחינת 'מלאפנים' כנ"ל, בחינת 'שלמות-החסרון'.

כי דיקא אחר 'ציאת-מצרים', בחינת: "המעלה מארץ מצרים", שאז נתבטל בחינת "מקצר רוח" הנ"ל, כי קבלו ה'תורה' ששם ה'רוח-חיים' כנ"ל - על-כן אז דיקא: "הרחב פיך ואמלאהו", בחינת 'שלמות-החסרון'.

עה.

(תי-מוהר"ן רא)

'איש פשר' צריך להדר שיהיה מלבש פראוי, אם אפשר לו, ולא יהיה בזוי.

כי גם להצדיק, אין מקרבין עצמן רק על-ידי 'מלבושינו', שרואין שהוא מלבש בכבוד, שעל-ידי-זה הוא נחשב בעיניהם להתקרב לו, ואם לא היה מלבש לא היה נחשב כלל בעיניהם.

ענה ואמר: הלא גם השם-יתברך היה מתלבש עצמו ב'מצרים', כי כל המעשה של מצרים, היא בלה בחינת 'לבושין', שהיה בהכרח שיתלבש עצמו השם-יתברך בבכיול, באלו המעשיות של מצרים'.

עד שאחר-כך התחילו להפיר אותו יתברך בעצמו בבכיול, ובכל-פעם הפירו אותו יותר ויותר, והפירו גדלתו יתברך בכל-פעם יותר.

אבל בתחלה לא היה אפשר שיתקרבו אליו, כיון ששם על-ידי בחינת 'מלבושים', הינו כל המעשה של מצרים' שהיא בחינת 'מלבושים', כנ"ל (עין שער-הכונות, דרושי הפסח).

[שיח-שורפי-קדש ח"ב תרסח: אמר פעם מוהרנ"ת ז"ל: "אלו לא הייתי רואה אצל רבנו בתחלת התקרבותי, את הפמוטות וצלחות הכסף (זילבערנע לייקטער אין זילבערנע שישלעף) שהיו לרבנו ז"ל - היה קשה לי יותר להתקרב!" - פי הוא נולד וגדל בבית עשירים, ואלו לא היה רואה זאת אצל רבנו ז"ל, היה קשה לו להתקרב].

החסרון, בחינת 'מלא-פנים', בחינת (תהלים כ, ו): "ימלא ה' כל משאלותיך".

ועל-כן נזכר 'ציאת-מצרים' בפרשת 'ציצית' - כי 'ציצית' בחינת ה'רוח-חיים', בחינת (יחזקאל לו, ט): 'מארבע רוחות' וכו'. [עין בפנים ענין ה'מלא-פנים'].

עז.

(ח"ב פו; טיחות-ה"ך קמ)

"מקצר רוח ומעבדה קשה" (שמות ו, ט) - מחמת שהם בבחינת 'קצר-רוח', מחמת שהם 'קטני אמונה' - על-ידי-זה צריכין לעבודות קשות ולתעניתים. וזה עקר 'קטנות האמונה'.

ועקר 'קטנות האמונה' הוא: שלא מאמין בעצמו, שגם הוא חביב בעיני השם-יתברך, לפי גדלת טובתו של השם-יתברך.

עח.

(ספר-המדות, הרהורים ח"ב ד)

על-ידי הרהורי עבודה-זרה, נשימתו מתקצרת, ואינו נהנה מבשורות טובות.

[מוהרנ"ת ז' ל פתב פאן: "ולא שמעו אל משה מקצר רוח" (שמות ו, ט). "אף אין יש רוח בהם" (בפיהם) (תהלים קלה, יז). עין בספר לקוטי-מוהר"ן הראשון (פנתו לח"א ח' המובא לעיל, ועל-פי הפתוב שם בתחלת התורה בענין הנשימה ורוח-חיים, ערך-שם).

והרב מטשענהרין ז"ל צין ל'שמות-רבה' ו, ה: "ולא שמעו אל משה מקצר רוח - שהיה קשה בעיניהם לפרש מעבודה-זרה".

וצין ל'מתנות-כהנה' שם: וכי יש לך אדם שנתבשר בשורה טובה ולא ישמע? - אלא קשה עליהם לפרש מעבודה-זרה. וסיפיה דקרא: "מקצר רוח ומעבדה קשה" - יש לך לפרש: מפני עבודה-זרה, שריח אין בהם, ומעבדה שהיא קשה על עובדיהם.

וכן הוא ב'לקוט-שמעוני', שמות ו, רמז קעח: הרי הוא אומר: "ולא שמעו אל משה מקצר רוח" - וכי יש לך אדם שמתבשר בשורה ואינו שמח? נולד לך בן-זכר, רבך מוציאך לחרות ואינו שמח? - אם-כן מה תלמוד-לומר: "ולא שמעו אל משה"? אלא שהיה קשה בעיניהם לפרש מעבודה-זרה].

"והוצאתי את צבאתי, את עמי בני-ישראל, מארץ מצרים" (שמות ז, ד)

עט.

(ח"ב ה, י)

ב'ניסן' הוא זמן הגאולה, פי "בניסן נגאלו" (ראש-השנה יא).

וזוה ידוע (שער-הפניות, פסח א): "שעקר גלות-מצרים היה לתקן 'חטא אדם-הראשון" - "שהיו שדים מחממין אותו והוליד שדין" וכו' (ערוכין יח):

וה'חפזים' הוא על-ידי 'חלישות-המלאך', ומחמת זה היה 'גלות-מצרים', ו"בניסן נגאלו" - ונתתקן 'חטא אדם-הראשון' אז.

נמצא: ש'בניסן' נתחזק כח ה'מלאך', שזה בחינת: 'תקון חטא אדם-הראשון', שנתתקן ב'ניסן' בעת גאלת-מצרים.

וזוה שפתוב (שמות ז, ד): "והוצאתי את צבאתי" - בחינת: 'מלאכים' שיצאו ונגאלו ב'ניסן' - פי אז נתחזקו ונתתקנו.

ואז צריכין 'בעל פה גדול' שיוכל
להתפלל 'תפלה בבחינת דין'.

וכשזה ה'בעל-פה' מתפלל 'תפלה
בבחינת דין' - הסטרא-אחרא
רוצה לבלע אותה, ועומדת בבית-הבליעה
שלו, ואזי הוא מכרח לתן הקאות, הינו:
להקיא ולהוציא כל הקדשות של הדעת
והרחמנות והתפלות שבלע. והוא מכרח גם
להקיא ולהוציא עצמות החיות שלו ממש,
וזהו בחינת 'גרים' שמתגירין.

וזהו צרוף "ויפלל" - ראשי-תבות (שמות ז, ט)
:"והשלך לפני פרעה יהי
ל'תנין". כי צריכין להשליך 'מטה עז',
בחינת 'התפלה הנ"ל, לה'תנין', בבחינת:
"והשלך לפני פרעה יהי לתנין".

שמשליכין בכונה ה"מטה עז" לפני
ה'סטרא-אחרא' - כדי
שיהיה לה'תנין' - הינו: כדי שיבלע ה'תנין'
את התפלה הזאת' - כי על-ידיה מוציאין
ממנו כל הקדשות שבלע, כי היא עומדת
ב'בית-הבליעה' שלו בנ"ל.

"ויקרא גם פרעה לחכמים ולמכשפים,
ויעשו גם הם חרטמי מצרים בלהטיהם פן.
וישליכו איש מטהו ויהיו לתנינם, ויבלע
מטה אהרן את מטתם" (שמות ז, יא-יב)

פא.

(לקוטי-הלכות, ברכת-המזון ומים-אחרונים ה, ט
- על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כח, 'בני לך ביתא')
על-ידי ה'תורה', יכולין לשנות הטבע
ולעשות מופתים נוראים, כי כל
הנהגת העולם על-ידיה.

"ואמרת אל אהרן, קח את מטה, והשלך
לפני פרעה יהי לתנין" (שמות ז, ט)

פ.

(ח"ב ח, ב-ג)

"עקר התפלה היא רחמים-ותחנונים"
(אבות פ"ב מ"ג), ועקר ה'רחמים' תלוי
ב'דעת' וכו'.

ולפעמים פשהסטרא-אחרא יונקת מן
ה'רחמנות' - אזי הם ממשיכין
לעצמן הרחמנות, ונתמעט ה'רחמנות'
אצלנו. ואפלו 'מעט הרחמנות' שנשארה,
הוא בבחינת 'אכזריות', כי על-ידי שהם
יונקים מן ה'רחמנות', נתקלקל ה'רחמנות'
ונעשה 'אכזריות' וכו'.

וזה בחינת (איכה ד, ג): "גם תנים חלצו שד"
- זה בחינת 'רחמנות דסטרא-אחרא',
בחינת (ישעיה יג, ו): "כשד משידי".

כי 'שדי' - הוא בחינת 'רחמנות דקדשה',
בבחינת (בראשית מג, יד): "ואל שדי יתן
לכם רחמים", שהוא בחינת 'תפלה', שהוא
'שדוד המערכות'.

ועל-ידי-זה נפגם ה'דעת' ונקטן, ונעשה
בבחינת 'מחין-דקטנות',
ואזי הם יונקים חס-ושלום מ'פגם-הדעת',
בבחינת (בראשית ג, א): "והנחש היה ערום".
הינו: 'דעת דסטרא-אחרא', שיונק על-ידי
'נפילת הדעת-דקדשה'.

ומזה בא חס-ושלום 'תאות-נאוף' וכו'.

ואזי אי-אפשר להתפלל בבחינת
'רחמים ותחנונים', ואז התפלה,
בבחינת 'דין', ואז הסטרא-אחרא בולעת
התפלה חס-ושלום.

ומי שזוכה לתורה, יכול להנהיג העולם כרצונו, ולעשות מופתים נוראים בעולם - שזהו בחינת כל האותות והמופתים שעשה משה, שהכל היה בכח התורה שהתחיל להמשיך.

אבל מחמת שיש 'מתנגדים' שמקבלים מ'תורות הנפולות מאלפין-הנפולין', ומשם נמשך הפח של "חרטמי מצרים שעשו גם הם בלהטיהם פן" (שמות ז, יא).

כי בודאי גם הם אין להם שום פח, כי אם על-ידי שמשלתשל להם איזה יניקה מהתורה, שמשם כל החיות וכל הנהגת העולם, רק שהם מקבלין דרך הקלפות מה'תורות הנפולות'.

ועל-ידי-זה רצו להתגבר נגד משה, וכל מה שעשה משה דרך הקדשה על-ידי פח התורה הקדושה - עשו גם הם, על-ידי שקבלו מ'תורות הנפולות' כנ"ל.

ועל-ידי-זה הכביד לב פרעה לבלי לשלחם, והכל על-ידי שקבל מ'חרטמי מצרים', שהם מקבלים חכמתם הרעה מ'תורות הנפולות' כנ"ל.

על-כן בשעת 'גמור יציאת מצרים', הכרח השם-יתברך כביכול להתגלות בעצמו, בחינת (שם יב, יב): "ועברתי בארץ מצרים, אני ה'" - "אני ולא מלאך" וכו' (הגדה של פסח).

כי "השם-יתברך והתורה בלא חד" (זחר אחרי עג). כי בעצם התורה בשרשה שהיא בלא אלקות, בודאי אין אחיזה

להקלפות כלל, רק כשירדת 'דרך המלאכים'.

כי עקר אחיזת התורות הנפולות הוא כשהתורה משתלשלת וירדת ומתלבש בבחינת 'מלאכים', בבחינת (תקוני-זהר יד:): "מט"ט - שכלול מששה סדרי משנה, ששם יש אחיזת טוב ורע, טמא וטהור" וכו'.

ושם צריכין ברור גדול, לברר הטוב מהרע האמת מהשקר, ומי שאינו זוכה לברר כראוי, אזי לא זכה וכו', כי מקבל 'תורות נפולות' הנ"ל.

ועל-כן בשעת יציאתם ממצרים שהיתה שם אחיזת הקלפות מאד בידיע, שהם בחינת ה'חרטמי מצרים' שינקו מ'תורות הנפולות' כנ"ל - על-כן לא היה אפשר לצאת משם, עד שנתגלה כביכול השם-יתברך בעצמו.

כמו שכתוב (שם יב, יב): "ועברתי בארץ מצרים, אני ה'" - "אני ולא מלאך; אני ולא שרף; אני ולא השליח; אני ה'" - "אני הוא, ולא אחר" (הגדה של פסח).

וחושב ד' פעמים: "אני" - כנגד ד' אלפין הנ"ל [בהתורה שם ח"א כח - שהם תקון האלפין הנפולין הנ"ל] - כי "לית אני בלא אלה" (עי' בראשית-רבה פא, ב).

הינו: שנתגלה 'השם-יתברך בעצמו', שהוא בחינת 'עצם התורה בעצמה', ולא נתלבשה בשום 'מלאך ושרף' וכו'.

כי יש בענין התלבשות התורה בפמה וכמה בחינות, ותכף כשנתלבשת באיזה בחינת מלאך ושליח - יכול להשתלשל

משם איזה יניקה להקלפות, להחליף את האמת חס־ושלום, שזהו בחינת 'תורות הנפולות' הנ"ל וכו'.

על-כן אי אפשר ליצאת מבחינת גלות מצרים' "שכולל כל הגליות" (בראשית-רבה טז, ד) בגשמייות ורוחניות - פייאם על-ידי שזוכין לתורת השם' באמת לאמתו, בבחינת: "אני ה', אני הוא ולא אחר".

שלא יהיה בהתורה שום אחיזה מאחר' כָּלֵל, רק תהיה בבחינת "אני ה', אני ולא אחר" - פי "קדש-א-בריך-הוא ואורייתא בלא חד", כנ"ל.

פב.

(לקוטי-הלכות, העושה שליח לגבות חובו ג, ד - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א, וראיתי מנרת זהב')

זה בחינת כל העשר מפות שהביא עליהם משה, שהראה להם: שכל הרוחניים של כל הדברים שבעולם הם אצלו, ועל-כן יכול לעשות בעולם כמו שרוצה, ולשנות ממים לדם, ואחר-כך לחזר מדם למים וכו'.

כי מפנו כל החיות של כל הדברים שבעולם. ועל-כן בודאי יכול למשל בעולם ולשנות הטבע פרצונו.

ועל-כן בתחלה הראה להם מופת המטה שנהפך לנחש, ואחר-כך מנחש למטה'.

כי מטה משה מרמז: שכבר שבר ה'בחירה', ומדש את-עצמו לגמרי מאחיזת "עץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט-יז), ואין נאחז בו שום רע משום מדה.

שזהו בחינת (שמות יז, ט): "ומטה האלקים בידי", כמבאר בתקונים (תקוני-אור צג), ובדברי רבנו ז"ל, עין-שם בסימן (ח"א) עט (וב'תי-מוהר"ן לו; רנח).

ועל-כן הראה להם על-ידי ה'מטה' דיקא: שהוא יכול להוריד את-עצמו לתוך ה'צנור הרע' שלהם, שהוא בחינת נחש-הקדמוני, שמשם כל המדות-רעות וכל הצנורות של כל הרשעים. ואחר-כך יצא משם בשלום, פי אחר-כך יחזר מ'נחש' ל'מטה', רק שירד לשם להכניע ולשבר הרע שלהם, בבחינת (שמות ז, יב): "ויבלע מטה אהרן את מטתם".

וזה שאמרו רבותינו ז"ל (מנחות פה.): "ששאלו אותו יוחני וממרא: תבן אתה מכנים לעפרים? והשיב להם: למתא ירקא, ירקא שקול" [לעיר שמוכרים ירק לשם, תקח את הירק למכור].

כי כך צריכין דיקא: לכנס דיקא לתוך אותו הצנור וההנהגה של הרשעים המושלים, ולהכניעם ולשברם, פי (סנהדרין לט:): "מנייה וביה אבא ליזיל ביה נרגא" [מהיער עצמו, יתקינו את הבית-יד של הגרזן, כדי לכרות את היער], בבחינת: "למתא ירקא, ירקא שקול" - כי צריכין לירד לתוך מדתו הרעה דיקא, שהוא הצנור שלהם, כדי לשברם, כנ"ל.

ועל-כן הביא עליהם כמה מיני מפות, להורות: שכל החיות של כל הדברים שבעולם, הכל בידו, פי בה'עשר מפות' היו שנויים ומופתים נפלאים בכל ה'ארבעה יסודות', שהם: א) 'אש'. ב) 'רוח'. ג) 'מים'. ד) 'עפר'. שהם בחינת: א) 'דומם'. ב) 'צומח'. ג) 'חי'. ד) 'מדבר'.

(א) כי נלקו ב'מים' - בחינת 'יסוד המים'.
 (ב) ו"עפר הארץ היה כנים" (שמות ת, יג)
 - זה בחינת 'יסוד העפר'. (ג) "ורוח הקדים
 נשא את הארבה" (שם י, יג) - זה בחינת 'יסוד
 הרוח'. (ד) "ואש מתלקחת בתוך הברד" (שם
 ט, כד) - זה בחינת 'יסוד האש'.

(א) וכן נלקו ה'דוממים' - שהוא 'עפר
 הארץ'. (ב) וה'צומח' - שהם "כל עשב
 השדה שהכה הברד" וכו' (שם ט, כה). (ג) וכן
 ה'חי' - שהוא ה'ערב' שבא עליהם, וכן
 ה'דבר' שהרג כל מקניהם. (ד) וכן נלקה
 ה'מדבר' - שהוא ה'אדם', בכל המפות,
 בפרט בשחין ומפת-בכורות.

נמצא: שעל-ידי ה'עשר מפות', הראה
 להם: שהוא יתברך שולט בעולם
 בכל הארבעה יסודות: 'אש', 'רוח', 'מים',
 'עפר'; ובכל ה'דומם', 'צומח', 'חי', 'מדבר' -
 כי ממנו החיות לכלם, ועל-כן יכול לעשות
 ברצונו.

ועל-כן בכל פעם הראה גבורתו: שיכול
 לבטל המכה, כמו שכתוב (שם ח,
 ה): "התפאר עלי למתי אעתיר לך" וכו';
 "למען תדע כי לה' הארץ" (שם ט, כה).

הינו שהראה להם: שהוא יכול להשלים
 כל ה'חסרונות', על-ידי ה'רוח-חיים'
 שלו - כי כל ה'מפות' הם 'חסרונות', והוא
 יכול להסיר ה'מפות', ולהשלים כל
 ה'חסרונות' - כי ממנו ה'רוח-חיים' לכל
 הדברים שבעולם.

ועל-כן לא נכנעו, עד שהביא עליהם
 'מפת-בכורות', שהיא 'עקר צנור
 החיות שלהם', "שהיו עובדים לטלה",

שהוא בכור למזלות", כמובא (שערי-אורה,
 שער א, ספירה י; מחברת-הקדש להאריז"ל, שער יציאת
 מצרים; מגלה-עמקות, פרשת בא; שפתי-כהן, שמות ג,
 כ).

וזוה בחינת (במדבר לג, ד): "ובאלהיהם עשה
 ה' שפטים", ועל-כן לקה המים
 תחלה, לפי שהיו עובדים להם, וכמו שפרש
 רש"י שם: "שכשהקדוש-ברוך-הוא נפרע
 מאמה, נפרע מאליה תחלה".

כי ה'צנור הרע שלהם', שמשם מקבלים
 ה'רוח-חיים שלהם' - זה בחינת
 'עבודה-זרה ואלהים-אחרים שלהם', ועל-
 כן כל אמה נתעה בעבודה-זרה אחרת,
 ובטעות אחר, כפי ה'מדה-רעה שלהם',
 שהוא ה'צנור הרע שלהם'.

ועל-כן "נפרע מאליהם תחלה", שהוא
 ה'צנור הרע' שלהם ששבר
 והכניע ובטל, ועל-ידי-זו נתבטלו המצריים
 מפילא, ויצאו ישראל משם בשלום.

"כבד לב פרעה מאן לשלח העם" (שמות ז, יד)
 - ענין 'כבדות לב פרעה' -

פג.

(ח"א סד, ו - ענין כבדות-הלב)

נמצא להלן בפסוק (שמות י, א): "בא אל
 פרעה, כי אני הכבדתי את לבו ואת
 לב עבדיו".

"וַיַּחְזֹק לֵב פְּרַעֲהוּ, וְלֹא שָׁמַע אֱלֹהִים" (שמות ז, כב)

"וַיַּחְזֹק לֵב פְּרַעֲהוּ" - לומר: על-ידי מכשפות אתם עושים פן, תבן אתם מכניסין לעפרים, עיר שבלה תבן, אף אתם מביאין מכשפות למצרים שבלה בשפים.

(רש"י, מנחות פה, שמות-רבה ט, ז)

הַשִּׁיב לָהֶם: אֲמַרְי אֲנָשִׁי לְמַתָּא יִרְקָא, יִרְקָא שְׁקַל' - שְׁעַל-יַדֵּי הָאֲמִירוֹת' וְהַדְּבוּר' שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, יָאִיר לוֹ הַדְּבוּר', לְכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה', שְׂיֻכַּל לַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבָה'.

"יִרְקָא" - הוּא בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה'.

"יִרְקָא שְׁקַל" - בְּחִינַת 'תְּשׁוּבַת-הַמְּשַׁקֵּל'. שֶׁהַדְּבוּר' יָאִיר לוֹ - שְׂיֻכַּל לַעֲשׂוֹת 'תְּשׁוּבַת-הַמְּשַׁקֵּל' מִמֶּשׁ.

[לקוטי-הלכות, ראש-חודש ג, ח (לקוטי-מוהר"ן ח"א יא הנ"ל, על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נו): הַיְנוּ: כִּי הֵם שְׁאֵלוּ אוֹתוֹ, כִּי מֵאַחַר שֶׁהֵם בְּמַדְרָגָה פְּחוּתָה כְּמוֹ בְּתַכְלִית הַיְרִידָה וְהַסְּתֵרָה שֶׁהִיָּה אִזּוּ בְּמִצְרַיִם, דִּי לְהַעֲלוֹתָם מִיְרִידָתָם לְהַרְיָמָם מֵעֵפֶר, אֲבָל אֵין רְאוּי לְהִבְיָאם לְתַבּוּנוֹת-הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא מֵהַפֶּךְ אֶל הַפֶּךְ.

וְהַשִּׁיב לָהֶם: כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה זֹכִיךְ לְתְּשׁוּבַת-הַמְּשַׁקֵּל, וְעַל-כֵּן אֲדַרְבָּא, הֵם צְרִיכִים דִּיקָא לְבוֹא לְתַבּוּנוֹת-הַתּוֹרָה לְעִמְקָא, לְזִכּוֹת לְדַעַת גְּדוּל מֵאֵד - כְּדִי שִׁיְהִיָּה תְּשׁוּבַתָם 'תְּשׁוּבַת-הַמְּשַׁקֵּל' מִמֶּשׁ, וּבְמָה שֶׁפְּגָמוּ יִתְקַנּוּ.

כִּי כְּשֶׁהִיוּ בְּתַכְלִית הַיְרִידָה, הָיָה שֵׁם דִּיקָא מְלַבֵּשׁ יְדַעַת גְּדוּל מֵאֵד כְּנ"ל - עַל-כֵּן צְרִיכִין דִּיקָא לְהַעֲלוֹת וּלְגַלוֹת הַדַּעַת הַזֶּה, לְבוֹא לְדַעַת גְּדוּל מֵאֵד, שֶׁזֶּה בְּחִינַת 'תְּשׁוּבַת-הַמְּשַׁקֵּל', וּבְמָה שֶׁפְּגָמוּ יִתְקַנּוּ].

"וְהַדְּגָה אֲשֶׁר בִּיאֵר מֵתָה וַיִּבְאֵשׁ" (שמות ז, כא)

פה.

(שיחות שאחרי ספוגי-מעשיות)

מִימֵי-יְלָדוֹתָיו: פַּעַם-אַחַת בָּאוּ אֵלָיו עִם פְּדִיוֹן לְהַתְּפַלֵּל עַל יְלָדָה 'שָׂרָה אֶסְתֵּר בַּת יְהוּדִית', וְאָמַר שְׂתָמוֹת, וְכֵן הָיָה.

וְאָמַר: שְׂיַדַּע זֹאת מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. שֶׁרָאָה אִזּוּ פְּסוּק (שמות ז, כא): "וְהַדְּגָה אֲשֶׁר בִּיאֵר מֵתָה וַיִּבְאֵשׁ", וּבִאֵלוּ

פד.

(ח"א יא, א)

"שְׁאֵלוּ יוֹחָנָי וּמִמְרָא לְמַשָּׁה: תְּבִן אֶתָּה מִכְּנִיס לְעֵפְרַיִם, וְהַשִּׁיב לָהֶם: אֲמַרְי אֲנָשִׁי, לְמַתָּא יִרְקָא, יִרְקָא שְׁקַל" (מנחות פה, שמות-רבה ט, ז).

[רש"י: **"אָמְרוּ לִיָּה יוֹחָנָי וּמִמְרָא"** - רְאֵשִׁי מְכַשְׁפִּים שֶׁל מִצְרַיִם, לְמַשֶּׁה-רַבֵּנוּ, כְּשֶׁהִתְחִיל לַעֲשׂוֹת הָאוֹתוֹת לְעֵינֵי פְּרַעֲהוּ, שֶׁהִיוּ סְבוּרִין שֶׁהִיָּה עוֹשֶׂה אוֹתָם עַל-יְדֵי כַּשׁוּף.

"תְּבִן אֶתָּה מִכְּנִיס לְעֵפְרַיִם" - 'עֵפְרַיִם' שֶׁהוּא מְקוֹם הַרְבֵּה תְּבוּאָה, אֶתָּה מְבִיא לְשֵׁם תְּבוּאָה לְמִכּוֹר, בְּתַמְיָה? כִּךְ אֲרִיץ-מִצְרַיִם שֶׁהִיא מְלֵאָה כְּשָׁפִים, אֶתָּה בָּא לְשֵׁם לְעַסֵּק בְּכַשְׁפִּים!?

"אָמַר לָהֶם לְמַתָּא יִרְקָא, יִרְקָא שְׁקַל" - לְעִיר שֶׁגְּדַל שֵׁם יִרְק הַרְבֵּה, הֵבֵא יִרְק שֶׁלְּךָ לְמִכּוֹר, לְכִי שֶׁמִּתְקַבְּצִין שֵׁם הַכָּל לְקַנּוֹת. הֵם אָמְרוּ לוֹ דְּבָרֵי לְצַנּוֹת, וְהוּא הַשִּׁיב לָהֶם בְּעֵינָם].

"תְּבִן" - זֶה בְּחִינַת 'תְּבוּנָה', כְּמוֹ שְׂכַתוּב (משלי ב, יא): "תְּבוּנָה תִנְצְרֶךְ", שֶׁהֵם הִבִּינוּ: שֶׁמִּשָּׁה רוֹצֶה לְהַכְּנִיס תְּבוּנוֹת-הַתּוֹרָה בְּיִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן שְׁאֵלוּ: "כִּי בְּזִמְן שְׂאִין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם הֵם מְשׁוּלִים לְעֵפֶר" (ספרי עקב יא), וְאִיךְ יוֹכַל לְהִבְיָאם לְמַדְרָגָה גְּבוּהָה לְתַבּוּנוֹת-הַתּוֹרָה!?"

וְזֶה: "תְּבִן", לְשׁוֹן 'תְּבוּנוֹת-הַתּוֹרָה', אֶתָּה מִכְּנִיס לְעֵפְרַיִם' - זֶה בְּחִינַת 'עֵפֶר', הַיְנוּ: 'מַדְרָגָה פְּחוּתָה'.

התבות: "מתה, ויבאש" נתגלה לו זאת. 'מת"ה, ויבא"ש' ראשי-תבות: ש'דה א'סתר ב'ת י'הודית ו'י מת"ה. השם-ישמרנו.

"ותעל הצפרדע" (שמות ח, ב)

"ותעל הצפרדע?" צפור דע', שיש בה דעה!
- בשעה שהעופות הם צמאין ובאין לשתות מן היאור ומן האגמים, קוראין אותם ואומרים להם: 'בואו ושתו אל תתקראו'.

(תנא דבי-אליהורבה פ"ז)

"צפרדע" - מכה זו יצאה מן יסוד הנמקה דזעיר דקדשה, אל המחין עצמם דנקבא דקלפה. וזה סוד: **צפ"ר דע"ה** - רצה-לומר: מקום הדעת ש'לה.

וכבר ידעת: פי שם במוחין ש'לה, הם סוד: 'הנהו תרין צפרין', הנזכר בפרשת ויחי בזהר (ריז). ונתבאר שם בבאור המאמר אצלנו (שער מאמרי רבי שמעון-ברי-יוחאי, פרשת ויחי), וזה סוד: **צפ"ר דע"ה**. (שער-הפסוקים, פרשת וארא)

פו.

(ח"א ג)

הנה: 'קולי-הנגינה', נמשכת מן ה'שתי צפרים חיות טהרות' (ויקרא יד, ד). וכתוב בזהר (ויקרא נג): **"שה'שתי צפרים' הנה"ל יונקים, מאתר דנביאים ינקין"**.

וכשה'מנגן' הוא רשע - אזי הוא לוקח ה'נגינה' שלו מ'צפרים אחרות שבקלפה'. וכתוב בזהר (שם): **"כי ה'צפרים-שבקלפה' יונקין מ'דידי-המלכות"**.

ואיתא ב'כתבי-האריז"ל' (עץ-חיים מח, ב): **"כי צפרים שבקלפה, הם מוחין שבמלכות-דקלפה; וה'שתי צפרים חיות טהרות, הם בנגין המלכות-דקדשה"**.

לפיכך נשתבח דוד' לפני שאול' (שמואל-א טז, יח): **"ויודע נגן" - פי ה'נגינה'**

היא 'בנגין-המלכות'; לכך ראוי הוא ל'מלכות'.

וזה שאמר רבה בר בר חנה (בבא-בבא עג): **"לדידי חזי לי ההיא אקרוקתא"**,

ופרש רבנו שמואל: **"צפרדע, הינו צפור דעה"** (תנא דבי-אליהורבה פ"ז; ועין שער-הפסוקים, פרשת וארא).

[הוספה

מכתב-יד מוהרנ"ת ז"ל:] כמו שאמרנו: **שה'צפרים הנה"ל של הקלפה,** הם מוחי המלכות-דקלפה, והינו **"צפור דעה" הנה"ל**.

"דהוי פי אקרא דהגרוניא" (בבא-בבא שם) - מלשון (ישעיה נח, א): **"קרא בגרון"** - הינו: **שה'נגינה' נמשך ממנו**, [הוספה מכתב-יד מוהרנ"ת ז"ל:] **מן ה'צפור דעה" הנה"ל**.

פז.

(ח"א טו, ה)

"לדידי חזי לי ההיא אקרוקתא" (בבא-בבא עג), **"אקרוקתא"** פרש רש"י: **"צפרדע"**.

וזה בחינת 'עלית היראה לשרשה', הינו 'דעת' - כי 'צפרדע' היא מלה מרכבת: **"צפר דעה"** (תנא דבי-אליהורבה פ"ז; שער-הפסוקים, פרשת וארא), ו'צפור' הוא בחינת 'יראה', בחינת 'ארץ', כמו שכתוב (ישעיה כד, טז): **"מפנה הארץ זמרת" וכו'** (עין בפנים).

"יד ה'" (שמות ט, ג)

פת.

(ח"א נה, ג)

בשנתגלה "יד ה'" (שמות ט, ג; דברים ב, טז) - אזי נעשה 'צל', שבו נתפסה ה'צדיק' מ'ארס של הרע-עין'.

מקום הנסים, ואין שם מקום התפלה, כמו שכתוב (שם ט, כט): "והיה כצאתי את העיר אפרש את כפי".

"וכל הגליות מכנים בשם מצרים, על שם שהם מצרים לישראל" (בראשית רבה טז, ד). וכשפוגמין ב'אמונה, ב'תפלה, ב'ארץ-ישראל, יורד ל'גלות'.

צא

(תניי-מוהר"ן רכו)

שמעתי מרבי נפתלי, שאמר באומאן: "כצאתי את העיר אפרש את כפי" (שמות ט, כט).

[פרפראות-לחכמה ח"ב ת, יד: ונשמע מפיו הקדוש שאמר באומין: "כצאתי את העיר אפרש את כפי" - הינו כאומר: שאחר הסתלקותו, אז יעסק בשלמות תקוני התפלה, לגמור את שלו כרצונו. (ועין לקוטי-הלכות, חולת-המועד ד, טו).]

"ויאמר ה' אל משה, בא אל פרעה, כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו, למען שתי אתני אלה בקרבו. ולמען תספר באזני בנה ובן בנה, את אשר התעללתי במצרים, ואת אתני אשר שמתי בסם, וידעתם כי אני ה' וגו'. ויבא משה ואהרן אל פרעה, ויאמרו אליו: פה אמר ה' אלהי העברים, עד מתי מאנת לענות מפני, שלח עמי ויעבדני. כי אם מאן אתה לשלח את עמי, הנני מביא מחר ארבה בגבולך" (שמות י, א-ב-ג-ד)

צב

(ח"א סד, ו; פתב"ד רבנו ז"ל השיך לתורה הזה, הנדפס בסוף הספר)

"ויאמר ה' אל משה, בא אל פרעה" (שמות י, א-ב-ג-ד) - שצוה הקדוש-ברוך-הוא לה'צדיק' שהוא בחינת משה, שיבא לבחינת פרעה.

"ה' הצדיק" (שמות ט, כז)

פט

(ח"א נה, ג; לקוטי-עצות, תפלה נ)

על-ידי למוד זכות על הרשע, נתחזק מאור עיניו של הצדיק, ויכול לראות ולהשיג צדקתו של הקדוש-ברוך-הוא, ויכול לידע ולהבין: פי "ה' הצדיק" (שמות ט, כז) - אף-על-פי שהרשע זוכה בדין.

ונתפשוט לבו מעקמומיות שהיה לו קדם, ונתחזק אמונתו, ויכול להתפלל.

"כצאתי את העיר אפרש את כפי" (שמות ט, כט)

צ

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה)

עקר אמונה, בחינת תפלה, בחינת נסים, אינו אלא ב'ארץ-ישראל, כמו שכתוב (תהלים לז, ג): "שכן ארץ ורעה אמונה". ושם עקר עליות התפלות, כמו שכתוב (בראשית כח, יז): "ויזה שער השמים".

ובשביל-זה כשפגם אברהם בפמה אדע" (שם טו, ח), ובזה פגם ב'רשת ארץ, שהיא בחינת אמונה, בחינת תפלה - היה גלות-מצרים.

ודוקא "יעקב ובניו ירדו מצרים" (יהושע כד, ד - בהגדה של פסח) - פי "הם בחינת שנים-עשר נסחאות התפלה" (שער-הפניות, דרושי עלינו-לשבח א).

והוריד אותם בגלות, ומצרים הוא הפך הנסים, כמו שכתוב (שמות יד, כז): "ומצרים נסים לקראתו" - שאין שם

"פרעה" - הוא בחינות ה'חלל-הפנוי', כי **"פרעה"**, לשון 'בטול', לשון (שמות ה, ד): **"תפריעו את העם"**.

וגם **"פרעה"** - לשון התגלות, הינו בחינת ה'חלל-הפנוי' - שהוא 'בטל' ופנוי מכל, ובתוכו התגלות כל הבריאה.

ושם ב'חלל-הפנוי', יש 'פבדות לב' - כי אי-אפשר להשיגו. וכל ה'חכמות' הבאים משם, יש בהם 'פבדות לב' - שנשארים ב'קשיא' על השם-יתברך, ואי-אפשר למצא אותו שם, מחמת שפנה אלקותו משם בפיוכל, פדי שתוכל הבריאה להתהוות.

ועל-כן: **"ויאמר ה' אל משה בא" וכו' - ש'משה' דיקא יבא אל 'פרעה',** בחינות ה'חלל-הפנוי' - כי אסור לכנס לשם ביי-אם בחינות 'משה'.

וזוה: **"כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו" - "הכבדתי",** לשון 'לבוש' ו'הסתרה'.

"עבדים" - הם בחינות ה'הקדמות של כל החכמות, כי כל 'חכמה' יש לה 'הקדמות', והם נקראים 'עבדים' ו'משמשים' לה'חכמה'.

הינו: שכל ה'חכמות' וה'הקדמות' הבאים משם מ'חלל-הפנוי', יש בהם 'פבדות לב' - שנשארים ב'קשיא'.

הינו: שהסתיר וצמצם הקדוש-ברוך-הוא את 'אלקותו', את ה'אור אין-סוף', לצדדיו, פדי לברא אחר-כך ה'בריאה פלה'.

וזוהו: **"למען שתי אתתי אלה בקרב" -** הינו: שמה ש'הכבדתי את לבו' - שאי-אפשר למצא שם השם-יתברך - זה

היה **"למען שיתי" וכו' - פדי שאשית בקרב ה'אותיות' של ה'בריאה'.**

הינו: פדי שתוכל ה'בריאה' להתהוות שם בתוך ה'חלל-הפנוי', שצמצם ופנה 'אלקותו' משם בפיוכל - כי אם לא היה מצמצם 'אלקותו' משם, לא היה מקום ל'בריאה'.

וזוה: **"ולמען תספר" וכו' -** כי שם בתוך ה'בריאה' שנתהוה בתוך ה'חלל-הפנוי' - שם תוכל לספר ולדבר, כי יש שם 'אותיות' ו'דבור' שעל-ידם נתהוה ה'בריאה'.

וזוה: **"באזני בנה ובן בנה" -** כי עקר 'כלל' הבריאה היתה בשביל 'רחמנותו' פנ"ל, וה'בריאה' היתה על-ידי ה'דבור' פנ"ל.

נמצא: שבכל דבר שנברא בתוך ה'חלל-הפנוי', יש שם 'צמצום רחמנותו'.

כי השם-יתברך צמצם רחמנותו, וברא הדבר הזה בתבנית ודמות הזה, כפי ש'מדת רחמנותו' חיבה: שזה הדבר יהיה פד.

כי ה'רחמנות' - שרש כל הבריאה, כי הכל נברא פדי לגלות רחמנותו, פנ"ל.

וזוה: **"ולמען תספר באזני בנה ובן בנה",** **"עד כאן רחמי האב על הבן" (רש"י** בראשית כא, כג). כי פמה שהוא אחר הבריאה, שם תוכל לספר ולדבר, ולהשיג 'צמצום רחמנותו' שיש בכל דבר.

"עד כאן רחמי האב" וכו' - הינו: שבדבר הזה יש כל-כך רחמנות, ובדבר הזה יש כל-כך רחמנות.

היננו: כי על-ידי ה'בריאה' תוכל לספר
בה'רחמנות' שתבחן ב'הבחנת
שכלך'.

"באזני" - זה בחינת ה'בחנה', כמו (איוב יב,
יא; לד, ג): "אזן מלין תבחן" - כי
ה'ספור' בא מנח 'אותיות הדבור' שנברא
בהן ה'עולמות', ו'הבחנה' באה מ'חכמתו'
יתברך-שמו' שברא בה ה'עולמות'.

וזה: "את אשר התעללתי במצרים" וכו'
- זה בחינת ה'קלפות' שבאים
מ'רבויות-אור' מ'שבירת-כלים'.

"כי התעללתי", פרש רש"י: "שחקתי" -
היננו: שעשיתי 'שחוק' ו'עוללות'
בעולם. הינו בחינת ה'קלפות' שהן פגוד
ה'קדשה', רק כמו מי שמדמה ומשחק
ומעקם עצמו לחברו, כי הם רק פ'קוף
המשחק' ומדמה עצמו לאדם ("פקוף בפני
אדם". בבא-בבא נח). כמו 'שחוק' שמשחקין
[שקורין: נאכגעשפּעט].

וזהו: "ואת אתי אשר שמתי בם" - כי
יש שם 'אותיות', כי הם באים
מ'רבויות-אור' מ'שבירת-כלים'.

על-כן: "וידעתם כי אני ה'" - כי שם
תוכלו להפיר את השם, כי יש שם
'ניצוצי הקדשה' ו'אותיות'.

הינו: שאפלו בתוך בחינת ה'שחוק',
בחינת ה'קלפות', הינו בחינת
אפיקורסית הראשונה' שבא מבחינת רבויות-
אור' - גם שם תוכל להפיר את השם - כי
אפשר למצא שם 'אותיות' ו'ניצוצות'
לישבם, כי הם באים מ'שבירת-כלים' פנ"ל.

וכשבא משה לפרעה: "כה אמר ה' אלקי
העברים, שלח עמי ויעבדני".

"אלקי העברים" - הינו: 'אלקותו' ו'אורו'
שצמצם לצדדין.

וזה לשון "עברים" - לשון (יהושע כד, ג):
"מעבר הנהר" [פנ"ל]. ועל-שם-זה אנו
נקראים: "עברים" - שאנו משליכים כל
ה'חכמות', ודבקים בהשם-יתברך לבד,
באמונה לבד.

ו'משה' בא ל'פרעה' - כדי להכניע אותו,
פנ"ל.

וזהו: "עד מתי מאנת לענת מפני".
ועקר הדבר: "שלח עמי" פנ"ל.

וזה: "ויבא משה אל פרעה וכו', כי אם
מאן אתה לשלח וכו', הנני מביא
מחר ארבה בגבולך".

"מחר" - הוא בחינת 'לעתיד-לבוא', כי
"מחר לקבל שכר" (ערובין כב),
בחינת (בראשית ל, ג): "וענתה בי צדקתי ביום
מחר", בחינת 'קבול השכר לעתיד-לבוא'.

ואז יבינו בחינת ה'חלל-הפנוי' שהוא על-
ידי ה'צמצום', איך אפשר להיות
שבאמת יש שם 'אלקות', ואף-על-פי-כן
הוא 'חלל-הפנוי'. הינו: 'לעתיד' יענה
ויסביר לי תרוצים על כל הספקות וכו'.

וזהו בעצמו ה'קבול שכר' - כי עקר
ה'קבול שכר לעתיד' הוא: שישינו
השגות ויבינו מה שהיה אי-אפשר להבין
בעולם-הזה. ואז ידעו: שה'חלל-הפנוי'
הוא בבחינת 'ארבה', "כה הוא קמצא
דלבושה מנה ובה" (בראשית-רבה כא, ה).

"לבוש" - הוא בחינת ה'צמצום של חלל-
הפנוי', שעל-ידו בחינת
ה'לבושין' - יבינו שהוא "מנה ובה" -

שְׂבָאֵמֶת יֵשׁ שֵׁם אֱלֹקוֹת, וְאִף־עַל־פִּי־כֶן
הוּא בְּחִינַת לְבוּשׁ, בְּחִינַת צְמֻצוֹם, בְּחִינַת
הַחֲלָל־הַפְּנוּי. הֵינּוּ: כִּי אִפִּילוֹ ה'הֶלְבֶּשֶׂה' הָיָה
ב'חֲכָמָה'.

שָׂאז יתגלה סוד בחינות ה'לבושין',
בחינת ה'צמצום' של ה'חלל-הפנוי'.

כִּי אִזּו יתגלה ראש אמנה, בחינת (שיר-
השירים ד, ח): "תבואי תשורי מראש
אמנה", בחינת ה'נגון העליון של ראש
אמונה הנ"ל, שעל־ידו נתבטל כל
ה'מבוכות של החלל-הפנוי'.

וְזֶה: "הנני מביא מחר" - הינו: 'לעתיד'.
"ארבה בגבלך" - הינו: "גבולך", שהוא
בחינת ה'חלל-הפנוי', יתגלה שם
לעתיד. ה"ארבה" - זה בחינת ה'צמצום -
דלבושיה מניה וביה' כנ"ל.

וְזֶה: "הנני מביא מחר ארבעה" - ראשי-
תבות (איוב לב, ח): "אכן רוח ה'וא
ב'אנוש" - בחינת נגינה, שהוא בחינת
'רוח'.

הֵינּוּ: שָׂאז יתגלה ה'נגון והזמר של ראש
אמונה' כנ"ל - ועל־ידו יתבטלו כל
ה'אפיקורסות', אפלו של ה'חלל-הפנוי'.

[לקוטי-הלכות, תפלין ה, ל: כל עקר קשיות וכבודות
לב של פרעה שלא רצה להניח את ישראל לצאת -
נמשך מבחינת האפיקורסות והכפירות שנדבק בו
הנמשך מ'חלל-הפנוי', שהוא בחינת 'עמלק'. וכמו
שכתב שם רבנו ז"ל בסימן סד, על פסוק: "בא אל פרעה
כי אני הכבדתי את לבו" - "ש'פרעה' הוא בחינת 'חלל-
הפנוי', שמשם נמשך 'כבדות לבו'].

צג.

(ח"ב עט, ראשי-פרקים של רבנו ז"ל)

"בא אל פרעה" (שמות י, א). 'משה' בחינת
'אחדות הזמנים' - "מ'ה ש'היה ה'וא
ש'יהיה" (קהלת א, ט; תקוני-זהר קיב).

"פרעה - 'קולה' פנחש ילך" (ירמיה מו, יז-
כב - בהפטרות פרשת השבוע). "אני
הכבדתי את לבו, למען שתי אתתי" (שמות
י, א).

"אם לא יאמינו ל'קול' האות" (שמות ד, ח).
"בקרבו" (שמות י, א). "הכבדתי
ש'הכביד על ישראל כדי לעוררם בתשובה -
ו'פרעה הקריב" (שמות יד, י; שמות-רבה כא, ה).

[עין בפנים, באור מוהרנ"ת ז"ל על הראשי-פרקים של
הפרשיות 'תולדות-ניצא']

**"ויאמר משה, בנערינו ובזקנינו נלך, בבנינו
ובבנותנו, בצאננו ובבקרנו נלך" (שמות י, ט)**

"בנערינו ובזקנינו" וכו' - בלהו ספיראן בעין
לחברא לון פחדא. "נערינו" - דהינו: אינון
'נערים', דאינון 'תקונין דמטרוניתא'.
"בזקנינו" - הינו: 'תלתא עילאי'.

"בצאננו" - הינו: 'נצח והוד' דאקרון 'צאן', כמה
דאת אמר (יחזקאל לד, לא): "ואתן צאני צאן מרעיתי".
"בבקרנו" - הינו: 'ספירן דאית בהו דינא'.

"כי חג ה' לנו" - כלומר: בלהו ספירן אנו צריכין
לחברא בשלימו, על דרך: 'נעוץ סופן בתחלתן',
ד'חג' הינו 'מחול', דהוא דבר עגול בסבוב. וכד
תנעץ סופן בתחלתן, דמי לעגולא.

וכד חזא פרעה, הכי אמר: אי יתנהרון בלהו
ספיריאי ככי האי גונא, כל אינך סיטרין
יתבטלון, ולא ישתאר לי קיומא כלל.
(מגיד-מישרים, פרשת בא)

צד.

(ח"א כד, ג-ד)

כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה אֵיזָה מַצּוּה, יֵשׁ כַּח
בְּהַמַּצּוּה, לִילֵךְ וּלְעוֹרֵר כָּל
הָעוֹלָמוֹת לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, בְּבִחִינַת
(שמות י, ט): "בנערינו ובזקנינו נלך, בצאננו
ובבקרנו נלך".

אָרְ מי שֶׁהוּא מְגַשֵּׁם 'דְּבַר־הַתּוֹרָה', וְעוֹשֶׂה מְמִנָּה 'מַמְשׁוֹת' - אָזִי יֵשׁ לָהּ שְׁעוֹר וְקִצְבָּה, כַּמָּה הוּא יָכוֹל לְתַפֵּס בְּשִׁכְלוֹ וְלֹא יוֹתֵר. וְאִם יִרְצֶה לְהַשִּׁיג יוֹתֵר, אָזִי יִדְחָה מִה שֶׁכָּבֵר נִכְנָס בְּשִׁכְלוֹ.

בְּדָרְךָ כָּל דְּבַר גְּשָׁמִי, אִם הוּא כְּבֵר מְלֵא - אִם יְמַלְאֵנִי יוֹתֵר, יִדְחָה מִה שֶׁהִיָּה בּוֹ כְּבֵר. וּמִזֶּה בָּא ה'שְׂכָחָה'.

וְזָהוּ (יהושע א, ח): "לֹא יִמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּידְךָ".

"יְמוּשׁ" - מְלִשׁוֹן 'מַמְשׁוֹת', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת י, כא): "וַיִּמַּשׁ הַשֶּׁדֶךְ". כְּלוֹמֵר: הַזֶּהר שֶׁלֹּא תִהְיֶה 'מַמְשׁוֹת' וְגִשְׁמִיּוֹת' בְּדְבַר־הַתּוֹרָה.

"מִפִּידְךָ" - כְּלוֹמֵר: מִחֲמַת 'פִּידְךָ', שִׁיּוּצָא מֵאַתָּה, יִהְיֶה לָּהּ 'מַמְשׁוֹת' וְגִשְׁמִיּוֹת' - תִּזְהַר מִזֶּה.

"כֹּה אָמַר ה', כִּחְצַת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם. וַיְהִי בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה וְה' הִבִּיחַ כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת יא, ד; יב, כט)

צז.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, הַשְּׂפָמַת־הַבְּקָר א, יב-יג - עַל־פִּי לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א רפב, 'אֲזַמְרָה לְאַלְמִי בְּעוֹדִי')
"כִּחְצַת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת יא, ד). "כִּחְצוֹת" דִּיקָא - כִּי ב'כִּחְצוֹת־הַלַּיְלָה', אֲזִי מִתְעוֹרֵר ה'נִקְדָּה־טוֹבָה'.

בְּבַחֲיִנַת (בְּרִכּוֹת ג:): "רוּחַ צְפוֹן הַמְּנַשֵּׁב בְּכַנּוֹר שֶׁל דָּוִד" - בְּחִינַת 'רוּחַ־טוֹבָה', 'נִקְדָּה־טוֹבָה', הַצְּפוֹן וְטָמִיר אֶפְלוֹ ב'תְּכֵלִית הַשָּׁנָה', אֶפְלוֹ ב'מְדֻרְגָּה פְּחוּתָה',

וְזָה בְּחִינַת (פְּרִי־עֵץ־חַיִּים, שְׁעַר־הַתְּפִלָּה פ"ה; שְׁעַר־הַכְּנוּנֹת, דְּרוּשֵׁי תְּפִלַּת־הַשַּׁחַר ג): "מְלִכּוֹת" - מְלִבִּישׁ 'נִצַּח' הוֹד' 'יְסוּד', שֶׁהֵם 'כְּלֵי הַהֲלִיכָה'.

וְעַל־יְדֵי ה'הַתְּעוֹרְרוֹת', הֵינּוּ עַל־יְדֵי 'הַלִּיכָה' - נִמְשָׁךְ 'בְּרִכָּה' לְכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְזָה בְּחִינַת (שָׁם): "נִצַּח" הוֹד' 'יְסוּד', מְלִבִּישִׁין אֶת 'הַסֹּד' גְּבוּרָה' 'תְּפִאֶרֶת' - שֶׁהֵם ה'יְדִים', שֶׁמִּשָּׁם כָּל ה'בְּרִכּוֹת'.

[מִי־הַנַּחַל עַל לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן (רַבֵּי אֶלְטֵר טְעַפְלִיקֶעֶר ז"ל): הֵינּוּ; שֶׁמִּשָּׁה אָמַר לְפָרְעֹה: שְׁעַל־יְדֵי מִצְנוֹת ה'קָרְבַּן־פֶּסַח' שֶׁמְקָרִיב בְּשִׂמְחָה, נְעוֹרֵר כָּל הָעוֹלָמוֹת וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם לְעַבּוֹדַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ].

"וַיִּמַּשׁ חֲשׂוֹךְ" (שְׁמוֹת י, כא)

צה.

(ח"א יא, ב)

כְּשֶׁהַתּוֹרָה בָּאָה לְתוֹךְ 'דְּבוּרִים פְּגוּמִים', לְפָנֶיהָ פְּגוּמִים, לֹא דִי שְׂאִין דְּבוּרֵי הַתּוֹרָה מְאִירִים לוֹ, כִּי־אִם גַּם הַתּוֹרָה עֲצֻמָּה, נִתְגַּשֵּׁם וְנִתְחַשֵּׁךְ שָׁם מִפִּיּוֹ.

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יהושע א, ח): "לֹא יִמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּידְךָ", בְּחִינַת (שְׁמוֹת י, כא): "וַיִּמַּשׁ חֲשׂוֹךְ" - הֵינּוּ: שֶׁלֹּא יִתְגַּשְּׁמוּ וַיִּתְחַשְּׁכוּ מִפִּידְךָ.

צו.

(ח"א קי)

ה'תּוֹרָה' הִיא רִוְחָנִיּוֹת. וְאֲשֶׁר "זָךְ יִשְׂרָאֵל" פְּעֻלוֹ (מְשָׁלִי כא, ח), וְשִׁכְלוֹ רִוְחָנִי - יָכוֹל לְתַפֵּס כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, וְלֹא יִשְׁפַח דָּבָר. כִּי דְבַר רִוְחָנִי אֵינּוּ תוֹפֵס מְקוֹם, וַיְכּוֹלָה הַתּוֹרָה לְהַתְּפַשֵּׁט וְלִשְׁפֹךְ בְּשִׁכְלוֹ.

בבחינת (תהלים לא, כ): "מה רב טובך אשר צפנת".

ואלו ה'נקודות טובות' מנשבין ב'פנור של דוד' - פי על-ידי-זה נעשין 'נגונים' (לקוטי-מוהר"ן ח"א נד), ועל-כן היה מנגן מאליו על-ידי-זה. ועל-ידי-זה מתעוררין מהשנה ב'חצות הלילה', ב'תקף השנה'.

ועל-כן נמשך ה'רוח טובה', ה'נקדה-טובה', מ'צפון' דיקא - פי 'מצפון תפתח הרעה' (ירמיה א, יד), ומשם דיקא נמשך ה'רוח צפון', רוח-טובה', המנשב ב'פנור של דוד' ומנגן.

פי זה עקר מעלת ה'טוב' היוצא מתוך 'תקף הרע והסטר-אחרא' פנ"ל, ועל-ידי-זה דיקא נעשין 'נגונים', וכמובא בספרים (זהר תזריע מח. מדרש-תמונה פ"ג ופ"ד): "ש'יתרון האור מן החשך" (קהלת ב, יג) דיקא, בידוע.

פי ב'חצות' - "אז השכינה בביתך בתכלית המעוט, בידוע. ואז היא בבחינת נקדה לבד" (פרי-עץ-חיים, תקוונחצות פ"ב), ואז הוא 'התגברות השנה'.

ואז דיקא צריך כל אחד מי שנוגע יראת-השם בלבד, להתגבר בהתגברות גדול מאד - להתעורר מהשנה אז.

וזוה בחינת שמתעוררים מ'תקף השנה והסטר-אחרא', על-ידי 'נקדה-טובה' לבד וכו', פנ"ל.

ואז הוא בחינת 'יציאת מצרים' - פי עקר ה'גאלה' של 'יציאת מצרים', היה על-ידי בחינה הנ"ל.

הינו: שישראל היו מלכלכים, פי "היו בבחינת ארבעים-זתשעה שערי"

טמאה", בידוע (זהר-חדש, תחלת פרשת יתרו; פרי-עץ-חיים, חגי-המצות פ"א). והשם-יתברך רחם עליהם ומצא בהם 'נקודות טובות', אפלו ב'תקף טמאת מצרים' שהתגברה עליהם.

כמו שאמרו רז"ל (מדרש-תהלים קיד): "בשביל ארבעה דברים לבד נגאלו" - זה בחינת 'נקודות טובות' שמצא בהם השם-יתברך אפלו במצרים, ועל-ידי-זה נגאלו.

וזוהו (יחזקאל טז, ו): "ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיה, ואמר לך בדמיה חיי בדמיה חיי" - אפלו בתקף הדמים והלכלכים, אף-על-פי-כן - "חיי" פי גם שם יכולין למצא 'נקודות טובות', פנ"ל, שעל-ידי-זה נגאלו.

וזוה בחינת: "פסח" - "שחמל ודלג השם-יתברך" (רש"י שמות יב, כג), "על בתי בני ישראל, בנגפו את מצרים" (שמות יב, כז).

וזוה בחינת שהשם-יתברך ברחמיו לקט והציל את ה'נקודות טובות', שהם בחינות 'ישראל', בחינות (שם ד, כב): "בני בכרי ישראל", מבין 'בכורי מצרים', מבין 'תקף הסטר-אחרא' - שזה היה עקר 'גאלת מצרים', פנ"ל.

צת.

(לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר ה, יב - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ח, 'תקעו תוכחה')

על-כן היה עקר 'יציאת מצרים' ב'חצות', כמו שכתוב שם: "בחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים" (שמות יא, ד). "בחצות" דיקא.

פי עקר 'יציאת מצרים' היה על-ידי 'מטה משה ואהרן', שהם בחינת 'תפלה

בבחינת דין, בחינת (שם ז, ט): "והשליך לפני פרעה יהי לתנין".

על-כן היה עקר יציאת-מצרים ב'הצות-הלילה' - כי אז מתעורר כח ה'תפלה בבחינת דין'.

ב'הצות-הלילה', אז מתעורר ה'נקדה-טובה'.

צט.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים שחרית ב, ד - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רנ, דע שכל מיני צער')
 על-כן הגאולה הראשונה שהיא 'יציאת-מצרים', שכולל כל הגאולות, "כי כל הגלויות מכונים בשם מצרים" (בראשית דבה טז, ד; לקוטי-מוהר"ן ח"א ד) - התחילה ב'הצות-הלילה', כמו שכתוב (שמות יא, ד): "פחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים".

כי עקר כל הגאולות, בפרט גאולת-מצרים, היה על-ידי בחינת 'השגחה', שהמשיך השם-יתברך מסוף-העולם, מעלמא-דאתי.

כי אז ב'יציאת-מצרים', היה 'שדוד המערכות' ו'בטול הטבע' - כי אז גלה השם-יתברך השגחתו, על-ידי המופתים נוראים שעשה אז, ובטל הטבע.

וכל-זה היה על-ידי בחינת 'עלמא-דאתי', כי "מסטרך דיובלא נפקו" (זהר בשלח מו. משפטים קכא:), שהוא בחינת 'המשים שערי בינה', בחינת 'עלמא-דאתי', בידיע.

ועל-כן היתה הגאולה ב'הצות-הלילה' דיקא - דהינו: ששבר את ה'לילה' וה'חשך', שהם בחינת 'הכמת'

הטבע, וגלה 'השגחה' בעולם, ועל-ידי-זה היה עקר הגאולה, כנ"ל.

ק.

(לקוטי-הלכות, יציאת ג, ג - על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממטלה')
 עקר 'יציאת-מצרים' הוא על-ידי בחינת 'הצות', בבחינת (שמות יא, ד): "פחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים".

דהינו: על-ידי שמשברין ה"ש"ש משמרות" (ברכות ג), ה"ש"ש מדות רעות, שהם: א) 'תאות-מזון', ב) 'ותאות-אכילה', ג) 'ותאות-משגל'.

שהם בחינת 'חשפת לילה', שהם עקר גלות-מצרים, שהוא גלות של הסטרא-אחרא, שמתגבר על האדם ב'ש"ש מדות הנ"ל, שהם 'כלל כל התאוות'.

ועל-ידי בחינת 'הצות' שמשברין את הלילה - על-ידי-זה יוצאין מ'גלות-מצרים', מ'גלות שלש מדות הנ"ל - בבחינת: "פחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים" כנ"ל.

קא.

(לקוטי-הלכות, מתנה ה, מז)
 "כה אמר ה' פחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים" (שמות יא, ד). סוד 'הצות-לילה' גם 'משה' לא יכל לעמד עליו בשלמות, כמו שאמרו רז"ל (ברכות ג): "מכדי משה לא ידע הצות אימת, ואמר 'פחצות', דוד ידע? שאמר (תהלים קיט, סב): 'הצות לילה אקום להודות לך' וכו'".

הינו: כי 'משה' ידע, שעקר הוא הגאולה האחרונה שתהיה בזכות דוד והנלוים אליו, שהם הצדיקים וכשרים

"צא אתה, וכל העם אשר ברגליך" (שמות יא, ח)

"ההולכים אחר עצתך" (רש"י)

קב.

(ח"ב ה, ב)

"ואנכי תרגלתי לאפרים" (חושע יא, ג), זה
בחינת 'עצות', כמו שכתוב (שמות
יא, ח): "העם אשר ברגליך" - "ההולכים
אחר עצתך" (רש"י שם).

קג.

(ח"ב לט)

ואנחנו הם: "העם אשר ברגליך" (שמות
יא, ח) - "ההולכים אחר עצתך"
(רש"י שם), שמתנהגים אחר הפנהיג. ומי יתן
והיה לנו מנהיג כמו 'משה רבנו' עליו-
השלום וכו'.

"החדש הזה לכם ראש חדשים, ראשון

הוא לכם לחדשי השנה" (שמות יב, ב)

- עניני 'חדש ניסן' -

קד.

(ח"א מט, ו)

"בראשית" (בראשית א, א), "ב' ראשית"
(זהר בראשית כט:), הינו: 'שני
ראשית'. והם 'ראש-השנה' ו'ניסן', שגם
"ניסן הוא ראש-השנה" (ראש-השנה פ"א מ"א).

ו"תרין דרועין דמלכא" (תקוני-זהר נו:), הם
'תשרי וניסן'. והם 'ימי תשובה' -
כי "בניסן עתידין לגאל" (ראש-השנה יא.),
ו"אין הגאולה אלא על-ידי תשובה" (סנהדרין

צז:).

העומדים בחצות-לילה - לקוין על 'הרבן
בית-המקדש' - שאז "השם-יתברך וכל
הצדיקים שבגן עדן צייתין לקליהו"
[מקשיבים לקולם] וכו' (זהר לך עז: ועוד).

ועל-ידי-זה תהיה הגאולה בבחינת (ישעיה
סו, י): "שישו אתה משוש כל
המתאבלים עליה", וכמו שאמרו רז"ל (תענית
ל:): "כל המתאבל על ירושלים" וכו'.

אבל לא יכול לעמוד על הדבר, מתי יהיה
הקץ, כי הוא סתום מאד.

ועל-כן גם בגאולה הראשונה רמז בדבריו,
שאמר: "פחצת הלילה אני יוצא"
- כי בכל דבריו ושליחותו הסתכל על הקץ
האחרון שבשביל-זה מאן בשליחות בתחלה
וכו'.

ועל-כן רמז בדבריו ואמר: "פחצת
הלילה אני יוצא בתוך מצרים"
וכו' - כי "כל הגליות מכנים בשם מצרים"
(בראשית-רבה טז, ד), ועל-כן אמר "פחצת" - כי
הקץ האחרון סתום מאד, רק דוד שהוא
בעצמו משיח אמר (תהלים קיט, סב): חצות
לילה אקום וכו'.

ועל-כן אמר משה אז: "בה אמר ה'" -
כי נבואה זו של בחינת 'חצות',
שמרמז על 'קץ האחרון' - היא רחוקה מאד,
ואי-אפשר לעמוד על-זה - על-כן אמר
בלשון "בה".

קה.
(ח"א ע)

**בְּרֵאשִׁי-הַדָּשׁ נִסָּן, הִיא גֹמֵר הַקָּמֶת
הַמְשָׁפָן** (שמות מ, יז), שְׁמֵשֶׁם
נְמֻשֶׁךְ הַכְּבוֹד שֶׁל מְלָכִים¹ [הִינּוּ שֶׁל מְלָכֵי-יִשְׂרָאֵל
בְּזִמְנֵן שְׁלוֹתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל], וְשֶׁל כָּל הַמְּמַנִּים
וְהָרָאשִׁים.

**כִּי זֶה בְּחִינַת 'רֵאשִׁי-הַדָּשׁ' - שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
נִתְּחַדְּשִׁים כָּל הָרָאשִׁים.**

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (ראש־השָׁנָה פ"א
מ"א): **ש"נִסָּן רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה
לְמַלְכִים.**

קו.
(ח"ב ה, י"ב סוף)

**בְּנִסָּן הוּא זְמַן הַנְּאֻלָּה, כִּי "בְּנִסָּן
נְנַאֲלוּ"** (ראש־השָׁנָה י"א), וְזֶה יְדוּעַ
(שַׁעֲרֵי-הַכְּנֻסוֹת פֶּסַח א): **"שְׁעַקְרָה גְּלוּת-מִצְרַיִם הִיא
לְתַקֵּן חֵטֵא אָדָם-הָרָאשׁוֹן" - "שִׁהִיוּ שְׂדִים
מִחֶמְמִין אוֹתוֹ וְהוֹלִיד שְׂדִין" וְכוּ'** (ערוֹבֵין יח).

**וְה'חֲמוּם' הוּא עַל-יְדֵי 'הַלְיִשׁוּת-
הַמְּלֹאָךְ, וּמַחֲמַת זֶה הִיא
'גְּלוּת-מִצְרַיִם'.**

**ו"בְּנִסָּן נְנַאֲלוּ", וְנִתְּתַקֵּן 'חֵטֵא אָדָם-
הָרָאשׁוֹן' אַז. נְמַצָּא: שְׁבַנִּסָּן
נִתְּחַזַּק 'כַּח הַמְּלֹאָךְ, שֶׁזֶה בְּחִינַת 'תַּקּוּן חֵטֵא
אָדָם-הָרָאשׁוֹן, שֶׁנִּתְּתַקֵּן בְּנִסָּן בְּעַת 'גְּאֻלַּת-
מִצְרַיִם'.**

**וְזֶה שְׁפָתוֹב (שמות ז, ד): "וְהוֹצֵאתִי אֶת
עַבְאֵתִי" - בְּחִינַת 'מְלָאכִים' שִׁיְצְאוּ
וְנְנַאֲלוּ בְּנִסָּן - כִּי אַז נִתְּחַזְקוּ וְנִתְּתַקְּנוּ.**

קז.
(ח"ב ה, י"ב סוף)

**'נִסָּן', הוּא בְּחִינַת 'תַּקּוּן הַבְּרִית'. וְעַל-
יְדֵי 'שְׁמֻחָה', מְמַשִּׁיכִין 'קִדְשֵׁת
וְשְׁמֻחַת נִסָּן' בְּכָל הַשָּׁנָה כְּלָה, וְזוֹכִין
לְתַקּוּן-הַבְּרִית, וְלִהְיוֹת מְמַקְרָה-לִּלְה' ²
חֶסֶד-וְשָׁלוֹם.**

קח.
(ח"ב לט)

"נִסָּן רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה לְמַלְכִים" (ראש־השָׁנָה
י"א), **וְאַז מְמַנִּין כָּל הַמְּלָכִים
לְמַעַלָּה, וּבּוֹדְאֵי נוֹתְנִין מִתְּנוּת לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד שְׁמַמְלִיכִין אוֹתוֹ.**

[לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א יז, א: בְּיּוֹם הַלְּדוּת-הַמְּלֹךְ, בְּיּוֹם
גְּנוּסִיא-דְּמַלְכָא - מְגַלָּה הַמְּלֹךְ רְצוּנוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד,
וּמְחַלֵּק וְנוֹתֵן מִתְּנוּת, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי כְבוֹדוֹ, כְּפִי רְצוֹן
הַמְּלֹךְ וְאֶהְבֵּתוּ שִׂישׁ לוֹ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. עֵינֵי-שָׁם].

**וְעַל-כֵּן אַז הַזְּמַן לְהִתְחַנֵּן וּלְבַקֵּשׁ
מְלַפְנֵי יתְבַרַּךְ: "שִׁיתֵּן לָנוּ מְלֹךְ
וּמִנְהִיג רוּעָה נְאֻמָּן, שִׁיְהִיָּה בְּבַחֲיַנַת מֹשֶׁה
רַבְּנוּ עָלְיוֹהַ שָׁלוֹם!"**

**שִׁיּוּבָל לְהָאִיר בְּנוּ יְדִיעָה וְהַשְׁגָּה כְּזוֹאת,
עַד שֶׁנִּזְכָּה לְהַשִּׁיג וּלְדַעַת אֶת
הַתְּכֵלִית הָאֵמֶת, עַל-יְדֵי כָּל "מַפְעֻלוֹת הַשָּׁם"
(תְּהִלִּים מו, ט) אֲשֶׁר בְּרָא בְּזֶה הָעוֹלָם הַשָּׁפָל,
שֶׁבְּשִׁבְלֵי-זֶה נִבְרָא הַכֹּל.**

קט.

(שִׁיחוֹת-הַר"ן צח; תִּי"י-מוֹהַר"ן עב)

**בִּימֵי נִסָּן קִדְּם פֶּסַח, דְּבַר רַבְּנוּ ז"ל: 'חֲרָף'
הוּא בְּחִינַת 'עֲבוּר', וְ'קִיץ' הוּא
בְּחִינַת 'לְדָה'.**

**כִּי בַחֲרָף: כָּל הָעֹשֵׁבִים וְכָל הַצְּמָחִים כְּלָם
מֵתִים, כִּי בָטַל כַּחֶם, וְהֵם אַז בְּבַחֲיַנַת
'מִיתָה'.**

וכשָׁבָא הקיץ: בְּלֵם נְתַעוֹרְרִים וְחַיִּים! -
וְאִז טוֹב וַיִּפֶּה מְאֹד כְּשִׁיזְצֵאִים
"לְשׁוּחַ בְּשׂוּדָה" (על־פי בְּרֵאשִׁית כד, סג), **"שִׁיחָה,**
זו תַּפְלָה" (בְּרֵכוֹת כו:; **בְּתַפְלָה וְתַחֲנָה וְתִשׁוּקָה**
וְנַעֲגוּעִים לְהַשִּׁם־יִתְבָּרֵךְ.

וְאִז כָּל "שִׁיחַ וְשִׁיחַ הַשְּׂדָה" (על־פי בְּרֵאשִׁית
 ב, ה) **הַמְתַּחֲלִים לְחַיּוֹת וְלִצְמַח אֶז,**
כָּלֵם נִכְסָפִים וְנִכְלָלִים בְּתוֹךְ שִׁיחָתוֹ וְתַפְלָתוֹ.
 (עֵינַי עֲנִינָה בְּאַרְיֵכוֹת בְּלִקְוֹטֵי־מִוְהַר־ן' ח"ב א; יא"ד; ח"ב
 יא).

קי.

(חיי־מוֹהַר־ן קד)

בְּרֵאשִׁי־חֲדָשׁ נִסָּן בְּשַׁבַּת, נוֹלַד בּוֹ רַבֵּנוּ
ז"ל.

קיא.

(ימי־מוֹהַר־נ'ת ח"ב י)

וְאִנִּי הָיִיתִי מוֹכֵן אֶז, לְנִסְעַ בְּסֻמוֹךְ לְאוֹמָאן
עַל 'עָרֵב רֵאשִׁי־חֲדָשׁ נִסָּן', בְּדַרְכֵי
בְּכָל שָׁנָה. וְהָיָה בְּדַעְתִּי לְהַתְעַכֵּב בְּאוֹמֵן
אֵיזָה יָמִים, כְּדִי לְהַרְבּוֹת שֵׁם בְּתַפְלָה עַל צִיּוֹן
רַבֵּנוּ ז"ל וְכוּ'.

קיב.

(שִׁיחַ־שׁוֹרְפֵי־קֹדֶשׁ ח"ו קכז)

רַבִּי אֲבָרְהָם שְׁטַרְנְהַרְץ ז"ל, הָיָה מְדַגֵּישׁ
בְּתַפְלָתוֹ כְּשִׁלְיַח־צְבוּר, אֶת הַתְּבוּת
שְׁבִית־תַּפְלַת־טַל, בְּתַבוּת: "וְכָל נְאוֹת דָּשָׂא לֹו
נִכְסָפִים" - בְּהַדְגָּשָׁה מִיְחַדֶּת הַנּוֹדַעַת
לְבִקְיָאִים.

וְהוּא עַל־פִּי הַמְּבַאֵר בְּתוֹרַת ח"ב י"א:
בְּעֵינַי הָעֲשָׂבִים וְהַדָּשָׂאִים שְׁנוֹתֵנִים
כְּחֵם בְּתַפְלַת הָאָדָם, בְּבַחֲיִנַת הַכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית
כד, סג): "וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בְּשׂוּדָה", רֵאשִׁי־
תְּבוּת 'יְבוּ"ל', עֵינ־שָׁם.

וְכִמּוֹ שְׂאֵמֶר רַבֵּנוּ ז"ל (שִׁיחַוֹת־הַר־ן צח; חיי־
מוֹהַר־ן עב): "שְׁבִימִי חֲדָשׁ נִסָּן בְּעַת
שְׁהַשְּׂדוֹת נוֹתְנִים יְבוּלֵיהֶם, אִז טוֹב בְּיֹוֹתֵר
לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר, וְלְהַתְּפַלֵּל וְלְהַתְּבוּדֵד בֵּין
הָעֲשָׂבִים."

וְעַתָּה בְּתַפְלַת־טַל' לְקִרְאָת הָאָבִיב, הַזְכִּיר
זֹאת בְּעַל הַפִּיט בְּתַבוּת: "וְכָל נְאוֹת
דָּשָׂא לֹו נִכְסָפִים" - הֵינּוּ: שְׁנִכְסָפִים לְהַכְּלֵל
בְּהַשִּׁם־יִתְבָּרֵךְ - וְעַל־כֵּן נוֹתְנִים כְּחֵם
בְּתַפְלָתוֹ שֶׁל הָאִישִׁי־הַכָּשֶׁר הַמְתַּפְּלֵל בְּיִנּוּתָם.

"וְשִׁחַטוּ אֹתוֹ כָּל קָהַל עֵדֵת יִשְׂרָאֵל בֵּין
הָעֲרָבִים" (שְׁמוֹת יב, ו) - עֲנִינָי 'קָרְבַּן פֶּסַח'

קיג.

(ח"א נ)

נִמְצָא לְהֵלֵךְ בְּפִסּוּק (שְׁמוֹת יב, מו): "וְעֵצִים
לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ."

קיד.

(ח"ב עד)

"אַחַר פּוֹרִים קוֹרִין פְּרִשְׁת־פָּרָה", שְׁהִיא
'הַכְּנָה לְפִסַּח'. "כְּדִי שִׁיְהִי נִזְהָרִין
לְטַהֵר מִטְּמְאַת־יָמַת, שִׁיְהִי טְהוֹרִין לַעֲשׂוֹת
הַפֶּסַח" (מְגִלָּה כט:).

וּבְתַחֲלָה הוּא בְּחִינַת 'פּוֹר', כִּי "פּוֹרִים
עַל־שֵׁם הַפּוֹר" (אֶסְתֵּר ט, כו),
וְאַחֲרֵיכֵן נַעֲשֶׂה 'פָּרָה' - כִּי גַם 'פּוֹרִים' הוּא
בּוֹדָאֵי הַלּוֹךְ וְדָרָךְ לְפִסַּח' וְכוּ'.

"ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש"
(שמות יב, ח)

קטו.

(לקוטי-הלכות, תפלה ד, טו"ז)

עקר שבירת ובטול תאות-מזון, הוא על-ידי 'קרבנות' - פי ה'קרבנות' שפקריביו, נקראין בחינת 'מאכלין דמלכא' (זוהר צו לג:).

וזוה בחינת ה'מאכלים' המבארים בהמעשה של ה'בעל-תפלה' (ספורי-מעשיות, מעשה יב), שעל-ידם עקר התקון של הבת שנפלו ל'תאות-מזון'.

כמבאר שם: שמכל התאות אפשר להוציא, אבל מ'תאות-מזון' אי-אפשר להוציא, כ"אם על-ידי אלו ה'מאכלים' המבארים שם.

שהולכיך אותם, עד שהגיע להם הריח של אלו המאכלים (עי' שמות-רבה יט, ה - בענין הריח של ה'קרבן-פסח' שהגיע לבני-ישראל. מובא להלן בפסוק: 'ועצם לא תשברו בו'. שמות יב, מז), ונתאוו להם מאד וכו', ואחר-כך כשנתן להם מאלו ה'מאכלים', אז ראו מאוס סרחון תאות-מזון, עד שמאסו בחייהם, וברחו וקברו עצמן בחפירות וקברים מחמת בושח וכו', עי' שם.

ואלו ה'מאכלים', הם בחינת 'קרבנות', שעקרם בחינת ה'ריח', בחינת (ויקרא א, ט): "אשה ריח ניחח לה", והם נקראים 'מאכלין דמלכא'.

וזוה בחינת "ה'קרבן-פסח' שאינו נאכל אלא צלי" (זבחים פ"ה מ"ח), שהוא סיום פרשיות ומשניות הקרבנות שאומרים בבקר בשעת התפלה.

פי 'צלי', ריחו נודף - פדי להכניע ביותר 'עבודה-זרה של המזון', שהכנעתה על-ידי ה'ריח של המאכלים' הנ"ל, שהם בחינת 'מאכלין דקרבנין' כנ"ל.

וגם 'צלי', שולט בו האש ביותר - פי עקר הכנעת העבודה-זרה שהוא 'תאות-מזון', הוא על-ידי ה'אש' המבאר בהמעשה הנ"ל.

וכמבאר בפניות (תפלת-השחר דרוש ג; זוהר פקודי רלו:): "שה'עבודה-זרה' הם קלפות קשות מאד, שאי-אפשר לבערם כי אם על-ידי האש". ועל-כן "ה'קרבן-פסח' הוא 'צלי אש' דיקא.

פי ה'קרבן-פסח' - הוא עקר 'שבירת תאות-מזון', שהוא ה'עבודה-זרה'.

פי 'קרבן-פסח', נצטוו ישראל ביציאתן ממצרים. ועקר 'יציאת-מצרים', הוא בחינת 'שבירת תאות-מזון', ולזכות ל'תקון העשירות-דקדשה', בחינת (בראשית טו, יד): "ואחרי כן יצאו ברכש גדול".

פי 'מצרים', מלאה 'צלולים ועבודה-זרה', שזהו בחינת 'תאות-מזון', "ששם כל העבודות-זרות" (לקוטי-מוהר"ן ח"א כג, א).

וכן מבאר בסוף המעשה הנ"ל: ש'מצרים' - הוא המדינה שסברו 'בעלי תאות-מזון', שהם כלם אלהות, מרבוני המזון שלהם; עד שאמרו: שהם כלם אלהות, ונוסעים עם מלאכים, שהפוסים שלהם הם מלאכים מחמת שמצפין בעשירות גדול.

עי' שם מה שכתוב: שכל המעשה נוראה מרמזת ב'שעיה ל"א: "הוי הירדים מצרים לעזרה ועל פוסים ישענו" וכו', עי' שם.

"ומצות על מררים יאכלהו" (שמות יב, ח)
- מצות 'מרור' -

קטז.

(ספר-המדות, מצות 'מרור')

[א] 'כזית מרור' שאוכלין בפסח, מסגל לפרנסה (ממון לה - ועינו לקוטי-הלכות, הרשאה ד, טו-טזיז).

[ב] אשה שהיא מקשה-לידה, תתלה על צוארה מ'מרור הנשאר' (קשוי-לידו).

קיז.

(טיח-טרפי-קדש ח"ב קח)

רבנו ז"ל אמר: "אם יאכלו בני-ישראל 'מרור' ב'ליל פסח', כבר ישבו ב'תשעה-באב' לומר 'קינות'!" [אז מ'זועט עסן מרור ביים 'סדר', וועט מען שוין זיצן 'תשעה-באב' ביי 'קינות']. (הם הלום באותם הימים - של'תן-ערוך אורח-חיים תכח, ג).

[איכה-רבה, פתיחתא יח: 'רפי אבין פתח: 'השביעני במרורים' (איכה ג, טו), ב'ליל הפסח של יום-טוב הראשון. 'הרונני לענה' (שם), ב'תשעה-באב. ממה שהשביעני ב'ליל יום-טוב הראשון של פסח, 'הרונני' ב'ליל תשעה-באב 'לענה'. הוי ב'ליל יום-טוב הראשון של פסח, הוא ליל תשעה-באב. ועל-זה ה'יה מקונן ירמיה (שם א, א): 'איכה ישבה בדד'"]

[איכה-רבה ג, ה: "השביעני במרורים, זה יום-טוב הראשון של פסח דכתיב בו (שמות יב, ח) 'על מצות ומררים' (ומצות על מררים), 'הרונני לענה', מה שהשביעני ב'ליל יום-טוב הראשון של פסח, 'הרונני' ב'ליל תשעה-באב 'לענה'. הוי ליל יום-טוב הראשון של פסח, הוא ליל תשעה-באב"]

קיח.

(פונכי-אור, ספורים-נפלאים מרבי נפתלי ה; טיח-טרפי-קדש א-תקעט)

מעשה מרור שב'ליל-הפדר שפפר רבנו ז"ל: שפעם-אחת הלכו

נמצא: ש'מצרים' הוא עקר בחינת ה'עבודה-זרה של תאות-ממון'. וזה עקר בחינת 'ציאת-מצרים', בחינת 'שבירת תאות-ממון'.

וכן מבאר בהתורה 'תקעו א' (ח"ב א, ה): 'שפסח, הוא תקון תאות-ממון'. וזהו בחינת ה'קרבן-פסח' שהוא 'צלי אש', וכנ"ל.

כי הקרבן-פסח ה'יה מן ה'צאן', שהוא ה'עבודה-זרה של מצרים - 'פדי להכניע ולשבר ה'עבודה-זרה שלהם' (שמות-רבה טז, ג).

כי ה'מצרים' שהיו שקועים בעבודה-זרה שהוא 'תאות-ממון' - היו עובדים ל'צאן', שהוא בחינת ה'עשירות', כמו שכתוב (דברים ז, יג): "ועשית צאנך - ש'מעשיות את בעליהן" (חלין פד:).

על-כן נמשכו בטעיות שלהם, עד שעשו ה'צאן' שהוא בחינת 'עשירות', ל'עבודה-זרה' ממש.

ועל-כן נצטוינו להביא ה'קרבן-פסח' מן ה'צאן' - פדי להכניע ה'עבודה-זרה זאת של ממון ועשירות'.

וזהו בחינת "שני כבשים של התמידים בכל יום" (שמות כט, לח; במדבר כח, ג), שהם מן ה'צאן' - פדי לשבר ולבטל בכל יום ויום, 'תקף תקלפה והעבודה-זרה של ממון והעשירות'.

שצריכין להקריב שני תמידין מן הצאן בכל יום ערב ובקר - פדי לשבר 'עבודה-זרה זאת של ממון', שקשה מאד לשברה, כיי-אם על-ידי ה'מאכלים' הנ"ל, שהם בחינת 'קרפנות' כנ"ל.

יהודי קבצן עם גוי גרמני קבצן כמותו -
לנדד על פני העירות, ולמד היהודי את
הגרמני, שיעשה את-עצמו כמו יהודי, ולא
יקשה עליו הדבר, כיון שלשונם דומה,
והיהודים הרי רחמנים הם, ובודאי ירחמו
עליו.

כיון שהתקרב חג-הפסח - למדו, איך
שיתנהג בבית-היהודי שיזמינו
לשלחן הסדר, שבתחלה עושין קדוש,
ואחר-כך רוחצים ידים, אולם שכח לומר לו,
שאוכלים גם מרור.

וכן ה"ה: שהזמינו יהודי אחד אליו לסדר,
אולם הוא היה רעב מכל היום, וצפה
שכבר יגיעו לאכל את הדברים הטובים
שאמר לו היהודי.

אולם הוא ראה: כי נתנו לו חתיכת פרס
במיי-מלח ושאר הדברים הנוהגים
בסדר, ואומרים ההגדה, והוא בעינים צופיות
מצפה כבר לאכילה, והוא שמח כבר
שאוכלים כבר המצה, כי הנה עוד מעט קט
יוכל להשקיט את רעבונו.

ופתאום נותנים לו מרור, ונעשה לו מר
בפיו, והוא חשב שזהו
הסעודה, שרק זה יאכלו. ברח תקף
במרירות ורעבון, וחשב לעצמו: יהודים
ארוצים! אחר כל החגיגה נותנים לי לאכל
מרור?! ובא לבית-המדרש ונרדם שם.

אחר-כך בא היהודי בפנים שמחות שבע
מאכילה ושתיה, ושאלו: "איך
היה לך הסדר?! - וספר לו בכעס ממה
שעבר עליו.

אמר לו היהודי: "אוי גרמני שוטה! אם
היית מחכה רק עוד מעט - היית
אוכל כל טוב כמוני!"

וספר זאת רבנו, לומר: שיזכור הגוף בא
במרירות, אולם האדם הושב,
שתמיד יהיה רק המרירות, על-כן בורח
תכף, אולם אם ימתין מעט ויסבל מעט
המרירות מזכור גופו, ירגיש אחר-כך כל
מיני חיות ותענוג.

"ואכלתם אתו בחפזון" (שמות יב, יא)

"כי בחפזון יצאת מארץ מצרים" (דברים טז, ג)

קיט.

(לקוטי-הלכות, פסח ד, ז)

על-כן אסור חמץ במשהו ב"בל יראה
ובל ימצא" (שמות יג, יב) וכו'.

כי פשרוצים לברח מן הספקות והקשיות,
צריכים לזהר ממשוהו בעלמא, כי תקף
בשמתחילין להחמיץ המח באיזה ספק כל
שהוא, תקף נתבלבל המח מספק לספק, עד
שנתבלבל דעתו בספקות וקשיות גדולות.

ומאחר שעכשיו אין לנו פח לברר
הספקות והקשיות, על-כן "חמץ
אסור במשהו" (פסחים ל).

כי אסור לכנס עכשיו בבחינת 'חמוץ-
המח' בכלל, כי מחמת תקף הסטרא-
אחרא של פרעה ומצרים, תקף בשמתחילין
להחמיץ המח באיזה ספק כל-שהוא, הם
יכולים להתגבר חסו-ושלום לבלבל את המח
מספק לספק, עד שישאר שקוע שם חס-
ושלום.

ועל-כן "יצאנו בחפזון ממצרים" (דברים
טז, ג), "כי לא יכלו להתמהמה"
(שמות יב, ט) - כי תקף בשהאיר עליהם השם-
יתברך 'הארת הגאולה' שהיא בחינת

"פסח הוא לה" (שמות יב, יא-כז)

קנג.

(ח"א מט, ו)

עקר ידיעת הקבלה, סודות התורה,
יהיה לעתיד, שאז יתגלה אורייתא
דעתיקא, בבחינת תענוג שבת, בבחינת
(ישעיה נח, יד): "אז תתענג על ה".

וזה לשון תשרי, לשון שירה, ולשון
"פסח" (שמות יב, יא-כז), "פ"ה ס"ח"
(שערי הפנות, דרושי הפסח; פרי-עץ-חיים, שער חג
המצות), כמזו שכתוב (ישעיה ל, כט): "השיר
יהיה לכם כליל התקדש חג".

כי יתער שיר ונגונא בעלמא, בבחינת:
"פ"ה ס"ח", בבחינת (תהלים ל, יג):
"למען יזמרך כבוד ולא ידם", ולא ידם
דיקא, הינו: "פ"ה ס"ח".

קנד.

(ח"ב עד)

'פורים' הוא בודאי הלוח ודרך ל'פסח',
שיהיו יכולים להיות נזהרין
מ'חמיץ'.

וזהו בבחינת (שיר-השירים ה, יג): "שפתותיו
שושנים נטפות מור עבר".

"שפתותיו" - זה בבחינת: "פסח" (שמות
יב, יא-כז), "פ"ה ס"ח" (שער-
הפנות, דרושי הפסח; פרי-עץ-חיים, שער חג המצות).

"שושנה" - היא אסתר, ו'שושנה'
ג'מטריא אסתר' (שערי הפנות
פורים א; פרי-עץ-חיים פורים פ"ו).

"נטפות מור עבר" - זה בבחינת (שמות ל, כג
- תלין קלט): "מרדכי, מר דרור",
לשון 'חרות', בבחינת 'חרות של פסח'.

שעשוע עולם-הבא, בחינת 'פסקי-הלכות'
- הצרכו לצאת מיד "בחפזון", בלי שום
עבוב במצרים.

כי צריכים לברח מן הספקות והקשיות,
שהיא בחינת 'צלות-מצרים' - מאחר
שאינ להם פח לבררם, ואם יתעבבו שם,
יכולים לשאר שם שקוע חסודש-שלוש.

על-כן צריכים לצאת משם מיד, לברח
מן הספקות והקשיות - לזכות
תקף לבחינת 'הלכות ברורות', שעשוע
עולם-הבא, שנתגלה עליהם ברחמי
הגדולים יתברך, שזהו בחינת 'מצה',
שממחרין בחפזון ואין מניחין להחמיץ.

הינו: שאין מניחין את המוח להחמיץ כלל
ב'קשיות וספקות', בייאם זוכין
ל'הלכה-פסוקה' מיד.

קנ.

(לקוטי-הלכות, גלוח ג, יב)

נמצא להלך בפסוק (שמות יב, לט): "כי
גרשו ממצרים, ולא יכלו
להתמהמה, וגם צדה לא עשו להם".

קנא.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים שחרית ב, ו)

נמצא להלך בפסוק (שמות יג, א): "זכור את
היום הזה אשר יצאתם ממצרים
מבית עבדים".

קנב.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הפרות ה, ז"י)

נמצא להלך בפסוק (שמות יג, א): "זכור את
היום הזה אשר יצאתם ממצרים
מבית עבדים".

קנה.

(ח"ב פג)

"פסח" (שמות יב, יא-כז), הוא **פ"ה ס"ח**

(שערי-הכנרת, דרושי הפסח; פרי-עץ-חיים,

שער חג המצות), **בחינת** (מלאכי ב, ו): **"תורת אמת**

היתה בפיהו".

"ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה וגו', אני ה'"

(שמות יב, יב)

"אני" - ולא מלאך. "אני" - ולא שרף. "אני" -

ולא השליח. "אני ה'" - אני הוא ולא אחר.

(הגדה של פסח)

קנו.

(ח"א נו, ד)

ה'תורה' המלבש תוך ה'הסתרה' שבתוך

הסתרה', היא 'תורה גבוה'

דיקא, הינו 'סתרי-תורה'.

כי מחמת שהיא צריכה להתלבש

ב'מקומות נמוכים' פאלו, הינו אצל

אלו שעברו הרבה, עד שנסתר מהם

ב'הסתרה' שבתוך ה'סתרה' - על-כן השב

השם-יתברך מחשבות לבלי להלביש שם

'פשטי תורה', לבל יוכלו הקלפות לינק

משם הרבה, ויהיה הפגם גדול מאד.

על-כן הוא מסתיר ומלביש שם 'תורה

גבוה' דיקא, 'סתרי-תורה', שהיא

'תורת-השם בעצמה' - כדי שלא יוכלו

הקלפות לינק משם הרבה.

בבחינת (שמות יב, יב; הגדה של פסח):

"ועברתי בארץ מצרים" - "אני

ולא מלאך, אני ולא השליח, אני ה' ולא"

וכו'.

כי ב'ארץ-מצרים' ששם מקום הקלפות

מאד - על-כן שם דיקא מלבש ומסתר

השם-יתברך בעצמו, הינו: 'תורת-השם'

ממש, 'סתרי-תורה'.

על-כן דיקא מ'הסתרה' שבתוך

הסתרה', כשחוזר ומהפכה

ל'דעת', נעשה ממנה דיקא 'תורת-השם'

ממש, כי שם נסתר 'תורת-השם', 'סתרי-

תורה'.

קנז.

(חיי-מוהר"ן רא)

ל'ענין' מ'לבושי-כבוד', שצריך ל'איש

כשר' להדר שיהיה מלבש כראוי

אם אפשר לו, ולא יהיה בזוי. כי גם להצדיק,

אין מקרבין עצמן רק על-ידי מ'לבושיו',

שרואין שהוא מלבש בכבוד, על-ידי-זה הוא

נחשב בעיניהם להתקרב לו, ואם לא היה

מלבש לא היה נחשב כלל בעיניהם.

ענה ואמר: הלא גם השם-יתברך היה

מתלבש עצמו ב'מצרים', כי כל

ה'מעשה של מצרים', היא ב'לה בחינת

'לבושיו', שהיה בהכרח שיתלבש עצמו

השם-יתברך בב'יכול, ב'אלו ה'מעשיות של

מצרים'.

עד שאחר-כך התחילו להכיר אותו יתברך

בעצמו בב'יכול, ובכל-פעם הכירו אותו

יותר ויותר, והכירו גדלתו יתברך בכל-פעם

יותר.

אבל בתחלה לא היה אפשר שיתקרבו

אליו, כ'אם על-ידי בחינת

'מלבושים', הינו כל ה'מעשה של מצרים'

שהיא בחינת 'מלבושים', כנ"ל (עין שער-

הכנרת, דרושי הפסח).

[שיח-שופי-קדש ח"ב תרסח: אמר פעם מוהרנ"ת

ז"ל: "אלו לא הייתי רואה אצל רבנו בתחלת התקרבותי,

את הפמוטות וצלחות הפסח [זילבערנע לייקטער און

זילבערנע שיקלען] שְׁהִיּוּ לְרַבְּנּוּ ז"ל - הִיָּה קֶשֶׁה לִי יוֹתֵר לְהִתְקַרֵּב! - פִּי הוּא נוֹלֵד וְגָדֵל בְּבֵית עֲשִׁירִים, וְאֵלּוּ לֹא הִיָּה רוֹאֶה זֹאת אֲצֵל רַבְּנּוּ ז"ל, הִיָּה קֶשֶׁה לוֹ לְהִתְקַרֵּב.

"שְׁבַעַת יָמִים מִצּוֹת תֹּאכְלוּ. בְּעֶרֶב תֹּאכְלוּ מִצַּת" (שְׁמוֹת יב, טו-יח)
"שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל עִלּוֹי מִצּוֹת לַחֵם עֲנִי" (דְּבָרִים טז, ג)
- מִצּוֹת 'אֲכִילַת מִצָּה' -

קַח.

(ח"א נו, ז-ח)

ה'דבור' הוא 'התגלות-הדעת'. וב'מצרים' שְׁהִיָּה ה'דעת' ב'גלות', "הִיָּה גַם ה'דבור' ב'גלות" (זהר וָאָרָא כה:). וכְּשִׁיִּצְאוּ מ'מצרים', שִׁיִּצֵּא ה'דעת' מ'ה'גלות' - יִצֵּא וְנִפְתַּח ה'דבור'.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁבַת קד): "מֵאֲמֹר פְּתוּחָה, נֶאֱמָן פְּשׁוּט". "מֵאֲמֹר פְּתוּחָה" - שְׁנִפְתַּח ה'דבור' וְנִתְגַּלָּה ה'דעת'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְפַּשֵּׁט נְאֻמְנוֹת הַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ, וְנִכְפַּר שֶׁהוּא נֶאֱמָן מִבְּטִיחַ וְעוֹשֶׂה. וְזֶה בְּחִינַת: "נֶאֱמָן פְּשׁוּט" - שְׁנֵת פְּשִׁט נְאֻמְנוֹתוֹ.

וְזֶה בְּחִינַת 'מ"ן' (שְׁמוֹת טז, טו-לא-לה) - רֵאשִׁי-תִּבּוֹת "מ'אֲמֹר נְאֻמָּן", בְּחִינַת "מֵאֲמֹר פְּתוּחָה נֶאֱמָן פְּשׁוּט" כַּנֶּ"ל - פִּי ה'מָן' הוּא בְּחִינַת 'דַּעַת גְּדוֹל' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן "אֲכָלוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת הַמָּן אַרְבָּעִים שָׁנָה" (שָׁם טז, לה), פִּי "בֶּן אַרְבָּעִים לְבִינָה" (אָבוֹת פ"ה מ"א).

וְזֶה שְׁאֲמַרו חז"ל (קדושין לה): "אֶת הַמָּן אֲכָלוּ אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְהֵלֵא אַרְבָּעִים

שָׁנָה הָסַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, אֲלָא עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם טָעְמוֹ בָּה טַעַם מָן."

כִּי בְּאֵמַת: ה'מָן' שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'דַּעַת', הִיָּה רְאוּי שִׁיאֲכָלוּ אוֹתוֹ 'אַרְבָּעִים שָׁנָה' בְּשִׁלְמוֹת, בְּחִינַת 'בִּינָה וְדַעַת' כַּנֶּ"ל!

וְעַל-זֶה תִּרְצוּ: "עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם" - הִינּוּ: ה'מִצּוֹת'. "טָעְמוֹ בָּה טַעַם מָן". כִּי ה'שְׁלוֹם' תְּלוּי ב'דַּעַת', ו'מַחְלֶקֶת' הוּא הַפֶּךְ הַדַּעַת'.

אֲךָ יֵשׁ מַחְלֶקֶת לְשֵׁם-שָׁמַיִם, שֶׁהוּא בְּאֵמַת 'דַּעַת גְּדוֹל מְאֹד', יוֹתֵר מִה'דַּעַת שֶׁל שְׁלוֹם, כִּי הִיא 'אַהֲבָה וְשְׁלוֹם גְּדוֹל'.

וְזֶה: "עוֹנָה שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם" - כִּי 'מִצָּה' הִיא בְּחִינַת 'מַחְלֶקֶת', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (יִשְׁעִיָּה מא, יב): "אֲנִשִּׁי מִצְתָךְ יִהְיוּ כְּאֵין".

"שֶׁהוֹצִיאוּ" דִּיקָא - פִּי ב'מִצְרַיִם' שֶׁהִיָּה ה'דַּעַת' ב'גְּלוּת', בּוֹדְאֵי לֹא הִיָּה 'מַחְלֶקֶת לְשֵׁם-שָׁמַיִם'.

הִינּוּ: "שֶׁהַמִּצָּה" שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מַחְלֶקֶת' - "שֶׁהוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם" - "טָעְמוֹ בָּהֶם טַעַם מָן"!

כִּי לְאַחַר שֶׁהוֹצִיאוּ בְּחִינַת ה'מַחְלֶקֶת' מִן ה'גְּלוּת-מִצְרַיִם', הִיָּה בָּהֶם 'טַעַם מָן', בְּחִינַת 'דַּעַת גְּדוֹל', בְּחִינַת 'מַחְלֶקֶת לְשֵׁם-שָׁמַיִם' כַּנֶּ"ל.

וְזֶה שְׁכַתּוֹב בְּזֵהר-הַקְּדוֹשׁ (תְּצַוֶּה קפג): "שְׁמִצָּה הִיא אֲסוֹתָא" - כִּי 'מִצָּה' שֶׁהִיא בְּחִינַת 'מַחְלֶקֶת לְשֵׁם-שָׁמַיִם', בְּחִינַת 'דַּעַת', בְּחִינַת 'שְׁלוֹם' כַּנֶּ"ל, הוּא 'רְפוּאָה' - כִּי 'שְׁלוֹם' הוּא 'רְפוּאָה' וְכוּ'.

כִּי עֵקֶר ה'חֹלְלָאֵת' חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, הוּא מַחְמַת הַעֵדֶר הַשְׁלוֹם, הִינּוּ: 'מַחְלֶקֶת

היסודות' ש'יסוד אחד מתגבר על חברו.
ו'ש'לום' הוא ר'פואה'.

וזה שנקרא מצה (דברים טז, ג): "לחם עני"
- כי (דברים מא): "אין עני אלא מן
הדעת".

וזה בחינת 'חולה', כ'מו שכתוב (שמואל-ב יג,
ד): "מדוע אתה ככה דל בן המלך",
ו"מצה היא אסותא" כנ"ל.

וזה: "לחם עני" - שהוא ר'פואה'
ל'ה'עני'.

קנט.

(ח"א נז, ח)

יש חלוק בין ה'ש'לום של התענית של
הל', ובין ה'ש'לום של ענג'שבת'.

ש'ה'ש'לום של תענית, אין לו בחינת
דבור'. ועל-ידי 'ענג'שבת',
נש'לם ה'דבור' ל'ש'לום'.

וזהו ש'אמרו חז"ל (זהר פנחס רנב): "אין בין
חמץ למצה אלא משהו".

"חמץ" - זה בחינת 'תקון הפעם' על-ידי
ה'תענית'.

בחינת (ישעיה סג, א): "מי זה בא מאדום
חמוץ ב'גדים". "אדום" - זה בחינת
כ'בד' (זהר פנחס רלד, תקוני-זהר נב, נג, קז):
ו"חמץ" - זה בחינת 'הכנעתו', בחינת
תענית', בחינת 'העדר אכילה', בחינת (שמות
יב, כ): "כל מהמצת לא תאכלו".

"מצה" - זה בחינת 'אכילת ענג'שבת',
בחינת (ישעיה סו, יא): "למען תמצו
והתענגתם" וכו'.

וזהו: "אין בין חמץ למצה" וכו' - ה'ינו:
אין בין ה'תענית', לבין 'אכילת

ענג'שבת' - אלא מ'שה"ו' - נוטריקון:
ו'היה מ'עשה ה'צדקה ש'לום" (ישעיה לב,
ז).

ה'ינו: כי אין דומה 'ש'לום של התענית'
ל'ש'לום של שבת', כי זה 'אין לו
פה', וזה 'יש לו פה'. והחלוק הוא כ'מו
מעלת מ'דבר' על 'חי'.

וזהו החלוק בין "חמץ" ל"מצה" - בין
'חי"ת' ל'ה"א'.

"חמץ" - הוא ב'חי"ת', בחינת 'ש'לום
ש'אין לו פה', בחינת 'חי'.

ו"מצה" - היא ב'ה"א', בחינת 'ה'
מוצאות ה'פה', בחינת 'פח'
הדברי'.

וזה בחינת (בראשית מז, כג): "הא לכם זרע" -
בחינת (הושע י, יב): "זרעו לכם
ל'צדקה".

קל.

(ח"א רא)

"צ'דקה ת'ציל מ'מות" (משלי י, ב) -
ראשי-תבות: "מצ"ת" (שמות יב,
יח; יג, ז).

קלא.

(ספר-המדות, מפ'לת ח"ב ב)

ה'טחינה של קמה, והלישה, של
ה'מצות של פסח' - הוא סג'לה
ל'אשה שמפ'לת נפ'לים.

[הרב מט'טענה'רין ז"ל צין [רמז] ל'שמות-ר'בה' יז,
ה: "ועבר ה' לנגף את מצרים" (שמות יב, כג) - מלמד: שאף
המעברות [של הפ'צרים] ש'היו ראיות לילד, הפילו, ומתו:
האמהות, והמשחית יצא וחבל כל מה ש'מצא, ואין ל'נגף'
אלא 'עברות', שנ'אמר (שם כא, כב): "ונגפו אשה הרה".
ויש'ראל עושין כל מה ש'אמר להם הקדוש-ברוך-הוא וכו',

הן היו עסוקין ב'מצות' שהיו טוחנין ולשין, והקדוש-
ברוך הוא עוקר נטיעתן של מצרים.

וצין ל'ידי-משה' שם: הנה עסק הקדוש-ברוך הוא
דגמת עסקם (מדה כנגד מדה). "שהיו טוחנין ולשין" -
שהוא התחלת המצה שעדין לא נגמרה. וכן "הקדוש-
ברוך הוא עקר נטיעתן של מצרים" - פרוש: שחבל אף
העברין במעייאמו, והוא גם-כן דבר שלא נגמרה
מלאכתו].

קלב.

(טיח-טרפיקדש החדש ח"ג תעב)

פעם תפס רבנו ז"ל בידו חתיכת מצה,
ואמר: "מצה עם שמירת-הברית,
זהו מצה-שמורה!" [מצה מיט שמירת-הברית, איז
מצה-שמורה!]

ובעת אמרו התבות 'שמירת-הברית',
החיה והראה רבנו ז"ל על-עצמו!

[תקוני-זהר (כ): "דבת-זוגיה דצדיק, איחו מצה שמורה,
לגבי מצה שלימה עשירה. ומאן גרים דא למחוי בת-
זוגיה מצה שמורה לגביה? בגין דנטר טפה דיליה. ומאן
דפגים טפה דיליה, אתקרי בת-זוגו מצה פרוסה" לקחם
עני" (דברים טז, ג) וכו'].

קלג.

(טיח-טרפיקדש החדש ח"ג תעג;
שערי-צדיק מכתב עא, ו)

רבנו ז"ל תפס והחזיק פעם בידו מצה
בחג-הפסח, ואמר: "כשאוחזים
מצה בידיים, אוחזים כביכול את השם-
יתברך בידיים" [אז מ'האלט מצה אין די הענט,
האלט מען גאט אין די הענט].

קלד.

(טיח-טרפיקדש החדש ח"ג תעא)

רבנו ז"ל היה נוהג לאכל בפסח, רק
מצה שמורה משעת קצירה. וכן
היה נוהג לבלי לאכל מצה שרויה. וכן
נהגו גם אנשי ביתו.

קלה.

(טיח-טרפיקדש ח"ב סט)

רבנו ז"ל אמר: "מי שלא התחיל
להחמיר בפסח, ואוכל שרויה,
שלא יחמיר. ומי שבבר קבל עליו חומרא
זו, שלא יפסיק הנהגה זו". (עין בקטע הקדם).

קלו.

(טיח-טרפיקדש ח"ג רפח)

בידוע: הקפידו אנ"ש שלא לאכל בפסח
שרויה [געבראקס], שפן נהג רבנו.

ואף-על-פי-כן נענה פעם רבי נחמן
מטולטשין ז"ל ואמר
לבני-ביתו: "שכשיראו שנופל איזה פרור
מצה ממנו לתוך המרק, שלא יספרו לו! -
כי התורה הזהירה ואסרה 'משהו-חמץ',
ולא 'משהו-מצה'!"

קלז.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים-שחרית ב, ו)

'חמץ' ומצה, הוא בחינת 'טבע והשגחה' -
'מחין דגדלות' ו'מחין דקטנות'.

כי 'חמץ' - זה בחינת (תהלים עג, כא): "כי
יתחמץ לבבי" - שנופלין להאדם
קשיות על הנהגת השם-יתברך.

ו'מצה' - על-שם "שיצאו בחפזון" וכו'
(דברים טז, ג), "וגם צדה לא עשו
להם" (שמות יב, לט) - שהיה להם אמונה
בהשגחת השם-יתברך, כי 'חפזון' זה בחינת
'למעלה-מהזמן', 'למעלה-מהטבע'.

"וביום הראשון מקרא קדש, וביום השביעי מקרא קדש יהיה לכם" (שמות יב, טז)

קלח.

(ח"ב ד, ו)

הַתְּגִלוֹת־הַרְצוֹן, הוא על־ידי 'ימים־טובים', כי כל אחד מה'ימים־טובים' מכריז וקורא ומגלה את ה'רצון', שהכל מתנהג רק על־פי 'רצונו' בלבד.

בְּבַחֲנִית (שמות יב, טז; ויקרא כג): **"מקרא קדש"** - שה'יום־טוב קדש' קורא ומכריז את ה'רצון'.

כי בכל 'יום־טוב ויום־טוב' עשה השם־יתברך עמנו אותות נוראות, הפך הטבע, שעל־ידי־זה נתגלה: **"שהכל ברצונו, ואין שום חיוב הטבע כלל"**.

בַּפֶּסַח: 'יציאת־מצרים', שהוציאנו ממצרים באותות נוראות וכו'. [ההמשך נמצא להלן במערכת 'כפלידת שלש רגלים']

"ושמרתם את המצות" (שמות יב, יז)

רבי יאשיה אומר: אל תהי קורא **"את המצות"**, אלא **"את המצוות"**, בדרך שאין מחמיצין את המצות, כף אין מחמיצין את המצוות, אלא אם באה לידיה, עשה אותה מיד. (רש"י, מכילתא בא"ט) דהכי תנאי במכילתא (שם): **"ושמרתם את המצות"** - אם באת מצוה לידיה אל תחמיצנה. (רש"י מגלה ו)

קלט.

(ח"א מט, בסוף)

"ישיש כגבור לרוץ ארח" (תהלים יט, ו) - צריך ה'תגברות גדול', כדי לרוץ ארח הזה שהיו יכולים לילך בזמן־הזה

"שהיו ישראל נזופים" [כשהיו במדבר] (יבמות עב.), ועכשו רצים במהירות גדול 'זה הדרך'.

רַבְנוּ ז' לומר בפרוש ענין זה: לענין בני־אדם הזוכים לעשות תשובה על העבר - שאף־על־פי שזוכים לתקן מה שעבר, אף־על־פני־כן עדין היכן הוא אותו הזמן שהיו רחוקים מהשם־יתברך, שהיו יכולים לעבד את השם־יתברך באותו הזמן?!

ובודאי: צריכים לתקן זאת - דהינו: להשלים ולמלא את העבודה שהיו יכולים לעבד את השם־יתברך, בכל אותו העת שהיו נזופים מלפניו יתברך ורחוקים ממנו.

על־כן אחר שזוכין להתעורר לתשובה - צריכין זריזות גדול בעבודתו יתברך, ולרוץ מאד מאד. כדי שיזכה על־ידי זריזות עבודתו, לתקן ולהשלים גם 'הסרון העבודה של הימים שעברו'.

כי עכשו צריך לרוץ במהירות גדול, 'זה הדרך' שהיה יכול לילך בזמן שהיה רחוק מהשם־יתברך.

ואמר לאנשיו בזה־הלשון: **"איר דארפט זיך זייער יאגן, איר זאלט נאך קענען עפעס כאפן!"** [אתם צריכים למהר מאד, כדי שתספיקו עדין לחטף משהו].

קמ.

(ח"ב נט)

מי שצריך לעשות 'תשובה' - הוא צריך דוקא להיות זריז גדול מאד מאד, למהר ולרוץ מאד, להמלט על נפשו, ואסור לו לשהות כלל לעמד ולהתישב.

כי 'בעל-תשובה' אינו הולך מדרגא לדרגא כלל וכו', כי הוא צריך להתחיל מחדש, והוא צריך לרוץ ולדלג אל הקדשה, כמובא: שהבעל-תשובה צריך לדלג על מה שצריך לדלג, ולקפץ אל הקדשה בזריזות גדול.

[עין-שם בפנים: "שהזריזות הנ"ל, הוא רק למי שצריך לעשות תשובה, אבל מי שהוא צדיק והולך בדרך-השם פסדר מנעוריו מדרגא לדרגא, צריך לשהות קצת וכו' וכו'", עין-שם.

אמר המלקט: אולי זה בחינת מה שכתוב בזהר-הקדוש (משפטים צד: תקוני-זהר טו. קמו): "בפורקנא בתרייתא, לא תצא בהפזון וכו'. ודא הוא דאמר (ישעיה נב, יב): 'כי לא בהפזון תצאו, ובמנוסה לא תלכו'".

ועין מה שהבאנו לקמן מ'לקוטי-הלכות' על הפסוק (שמות יב, ט): "ולא יכלו להתמהמה". ועין עוד תי-מזהר"ן, מערכת "שלא להתעקש על שום דבר, ואין לדחק את השעה", אותיות תל-תלה].

קמא.

(לקוטי-הלכות, חלה ג, ה - על-פי לקוטי-מזהר"ן ח"א ה, 'בחצצרות')

"מצות" (שמות יב, יז) - זה בחינת 'מצות', כמו שאמרו רז"ל (מכילתא בא ט) על פסוק (שמות יב, יז): "ושמרתם את המצות" - "אל תקרי המצות אלא המצות, בדרך שאין מחמיצין את המצה, כך אין מחמיצין את המצה" וכו'.

וזהו (שמות יב, ט): "ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים ענת מצות, כי לא חמץ, כי גרשו ממצרים, ולא יכלו להתמהמה, וגם צדה לא עשו להם".

"וגם צדה לא עשו להם" - שזכו לקיים המצות בשמחה, ולא בשביל 'שכר עולם-הבא', שהוא בחינת 'צדה', שמכינין לעצמן על-ידי ה'מצות', צדה לדרך כל הארץ, כמו שאמרו רז"ל (פתבות טז): "ארחא

רחיקא, וזוודא קלילא" [הדרך לפנינו רחוקה, והמזון שלנו מועט].

ואף-על-פי שהוא טוב מאד, ואשרי מי שזוכה לזה, להכין לעצמו צדה לדרך רחוק מאד מאד כזה - אבל אין זה תכלית השלמות.

כי עקר השלמות הוא: כשזוכין לשמר את ה'מצות' בבחינת 'מצה', בבחינת: "וגם צדה לא עשו להם" - שאין מכין לעצמו שום 'צדה' בשעה שעוסק ב'מצות', כי אינו מכון לשום 'שכר עולם-הבא' בשעת 'קיום המצות', רק עקר שמחתו ותענוגו הוא 'המצוה בעצמה'.

ועל-כך למדו רז"ל 'זריזות של המצות', מ'מצות' כנ"ל, "בדרך שאין מחמיצין את המצה, כך אין מחמיצין את המצה, ומצה הבאה לידך אל תחמיצנה, רק עשה אותה מיד" (מכילתא שם).

כי 'זריזות המצה בשלמות' - הוא רק כשזוכין לבחינת 'מצה בשלמות', דהינו: ל'קדשת המחין, שעל-ידי-זה זוכין ל'שמחה' - שאין רוצין שום 'שכר עולם-הבא', רק שמחתו מה'מצוה בעצמה'.

ואז בודאי "אין מחמיצין את המצה" - רק עושין אותה בזריזות גדול מאד מאד, מאחר שכל שמחתו ותענוגו הוא רק מה'מצוה בעצמה', והוא מצפה תמיד שיזכהו השם-יתברך לעשות 'מצוה'. ועל-כן כשבאה לידו - בודאי הוא עושה אותה בזריזות גדול מאד.

וזהו שסמך התנא (אבות פ"ד מ"ב): "ששכר מצוה מצוה", לאזהרת הזריזות של המצוה, "והוי רץ למצוה קלה כבחמורה,

**"בעצם היום הזה הוצאתי את צבאותיכם
מארץ מצרים" (שמות יב, יז)**

קמב.

(ח"ב ה, י)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יב, ב): "החדש
הזה לכם ראש חדשים" - על
הפסוק (שמות ז, ד): "והוצאתי את צבאתי".

**"שבעת ימים שאר לא ימצא בתיכם"
(שמות יב, יט) - מצות 'בעור חמץ'**

קמג.

(ח"ב פג)

פסח' הוא בחינת 'מין', וב'מין' ה'זה
מעבירין ה'חשד' מה'עינים'. ואז
'עיניהם' רואות 'נפלאות'. ו'נפלאות' אלו -
הם בעצמם גם כן בחינת 'פסח'.

ו'אור-העינים' מעוררין הגאולה
התלויה בלב" (תקוני-זוהר
נ), בבחינת (ישעיה סג, ד): "כי יום נקם בלבי".

**הינו: שמעוררין ה'יום נקם שבלב' -
לבטל 'שאור וחמץ' של 'יצר לב
האדם רע שנשארו לו מנעוריו" (בראשית ח,
כא).**

**ו'שאור וחמץ' שב'לב האדם' - הוא
המסית את האדם שיהרהר אחר
תלמידים-חכמים שבדור, ולומר: "זה נאה
וזה לא נאה"! - ש'זה בחינת (הושע י, ב):
"חלק לבם", 'לב' הם 'ע"ב צדיקים
שבדור'.**

**וזהו (פסחים פ"א מ"א): "אור לארבעה
עשר" - הינו: 'אור-שבעינים', שיש**

**ובורח מן העברה, שמצוה גוררת מצוה וכו',
ששכר מצוה מצוה" וכו'.**

**כי עקר ה'זריזות', הוא על-ידי-זה שזוכין
ל'שמחה' הנ"ל, שהוא בחינת: "ששכר
מצוה מצוה", שעל-ידי-זה זוכין לקיים
המצוה בזריזות גדול, בבחינת "הוי רץ
למצוה קלה" כנ"ל. וכמבאר בדברי רבנו ז"ל
במקום-אחר (ח"א קנה).**

**כי ה'זריזות' הוא בחינת 'שמחה', הפך
ה'עצלות' וה'עצבות', שהם גם-כן
בחינה אחת.**

**וזהו: "ויאפו את הבצק ענת מצות" -
'מצות' זה בחינת 'זריזות המצוה',
בחינת: "הוי רץ למצוה קלה" וכו', כנ"ל,
'בדרך שאין מחמיצין את המצה" וכו',
כנ"ל.**

**"כי גרשו ממצרים" - זהו בחינת: "ובורח
מן העברה". כי 'מצרים' הוא בחינת
'מדור הקלפות', בחינת 'עברות', שמשם
צריכין לברח ולהתגרש בזריזות גדול,
בבחינת: "כי גרשו ממצרים", בחינת:
"ובורח מן העברה", כנ"ל.**

**וזהו: "ולא יכלו להתמהמה" - הינו:
'זריזות גדול', שזכו לברח מן
העברה, ולרוץ ל'מצוה' שהוא בחינת 'מצה',
בזריזות גדול.**

**וכל-זה מחמת שזכו ל'שמחה' הנ"ל,
שהוא בחינת: "וגם צדה לא עשו
להם", ש'זהו בחינת: "ששכר מצוה מצוה"
וכו' - כי לא הכינו להם שום 'צדה לדרך',
דהינו 'שכר עולם-הבא'.**

**כי עקר ה'עולם-הבא' שלהם, היא
ה'מצוה בעצמה', בבחינת "ששכר
מצוה מצוה", כנ"ל.**

בָּהֶם שְׁנֵי פְעָמִים "שְׂבַעַה גְּלָדֵי עֵינָא" (תקוני-
זֶהר יג: קכח. קמה.) - בָּהֶם "בוֹדְקִין אֶת
הַחֲמִץ".

וּבְשִׁמְבֹטְלִין ה'שְׂאוֹר וְהַחֲמִץ' שְׁבַל"ב'
הַנ"ל - אִזּוּ יִכּוֹל ה'ל"ב',
לְהַתְּלַחֵב ב'לְמוֹד־הַתּוֹרָה', ב'שְׁלֹהוּבִין-
דְּרַחֲמוֹתָא'.

קמד.

(ח"א ה, ד)

נִמְצָא לְהֵלֶךְ בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת יב, כ): **"כָּל
מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ"**.

"כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ" (שְׁמוֹת יב, כ)
"וְלֹא יֵאָכֵל חֲמִץ" (שְׁמוֹת יג, ג)
- אֲסוּר 'אֲכִילַת חֲמִץ' -

קמה.

(ח"א ה, ד)

צָרִיךְ לִפְנוֹת אֶת ה'מַחֲוִין, מ'חֲכָמוֹת-
חִיצוֹנִיּוֹת' וּמ'מַחְשְׁבוֹת־זְרוֹת'.
מ'חֲמִץ' - שְׁלֹא יַחְמִץ אֶת חֲכָמוֹתוֹ
ב'חֲכָמוֹת־חִיצוֹנִיּוֹת' וּב'תְּאוּזוֹת'. וְעָקֹר:
לְשֹׁמֵר מַחוּ שְׁלֹא יַחְמִץ.

וְזֶהוּ (תְּהֵלִים סח, לא): "גָּעַר חֵית קָנָה" -
כְּדֹאִיתָא בְּזֶהר (פְּנִיחַס רנב): "קָנָה חֵי"ת
תְּשַׁבֵּר וְתַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה ה"א, וְתַעֲשֶׂה
מֵאוֹתֵיּוֹת חֲמִץ מִצָּה". הֵינּוּ: שְׁלֹא תַחְמִץ
חֲכָמוֹתָךְ.

וְזֶהוּ לְשׁוֹן "גָּעַר", לְשׁוֹן מְרִיבָה, כִּי מִצָּה'
לְשׁוֹן מְרִיבָה' - "דְּצִדִּיקָא עֲבָדִין
מִצּוֹתָא בְּסִטְרִין אַחֲרָנִין, דְּלֹא יִתְקַרְבּוּ
לְמִשְׁכְּנָא דְּקֻדְשָׁה" (זֶהר שְׁם רנא:).

הֵינּוּ: כְּשֶׁתִּשְׁמֹר אֶת חֲכָמוֹתָךְ שְׁלֹא יִכְנַס
בוֹ חֲכָמוֹת־חִיצוֹנִיּוֹת, שְׁלֹא תִהְרַחֵר
ב'הֲרַהוּרִים־רְעִים', שֶׁהֵם בְּחֵינַת 'קָנָה
דְּסִטְרָא־אַחֲרָא' - עַל־יְדֵי־זֶה תִּנְצֹל מִבְּחֵינַת
'חֲמִץ', שֶׁהִיא 'סִטְרָא־דְּמוֹתָא', כְּדֹאִיתָא (זֶהר
שְׁם רנא: - עַל שְׁמוֹת יב, כ): "מַחְמֶצֶת, תִּמְן
סִטְרָא־דְּמוֹתָא".

[לְקוּטֵי־עֲצוֹת, מַחְשְׁבוֹת־וְהֲרַהוּרִים א: עַל־כֵּן
צָרִיכִין לְזַהֵר בָּהֶם בְּמִשְׁחָה, כִּי הֵם עֵקֶר הַחֲמִץ וְהַשְׂאוֹר
שְׂבַעֲסָה שְׁצָרִיכִים לְבַעֲרֵם ב'בִּלְיָרָאָה" (שְׁמוֹת יג, ז) וּב'בֵּל
יִמְצָא" (שְׁם יב, ט), וְלִטְהַר וּלְפַנּוֹת אֶת הַמֶּחֶם מֵהֶם].

כְּשֶׁאַתָּה שׁוֹמֵעַ מְרִיבוֹת' שְׁבִין הַצְּדִיקִים
- תִּדַּע: שֶׁזֶּה מִשְׁמִיעִין אוֹתָךְ
'תּוֹכְחָה', שְׂאֵתָה דְּבוּק ב'סִטְרָא־דְּמוֹתָא',
בְּחֵינַת 'חֲמִץ'. וּבּוֹדְאֵי אִם לֹא הָיָה נִפְגָּם
מִחָךְ, לֹא הָיָה נִשְׁמַע לָךְ מְרִיבוֹת שְׁבִין
הַצְּדִיקִים.

וְאִין הַמְרִיבָה אֶלָּא בְּשִׁבְלֶךְ - כְּדִי
שֶׁתִּשׁוּב מ'מּוֹת' ל'חַיִּים, מ'חֲמִץ'
ל'מִצָּה', מ'חַי"ת' ל'ה"א. וְתִשׁוּב מ'יִרָאָה
רְעָה, מ'קוֹל פְּגוּם, מ'חֲכָמָה פְּגוּמָה' -
ל'יִרָאָה טוֹבָה, ל'קוֹל טוֹב, ל'חֲכָמָה טוֹבָה'.

וּבְשִׁתְּשֹׁמֵר אֶת מַחֲוֶה מִבְּחֵינַת 'חֲמִץ',
שְׁלֹא יִהְיֶה אָטוּם - אִזִּי יִפְגַּע
'קוֹלְךָ' ב'גִּלְגֻּלְתְּךָ, וְיִתְעַבֵּד רְעִים, וְיִתְפַּשֵּׁט
'עַקְמִימִיּוֹת שְׁבִלְבָךְ'. וְאִז תִּזְכֶּה ל'שְׂמִחָה'.

וְזֶה פִּרוּשׁ (תְּהֵלִים פא, ח): "אֶעֱנֶךָ בְּסִתֵּר רְעִים,
אֲבַחֲנֶךָ עַל מִי מְרִיבָה סָלָה".

"מִי מְרִיבָה" - זֶה בְּחֵינַת מִצָּה', בְּחֵינַת
'מַחֲוִין' - עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה רְעִמִים'.

קמו.

(ח"א נז, ח)

נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (שְׁמוֹת יב, טו): "שְׂבַעַת
יָמִים מִצּוֹת תֹּאכְלוּ".

”וְעֵבֶר ה' לְנִגְף־אֶת מִצְרַיִם” (שְׁמוֹת יב, כג)

קמז.

(ח"א לח, ז)

”וְעֵבֶר עָלָיו” (בְּכוֹרוֹת נז): - וְעֵבֶרְוִי לְשׁוֹן הַתְּגָלוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת יב, כג): ”וְעֵבֶר ה' לְנִגְף־אֶת מִצְרַיִם”, וְתִרְגְּם אֲנִקְלוֹם: ”וְאֵתְגָלִי”.

קמח.

(ח"א עג)

”כִּי תֵעָבֵר בְּפָנַי אֶתְּךָ אֲנִי” (ישעיה מג, ב) - ”תֵּעָבֵר” מִלְּשׁוֹן ”הַתְּגָלוֹת”, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (שְׁמוֹת יב, כג): ”וְעֵבֶר ה' לְנִגְף־אֶת מִצְרַיִם”, וְתִרְגְּם אוֹנְקְלוֹס: ”וְיִתְגָלִי ה'” וְכוּ', ”וְאִין מַיִם אֶלְא תוֹרָה” (בְּבֵא־קָמָא יז).

וְהַפְּרוֹשׁ הוּא: כְּשֶׁתִּרְצֶה שְׂיִתְגַּלֶּה לְךָ הַנִּסְתֵּר מִהַתּוֹרָה! - ”אֶתְּךָ אֲנִי” - כְּלוֹמֵר: תִּרְאֶה שֶׁתַּעֲשֶׂה ה' כְּלִי שֶׁנִּקְרָאת ”אֲנִי” (עֵין בְּפָנַי).

אֶפְלוּ בְּתִקְוָה טְמֵאת מִצְרַיִם שֶׁהַתְּגָבְרָה עֲלֵיהֶם.

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (מְדַרְשֵׁי־תַהֲלִים קיד):
”בְּשִׁבִיל אַרְבַּעַת דְּבָרִים לְבַד נִגְאָלוּ”
- זֶה בַּחֲנִינֵת נְקֻדוֹת־טוֹבוֹת שֶׁמִּצָּא בָּהֶם הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ אֶפְלוּ בְּמִצְרַיִם, וְעַל־יַד־זֶה נִגְאָלוּ.

וְזֶהוּ (יְחִזְקָאֵל שָׁם): ”וְאָמַר לְךָ בְּדַמְיָךְ חַיִּי בְּדַמְיָךְ חַיִּי” - אֶפְלוּ בְּתִקְוָה הַדְּמִים וְהַלְכוּכִים, אֶף־עַל־פִּי־כֶן - חַיִּי! - כִּי גַם שָׁם יְכוּלִין לְמַצָּא נְקֻדוֹת־טוֹבוֹת, שֶׁעַל־יַד־זֶה נִגְאָלוּ.

”וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנֵיכֶם, מַה הָעֵבֶדָה הַזֹּאת לָכֶם” (שְׁמוֹת יב, כו) - עֲנִין אַרְבַּעַת בְּנִים

”כִּנְגַד אַרְבַּעַת בְּנִים דְּבָרָה תוֹרָה” - (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח)

קנ.

(ח"א לו, ו)

עֵקֶר עֲלִית ה' מְלֻכוֹת־דְּקֻדְשָׁה שֶׁהִיא בַּחֲנִינֵת דְּלָ"ת, ”דְּלִית לָהּ מִגְרָמָה כְּלוֹם” (הַקְּדַמְת־חִזְהֵר יא), מִבֵּין ה' אַרְבַּע מְלֻכוֹת דְּסִטְרָא־אֲחָרָא - הוּא עַל־יַד־ה' הַחֶסֶד.

וְעַל־כֵּן אֲבָרְהָם אָבִינוּ שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת ה' הַחֶסֶד - יֵצֵא מִמֶּנּוּ: יֵצֵא חֶסֶד, וְיֵצֵא חֶסֶד, וְיֵשְׁמַעְאֵל, יֵעֲקֹב, וְיֵעֲשׂוּ.

שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח): ”כִּנְגַד אַרְבַּעַת בְּנִים דְּבָרָה תוֹרָה, אֶחָד חֶסֶם, וְאֶחָד רִשְׁעִי, וְאֶחָד תָּם, וְאֶחָד שְׂאִינוּ יוֹדַע לְשִׂאל” - ”שֶׁהֵם כִּנְגַד אַרְבַּע מְלֻכוֹת שֶׁבְּקֻדְשָׁה” (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, חַג הַמִּצּוֹת פ"ז).

”וְרָאָה אֶת הַדָּם עַל הַמַּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת” (שְׁמוֹת יב, כג)

”וְאֵעָבֵר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמְיָךְ, וְאָמַר לְךָ בְּדַמְיָךְ חַיִּי וְאָמַר לְךָ בְּדַמְיָךְ חַיִּי” (יְחִזְקָאֵל טז, ו)

קמט.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, הַשְּׂפָמַת־הַבְּקָר א, יב)

וְאֵעָבֵר עָלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמְיָךְ” (יְחִזְקָאֵל טז, ו) - הֵינּוּ: ”שִׂישְׂרָאֵל הִיוּ מְלַכְלָכִים, כִּי הִיוּ בְּבַחֲנִינֵת אַרְבַּעִים־וְתִשְׁעָה שְׁעָרֵי־טְמָאָה”, כִּי־דוּעַ (זֶה־רִחֻדְשׁ, תַּחֲלַת פְּרִשְׁת יִתְרוֹ; פְּרִיעֵץ־חַיִּים, חַג־הַמִּצּוֹת פ"א). וְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ רַחֵם עֲלֵיהֶם וּמַצָּא בָּהֶם נְקֻדוֹת־טוֹבוֹת

"זה הִפָּה כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת יב, כט)
 - עֲנִינ' מַפְת בְּכוֹרוֹת -

קנב.

(לקוטי-הלכות, נטילת-יָדִים שְׁחֲרִית ב, ד - על-
 פי לקוטי-מוֹהֵר"ן ח"א רנ, 'דַּע שְׁכָל מִינֵי צַעַר')

"וּמַת כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם; וּפָסַח ה'
 וְכוּ, וְהִצִּיל בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל" (שְׁמוֹת

יא, ה; יב, כג).

'בְּכוֹר' הוּא 'רֵאשִׁית', בְּחִינַת 'דַּעַת', בְּחִינַת
 (מְשָׁלֵי א, ז): "רֵאשִׁית דַּעַת".

הֵינּוּ: שֶׁהַכְּנִיעַ ה'דַּעַת שֶׁל הַסְּטָרָא-
 אַחֲרָא, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'חֲכָמַת-
 הַטָּבַע'. וְהַגְּבִיר ה'דַּעַת שֶׁל הַקֹּדֶשׁה', ה'דַּעַת
 שֶׁל הַשְּׁגָחָה'.

שֶׁהוּא בְּחִינַת (שְׁמוֹת ד, כב): "בְּנֵי בְּכוֹרֵי
 יִשְׂרָאֵל" - הֵינּוּ: ה'דַּעַת שֶׁל
 אֱמוּנַת הַשְּׁגָחָה, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁכִין יָרַע
 קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל, כִּי יִשְׂרָאֵל הֵם 'לְמַעַלְהָ-
 מֵהַטָּבַע' וְכוּ, שֶׁיָרַע יִשְׂרָאֵל נִמְשָׁכִים
 בְּשִׂרְשָׁם מִבְּחִינַת 'לְמַעַלְהָ-מֵהַטָּבַע' וְכוּ.

וְזֶה בְּחִינַת 'בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל' שֶׁהִצִּיל הַשֵּׁם-
 יִתְבָּרַךְ, וְהַמִּית 'בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם'
 ב'חֲצוֹת-הַלַּיְלָה' - לְהַכְּנִיעַ וּלְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל
 ה'דַּעַת שֶׁל חֲכָמַת-הַטָּבַע, וּלְהַגְּבִיר ה'דַּעַת
 שֶׁל הַשְּׁגָחָה, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'בְּכוֹרֵי בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל, כַּנֵּ"ל.

קנב.

(לקוטי-הלכות, תְּפִלִּין ה, ל - על-פי לקוטי-מוֹהֵר"ן
 ח"א סד, 'בֵּא אֶל פְּרַעְהוּ, הַמוּבָא לְעִיל בְּתַחֲלוֹת הַפְּרָשָׁה)

הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת נִמְשָׁךְ מ'חֲלָל-
 הַפְּנוּי, וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ הַקְּלָפָה
 הַקּוֹדֶמֶת לַפְּרִי.

'יִצְחָק' - זֶה בְּחִינַת 'בֶּן חָכָם', כִּי "יִצְחָק -
 עַל-שֵׁם הַצְּחֹק וְהַשְּׂמֵחָה"
 (בְּרֵאשִׁית כא, ו), בְּחִינַת (מְשָׁלֵי י, יא): "בֶּן חָכָם
 יִשְׂמַח אָב".

'עֵשָׂו' - הוּא 'בֶּן רָשָׁע'.

'יַעֲקֹב' - הוּא 'בֶּן תָּם', כְּמוֹ שְׁכַתּוּב
 (בְּרֵאשִׁית כה, כז): "וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם".

'יִשְׁמַעֲאֵל' - הוּא בְּחִינַת 'בֶּן שְׂאִינוּ יוֹדַע
 לְשֵׂאֵל', כִּי "יִשְׁמַעֲאֵל עָשָׂה
 תְּשׁוּבָה" (בְּבֵאֲ-בְתָרָא טז:); וְעַקֵּר ה'תְּשׁוּבָה' הִיא
 בְּבְחִינַת 'שְׂאִינוּ יוֹדַע לְשֵׂאֵל', הֵינּוּ: לַעֲשׂוֹת
 תְּשׁוּבָה וְלְשֵׂאֵל כַּפָּרָה מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ עַל
 'שְׂאִינָם יְדוּעִים' - שֶׁזֶה 'עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה',
 בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים סט, ה): "אֲשֶׁר לֹא גָזַלְתִּי אֶז
 אֲשִׁיב".

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵכוֹת כז:): "אֲבָרְהָם תִּקַּן
 שְׁחֲרִי"ת" - נוֹטְרִיקוֹן: "חָכָם,
 רָשָׁע, תָּם, שְׂאִינוּ יוֹדַע".

קנא.

(לקוטי-הלכות, נטילת-יָדִים-שְׁחֲרִית ב, יד)

עַל-יָדֵי קִשְׁיֹת "מֵה נִשְׁתַּנָּה" - מְכַנְּיַעִין
 וּמְבַטְלִין וּמְתַרְצִין כָּל ה'קִשְׁיֹת'
 שֶׁל 'חֲכָמַת-הַטָּבַע', וְנִתְבַטְּלִין לְגַמְרֵי כָּל
 'קִשְׁיֹת הַמְּחַקְרִים'.

וְה'אַרְבַּע קִשְׁיֹת' הֵם כְּנֶגֶד "ה'אַרְבַּעַה
 בְּנִים, שֶׁהֵם כְּנֶגֶד

ה'אַרְבַּע מַלְכֵי־דָסְטָרָא-אַחֲרָא" (פְּרִיעֵץ-
 חַיִּים, חַג הַמִּצּוֹת פ"ז), כָּלֵל כָּל הַגְּלִיּוֹת, שֶׁנִּכְנָעִין
 וְנִתְבַטְּלִין עַל-יְדֵיָּזָה.

כִּי ה'חֲלֵל־הַפְּנוּי' קָדֵם לְעוֹלָם, כִּי בְּלֹא זֶה לֹא הָיָה מְקוֹם לְבְרִיאַת־הָעוֹלָם, כַּמְבֹאֵר הַיָּטֵב כָּל הָעֲנִין בְּהַתּוֹרָה "בֹּא אֵל פְּרַעֲה" (ח"א טד), עֵינ־שָׁם הַיָּטֵב (מוֹבָא לְעִיל בְּתַחֲלַת הַפְּרָשָׁה).

וְעַל־כֵּן נִקְרָא 'עַמְלֵק': "רֵאשִׁית", כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (בַּמִּדְבָּר כד, כ): "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק" - מִחֲמַת שְׂפָחוֹ נִמְשָׁךְ מ'חֲלֵל־הַפְּנוּי, שֶׁהִיא 'רֵאשִׁית' וְקָדֵם לְעוֹלָם, שֶׁמִּשָּׁם בְּחִינַת ה'קַלְפָּה הַקּוֹדֶמֶת לַפְּרִי, כַּנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת ה'בְּכוֹרָה שֶׁל עֵשׂוֹ שֶׁהוּא 'עַמְלֵק' - כִּי נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת ה'קַלְפּוֹת' הַנִּמְשָׁכִין מ'חֲלֵל־הַפְּנוּי' שֶׁקָדֵם לְהָעוֹלָם.

וְעַל־כֵּן הַשְּׁתַדֵּל 'יַעֲקֹב, לְקַח ה'בְּכוֹרָה' מ'עֵשׂוֹ - כִּי בְּאֶמֶת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ קָדֵם לְכָל, כִּי הוּא "מִמַּלְא כָּל עֲלָמִין, וְסוּבֵב כָּל עֲלָמִין" (זִהַר פְּנִיחָם רכח), וְהוּא יִתְבָּרַךְ בְּעֵצְמוֹ בְּרֵא ה'חֲלֵל־הַפְּנוּי, כְּדִי שִׁיחֶיהָ מְקוֹם לְבְרִיאַת־הָעוֹלָם, כַּנ"ל.

וְעַל־כֵּן יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי אֱמוּנָתָם בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שֶׁקָדֵם לְכָל, הֵם עוֹבְרִים עַל כָּל הַחֲכָמוֹת וְהַפְּיִרוֹת וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת הַבָּאִים מ'חֲלֵל־הַפְּנוּי, כִּי הֵם מְאֱמִינִים: שֶׁגַּם ב'הַחֲלֵל־הַפְּנוּי' בְּעֵצְמוֹ, נִעְלָם הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ קָדֵם לְכָל.

וְכַמְבֹאֵר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל: "שֶׁעַל־כֵּן נִקְרָאִים יִשְׂרָאֵל 'עִבְרִיִּים', עַל שֶׁעַל־יְדֵי אֱמוּנָתָם ב'אַלְקֵי הָעִבְרִיִּים" (שְׁמוֹת ט, א), הֵם עוֹבְרִים עַל כָּל הַחֲכָמוֹת הַבָּאִים מ'חֲלֵל־הַפְּנוּי".

וְעַל־כֵּן בְּאֶמֶת יִשְׂרָאֵל' הֵם 'בְּכוֹרִים' בְּאֶמֶת, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שָׁם ד, כב): "בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל" - כִּי עוֹבְרִים עַל־יְדֵי 'אֱמוּנָתָם' עַל ה'חֲלֵל־הַפְּנוּי, וּמְאֱמִינִים בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּעֵצְמוֹ שֶׁהוּא 'רֵאשׁוֹן וְקָדֵם' לְכָל.

וְעַל־כֵּן לְקַח 'יַעֲקֹב' ה'בְּכוֹרָה', מ'עֵשׂוֹ - כִּי מִתַּחֲלָה בְּהִכָּרַח הָיָה שֶׁתִּהְיֶה ה'בְּכוֹרָה' אֲצֵל 'עֵשׂוֹ, כִּי ה'קַלְפָּה קֹדֶמֶת לַפְּרִי, כִּי ה'בְּכוֹרָה' שָׁלוֹ נִמְשָׁךְ מ'חֲלֵל־הַפְּנוּי' שֶׁקָדֵם לְעוֹלָם. אֲבָל 'יַעֲקֹב' עַל־יְדֵי 'אֱמוּנָתוֹ', זָכָה לְעִבֹר אֶת ה'חֲלֵל־הַפְּנוּי, וּלְהֵאֱמִין וּלְכַלּוֹל בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ שֶׁקָדֵם לְכָל.

וְעַל־כֵּן אַחֲרֵיכֵן בִּטַּל אֶת ה'בְּכוֹרָה שֶׁל עֵשׂוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת: "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק", וְזָכָה לְקַח ה'בְּכוֹרָה' לְעֵצְמוֹ, עַד שֶׁזָּכָה שֶׁזָּרְעוֹ יִהְיוּ נִקְרָאִים כָּלָם 'בְּכוֹרִים', כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב: "בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל", וְכַנ"ל.

וְזֶהוּ בְּחִינַת 'מִפֶּת בְּכוֹרוֹת' דִּיקָא בְּשַׁעַת 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם, וְאִז נִתְקַדְּשׁוּ בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל.

כִּי זֶה עִקְר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם' - כִּי "כָּל הַגְּלִיּוֹת שֶׁכְּלוּלִים בְּגִלּוֹת מִצְרַיִם" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד), נִמְשָׁכִין עַל־יְדֵי זְהַמַּת עַמְלֵק, שֶׁהוּא עִקְר 'זְהַמַּת־הַנְּחָשׁ, שֶׁהוּא "רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְלֵק", "שֶׁמִּמֶּנּוּ מְקַבְּלִים כָּל ה'אַרְבַּע־מַלְכוּיֹת, שֶׁהֵם כָּל הַגְּלִיּוֹת" (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"א ל), וְגַם "שָׂרוֹ שֶׁל מִצְרַיִם הוּא אָדוּם, שֶׁהוּא עֵשׂוֹ", כְּמוֹבָא.

וְכָל עִקְר 'קִשְׁיוֹת וְכַבְדוֹת לֵב שֶׁל פְּרַעֲה' שֶׁלֹא רָצָה לְהִנִּיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל לְצֵאת - נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת הָאֶפִיקוֹרְסוֹת וְהַכְּפִירוֹת שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ הַנִּמְשָׁךְ מ'חֲלֵל־הַפְּנוּי, שֶׁהוּא בְּחִינַת עַמְלֵק.

"פי גרשו ממצרים, ולא יכלו להתמהמה,
וגם צדה לא עשו להם" (שמות יב, לט)

קנו.

(ח"א מט, בסוף; ח"ב נט)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יב, יז):
"ושמרתם את המצות."

קנז.

(לקוטי הלכות, חלה ג, ה)

נמצא לעיל בפסוק (שמות יב, יז):
"ושמרתם את המצות."

קנת.

(לקוטי הלכות, ברפת השחר ה, נא)

עקר ההתחלה בכלל ובפרט, הוא בחינת
'מצה', שאין צריכין לעשות פלל,
בחינת (שמות יב, לט): "וגם צדה לא עשו
להם" וכו'.

ואחר כך עושין איזה עסק וכו', שזה
בחינת (אבות ב, ב): "טוב תורה
עם דרך ארץ". אבל העקר הוא ה'תורה',
בחינת (מכילתא בשלח ב): "לא נתנה תורה אלא
לאוכלי הפן", שהוא בחינת 'מצה'.

וגם בהתורה ומצוות בעצמן, צריכין שתי
בחינות הנ"ל - כי אין צריכין לעשות
פלל, כי "מה אנו" וכו' (תפלת שחרית), וכמו
שאמרו רז"ל (אבות ב, ב): "לא עליך המלאכה
לגמור" - כי העקר הוא הרצון וכו' (שיחות
הר"ן נא) - אך אחר כך עושין.

קנט.

(לקוטי הלכות, גלוה ג, יב)

"בפסח נתגלה אור גדול ביותר" (פריי-עץ
חיים שם, חגי המצות פ"א), ואי-אפשר
להשיגו בשום אופן וכו'.

וכמו שכתב שם רבנו ז"ל (בסימן סד הנ"ל):
"ש'פרעה' הוא בחינת 'הלל-הפנוי',
שמשם נמשך 'פבדות לבו', בחינת (שם יג,
טו): "ויהי פי הקשה פרעה לשלחנו" וכו',
בחינת 'קשוי-הולדה' כנ"ל.

על-כן (שם): "ויהרג ה' כל בכור בארץ
מצרים" - כדי להכניע 'בכור
דסטרא-אחרא' הנמשך מ'בכורה של עשו',
בבחינת: "ראשית גוים עמלק", מבחינת
ה'כפירות' הנמשכין מ'הלל-הפנוי' שקדם
לעולם.

כדי להכניע פליזה, ולהגביר 'בכורי
ישראל', שהם מקבלין מה'בכורה של
יעקב', שזכה על-ידי אמונתו לעבר על
ה'הלל-הפנוי' - לעבר על כל 'הקשיות
והחקירות' הנמשך משם, ולדבק את עצמו
ב'השם-יתברך שהוא ראשון וקודם לכל',
שמשם ה'בכורה-דקדשה', וכנ"ל.

"זה נתן את חן העם בעיני מצרים,
וישאלום וינצלו את מצרים" (שמות יב, לו)

קנד.

(ח"א ט, בסוף)

"ירדו במצולת כמו אבן" (שמות טו, ה).
"מצולת" זה בחינת 'מצרים',
שנאמר (שמות יב, לו): "וינצלו את מצרים".

קנה.

(ח"ב א, ה)

ב'פסח' נתתקן 'תאות-ממון', כמו
שכתוב (שמות יב, לו): "זה נתן את
חן העם בעיני מצרים וישאלום" - 'בעל-
פרהם' (ברכות ט), כי הם לא רצו פלל, כי אז
נתתקן 'תאות-ממון'.

ועל-כן אז בפסח, בתחלת התגלות אלקותו יתברך, צריכין לזהר מאד אפלו ממשוהו חמץ, "ולא יראה ולא ימצא שאור וחמץ בכל גבולנו" (שמות יב ט; יג, ז; דברים טז, ד) כלל, כי 'חמץ' היא בחינת 'חמוץ-המח', בחינת 'חכמות וחקירות' וכו'.

והנה בכל השנה פלה שאין האור גדול כל-כך, וגם שכבר קבלנו התורה וכו' - על-כן אנו יכולין לאכל ה'חמץ', ואינו מזיק לנו כלל וכו', ואף-על-פי שאוכלין אז 'חמץ' - אין מתגבר על-ידי-זה 'חמוץ המח' כלל.

אבל עכשיו בפסח - אז התחלת התגלות אלקותו יתברך, ואז נתגלה אור גדול מלמעלה בלי 'אתערותא-דלתתא' כלל, כי לא היה אפשר לצאת ממצרים בלא זה, מחמת שהיו משקעים מאד בטמאת-מצרים - על-כן היה ההכרח שיתגלה אז אור גדול ביותר (פרי-עץ-חיים שם).

והנה באור הגדול הזה אין לנו שום תפיסה כלל, רק על-ידי התגלות האור הגדול הזה - מתעורר הנפש בהתעוררות גדול לעבודתו יתברך, בהשתוקקות נמרץ מאד וכו'.

ועל-כן צריכין לצאת ממצרים "בחפזון" גדול (שמות יב, א), בבחינת (שם יב, לט): "כי גרשו ממצרים, ולא יכלו להתמהמה, וגם צדה לא עשו להם" - כי בחינה זו ישנה בכל אדם ובכל זמן!

כי כל אחד ואחד - כל-זמן שהוא משקע בתאוות והבלי עולם-הזה, זה בחינת 'צלות-מצרים' בידוע.

ויש אנשים שמשקעים מאד בטמאת-מצרים, בגלולי החטאים והעוונות

רחמנא-לצלך - ועל-כן אי-אפשר להוציא משם בשום תוכחה ומוסר, כי כבר נתקשר בשטותים וחטאים שלו כל-כך, עד שאי-אפשר להוציא משם בשום-פנים - אם ירצו לדבר לו תורה ומוסר לפי מדרגתו.

אבל השם-יתברך "חושב מחשבות לבל ידח מפנו נדח" (שמואל-ב יד, יד), ועל-כן הוא יתברך ברחמיו שולח לו לפעמים התנוצצות גדול והתעוררות גדול בלב, שישוב להשם-יתברך, שזהו בחינת 'פרוזה דלעלא', בידוע.

וצריך האדם שיחוס על נפשו, ותכף בשבא עליו ההתעוררות לתשובה, תכף ומיד ימהר להמלט על נפשו, ואל יסתכל לאחוריו כלל, בבחינת (בראשית יט, יז): "מהר המלט על נפשך אל תביט אחריך", בחינת (משלי ה, ו): "ארח-חיים פן תפלוס" וכו'.

מחמת שהוא משקע בשטותים ובבלבולים ותאוות כל-כך, על-כן תכף כשמתחיל לחשב איך ומה, ובאיזה אופן יברח מתאוותו, ובאיזה דרך יזכה לתשובה וכו' - בודאי יחזר וישוב לאולתו חס-ושלום, מחמת שהוא משקע ומבלבל מאד מאד.

על-כן בתחלת 'התעוררות-התשובה' - צריך לברח מיד שמתעורר, ואל יביט לאחוריו כלל, יהיה איך שיהיה, יחוס על נפשו, ויברח "בחפזון" (שמות יב, יא), ממה שהוא צריך לברח.

וזה בחינת "פסח" - שאז היה 'יציאת-מצרים', שאז נתגלה אור רב מלמעלה כנ"ל, ואז תכף ומיד יצאו ישראל "בחפזון" גדול, "כי לא יכלו להתמהמה" - "כי-אם היו נשארם שם עוד רגע אחד, היו נשארם משקעים שם" (זוהר-הקדוש).

וְגַם אָסוּר לוֹ אֲזֵי לְהִתְחִיל לְחַשֵּׁב עַל פְּרִנְסָה - "אם בן, מהיכן יתפרנס?" - רק יבטח בהשם, וישליך עליו יתברך יהבו והוא יכלכלהו.

וְזֶה בְּחִינַת (שמות יב, לט): "וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם" - שפשצריכין לברח ממה שצריכין לברח מפחיוקשים, אסור לחשב על פרנסה וצדה, כי בודאי פשנופלים על האדם רוצחים וגזלנים או חיות רעות, והוא ממחר לברח מהם - בודאי אינו חושב אז מהיכן יתפרנס וכיוצא.

מְכַל־שִׁפּוֹן בְּשֵׁהָאָדָם צָרִיךְ לְבָרַח מִן הַשְּׂאוּל־תַּחֲתִיּוֹת וּמִתַּחֲתֵינוּ, וּמִיִּסּוּרֵי עוֹלָם לְחַיֵּי עוֹלָם - אֵיךְ הוּא צָרִיךְ לְבָרַח לְמַהֵר וּלְהַמְלִיט עַל נַפְשׁוֹ, וְלֹא יִבִּיט לְאַחֲזֵרֵיוּ בְּכֹל, כִּי אֵינּוּ יָכוֹל לְהִתְמַהֵמָה, וְגַם צָדָה וּפְרִנְסָה לֹא יַעֲשֶׂה לוֹ, וְיִבְטַח בַּהֲשֵׁם וְיִשְׁעֵן בְּאֶלְקָיו, כִּי לֹא יַעֲזֹבֵהוּ.

"וַיְהִי בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה, יֵצְאוּ כָּל צְבָאוֹת ה' מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם; וַיְהִי בַּעֲצֵם הַיּוֹם הַזֶּה, הוֹצִיא ה' אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל צְבָאֲתָם" (שמות יב, מא-נא)
- עֲנִינֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם -

קס.
(ח"א ד, בסוף)
נְמָצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (שמות א, א): "הַבְּאִים מִצְרִימָה", עֲנִינֵי גְלוֹת מִצְרַיִם.

קסא.
(ח"א ב, י)
נְמָצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (שמות ב, כג): "וַיִּזְעְקוּ, וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעֲבֹדָה".

קסב.

(ח"א כא, בסוף)

לְעֵתִיד שְׂיִתְגַּלֶּה הַדְּעַת, יִדְעוּ שְׂאִין שׁוֹם רַע בְּעוֹלָם כָּלֵל, רַק כְּלוֹ טוֹב וְכְלוֹ אֶחָד. וְגַם ה'גְּלוֹת' הוּא רַק מ'חֶסְרוֹן־הַדְּעַת', כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (ישעיה ה, יג): "לָכֵן גָּלָה עַמִּי מִבְּלִי דְעַת".

וְעַל־כֵּן הִיְתָה 'גְּאֻלַּת מִצְרַיִם' עַל־יְדֵי 'מֹשֶׁה', "שֶׁהוּא הִיָּה בְּחִינַת הַדְּעַת" (זהר פקודי רכא).

וְזֶה שְׂכָתוֹב (שמות ו, ז): "וַיִּדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבֻלֹת מִצְרַיִם" - כִּי עַקֵּר ה'גְּאֻלָּה' עַל־יְדֵי הַדְּעַת.

קסג.

(ח"א מה)

נְמָצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (שמות ד, י): "כִּי כָבֵד פַּה וּכְבֵד לָשׁוֹן אָנֹכִי".

קסד.

(ח"א נו, זח)

נְמָצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (שמות יב, טו): "שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכְלוּ".

קסה.

(ח"ב ד, ו)

נְמָצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (שמות יב, טז): "וַיְבִיֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ".

קסו.

(ח"ב ה, בסוף)

עַקֵּר כַּח הָרְפוּאָה שֵׁישׁ בְּכָל עֵשֶׁב וְעֵשֶׁב, הוּא עַל־פִּי הַסֵּדֶר שֵׁישׁ לְהַזְרְעִים לְפִי הַמָּקוֹם וּלְפִי הַזְּמַן.

וְסֵדֶר הַזְרְעִים הוּא עַל־יְדֵי 'אֲמוּנָה', בְּבַחֲיַנַּת (שבת לא): "אֲמוּנָה זֶה סֵדֶר זְרַעִים" - שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לָהֶם כַּח לְרַפְאוֹת.

וְעַל-יְדֵי נְפִילַת-הָאֱמוּנָה אֵין מוֹעִיל
דְּפוֹאוֹת'.

וְזֶה פְרוּשׁ (בְּבִאֲבֵתְרָא ע'ד): "זְמַנָּא חֲדָא הוּוּ
קְאֲזִלְיָנָן בְּמִדְבָּרָא" וְכוּ' - הֵינּוּ שְׁסָפֵר:
'שְׁפַעֲס־אֶחָד הֶלֶךְ בְּמִדְבָּר', זֶה בְּחִינַת 'תְּקוּן
הָאֱמוּנָה', בְּבִחִינַת (יְרֵמְיָה ב, ב): "לְכַתֵּךְ אַחֲרַי
בְּמִדְבַר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה".

"אֶרֶץ לֹא זְרוּעָה" - זֶה בְּחִינַת 'פְּגָם
הָאֱמוּנָה', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְקַלְקְלוּ
הַזְּרַעִים.

וְ"לְכַתֵּךְ אַחֲרַי בְּמִדְבָּר" - זֶה בְּחִינַת
'תְּקוּן הָאֱמוּנָה', שֶׁהָאֱמִינוּ בּוֹ
יִתְבַרֵךְ וְהִלְכוּ אַחֲרָיו בְּמִדְבָּר, וְתִקְנוּ בְּחִינַת
'אֶרֶץ לֹא זְרוּעָה', דְּהֵינּוּ: נְפִילַת הָאֱמוּנָה.

קסז.

(ח"ב פג)

'פֶּסַח' הוּוּא בְּחִינַת 'יְמִין'. וּבְ'יְמִין' הַזֶּה,
הוּוּא מְקוּמֵי הַנּוֹפְלִים בְּאֶהְבוֹת
וְיִרְאוֹת רָעוֹת, לְאֶהְבוֹת וְיִרְאוֹת קְדוּשׁוֹת,
כִּי 'יְמִינוּ' מַעֲבִיר ה'חֲשׂוֹד' מ'עֵינֵיהֶם'.

וְאִז 'עֵינֵיהֶם' רוֹאוֹת 'נִפְלְאוֹת', בְּבִחִינַת
(תְּהִלִּים קיט, יח): "גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה
נִפְלְאוֹת". וְנִפְלְאוֹת' הָאֵלוּ הֵן בְּבִחִינַת
'פֶּסַח', שֶׁהוּוּא 'יְמִין', בְּחִינַת (מִיכָה ז, טו):
'כִּימִי יֵצֵאתָ מִמִּצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת".

[זֶהר ח"א רסא: הַשְּׂמֻטוֹת סִימָן כֹּה (תְּשִׁיבָה לְזִמְרָה
בְּרֵאשִׁית מו): 'נִפְלְאוֹת' 'נ' פְּלְאוֹת', 'חֲמִשִּׁין פְּלְאוֹת'.
דְּהָא ג' תְּרַעִין דְּבִינָה פִתְחָ קוּדְשָׁא-בְּרִידָה-הוּוּא לְאֶפְקָא לֹוֹן
מִתְמָן. וּבְגִינֵי פִדָּ: בְּאוֹרֵייתָא אֲדָכֵר יֵצֵאתָ מִצְרַיִם ג'
זְמַנִּין, לְקַבֵּל ג' תְּרַעִין. בְּדִין יַעֲבִיד לְיוֹמֵי מְשִׁיחָא וְכוּ'].

קסח.

(שיחות-ה'ר"ן פו)

ה'פְּרִיסְטֵאקֵעִס' (פְּזוּז וְכִרְכוּר) שְׁעוֹשִׁין
בְּשַׁעַת 'רְקוּדִין' - זֶה

בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית מו, ד): "אֲנֹכִי אֲרֹד עִמָּךְ
מִצְרַיִמָּה, וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךְ".

כִּי "גְלוּת-מִצְרַיִם הִיָּה, בְּשִׁבִיל לְבָרֵךְ
נִיצוּצֵי-קְרִי שֶׁל אֲדָם-הֶרְאִשׁוּן" (פְּרִי-
עֵץ-חַיִּים, חַג הַמִּצּוֹת פ"א), וְה'חֲתָנָה' הִיא 'תְּקוּן
וְיַחֲוֵד הַבְּרִית', שֶׁהִיא בְּחִינַת: "אֲנֹכִי אֶעֱלֶךְ
גַּם עִלָּה".

קסט.

(שיחות-ה'ר"ן פח)

הַפִּיכָת הַשְּׁלַחָן בְּשַׁבַּת-הַגְּדוּל' - מְרַמֵּז:
שְׁעָדִין לֹא יֵצֵא ה'דְּבֹר'
מִה'גְלוּת' עַד 'פֶּסַח', בְּחִינַת 'פ"ה ס"ח'
(שְׁעַר-הַפְּנוּת, דְּרוּשֵׁי הַפֶּסַח; פְּרִיעֵץ-חַיִּים, שְׁעַר חַג
הַמִּצּוֹת), שֶׁזֶה עֶקֶר בְּחִינַת 'יֵצֵאתָ מִצְרַיִם',
שֶׁיֵצֵא ה'דְּבֹר' מִה'גְלוּת'.

וְה'שְׁלַחָן' הוּוּא בְּחִינַת ה'דְּבֹר', בְּחִינַת
(יִתְזַקֵּאל מֵא, כב): "וַיִּדְבַר אֵלַי זֶה
הַשְּׁלַחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'". כִּי עֶקֶר ה'פְּרִנְסָה'
וְה'אֲכִילָה' בְּחִינַת 'שְׁלַחָן', הוּוּא מִבְּחִינַת
'דְּבֹר'.

וּכְשֶׁאֵין ה'דְּבֹר' בְּגְלוּת' - אִז ה'שְׁלַחָן',
בְּחִינַת 'דְּבֹר' - בְּבִחִינַת 'פְּנִים',
בְּבִחִינַת: "אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'", בְּחִינַת 'פְּנִים'.

וְעַל-כֵּן בְּשַׁבַּת-הַגְּדוּל' שָׂאז הוּוּא 'קִדְּם
יֵצֵאתָ מִצְרַיִם', אִזִּי הוּוּא בְּחִינַת
'הַפִּיכָת הַשְּׁלַחָן' - שְׁמֵרְמִזִּין: שֶׁה'דְּבֹר' הִיָּה
בְּגְלוּת-מִצְרַיִם, עַד שֶׁזְּכִינוּ לְיֵצֵאתָ-
מִצְרַיִם' בְּפֶסַח, וְאִז יֵצֵא ה'דְּבֹר' מִן
ה'גְלוּת' - בְּחִינַת 'פ"ה ס"ח'.

קע.

(שיחות-ש'רפ"י-קד"ש הַחֲדָשׁ ח"ג תסח)

כְּשֶׁדְּבַר פֶּעַם רַבְּנוּ ז"ל מִמַּעֲלַת בְּנֵי-
יִשְׂרָאֵל וְשָׁבַח יֵצֵאתָ מִמִּצְרַיִם,

אמר: "וואס וואלטן אידן געווען ווען זיי גייען נישט ארויס פון 'מצרים'? - וואלטן זיי געווען 'ציגאנערס'!" [מה היו בני ישראל כיום, לולא שיצאו ממצרים? - הם היו צוענים נודים].

[וכלשון ההגדה של פסח: "ואלו לא הוציא הקדוש-ברוך-הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים"].

קנא.

(לקוטי-הלכות, שלוח-הקן ד, ה)

עקר 'יציאת-מצרים' הוא: מה שיוציאין מטמאה לטהרה, מטמאת וזהמת פרעה ומצרים, לקדשת וטהרת ישראל, כמו שכתוב (שמות ג, יב): "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים" וכו'.

וזה מקרה לעבר על כל אדם, בכל זמן, בכל דור ודור - וכמו שאמרו רז"ל (פסחים פ"י מ"ה; קטז): "בכל דור ודור חיב אדם לראות את-עצמו, פאלו הוא יצא ממצרים".

וכשבחינת פרעה ומצרים, שהם הסטרא-אחרא וחילותיו, רודפין אחר האדם בכלבולים ומחשבות רעות רבות מאד, ואין לו מקום לנוס, לא לפניו ולא לאחוריו ולא מן הצדדין, כי מכל-צד מסבבין אותו בכמה מיני בלבולים ומניעות ויסורין.

אזי אם ירצה להסתכל לאחוריו - בודאי יתגברו חסוֹשֶׁלֶם ויתר. על-כן אין תקנה: פיאם שיצעק אל השם ממקום אשר הוא שם, ולא יפנה ויסתכל לאחוריו בכל.

וכל ענין זה - עובר על כל אדם בעת שרוצה לכנס בעבודת-השם:

שהיצר-הרע וחילותיו, שהם בחינת פרעה ומצרים, רודפים אחריו בכמה מיני רדיפות.

וכל כחם, מחמת הדינים שיונקים מהם, ומתקף התעוררות הדינים שנתעוררים עליו וכו', על-ידי-זה רודפין אותו מכל הצדדין, בכמה מיני מניעות ועכובין ויסורים ובלבולים רבים.

והוא ממש כמו שהיה 'יציאת-מצרים' - שמאחוריהם רדפו המצרים אחריהם, ומלפניהם היה הים סוער, ומצדדיהם 'חיות רעות', עד שלא היה מקום לנוס בשום צד וכו'.

וממש בחינות אלו, עוברים על כל אדם הרוצה לכנס בעבודת השם-יתברך, כי מי שרוצה לכנס לעבודת השם-יתברך, הוא בחינת יציאת מצרים ממש.

"ליל שמרים הוא לה' להוציאם מארץ מצרים וגו', שמרים לכל בני ישראל לדרתם" (שמות יב, מב)

"משמר ובא מן המזיקין" (רש"י, פסחים קט: ראש-השנה יא:)

קנב.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים-שחרית ב, ט)

"ליל שמרים" (שמות יב, מב) - "שמשמר מן המזיקים" (פסחים קט: ראש-השנה יא:).

כי עקר ה'מזיקים' הם מבחינת חכמת-הטבע, שהוא בחינת 'דינים', שהוא בחינת ה'עבו"ם' 'מזיקי-עלמא'.

ואז ב'ליל יציאת-מצרים', שהיה בטול-הטבע' בלילה דיקא, כדי לשבר ולבטל בחינת 'לילה', בחינת חכמת-הטבע'

המילה, והקדוש-ברוך-הוא עובר ונוטל כל אחד ואחד, ונושקו ומברכו וכו'. (שמות-רבה יט.ה)

קעד.
(ח"א נ)

בְּשִׁמְת־פֶּלֶל וְטוֹעִים מְתִיקוֹת' בְּדַבּוּרֵי הַתְּפִלָּה, זֵאת הַבְּחִינָה נִקְרָאת: "כָּל עֲצֻמוֹתֵי תַאמְרָנָה" (תהלים לה, ו).

וְאִין יָכוֹל לְטַעַם מְתִיקוֹת' בַּתְּפִלָּה, אֵלֶּא בְּשִׁתְקוֹן פְּגַם-הַבְּרִית'. כִּי "מִיִּין מְתִיקוֹן" (זהר שמות ו. נשא קכה. ועוד) - זֶה בְּחִינַת 'מִיִּין דְּדַבְּרוּן', "זֶרַע קֹדֶשׁ" (ישעיה ו, יג), 'שְׁמִירַת-הַבְּרִית'.

וְכִי שֶׁהוּא בְּבַחֲינַת "מִיִּין מְתִיקוֹן" - אֲזִי דַבּוּרָיו מְתוֹקִים וְטוֹבִים. וְכִשְׂיִזְצָאִים מִפִּיו וּמִשְׁמִיעַ לְאָזְנוֹ, כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ (בְּרִכּוֹת טו.): "הַשְּׁמַע לְאָזְנֶךָ וְכוּ" - אֲזִי נִכְנָסִים מְתִיקוֹת הַמִּיִּין לְתוֹךְ 'עֲצֻמוֹתָיו', בְּבַחֲינַת (מְשָׁלֵי טו, ל): "וְשִׁמּוּעָה טוֹבָה תִּדְּשֵׁן עֵצִים".

וְכִשְׂ'עֲצֻמוֹת' מְרִגִּישִׁין מְתִיקוֹת הַדַּבּוּרִים, זֶה בְּחִינַת: "כָּל עֲצֻמוֹתֵי תַאמְרָנָה". וְאִז: "אֲרִיָּה נָחַת וְאֵכֶל קַרְבֵּנָה" (תקוני-זהר קמ.). **כִּי 'עֵצִים' זֶה בְּחִינַת 'אֲרִיָּה' (שם).**

אֲבָל מִי שֶׁפָּגַם בְּבְרִיתוֹ - הוּא בְּבַחֲינַת "מִיִּין מְרִירִין" (זהר שם; תקוני-זהר פ.). **בְּבַחֲינַת (שְׁמוֹת טו, כג): "וְלֹא יָכֹל לְשִׁתַּת מַיִם מִמֶּנָּה", "מִיִּין מְסֻאָבִין"** (תקוני-זהר שם), **זֶרַע טָמֵא'.**

אֲזִי אִין יָכוֹל לְהַתְּפִלֵּל בְּבַחֲינַת: "כָּל עֲצֻמוֹתֵי תַאמְרָנָה", וְאִז "כָּלכָּא נָחַת" (תקוני-זהר קמ.), **שֶׁהוּא בְּחִינַת "מִיִּין מְרִירִין", "שְׁצִוּוּחַ: הַב הַב"** (תקוני-זהר שם, על-פי מְשָׁלֵי ל, טו).

- עַל-כֵּן אוֹתוֹ הַלִּילָה מְשַׁמֵּר מִכָּל הַמִּזִּיקִין וּמִכָּל הַדִּינִים - כִּי אִז נִתְגַּלָּה 'הַשְּׁגָחָה', שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטְּלִין כָּל ה'הַזְקוֹת' וְכָל ה'דִּינִים'.

קעג.

(לקוטי-הלכות, ראש-החדש ו, יב)

עַל-כֵּן הִיְתָה הַזְּאֵלָה בְּלִילָה, בְּחִינַת (שְׁמוֹת יב, מב): "לֵיל שְׁמָרִים" - "שְׁמִשְׁמֹר וְבָא מִן הַמִּזִּיקִין" (פסחים קט: ראש-השנה יא:).

הֵינּוּ: שְׁמִשְׁמֹר מִחֲלוּם עַל-יְדֵי שָׂדִים, שֶׁהֵם 'מִזִּיקֵי-עֲלָמָא' (בְּרִכּוֹת ו. וּבְרִש"י), שְׁמִשְׁם פָּגַם הַמְּקָרָה חֲסוֹן-שְׁלוֹם. וּבִיצִיאַת-מִצְרַיִם בְּלֵיל-שְׁמוּרִים, נִצּוּלוֹ מִזֶּה.

"וְעֵצִים לֹא תִשְׁבְּרוּ בּו" (שְׁמוֹת יב, מו)

"וְכָל עֵרֶל לֹא יֵאכֵל בּו" (שְׁמוֹת יב, מח) - מֵאֵן דְּאִית בֵּיה בְּרִית קֹדִישָׁא, יִכּוֹל בֵּיה. מֵאֵן דְּלֹא אִית בֵּיה 'בְּרִית קֹדִישָׁא', לֹא יִכּוֹל בֵּיה וְכו'.

(זהר בא מא.)
כִּינּוּן יִשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל שְׁפָסַל לְעֵרְלִים לְאָכֵל בְּפֶסַח - עֲמָדוֹ כָּל יִשְׂרָאֵל לְשַׁעֲרָה קְלָה, וּמְלוֹ כָּל עֲבָדֵיהֶם וּבְנֵיהֶם, וְכָל מִי שִׁיִּצָּא עִמָּהֶם וְכו'. אָמַר לָהֶם: **אִם אֵין חוֹתְמוֹ שֶׁל אַבְרָהָם בְּבִשְׂרֻכְם, לֹא תִשְׁעֲמוּ מִמֶּנּוּ.** מִיָּד, כָּל הַנּוֹלָד בְּמִצְרַיִם נִמְלָאוּ וְכו'.

וְרַבּוֹתֵינוּ אָמְרוּ: לֹא בְקִשּׁוֹ יִשְׂרָאֵל לְמוֹל בְּמִצְרַיִם, אֲלֵא כָּלִם בְּטָלוּ הַמִּילָה בְּמִצְרַיִם וְכו'. וְהִיָּה הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא מִבְּקִשׁ לְגַאֲלָן, וְלֹא הִיָּה לָהֶם זְכוּת וְכו', קָרָא לְמִשְׁחָה וְאָמַר לוֹ: **לָךְ וּמַהוֹל אוֹתָם** "וְכו'.

וְהַרְבֵּה מִהֵן לֹא הָיוּ מִקְבָּלִים עֲלֵיהֶם לְמוֹל, אָמַר הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא: **"שְׁיַעֲטוּ הַפֶּסַח"**. וְכִינּוּן שְׁעִשְׂיָה מִשְׁחָה אֵת הַפֶּסַח, גָּזַר הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא לְאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם, וְנוֹשְׁבוֹת בְּגַן-עֵדֶן מִן הַרוּחוֹת שְׁבַגְנוּ-עֵדֶן, הִלְכוּ וְנִדְּבְקוּ בְּאוֹתוֹ הַפֶּסַח וְכו'. וְהִיָּה רִיחוֹ הוֹלֵךְ מִהַלֵּךְ אַרְבָּעִים יוֹם. נִתְכַּנְסוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אֶצֶל מִשְׁחָה, אָמְרוּ לוֹ: **"בְּבִקְשְׁתָּה מִמֶּךָ, הֲאֵכִילְנוּ מִפֶּסַחְךָ!"** מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ עֹשִׂים מִן הַרִיחַ. הִיָּה אוֹמֵר הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא: **"אִם אֵין אֲתֶם נִמְלָוִין, אֵין אֲתֶם אוֹכְלִין!"** וְכו', מִיָּד נִתְּנוּ עֲצָמָן וּמְלוֹ, וְנִתְעַרְבַּ דָּם הַפֶּסַח בְּדָם

וְזֶה שְׁנַצְטוּיֵנוּ בְּקִרְבְּנוֹ פֶּסַח' (שְׁמוֹת יב, מז):
"וְעַצֶּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בוֹ" - כְּדֵי
שִׁיבְחֵינוּ כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל אֶת־עַצְמוֹ, אִם
'בְּרִיתוֹ' עַל תְּקוּנוֹ.

כִּי בְּפֶסַח' כָּתִיב בוֹ (שָׁם יב, מח): "וְכָל עֶרֶל
לֹא יֹאכַל בוֹ" - כִּי "עֵקֶר ה'פֶּסַח' תְּלוּי
בְּמִצּוֹת מִיְלָה", כִּידוּעַ (שְׁמוֹת־דָּבָר יט, ה; זֶהר
בא מא).

וְכַתוּב בְּזֶה־ר (בא מא): "שִׁהְיוּ מְקִימֵיךָ
בְּעַצְמוֹת לְכַלֵּב תִּשְׁלַכּוּן אֹתוֹ" (שָׁם
כב, ל), וְזֶה הָיָה קִשָּׁה מְאֹד לְהַמְצִירִים".

וְכִשְׁהַשְׁלִיכוֹ אֶת 'עַצְמוֹתָיו' לְכַלְבִּים,
וְרָאוּ אִם שָׁלְטוּ בָהֶם
ה'כַּלְבִּים' חֲסִי־שָׁלוֹם, הָיוּ יוֹדְעִים שֶׁאֵין
ה'בְּרִית' עַל תְּקוּנוֹ.

"וְכָל עֶרֶל לֹא יֹאכַל בוֹ" (שְׁמוֹת יב, מח)

קעה.
(ח"א נ)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (שְׁמוֹת יב, מז): "וְעַצֶּם
לֹא תִשְׁבְּרוּ בוֹ".

"קִדַּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בְּבִנְי־
יִשְׂרָאֵל, בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא" (שְׁמוֹת יג, ב)

קעו.
(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, חֲלָב־וָדָם ד, ז)

ה'בְּכוֹר' הוּא 'רֵאשִׁית', בְּחִינַת ה'הִתְחַלָּה'.
וְעַל־כֵּן נִתְקַדְּשׁוּ הַבְּכוֹרוֹת, כִּי
עֵקֶר הוּא ה'הִתְחַלָּה'.

וְכִשְׁמִקְדָּשֵׁיךָ ה'הִתְחַלָּה', עַל־יְדֵי־זֶה
מִתְקַדְּשֵׁיךָ בְּנִקְלָ שְׂאֵר
הַבָּנִים וְהַהוֹלְדוֹת הַבָּאִין אַחֲרָיו.

וְכִמוֹ שְׁכַתוּב בְּכַתְבֵי־הָאֲרִיז'ל: "שְׁכַל
הַבָּנִים שֶׁבָּאִין אַחֲרָיו, כָּלֵם מְקַבְּלִים
מִחֶלֶק הַנֶּפֶשׁ שֶׁל הַבְּכוֹר".

וְעַל־כֵּן עֵקֶר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', הָיָה עַל־
יְדֵי 'קִדְּשַׁת בְּכוֹרִים' - כִּי אַז "הֲרֹג
ה' בְּכוֹרֵי מִצְרַיִם" (שְׁמוֹת יב, כט), וְהַכְּנִיעַ
ה'בְּכוֹר דְּסִטְרָא־אַחֲרָא, וְהַצִּיל 'בְּכוֹרֵי
יִשְׂרָאֵל', בְּכוֹר־דְּקִדְּשָׁה'.

וְאַז נִתְקַדְּשׁוּ הַבְּכוֹרִים, כְּמוֹ שְׁכַתוּב שָׁם
(שְׁמוֹת יג, ב): "קִדַּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר" וְכו'.

כִּי עֵקֶר 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', הוּא בְּבַחֲיַנַּת
קִדְּשַׁת ה'הִתְחַלָּה' וְכו'.

וְעַל־כֵּן בְּאַמַּת, 'פֶּסַח' שֶׁהוּא 'יְצִיאַת־
מִצְרַיִם', הוּא עֵקֶר ה'הִתְחַלָּה' -
כִּי הוּא תְּחִלַּת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְרָהָם
שֶׁבְּשָׂמִים, שֶׁהִתְחִילוּ לְהַפִּיר אוֹתוֹ וּלְהִתְחַיֵּל
לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו בְּשַׁעַת 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם'
בְּפֶסַח.

וְאַז נִתְקַדְּשׁוּ 'בְּכוֹרוֹת', שֶׁהֵם גַּם־כֵּן בְּחִינַת
'הִתְחַלָּה' כִּנ"ל.

"זְכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יִצְאָתֶם
מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים" (שְׁמוֹת יג, ג)
"לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ" (דְּבָרִים טז, ג)
- מִצּוֹת 'זְכִירַת יְצִיאַת־מִצְרַיִם' -

"לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל
יְמֵי חַיֶּיךָ". "יְמֵי חַיֶּיךָ" - הַיָּמִים. "כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ"
- הַלֵּילוֹת. (בְּרִכּוֹת פ"א מ"ה)

"וְכָל עֶרֶל לֹא יֹאכַל בוֹ" (שְׁמוֹת יב, מח)

קעה.
(ח"א נ)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (שְׁמוֹת יב, מז): "וְעַצֶּם
לֹא תִשְׁבְּרוּ בוֹ".

"קִדַּשׁ לִי כָּל בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל רֶחֶם בְּבִנְי־
יִשְׂרָאֵל, בְּאָדָם וּבַבְּהֵמָה לִי הוּא" (שְׁמוֹת יג, ב)

קעו.
(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, חֲלָב־וָדָם ד, ז)

ה'בְּכוֹר' הוּא 'רֵאשִׁית', בְּחִינַת ה'הִתְחַלָּה'.
וְעַל־כֵּן נִתְקַדְּשׁוּ הַבְּכוֹרוֹת, כִּי
עֵקֶר הוּא ה'הִתְחַלָּה'.

מצוה להזכיר יציאת מצרים ביום ובלילה, שנאמר: "למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים, כל ימי חייך". (רמב"ם, קריאת שמע פ"א ה"ג)

קעז.

(לקוטי הלכות, נטילת ידיים שחרית ב,ו)

אִיתָא בדברי רבנו ז"ל בסוף מאמר "ואלה המשפטים, אמונה" (ח"א ז): "ש'זכרון' הוא בחינת 'אמונה', כי עקר ה'שכחה' הוא מבחינת ה'זמן' וכו'. וכשיודעין ומאמינים באמת שהכל מתנהג רק על-פי 'השגחת השם-יתברך' לְבַד, שהוא 'למעלה-מהזמן' - אזי אין ש'יך בחינת 'שכחה' בלל" וכו'. עין-שם והבן.

וזה בחינת 'זכרון' הנאמר אצל 'יציאת מצרים', בחינת: "זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים" (שמות יג, ג), "למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך" (דברים טז, ג).

כי ב'יציאת מצרים' נתגלה 'השגחתו יתברך', שזה בחינת 'זכרון', 'למעלה-מהזמן', 'למעלה-מהטבע', בחינת "חפזון" (שמות יב, יא; דברים טז, ג), בחינת 'זריזות', שהוא מחיה 'המחין והדעת', שעקר קיומו הוא: כְּשִׂיּוּדְעִין ומאמינים ב'השגחה'.

קעח.

(לקוטי הלכות, ברפת הפרות ה, ז"י)

"למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך" (דברים טז, ג). האדם צריך לזכור היטב כל ימי חייו, בכל יום ויום, את יום צאתו ממצרים (ברכות פ"א מ"ה; יב: רמב"ם, קריאת שמע פ"א ה"ג; מגן אברהם, ארדה-חיים טז, סק"א).

דהינו: מה שיצא ממצרים "בחפזון" (שמות יב, יא; דברים טז, ג) קדם הקץ

רק בחסדו, אף-על-פי שעדין לא נגמר תקונם לגמרי - שאם היו מתמהמהים עוד פרגע במצרים היו נשארים שם לגמרי.

ועל-כן היה ההכרח להופיע עליהם אור גדול מלמעלה ולגאלם מיד, ואף-על-פי שעדין לא נטהרו בשלמות. ומחמת-זה ארבו עליהם הבעל-דבר וכל הסטריין-אחרנין.

אף-על-פי-כן על-ידי 'הארת-הגאולה' שהיתה אז, נשאר בהם רשימה קדושה לנצח, עד שסוף-כל-סוף ישובו בלם למקורם.

וזה הענין השם-יתברך ברחמיו נוהג בחסדו בכל דור, על-ידי גדולי מבהרי הצדיקים' - שיש לפעמים שחוטפין אנשים, ומוציאין אותם ממקומות מגנים ומלכלכים מאד מאד, ומתחילים לטהר אותם, ולקרבם להשם-יתברך.

אבל יש הרבה שנופלים אחר-כך יותר רחמנא-לצלן, ואף-על-פי-כן הם משתדלים לקרב בכל-פעם יותר. ויש בענין זה 'פלאות' הרבה, 'פלאי-פלאות', נפלאות תמים דעים" (איוב לו, טז).

שזהו בחינת 'יציאת מצרים קדם הקץ', שעל-ידי-זה התגרה בהם הבעל-דבר אחר-כך הרבה.

אבל אף-על-פי-כן "ימין ה' רוממה" (תהלים קיח, טז) - ו"לעולם ידו על העליונה" (רש"י תהלים צב, ט) - פי הוא יתברך ידע מפליזה, ואף-על-פי-כן ההכרח לגאלם ולהוציאם מיד, כי אם לאו - יאבדו לגמרי חסוֹשְׁלוֹם, וכנ"ל.

ומחמת־זה עובר עליו מה שעובר - כי
 "בכל דור ודור חיב כל אדם
 לראות את־עצמו, פאלו הוא יצא
 ממצרים" (פסחים פ"י מ"ה; קטז:) - כי על כל
 אדם עובר כל הנ"ל, פאשר יוכל להבין כל
 מי שרוצה להשפיל על דרכיו.

על־כן צריכין לזכר בכל יום: גדל חסדו
 יתברך, שהוציאו ממקום
 שהוציאו - שזהו בחינת 'יציאת־מצרים'.

ואף־על־פי שעתה עובר עליו מה
 שעובר - בודאי החסד
 והטובה שעשה עמו השם־יתברך, בודאי
 אינו לריק חס־ושלום, רק שצריך עתה לעבר
 בענינים האלה, ולהתנסות בהם.

אבל סוף־כל־סוף, יגמר השם־יתברך את
 שלו מה שהתחיל ברחמיו להוציאנו
 ממצרים מתקף הסטרא־אחרא, כדי לקרבנו
 לעבודתו יתברך - כי "דבר אלקינו יקום
 לעולם" (ישעיה מ, ח).

קעט.

(לקוטי־הלכות, פסח ז, טז)

בחינת 'פסח' ו'יציאת־מצרים' - הוא
 בכל אדם, ובכל זמן, בכל שנה
 ושנה.

וגם בכל יום ויום, יש בו בחינת 'פסח'
 ו'יציאת־מצרים'. ועל־כן צריכין
 להזכיר 'יציאת־מצרים' בכל יום (ברכות פ"א
 מ"ה; יב: רמב"ם, קריאת־שמע פ"א ח"ג; מגן־אברהם,
 ארחי־תיים סז, סק"א), כמו שכתוב (דברים טז, ג):
 "למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים
 כל ימי חיך".

כי כל ההרהור וההתעוררות העליון תבא
 מלמעלה על כל אדם בכל יום ויום -

זהו בחינת ה'הארה של יציאת־מצרים',
 שהוא 'הארה־עליונה שלא בהדרגה, קדם
 אתערוותא־דלתתא' פראוי.

כי זה הדבר נעשה: בכל דור, ובכל שנה,
 ובכל יום, בכלל ובפרט - פי השם־
 יתברך מסבב עם האדם בכמה סבות,
 להחזירו בתשובה, לזכותו לחיי עולם
 הנצחי.

והכלל: מה שהשם־יתברך שולח על
 האדם מתחלה 'התעוררות', עד
 שמתחיל להתעורר בתשובה וליכך בדרכי־
 השם - זהו בחינת 'יציאת־מצרים' - שבא
 ה'הארה' מלמעלה שלא בהדרגה, בלי
 'התעוררות־תחתון' פראוי. וכל־זה - כדי
 שיצא מגלותו הקשה.

אבל אחר־כך בשמתחיל לילך בדרכי־
 השם - נוטלין מפנו ה'הארה' הזאת,
 ומניחין אותו שילך בעצמו בהדרגה בסדר
 מיום אל יום.

וצריך אחר־כך 'התחזקות' מחדש -
 שבשנסתלק מפנו זה ה'אור־
 העליון', ומניחין אותו שילך מעצמו -
 יתגבר להתחזק בעבודתו יתברך מיום אל
 יום בהדרגה בסדר.

קפ.

(לקוטי־הלכות, תד"ש ג, ה)

נמצא לעיל בפסוק (שמות י, כב): "ויהי
 חשך אפלה" - בקטע האחרון.

קפא.

(לקוטי־הלכות, פריקה־וטעינה ד, טז,
 על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"ב ב, 'ימי חנפה')

על־כן "חובה עלינו לזכר יציאת־
 מצרים' בכל יום" (ברכות פ"א מ"ה;

יב: רמב"ם, קריאת-שמע פ"א ה"ג; מגן-אברהם, ארח-
חיים סז, סק"א), כמו שכתוב: "למען תזכר את
יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייהך".

וכן בהתחלת נתינת-התורה' התחיל (שמות
כ, ב): "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך
מארץ מצרים", וכן ברב המצות הזכיר
'יציאת-מצרים'.

כי עתה: כל ההתחלה שלנו לכנס
בעבודת-השם בכל יום ויום, הוא על-
ידי 'יציאת-מצרים'.

כי עתה תהלה לאל, יש לנו 'התחלה
טובה' מהיכן להתחיל, מאחר שכבר
גמר השם-יתברך ישועתו על-ידי משה,
והוציאנו ממצרים באותות נוראות, שעל-
זה אנו נותנים שבח והודיה אליו יתברך בכל
יום ערב ובקר.

שזהו בחינת 'תודה הלכה', שעל-ידי-זה
מאיר ה'אמת' וכו'. עד שנתגלה
'אחדות-הפשוט' מתוך ה'פעלות-משתנות',
שעל-ידי-זה מתבטל כח הגלות של העכו"ם,
עד שנזכה על-ידי-זה ל'גאולה-שלמה'.

ועל-כן "מחייבים לזכר יציאת מצרים
בכל יום ערב ובקר", ו"כל
המרבה לספר ביציאת-מצרים, הרי זה
משבח" (הגדה של פסח) - כי כל התחלתנו
עתה לצפות לישועה עדין, ולהתקרב
להשם-יתברך, הוא על-ידי 'יציאת-מצרים',
וכנ"ל.

ומזה נלמד להבין גם בפרטיות: הנסים
והנפלאות שהשם-יתברך עושה
עמנו בכל דור, עד שגם בפרטי-פרטיות
עושה השם-יתברך נסים רבים, עם כל אחד
ואחד, בכל יום ויום.

שעל-זה אנו מודים לו יתברך בכל יום,
שזהו בחינת 'תודה' וכו' וכו',
שעל-ידי-זה יכול כל אחד להתקרב להשם-
יתברך, כנ"ל.

"מבית עבדים" (שמות יג, ג)

קפב.

(ח"א ד, בסוף)

"אשר הוצאתיך מארץ מצרים" (שמות כ,
ב) - איתא במדרש (בראשית-רבה טז,
ד): "כי כל הגליות נקראים על שם גלות-
מצרים' - מפני שהם מצרים לישראל".

"מבית עבדים" (שם) - זה רמז על בטול
ה'מדות-רעות' של 'ארבע
יסודות' המכנים בשם 'עבדים' וכו' (עין
בפנים).

קפג.

(ח"ב א, י)

"אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ
מצרים מבית עבדים" (שמות כ, ב).

'ארץ-מצרים' מלאה גלולים ועבודה-
זרה, ועל כן נקראים:
'בית עבדים' - בחינת 'עבדות'.

"היום אתם יצאים בחדש האביב" (שמות יג, ד)

קפד.

(ח"א מט, ד)

'ניסין' נקרא 'אביב' (שמות יג, ד), אל"ף עם
בי"ת, יו"ד עם בי"ת (עין זהר תצנה
קפו). וזה 'הודא-עלאה', ו'הודא-תתאה'.

"בְּקָרֵב שָׁנִים" (חֲבֻקָּק ג, ב), בְּחִינַת 'שִׁבְעִים שָׁנִים', 'שִׁבְעִים פָּנִים לַתּוֹרָה' וְכוּ'.

אָבֵל יֵשׁ שֶׁנִּפְלוּ מִכָּל ה'שִׁבְעִים-פָּנִים' - שְׁצָרִיכִין לְעוֹרֵר ב'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שָׁנִים-קִדְמוֹנִיּוֹת, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׂרֵשׁ שֶׁל כָּל ה'שִׁבְעִים פָּנִים לַתּוֹרָה' הַנִּמְשָׁכִין מֵהֵם וְכוּ'.

וְכָל ה'גְּזֵלוֹת' שֶׁהֵם בְּחִינַת ה'הֲתַעוֹרְרוֹת-הַשָּׁנָה' - בְּכֵן הָיָה הָעֵקֶר עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל בְּקָרֵב שָׁנִים'.

וּמַחְמַת-זֶה הָיָה אַחֲרֵיהֶם חֲרָבָן - כִּי עֲדִין לֹא הִגִּיעַ הָעֵת לְעֶסֶק בְּזֶה בְּשִׁלְמוֹת אִזּוֹ בְּשַׁעַת 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', כְּדִי שֶׁתְּהִיָּה 'גְּזֵלוֹת-שֶׁלְמָה' שָׁאִין אַחֲרֵיהֶם גְּלוֹת.

כִּי אִזּוֹ עֲדִין הָיָה 'קִדְם מִתַּן-תּוֹרָה', שֶׁעֲדִין לֹא הִתְחִיל לְהִתְגַּלּוֹת שׁוּם פָּנִים מִהַתּוֹרָה - עַל-כֵּן לֹא הָיָה בְּאִפְשָׁר לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַאֲרִיךְ מִיָּד, 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת הַגְּבוּהִים שֶׁל שָׁנִים-קִדְמוֹנִיּוֹת'.

וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשִׁיזְצִיֵן מִה'גְּלוֹת' מִבְּחִינַת 'שָׁנָה' - אִזּוֹ מִגְּלִין ה'תּוֹרָה' שֶׁהִיָּתָה מְלַבֶּשֶׁת בְּה'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'מִתַּן-תּוֹרָה' אַחֲרֵי 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם' וְכוּ'.

אָבֵל עֵקֶר כָּל ה'מַעֲשִׂיּוֹת' וְהַתְּגַלּוֹת-הַתּוֹרָה' עַל-יָדָם - הָיָה הָעֵקֶר מִבְּחִינַת "בְּקָרֵב שָׁנִים" הַנֶּ"ל וְכוּ' (עֵינֵן בְּפָנִים).

זֶה בְּחִינַת 'מִצּוֹת סְפוּר יְצִיאַת-מִצְרַיִם', בְּחִינַת (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח): **"כָּל הַמִּרְבֵּה לְסֹפֵר בִּיְצִיאַת-מִצְרַיִם, הָרִי זֶה מְשֻׁבָּח"**.

כִּי עֵקֶר הַסְּפוּר הוּא: לְהַזְכִּיר נִפְלְאוֹת הַשֵּׁם וְחֲסָדָיו הָעֲצוּמִים, שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נִוְרָאוֹת - שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ מְקוּיִם

"וְהִגְדַת לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, בְּעֵבוֹר זֶה עָשָׂה ה' לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם" (שְׁמוֹת יג, ח)
- מִצּוֹת 'סְפוּר יְצִיאַת-מִצְרַיִם' -

קפה.

(ח"א כ, י - עֲנִין אֲמִירַת הַהֲגָדָה)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפֶסוּק (שְׁמוֹת ב, כג): **"וַיִּזְעַקוּ, וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעִבְדָּה"**.

קפו.

(לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, נְדָרִים ה, ד-ה-ו-ז)

עַל-פִּי הַתּוֹרָה **"פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן"** (ח"א ט): **"שֶׁעַל-יְדֵי 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת' מְעוֹרְרִין מִהַשָּׁנָה" וְכוּ'.**

זֶהוּ בְּחִינַת 'פֶּסַח', כִּי עֵקֶר 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם' **"שְׁפוֹלָל כָּל הַגְּלוֹת"** (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה טז, ד) - הוּא עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'הֲתַעוֹרְרוֹת-הַשָּׁנָה' שֶׁהוּא עַל-יְדֵי 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת'.

כִּי זֶה יָדוּעַ: שֶׁה'גְּלוֹת' הוּא בְּחִינַת 'שָׁנָה', וְה'גְּזֵלוֹת' הֵיא בְּחִינַת 'הֲתַעוֹרְרוֹת-הַשָּׁנָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קכו, א): **"בְּשׁוּב ה' אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הִינֵנו כְּחֹלְמִים" וְכוּ'.**

כִּי אַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁנִּתְעוֹרְרִין מִה'שָׁנָה' וַיִּזְצִיֵן מִה'גְּלוֹת' וְשָׁבִין ל'אַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל', יוֹדְעִין: שֶׁכָּל ה'גְּלוֹת' הָיָה בְּחִינַת 'שָׁנָה וְחִלוּם'.

וְעַל-כֵּן נֹאמַר בְּגְלוֹת (שָׁם מד, כד): **"עוֹרָה לְפָנֶיךָ תִּישָׁן ה' הַקִּיצָה" וְכוּ'.**

וּבִישׁוּעָה וּגְאֻלָּה נֹאמַר (שָׁם עה, סח): **"וַיִּקַּץ כִּישָׁן ה'". וְהֲתַעוֹרְרוֹת-הַשָּׁנָה' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', הוּא עַל-יְדֵי 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת' וְכוּ'.**

אָבֵל יֵשׁ שֶׁמְעוֹרְרִין מִהַשָּׁנָה, עַל-יְדֵי 'סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת' שֶׁהֵם בְּחִינַת

בן יגדיל חסדו עִמָּנוּ עֵתָהּ: שִׁיְהִי נַחֲשָׁבִים
'מַעַט הַמְצוֹת' שְׁאָנוּ מְקַיְמִין עֵתָהּ,
לְהַתְעוֹרְרוֹת מִלְמַטָּה, וְעַל־יַד־יָזָה יַעוֹרְרֵנוּ
מִשְׁנֵתָנוּ עַל־יַדֵּי 'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנָיִים
הַגְּבוּהִים' הַנִּלְלִים.

וְזֶה: "כָּל הַמְרַבָּה לְסִפּוּר בִּיציאת-
מִצְרַיִם" - שִׁירָבָה לְסִפּוּר, עַד שֶׁיָּבֵא
עַל־יָדָם לְעוֹרֵר רַחֲמֵי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, שֶׁיֵּאִיר
עֲלֵינוּ 'הַתְעוֹרְרוֹת', מִ'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנָיִים
הַגְּבוּהִים' הַנִּלְלִים, שֶׁהֵם מְלַבְּשִׁים וְנַעֲלָמִים
בְּ'סִפּוּר יציאת־מִצְרַיִם' בְּהַעֲלֵם גְּדוּלָּה, כִּי
בְּאֵמֶת הֵם שׁוֹרֵשׁ הַכֹּל בְּנִלְלִים.

עַד שִׁיזְכֶּה עַל־יַד־יָזָה: לְהַרְגִּישׁ נִפְלְאוֹת
הַשֵּׁם וְחִסְדּוֹ עֵתָהּ גַּם עֵתָהּ, שֶׁעוֹסֵק
לְעוֹרְרֵנוּ מִשְׁנֵתָנוּ עַל־יַדֵּי 'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנָיִים
הַגְּבוּהִים' שֶׁל שָׁנִים־קִדְמוֹנִיּוֹת'.

"הֲרִי זֶה מְשַׁבַּח", וְאֵיִתָּא בְּכַתְבִּים (פְּרִיעֵץ־
חַיִּים, חֲגֵי־הַמְצוֹת פ"ג): "הֲרִי זֶה מְשַׁבַּח
בְּחִסְדִּים". "בְּחִסְדִּים" וְדַאי, בְּחִינַת "וְרַב
חִסְדִּים" (שְׁמוֹת ל"ד, ו), שֶׁהֵם בְּחִינַת 'סְפוּרֵי־
מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנָיִים' שֶׁל שָׁנִים־קִדְמוֹנִיּוֹת', שֶׁהֵם בְּחִינַת
"וְרַב חִסְדִּים" - שֶׁעַל־יַד־יָזָה יֵשׁ תְּקוּהָ לְכֹל.

כִּי עֵקֶר הַסְּפוּר מִיציאת־מִצְרַיִם, וּמִכָּל
הַנְּסִיִּים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ
עוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וּבְכָל שָׁנָה וְשָׁנָה,
וּבְכָל אָדָם וְאָדָם, בְּכָל־וּבְפֶרֶט, שֶׁהוּא מַצְוֶה
גְּדוּלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קה, ב): "שִׁיחוּ בְּכָל
נִפְלְאוֹתָיו".

הַכֹּל הוּא בְּשִׁבִיל לְהַתְעוֹרֵר עַל־יַד־יָזָה
לְשׁוֹב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, עַל־יַדֵּי שְׁאָנוּ
רוֹאִין רַבּוֹי חִסְדּוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו שֶׁהוּא מְסַבֵּב
עִמָּנוּ לְטוֹבָתָנוּ, כְּדֵי לְזַכּוֹתָנוּ לְחַיִּים־נִצְחָיִים,
לְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וּמַחֲכִים, שְׁגַם עֵתָהּ יַעֲשֶׂה עִמָּנוּ נִפְלְאוֹת
וַיּוֹצִיאֵנוּ מִגְּלוֹת הָאָרֶץ הַזֹּאת, בְּבַחֲיִנַת (מִיכָה ז,
טו): "כִּי־מִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ
נִפְלְאוֹת", וְכַמוּבָא מְזָה (פְּרִיעֵץ־חַיִּים, שַׁעַר חֲגֵי־
הַמְצוֹת פ"ז).

כִּי עַל־יַדֵּי רַבּוֹי הַסְּפוּר מִ'יציאת־מִצְרַיִם',
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הַתְּגַלּוֹת־הַתּוֹרָה' עַל־יַדֵּי
'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנָיִים' שֶׁל בְּקָרֵב שָׁנִים' - עַל־יַדֵּי־
זֶה יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ הָאָרָה, מִבְּחִינַת
'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנָיִים' שֶׁל שָׁנִים־קִדְמוֹנִיּוֹת'.

כִּי מִבְּאֵר שֵׁם בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְלִים: שְׁאֵי אֶפְשָׁר
לְעוֹרֵר מִהַשָּׁנָה, כִּי־אֵם בְּשִׁמְתֵּי־עוֹרְרִין
תַּחֲלָה מַעֲצָמוֹ, כִּי צָרִיךְ שִׁיְהִי 'אֶתְעֵרוֹתָא־
דְּלִתְתָּא' וְכוּ', וְעַקֵּר 'אֶרִיכְת־הַגְּלוֹת' הוּא רַק
מִחֲמַת זֶה וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן לֹא הָיָה אֶפְשָׁר בְּעַת 'יציאת־
מִצְרַיִם', לְעוֹרְרֵם עַל־יַדֵּי 'סְפוּרֵי־
מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנָיִים' שֶׁל שָׁנִים־קִדְמוֹנִיּוֹת' - כִּי אַז הָיָה
'קִדְם מִתְּנִי־תּוֹרָה' לְגַמְרִי, וְלֹא הָיָה
'אֶתְעֵרוֹתָא־דְּלִתְתָּא'.

רַק הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו וְנִפְלְאוֹתָיו סִבֵּב:
שִׁיְהִי לָהֶם 'אֵיזָה הַתְעוֹרְרוֹת' מַעַט,
עַל־יַדֵּי הַמְצוֹת שֶׁמְסַר לָהֶם - דָּם פֶּסַח וְדָם
מִיֶּלֶח, וְעַל־יַד־יָזָה הָיוּ יְכוּלִין לְעוֹרְרֵם
וּלְנַאֲלָם.

וְזֶה בְּחִינַת 'מַצּוֹת סְפוּר יציאת־מִצְרַיִם' -
שֶׁעַל־יַד־יָזָה אָנוּ מִמְּשִׁיכִין עֲלֵינוּ
חִסְדּוֹ הַמְרַבִּים, שֶׁנִּזְכָּרָה שִׁיעוֹרְרֵנוּ עֵתָהּ
בְּ'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־הַשָּׁנָיִים' הַנִּלְלִים.

כִּי אָנוּ מְסַפְּרִין בְּ'יציאת־מִצְרַיִם', וְזוֹכְרִין
חִסְדּוֹ שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ וְהוֹצִיאֵנוּ מִמִּצְרַיִם,
עַל־יַדֵּי 'הַתְעוֹרְרוֹת' מַעַט דְּמַעַט בְּנִלְלִים.

וְעַל-כֵּן רְאוּי לָנוּ לְהַתְעוֹרֵר בְּאֵמַת
 לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְעַל-כֵּן
 צְרִיכִין לְהִרְבוֹת לְסֵפֶר בְּהֵם, בְּבַחֲיִנַת: "כָּל
 הַמְרֻבָּה לְסֵפֶר בִּיציאת־מִצְרַיִם" וְכוּ' - עַד
 שְׁנֵזְכָּה לְעוֹרֵר רַבּוּי רַחֲמָיו וְחֶסְדָּיו עַל-יַדֵּי
 זֶה, עַד שִׁיעוֹרֵר אוֹתָנוּ בְּשִׁלְמוֹת עַל-יַדֵּי
 'סְפוּרֵי־מַעֲשֵׂי־הַגְּבוּהִים' הַנִּלְכָּד, שֶׁהֵם
 בְּחִינַת: "וְרַב חֶסֶד".

קפז.

(לקוטי־הַלְכוּת, בַּחֲוֵה־רְשָׁאָה ד, ז)

כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְקַרֵּב נַפְשׁוֹת
 לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ. וְכֵמוֹ שֶׁהוּא צָרִיךְ
 לְצֵאת מִגְּלוּת נַפְשׁוֹ - כְּמוֹכֵן הוּא צָרִיךְ
 לְעַסֵּק לְהוֹצִיא אֲחֵרִים עִמוֹ, לְקַרֵּב נַפְשׁוֹת
 הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ.

כִּי זֶה עֵקֶר עֲבוֹדַת הָאָדָם: "לְהוֹדִיעַ לְבַנֵּי
 הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ" וְכוּ' (תְּהִלִּים קמ"ה, יב), כְּמוֹ
 שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד, ט): "וְהוֹדַעְתֶּם לְבָנֶיךָ וּלְבַנֵּי
 בְּנֵיךָ", "שֶׁנֶּאֱמַר עַל הַתְּלַמִּידִים" (בְּרַכּוֹת כ"א:).

וְזֶה עֵקֶר מִצְוֹת זְכוּרָה וְסְפוּר יציאת־
 מִצְרַיִם - כִּי 'יציאת־מִצְרַיִם' הוּא
 עֵקֶר הַתְּחִלַּת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַשֵּׁם־
 יִתְבַּרְךָ, עַל-יַדֵּי כָּל הָאוֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים אֲשֶׁר
 רְאִינוּ בְּעֵינֵינוּ אַז.

וְעַל-כֵּן מִצְוָה לְזַכֵּר זֹאת וּלְסַפֵּר מִזֶּה
 בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ק"ה,
 ב): "שִׁיחוּ בְּכָל גְּבוּלֵי־אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל" - כְּדֵי לְקַרֵּב כָּל
 הַנַּפְשׁוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ.

כִּי זֶה הִיָּה עֵקֶר כּוּנְתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּכָל
 הַמוֹפְתִים הַגְּדוֹלִים וְהָאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת
 שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ בְּהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, אֲשֶׁר לֹא
 נִשְׁמְעוּ וְלֹא נִרְאוּ מִימֹת־עוֹלָם.

הַכֹּל כְּדֵי לְגַלּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ וְאֲדָנוּתוֹ
 וּמְשֻׁלְתוֹ לְכָל בָּאֵי עוֹלָם, כְּמוֹ

שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ט, טז): "וּלְמַעַן סֵפֶר שְׁמִי בְּכָל
 הָאָרֶץ", וְכָתִיב (שָׁם י, ב): "וּלְמַעַן תִּסְפֹּר
 בְּאֲזְנֵי בְנֵיךָ וּבֶן בְּנֵיךָ" וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן כָּל הַתּוֹרָה תְּלוּי בִּיציאת־מִצְרַיִם'
 - כְּמוֹ שֶׁהַתְּחִיל בְּתַחֲלַת
 הַעֲשֻׂר־הַדְּבָרוֹת' (שְׁמוֹת כ, ב): "אֲנֹכִי ה'
 אֱלֹקֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם" וְכוּ',
 וְכֵמוֹ שֶׁהַזְּכוּר 'יציאת־מִצְרַיִם' בְּכֻמָּה וְכֻמָּה
 מִצְוֹת.

כִּי עֵקֶר הַתְּקַרְבוֹת הַנַּפְשׁוֹת לְהַשֵּׁם־יִתְבַּרְךָ
 לְקַיֵּם אֵת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה - הוּא עַל־
 יַדֵּי 'סְפוּר יציאת־מִצְרַיִם'.

דְּהִינּוּ: עַל-יַדֵּי שְׁמִסְפָּרִין גְּבוּרוֹתָיו
 וְנַפְלְאוֹתָיו שְׂרָאִינוּ בְּשַׁעַת 'יציאת־
 מִצְרַיִם', וְאֲשֶׁר אָנוּ רוֹאִים מֵאַזְ וְעַד הַנֵּה.

כִּי כָּל הַנְּסִים וְכָל הַיְשׁוּעוֹת, הֵם בְּבַחֲיִנַת
 'יציאת־מִצְרַיִם' "שְׁכוּלָל כָּל הַגְּלוּיֹת
 שְׁמִכְנִים בְּשֵׁם 'מִצְרַיִם'" (בְּרַאשֵׁית־רַבָּה טז, ד).

נִמְצָא: שִׁיציאת־מִצְרַיִם' הוּא בְּחִינַת
 'הַתְּקַרְבוֹת נַפְשׁוֹת לְהַשֵּׁם־
 יִתְבַּרְךָ'.

"מִתְחִלָּה עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת־זָרָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ,
 וְעַכְשָׁיו קָרְבָנוּ הַמָּקוֹם לְעֲבוֹדָתוֹ" (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח)

קפח.

(נַחַת־הַשְּׁלַחן לְהַרְבֵּ מִטְשַׁעֲהֵרִין
 ז"ל, אֲרַח־חַיִּים תַּעֲב)

"מִתְחִלָּה עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת־זָרָה הָיוּ
 אֲבוֹתֵינוּ, וְעַכְשָׁיו קָרְבָנוּ
 הַמָּקוֹם לְעֲבוֹדָתוֹ" (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח).

זֶה תְּשׁוּבָה מִסְפָּקַת וַיְדִיעָה הַכְּרַחֲתִית לְכָל
 אֶחָד - לְבַל יִתְפַּלֵּא עַל-עַצְמוֹ

שהנה זה דרך הבעל־דבר תמיד, להזכיר להאדם את פשעיו וחטאיו שמקדם, אולם אנו אין לנו אלא את ה"ועכשו קרבנו המקום", שהוא הרגע שעומד בו האדם, וכך בכל רגע ורגע, פי העבר אין, אין ממש. ועל ידי שיחשב האדם רק על ה"ועכשיו", יזכה להתקרב אליו יתברך פראוי].

- חל-המועד פסח -

קפט.

(חיי-מוהר"ן שטו)

הזכיח את אחד שהיה מקרב ונתרחק, ואחר-כך חזר ובא אליו, בחל- המועד פסח תקס"ט.

ענה ואמר: אפלו אם עוברים כמה שנים, ואינו נעתק ועולה ממדרגתו למדרגה עליונה ממנה ביראת-שמים, רק הוא עומד במדרגתו הראשונה כבתחלה, ואפלו אם הוא גרוע יותר מבתחלה.

אם הוא מקרב לצדיק האמתי - ההתקרבות בעצמו הוא טוב מאד בלי שעור וערך. ואם לא היה מקרב להצדיק היה גרוע עוד יותר ויותר.

מהנעשה עמו בכח בחירתו, כי הוא פעם כשר ופעם פסול וכו' - כי משרש בנו דבר זה, ממה שאבותינו היו מתחלה עובדי עבודה-זרה בכל הגוים, רק שבחסדו קרב אותנו אליו, ובהר בנו מכל העמים וכו'.

ועל-כן היצר-הרע וכל האמות שהם בחינת הסטרא-אחרא, מתגרים בנו ביותר, רק שגם זאת צריך לידיע: שעכשו קרבנו המקום לעבודתו.

וידוע: שמלת "ועכשו", מגבלת את הזמן ביותר. הינו: "ועכשו" דיקא, בזה היום והשעה והרגע שאנו מדברין ועוסקין בו.

כי צריכין להאמין: שבלילה הזאת, ובפרט בשעה זו שישראל יושבין על הסדר ועוסקין בספור יציאת-מצרים ולקיים המצות - נמשך אז מלמעלה, הארה גדולה כזאת, על כל אחד מישראל, עד שכל אחד יכול להתקרב לעבודת השם-יתברך, בהתקרבות אמתי, אפלו אם עבר עליו מה שעבר.

[טיח-טרפי-קדש ח"ד נד: היו מדגישים ומבארים הרבה את הכתוב בספר 'נחת-השלחן' על הנאמר בהגדה: "מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, ועכשו קרבנו לעבודתו":

ספירת העמר

– כלליות ענייני 'ספירת העמר' –

א.

(ח"א י, ח)

המן חשב: שכבר מת משה המבטל פח העבודת-אלילים, ואין עוד מי שיוכל לבטלו.

אבל 'מרדכי ואסתר' היה להם פח לבטל העבודת-אלילים של 'המן' – פי על-ידי 'הארית מרדכי ואסתר', הינו בחינת 'ה'דין' ו'רגליו' – נתבטלו הפירות, ונתרבה 'אמונה' בעולם על-ידיהם.

וזוה בחינות "עמר שעורים".

"עמ"ר" – זה בחינת 'מרדכי', 'עין' מו"ר', "מר דרור" (שמות ל, כג – חליון קלט:). "דרור" – לשון 'חרות' (ראשי-שנה ט:), הינו בחינת (שמות לב, טז): "חרות על הלחת", כמו שאמרו רז"ל (ערובין נד:): "אל תקרי חרות אלא חרות", שהוא בחינת התורה-בנגלה, שהוא בחינת: "עין בעין" (במדבר יד, יד).

"שעורים" – זה בחינת "אסתר ברוח-הקדש" (מגלה ז), כמו שכתוב (דברים לב, ב): "כשעירם עלי דשא", לשון 'רוח' (רש"י שם) – בחינת ה'צדיק' שהוא ה'רוח-שבבל'.

ובשביל-זה (מגלה טז. אסתר-רבה י, ד): "כשבא המן למרדכי, מצאו עוסק בעמר שעורים, אמר להם:

עמר שעורים דיכנו, אתי ונצח אותו ואת בניו".

פי על-ידי 'עמר-שעורים', בחינת 'דין' ו'רגליו', בחינת 'המחאת-כף ו'רקודין' – נתבטל ה'עבודת-זרה', בחינת 'המן', בחינת 'גאות'.

ובשביל-זה צוה המן לעשות "עץ גבה חמשים אמה" (אסתר ה, יד) – פי רצה לבטל פח ה'חמשים יום' של 'ספירת-העמר', שהוא הפח של 'מרדכי ואסתר'.

וזוה (בבא-בבא ע"ד): "ושקיל גבבא דעמרא" – זה בחינת 'עמר'.

"ומשיה במיא" – זה בחינת 'שעורים', בחינת "אסתר ברוח-הקדש", שהוא בחינת 'רגליו'.

[לקוטי-עצות, מועדי ה', ספירה ושבועות א: על-ידי 'שמתח פורים' ב'המחאת-כף ו'רקודין' – על-ידי-זה זוכין לקיים מצות 'ספירת-העמר' בשלמות! – ועל-ידי-זה זוכין ל'קבלת-התורה' בנגלה ונגסתר!].

ב.

(ח"א קפב)

דע: שכל מה שהעולם מדברים בספירה בכל ימי הספירה, הם מדברים רק מהספירה של אותו היום.

ומי שהוא מבין – יוכל לשמע ולידע זאת, אם יטה אָזְנוֹ היטב לספורי דבריהם, ישמע שהם מדברים רק מהספירה של אותו יום.

ג.

(ספר-המדות, עניני 'ספירת העמר')

[א] על-ידי 'ספירת-העמר', נצולין מ'גרוש'

(ספירת-העמר ח"ב א).

[ב] ביותר צריך להזהר לטבל לקריז בימי

עמר (ספירת-העמר ח"ב ב).

[ג] ב'ספירת-העמר' - יכולין להכניע את

המסור. וסימן: 'לעמ"ר' - ראשי-תבות

(תגיגה ה: על הפסוק באיכה ב, א: "השליך משמים

אֶרֶץ"): "מ'איגרא ר'מא ל'בירא ע'מיקתא"

[מגג גבה, לבור עמק] (ספירת-העמר ח"ב ג).

"הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת
בית-המקדש למקומה"

ד.

(לקוטי-הלכות, בית-הפנסת ד, ו)

בשביל-זה "התחיל שלמה המלך"

על-ידי-השלום, לבנות 'סוד

בית-המקדש' בחודש איר" (מלכים-א ו, א-ב;

דברי-הימים-ב ג, ב) - שכל החדש הזה הוא כלו

בימי הספירה, ועל-ידי הספירה מתקנין

ה'דמים', וזוכין ל'שלום'.

ועל-כן אז התחיל 'בנין בית-המקדש' -

שמשם קדשת הבית-הפנסת

ובית-המדרש, שכל קדשתם הוא בבחינת

'שלום'.

"אלקים יחננו ויברכנו, יאר פניו אתנו סלה"
(מזמור 'למנצח בנגינת' - תהלים סז, ב)

ה.

(ח"א ב, בסוף)

בגלותנו, כביכול הקדוש-ברוך-הוא

בהסתרת-פנים, כמו שכתוב

(תהלים ל, ח): "הסתרת פניך", שהוא בחינות

'רחמים', ופנה 'ערף' שהוא בחינות 'דין'.

וכל תפלותינו ובקשתנו, על-זה שפנה

'ערף' אלינו: "שיחזר את פניו!" -

כמו שכתוב (שם כה, טז; סט, יז; פו, טז; קיט, קלב):

"פנה אלי". וכמו שכתוב (במדבר ו, כה): "יאר

ה' פניו".

ו.

(ח"א סג)

'פנים' לשון 'פעס', כמו שכתוב (שמות לג,

יד): "פני ילכו". וגם 'פנים' לשון

'ציון והשגחת השם-יתברך', כמו שכתוב

(במדבר ו, כה): "יאר ה' פניו אליך".

ז.

(לקוטי-הלכות, שלוחין ה, ראשי-פרקים בסופו)

'תקון העמר' "ממחרת השבת", שהוא

'פסח' - אז נמשך: בחינת

רוח-הקדש על-ידי 'משה רבנו', בחינת:

עצם ההארה של ליל ראשון של פסח וכו'.

ועל-ידי-זה יש פח להניף העמר ולספור

ספירה וכו', שהוא: בקשה

והפוש אחר הצדיק, בחינת (תהלים סז, ב):

"יאר פניו אתנו סלה" - כי "הצדיקים הם

אנפי שכונתא" (זהר תרומה קסג). ואז זוכין

ל'קבלת-התורה', בחינת 'רוח-הקדש' וכו',

"שכל העולם תלוי עד יום זה שהוא ששי

בסיון" וכו' (שבת פח).

ח.

(לקוטי-הלכות, גנבה ג, יא)

על-כן מבקשין אחר הספירה: "יאר פניו

אתנו סלה" (תהלים סז, ב) - כי זוכין

על-ידי הספירה לבחינת 'הארת-פנים',

'הדרת-פנים', בחינת ה'שבעים-פנים' של

תורה' - שזהו בחינת 'קבלת התורה בשבועות'.

"לדעת בארץ דרפק, בכל גוים ישועתך"

(מזמור 'למנצח בנגינת' - תהלים סז, ג)

ט.

(שיחות ה"ן רצב)

ספרו לי שיחתו הקדושה: שחסיד אחד בא לפניו שהיה חשוב קצת (הלא הוא רבי יודל תלמיד רבנו ז"ל, בתחלת התקרבותו - פוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן כג - עני-שם הספור באריכות), וכבר היה בא בימים קצת, והיה לו ידיעה בכתבי האריז"ל, ורצה להתקרב לרבנו ז"ל. והתחיל לדבר עם רבנו ז"ל, כדרך החסידים החשובים.

ואמר לרבנו ז"ל: "יורנו רבנו דרך לעבודת-הבורא יתברך!"

ענה ואמר רבנו ז"ל, בלשון תמיהה: "לדעת בארץ דרפק?"! (תהלים סז, ג) - הינו: "מי שהוא עדין משקע בארציות גמורה, הוא רוצה לדעת דרך להתקרב להשם-יתברך?"!

וכפי המובן מהספור - שקפדתו היה: מה שמדבר עמו בלשון גדלות, שרוצה לידע דרך להשם-יתברך, כאלו לא חסר לו כי אם לידע דרכים. כי רבנו ז"ל רצה, שיידבר עמו באמת.

"ארץ נתנה יבולה, יברכנו אלקים אלקינו"

(מזמור 'למנצח בנגינת' - תהלים סז, ז)

י.

(ח"א רעז)

בעת שהארץ נותנת יבולה שנותנת פח בכל האילנות והצמחים, בזמן החניטה ב'חדש-אייר' - אזי יש פח יותר בכל הרפואות.

ועקר הוא 'ארץ-ישראל' וכו' - ואזי היא בחינת (תהלים סז, ז): "ארץ נתנה יבולה" - שנותנת פחותיה לכל 'יבול הארץ' - ואזי יש פח לכל הרפואות.

ועל-כן אותיות 'אייר', ראשי-תבות (שם ו, יא): "איבי ישובו יבשו רגע" (מגלה-עמקות אופן קבא; דר-דין מאמר ז) - כי אזי הם כל הרפואות שהם בחינת 'שלום', בחינת: "ארץ נתנה יבולה".

יא.

(לקוטי-הלכות, גלוח ד, ט)

זהו כל עסקנו בימי הספירה, להמשיך פרנסה וממון-דקדשה, על-ידי ה'צמזומים הקדושים', בחינת 'שערות הקדושים' שממשיכין בימי הספירה, כי משם נמשך ה'פרנסה-דקדשה'. וזה שאנו מבקשין בספירה: "ארץ נתנה יבולה, יברכנו" וגו' (תהלים סז, ז).

וזה שמבקשים: "יאר פניו אתנו סלה" (שם, שם ב) - כי אנו מבקשים: שעל-ידי ה'ספירה', שעל-ידי-זה נתתקנים ה'צמזומים' וה'מדות-הקדושים' - על-ידי-זה נזכה ל'פרנסה-דקדשה', בחינת: "ארץ נתנה יבולה". ועל-ידי-זה נזפה: ל'הארת פני השם'.

וְעַל-כֵּן בַּיָּמִי הַסְּפִירָה, הַתְּחַלַּת יְרִידַת
הַמָּן, כִּי "בַּחֲמִשָּׁה-עָשָׂר בְּאֵיר
יָרַד הַמָּן" (שַׁבָּת פז: סְדֵר-עוֹלָם-רַבָּה פ"ה; רש"י שְׁמוֹת
טז, א; טז, לה) - כִּי הַמָּן הוּא בְּחִינַת 'פְּרִנְסָה-
דְּקַדְשָׁה', שְׁמֵאֲמִינִים: שְׁכַל הַפְּרִנְסָה הוּא רַק
מֵהַשִּׁם-יִתְבָּרַךְ. וְכִמּוֹ שְׁכַלְכַל אֶת אֲבוֹתֵינוּ
וְהוֹרִיד לָהֶם הַמָּן אַרְבָּעִים שָׁנָה, כְּמוֹ-כֵן הוּא
מְפָרְנֵס אוֹתֵנוּ בְּרַחֲמָיו עִתָּה, כִּי "לֹא נִתְּנָה
תּוֹרָה כִּי אִם לְאוֹכְלֵי הַמָּן" (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח, וַיִּסַּע
ב).

יב.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, פְּדִיּוֹן-בְּכוֹר ה, יח)

עַל-כֵּן סוֹפְרִין יָמֵי הַסְּפִירָה בְּעֵת שֶׁגִּדְלָה
הַתְּבוּאָה, וּמִבְּקָשֶׁיךָ אִזּוּ בְּכָל יוֹם
(תְּהִלִּים סז, ז): "אֶרֶץ נְתֻנָּה יְבוּלָה, יִבְרַכְנוּ
אֱלֹקִים" וְכוּ'. וְכָל מִסְפַּר יָמֵי הַסְּפִירָה, הוּא
מִתְּבוּאֹת הָעֶמֶר שְׁעוֹרִים, עַד 'שְׁבוּעוֹת'
שֶׁמִּבִּיאִין 'שְׁתֵּי-הַלֶּחֶם' מ'חֲטִיִּם'.

כִּי הָעֶמֶר הַתִּיר אֲכִילַת יִשְׂרָאֵל, כִּי אֶסוּר
לְאָכַל קֹדֶם הַנִּפְתֵּה-הָעֶמֶר, כִּי עַל-יַדֵּי
הַדְּעוּת שֶׁמִּמְשִׁיכִין עַל-יַדֵּי הַנִּפְתֵּה-הָעֶמֶר,
זוֹכִין לְהַמְשִׁיךְ הָאֶרֶץ-הָרְצוּן בְּשַׁעַת
הָאֲכִילָה, שְׁזָה עֶקֶר תִּקּוּן אֲכִילַת יִשְׂרָאֵל.

וְעַל-כֵּן אִזּוּ מִבְּקָשֶׁיךָ עַל-זֶה: "שְׁתֵּיתָן
הָאֶרֶץ יְבוּלָה, וַיִּבְרַכְנוּ אֱלֹקִים" -
כִּי עֶקֶר ה'בְּרִכָּה', הוּא הָאֶרֶץ-הָרְצוּן, שֶׁהוּא
'מְקוֹר הַבְּרִכָּה', בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר ו, כה): "יִבְרַכְךָ
ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ, יָאֵר ה' פְּנֵינוּ" וְכוּ'.

שְׁזָהוּ בְּחִינַת מַה שֶׁמִּבְּקָשֶׁיךָ בַּסְּפִירָה:
"אֱלֹקִים יַחֲנֵנוּ וַיִּבְרַכְנוּ, יָאֵר פְּנֵינוּ
אֶתְנוּ סֶלָה" - דְּהֵינּוּ: הָאֶרֶץ-הָרְצוּן בְּשַׁעַת
הָאֲכִילָה וְהַפְּרִנְסָה שֶׁמִּקְבְּלִין אִזּוּ, כִּי אִזּוּ גִדְלָה
הַתְּבוּאָה.

וְכֵן הַמָּן שֶׁהוּא בְּחִינַת 'פְּרִנְסַת יִשְׂרָאֵל',
נִמְשָׁךְ בַּיָּמִי הַסְּפִירָה, "בַּחֲמִשָּׁה-
עָשָׂר בְּאֵיר" (שַׁבָּת פז: סְדֵר-עוֹלָם-רַבָּה פ"ה; רש"י
שְׁמוֹת טז, א; טז, לה) - כִּי הַמָּן, בְּחִינַת 'הָאֶרֶץ-
הָרְצוּן' שֶׁנִּמְשָׁךְ עַל-יַדֵּי הַדְּעוּת שֶׁל מוֹשֶׁה
וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן "לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה אֶלָּא לְאוֹכְלֵי
הַמָּן" (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח, וַיִּסַּע ב) - כִּי
מִחֲמַת שְׁבִי'ימֵי הַסְּפִירָה נִמְשָׁךְ הַדְּעוּת -
עַל-כֵּן אִזּוּ נִמְשָׁךְ ה'פְּרִנְסָה' בְּחִינַת 'מָן',
בְּחִינַת: "אֶרֶץ נְתֻנָּה יְבוּלָה" - שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה
מְקַבְּלִין הָאֶרֶץ-הָרְצוּן, שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה עֶקֶר
קִיּוֹם הַמְּשַׁכֵּת הַדְּעוּת מְדוּר לְדוּר לְנֶצַח.

יג.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, גְּנֻבָה ג, י)

וְזֶה בְּחִינַת הַמָּן שֶׁזוֹכִין בַּיָּמִי הַסְּפִירָה,
כִּי "בְּט"וּ בְּאֵיר יָרַד לָהֶם הַמָּן" (שַׁבָּת
פז:), וְגַם "עֲנָה שֶׁהוֹצִיאֵנוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,
טַעֲמוֹ בְּהַ טַעַם מָן" (קְדוּשֵׁיךָ לח.).

"יִבְרַכְנוּ אֱלֹקִים וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ כָּל אֲפִסֵּי אֶרֶץ"
(מִזְמוֹר 'לְמִנְצַח בְּנִגִּינַת' - תְּהִלִּים סז, ח)

יד.

(ח"א עה)

יֵשׁ מְדַת-נִצְחוֹן וּמְחַלְקַת וּמְלַחְמָה!
וּמְדָה זֹאת בָּאָה: מִדְּמִים' שְׁעֵדִין לֹא
עֶבֶד בָּהֶם הַשִּׁם-יִתְבָּרַךְ! - כִּי עֶקֶר מְדַת-
הַנִּצְחוֹן הוּא מֵהַדְּמִים' וְכוּ! - וְצָרִיךְ כָּל
אֶחָד לְבַטֵּל מְדַת-הַנִּצְחוֹן וְהַמְחַלְקַת,
וְלַרְדֵּף אַחֵר ה'שְׁלוֹם'!

וְעַל-יַדֵּי שִׁדְבַר הַרְבֵּה בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה,
יִזְכֶּה ל'שְׁלוֹם' וְכוּ! - כִּי עֶקֶר

הבריאה היתה על-ידי ה'דבור', כמו שכתוב (תהלים לג, ו): "בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ". ועל-ידי ה'שבירה' נפלו 'ניצוצות' בכל הדברים וכו', וה'ניצוצות' הם 'אותיות'.

וקדם שמוציאם אל ה'דבור' - הם בבחינת דם, שהוא בחינת נפש' וכו'. וכשמוציאם על-ידי ה'דבור' - זהו בחינת (שירה-השירים ה, ו): "נִפְשֵׁי יִצְאָה בְּדַבְרוֹ", ואז מעלה ה'ניצוצות' ומחברם יחד, ועושה 'שלוש' ביניהם.

על-כן צריכין לדבר רק 'דבורים-קדושים', ולא 'דברים אחרים!' - כדי להעלות ה'ניצוצות' הנ"ל, לתקן כל העולמות!

וזהו שאמרנו למעלה: שעל-ידי ה'דמים' שלא עבד בהם השם-יתברך, מזה בא 'נצחון ומחלקת'! - כי עקר ה'נצחון' וה'מחלקת', הוא מבחינת ה'ניצוצות-הנפולין' הנ"ל, קדם שמחברם ומתקנם, שאז הם בבחינת 'מחלקת', ואזי הם בחינת 'דמים' כנ"ל.

ועל-כן צריך לעבד השם-יתברך, בכל ה'טפי דם' שנמצאים בו! - דהיננו: שידבר הרבה בתורה ותפלה, עד שיהיה נעשה מכל ה'דמים', 'דבורים של תורה ותפלה'. כי ה'דבור' הוא מ'הנפש', שהוא בחינת 'דמים'.

ואזי מבטל כל ה'נצחון' וה'מחלקת' הנמשך מה'ניצוצות-הנפולין', שהם הם בחינת ה'דמים' שעדין לא עבד בהם השם-יתברך, כנ"ל.

וצריכין לדבר בתורה ותפלה, עד שיהיה הגוף בטל ואפס וכו'! - דהיננו:

שיתבטל הגוף לגמרי כאין וכאפס, על-ידי 'דבורי תורה ותפלה'.

ולבוא לזה, לבטל הגוף לגמרי, הוא על-ידי 'יראה' וכו'!

וזה פרוש הפסוק (תהלים סז, ח): "יְבָרְכֵנוּ אֱלֹקִים" - זה בחינת 'שלוש', 'פי לא מצא הקדוש-ברוך-הוא כלי מחזיק ברכה, אלא השלוש' (עוקצין פ"ג מ"ב).

"וייראו אתו" - הינו: 'יראה', שעל-ידי זה נתבטל הגוף לגמרי, על-ידי 'דבורי תורה ותפלה', כנ"ל.

וזהו: "כל אפסי ארץ" - הינו: שכל ה'ארציות' נעשים 'אפס ואין', כי נתבטלין לגמרי, כנ"ל.

אזי זוכין ל'ברכה', שהוא בחינת 'שלוש', בחינת: "יְבָרְכֵנוּ אֱלֹקִים", וכנ"ל.

"צעקתנו יודע תעלמות" (תפלת 'אנא בכח')

טו.

(ח"א כא, ז)

ה'צעקות' שאדם צועק בתפלתו ובתורתו כשנסתלקין המחין בבחינת 'עבור', הן בחינת 'צעקת היולדת' בשעה שהיא פורעת לילד, שראמת 'עי"ן קליו' כמנין תבות שבמזמור "יענגד" (תהלים כ), ואז מולדת (זהר פנחס רמט:).

וה'שבועין קליו', הם בחינת 'שבועה קולות' שאמר דוד על המים (תהלים כט), שכל אחד כלול מעשר. והקדושי-ברוך-הוא שהוא יודע תעלומות של המחין, הוא מאזין צעקתנו, בחינת (תפלת 'אנא בכח'): "צעקתנו יודע תעלומות".

"שבע שבתות תמימת תהינה" (ויקרא כג, טו)

ז.

(לקוטי הלכות, פקדון ד, ה'ז)

עקר פונת הספירה, שצריכין לספר בכל יום בפה מלא: שצריכין לדעת ולזכר היטב: שימי האדם מנויים וספורים במספר ובמנין כל יום ויום, והאדם יצטרך לתן דין וחשבון מכל יום ויום.

כי אין שום יום, ואפלו שעה ורגע אחת, אינו הולך לבטלה, בבחינת (ויקרא כג, טו): "שבע שבתות תמימת תהינה" - שה'שבע שבתות' שהם ימי הספירה, צריכין להיות תמימות ושלמות בעבודת-השם, ולא ילך מהם רגע לאבוד. כי ה'שבע שבתות' מרמזין על כל ימי חיי האדם.

כי מחמת זחמת מצרים' יכולין הסטרא-אחרא והקלפות לבלבל את המה, שיטעה את עצמו: באלו אין היום הזה שהוא בו, מסגל לעבודת הבורא יתברך, וירצה לדהות עבודת-השם מיום ליום.

במצוי זאת ברב בני-אדם: שעקר התרחקותם מעבודת-השם, הוא רק על-ידי-זה שדוחין עצמן מעבודת השם מיום ליום, על-ידי הפגיעות והבלבולים והעכובים שיש בכל יום, עד שנדמה באלו אין זה היום נמנה ונספר כלל, וכאלו היום הזה אי-אפשר לעבד השם יתברך.

ועל-כן דוחה עצמו ליום המחר. וליום המחר נמצאים מניעות ובלבולים אחרים, ודוחה עצמו להלך, וכן בכל יום ויום, עד שרוב ימיהם כלים בזה להבל ולריק חס-ושלום.

והוא במקום 'צעקת השכינה', באלו היא צועקת - ואז מולדת המחין. וזה בבחינת (ש"ה): "הקול מעורר הפונה" - הינו: ה'מחין'.

"כדי לטהרנו מקלפותינו ומטמאותינו"

טז.

(לקוטי הלכות, נטילת-ידיים לסעודה ו, לו)

על-ידי תקון הספירה, זוכין "לטהר עצמנו מקלפותינו ומטמאותינו" - מכל ה'רוח-שטות' של ה'עוונות'.

והעקר: על-ידי שיודעין ומכוונים על-ידי הצדיק-האמת: שגם שם בתוך הרוח-שטות בעצמו, נעלם השם-יתברך, כי יש שם ניצוצות אלקותו יתברך המחין אותם, שזה עקר הפגם של העוונות, שהוריד ניצוצות קדושות באלו, למקומות-מטנפים באלו.

וזה זה עקר התקון - כשיודע ומאמין: שיש שם 'ניצוצות קדושים', שהם חיות אלקותו יתברך, ומדבק את עצמו להשם-יתברך גם משם. עד שנתעורר ושב להשם-יתברך מכל מקום שהוא.

עד שמלקט ומברר בכל יום פמה ניצוצות - עד שמהפך בחינת 'שטות', לבחינת 'אדם', שהוא בחינת 'דעת' בחינת 'דיון'. והכל על-ידי ה'דעת' של הצדיק-האמת, שמאיר בלב כל אחד ואחד, כי עדין השם עמו וכו'. (עי' שם בפנים באותיות לר"ז, אריכות מתק לשונו הקדוש).

ובאמת בודאי: כפי התגברות השתטחות והתפשטות הסטרא-אחרא שבכל יום ויום, בודאי קשה מאד לעסק בעבודת-השם.

אבל צריכין לידיע היטב: שאף-על-פיי-כן, זה היום הוא יום, ועולה בחשבון, ובודאי יש בו טוב. הינו: כי בכל יום יש בו חכמה ושכל מיוחד דקדשה, שיכולין להכיר ולהשיג הבורא יתברך על-ידו, שזה העקר, וכל אחד מטל עליו להמשיך זה החכמה והשכל בכל יום ויום כפי בחינתו.

על-כן צריכין להתגבר ולהשתדל בכל יום ויום, לשבר הקלפה, שהם כלל כל המניעות והבלבולים הנ"ל, ולידיע ולהאמין: "שדיקא ביום זה יכול להתקרב להשם-יתברך, ולמצא הטוב שבזה היום דיקא, כל אחד לפי בחינתו".

וזה יסוד כלל 'קבלת-התורה', בבחינת: "היום הזה אנכי מצוה" וכו', וכתוב (דברים ג, ו): "אשר אנכי מצוה היום", וכן הרבה.

שזה בחינת (תהלים צה, ז): "היום אם בקולו תשמעו" - שמי שרוצה לדבק עצמו בהשם-יתברך, ולשמע בקולו, ולקבל עליו על תורה ועבודת-השם - צריך לידיע בכל יום ויום: "שהעקר הוא 'היום הזה' דיקא שהוא עומד בו, ולא לדחות מיום לחברו כלל!"

וזה בחינת 'מצות ספירת-העמר', שהוא 'הכנה לקבלת-התורה!' - להורות: שאי-אפשר לקבל התורה, כי אם כשיודעין: "שהעקר הוא 'היום הזה' שהאדם עומד בו, ולא לדחות מיום ליום!"

- כי כל ימי האדם מנויים וספורים, והלואי שיפרע חובת כל יום ויום בזמנו.

ועל-ידי שסופרין 'שבע שבתות' קדם 'קבלת-התורה' - יוצאין

מטמאה לטהרה, וממשיכין האמת והקדשה על-עצמו, שידע תמיד בכל יום ויום: שהעקר הוא 'היום הזה' דיקא.

ועל-כן צריכין לספור בפה מלא - כי הדבור יש לו כח גדול להזכיר את האדם, אפלו בעת שאינו נקי עדין מזהמתו בשלמות.

אבל אחר 'קבלת-התורה' בשבועות - אזי אין צריכין עוד לספור הימים בפה מלא בכל יום בשאר ימות השנה, כי כבר המשכנו עלינו הקדשה על-ידי 'מצות ספירת-העמר' ו'קבלת-התורה', עד שממילא צריכין לזכור זאת בכל יום ויום שזה היום מנוי וספור, וצריכין לצאת בו חובת היום בזה היום דיקא, שזה עקר הקדשה.

"עד ממחרת השבת השביעת, תספרו חמשים יום" (ויקרא כג, טז)

יח.

(ח"ב עג)

מי שרוצה לזכות לתשובה, יהיה רגיל ב'אמירת תהלים', כי 'אמירת תהלים' מסגל ל'תשובה'.

כי יש 'נו"ן שיערי-תשובה', ו'מ"ט שיערים' יכול כל אדם לכנס בהם ולהשיגם, אך 'שיערי-החמשים' הוא בחינת ה'תשובה של השם-יתברך בעצמו' כפי-יכול, כמו שכתוב (מלאכי ג, ז): "שובו אלי ואשובה אליכם".

ואלו ה'מ"ט שערי־תשובה' - הם בחינת 'מ"ט אותיות' שיש ב'שמות שנים' עשר שבטי י"ה'.

והנה: "הכל הפצים ליראה את שמך" (סליחות ליום ראשון), ואף־על־פי־כן לאו כל אדם זוכה לעשות תשובה'.

(א) כי יש - שאין לו התעוררות בכל לתשובה'.

(ב) ואפלו מי שיש לו - אינו זוכה להגיע אל האות והשער של תשובה השוף לו.

(ג) ואפלו אם מגיע לשם - יכול להיות שהשער סגור.

ועל־ידי אמירת תהלים:

(א) אפלו מי שאין לו שום התעוררות לתשובה - מתעורר לעשות תשובה.

(ב) וגם זוכה להגיע, אל השער והאות השוף לו.

(ג) ולפתח השער.

נמצא: שזוכה על־ידי תהלים לעשות תשובה וכו'.

ועקר הזדככות שנים־עשר שבטי י"ה, שהם 'מ"ט אותיות', בחינות 'מ"ט שערי־תשובה' - היה ב'מצרים', שהוא בחינת "מצר־הגרון" (שער־הפגנות פסח), שהוא בחינת "תשובה־עלאה" (שם; פרי־עץ־חיים, חג המצות פ"ז).

ועל־בן אחר שנזדככו שם במצרים וזכו לצאת משם - ספרו 'מ"ט ימי הספירה', שהם כנגד 'מ"ט שערי־תשובה', שהם בחינת 'מ"ט אותיות' הנ"ל.

וביום־החמשים - אז: 'וירד ה' על הר סיני' (שמות יט, כ) - זה

בחינת: "ואשובה אליכם" - בחינת ה'תשובה של השם־יתברך בעצמו' כביכול, בחינת 'שער־החמשים' כנ"ל.

וזהו: "ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו" (שמות א, א) - סופי־תבות: הם אותיות 'תהלים', ואותיות 'תשובה'.

כי על־ידי תהלים' - זוכין לתשובה', שהיא בחינת 'שמות בני ישראל הבאים מצרימה' וכו'. כי 'מ"ט שערי־תשובה', הם בחינת 'מ"ט אותיות' שיש ב'שמות בני ישראל הבאים מצרימה', להזדכך שם כנ"ל.

[לקוטי־עצות, מועדי ה', ספירה ושבעות ג: ארבעים־ותשעה ימי הספירה, הם כנגד ארבעים־ותשעה שערי־תשובה, שהם כנגד ארבעים־ותשעה אותיות שבשמות השבטים' - שעל־ידי אלו האותיות והשערים, אנו צריכין לשוב בתשובה אליו יתברך. - ושבועות' - הוא בחינת 'שער החמשים', שהוא בחינת ה'תשובה של השם־יתברך, מה שהוא יתברך צריך לשוב בתשובה כביכול, דהינו: שישוב אלינו ברחמים.

וכל אלו השערים, זוכין להגיע אליהן ולפתחן, על־ידי אמירת תהלים. - על־בן צריכין לזהר ביותר בארבעים־ותשעה ימי הספירה, לומר תהלים בכונה! - כדי לזכות על־ידי תהלים, לכל 'שערי־תשובה' הנ"ל, שהם כנגד ימי הספירה, שבהם אנו צריכים לטהר מזהמתנו ולשוב אליו יתברך, כדי שהוא יתברך ישוב אלינו בשבועות, כנ"ל].

שיח־שרפי־קדש החודש ח"ב רג: למהרנ"ת ז"ל היה בכל יום שעור וסדר קבוע לאמירת תהלים - דהינו: שאמר יום אחד של תהלים.

ובימי־השובבים ובימי־הספירה, ובימי אלול' - היו לו שני שעורים מדי יום באמירת תהלים - והוא על־פי המוכן בלקוטי מוהר"ן ח"ב עג, עין־שם. וכל־זאת, מלבד שהיה לו קביעות לומר בכל יום יום, את עשרת המזמורים של 'תקוּת־הכללי' שגלה רבנו ז"ל].

בְּיָדָם חֲסִיּוֹשָׁלוֹם, וּבְאַמַּת לֹא כֵן הוּא, כִּי
הַמַּחְשָׁבָה בְּיַד הָאָדָם תָּמִיד.

וְזֶה מְרִמֵּז 'מַצּוֹת סְפִירַת הָעֶמֶר' - שֶׁהוּא
לְטַהַר הַמַּחְשָׁבָה שֶׁבַמַּח' מ'פְּגָם-
הַבְּרִית' וְכו', כִּי צָרִיכִין לְהֵבִיא 'עֶמֶר
שְׁעוּרִים' דִּיקָא, שֶׁהוּא 'מֵאֲכָל בְּהֵמָה', שֶׁהוּא
בַּחֲנִינַת 'פְּחַי-הַמְדָּמָה' - שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַבְּלָבוּלִים,
וְכָל הַהֲרָהוּרִים, וְכָל הַדְּמִיוֹנוֹת.

וְעַל-יְדֵי 'מַצּוֹת עֶמֶר שְׁעוּרִים' - מְבַרְרִין
הַמְדָּמָה, וְנִמְשָׁךְ עַל הָאָדָם
קִדְשָׁה, שְׂיוֹכֵל לְהִתְחַזֵּק עֲצָמוֹ כְּנֶגֶד כָּל
הַהֲרָהוּרִים וְהַדְּמִיוֹנוֹת הַבְּאִין מ'פְּחַי-הַמְדָּמָה'
וְכו'.

וְזֶה בַּחֲנִינַת 'עֶמֶר שְׁעוּרִים' - הֵינוּ: שֶׁבַּחֲנִינַת
'שְׁעוּרִים', בַּחֲנִינַת 'פְּחַי-הַמְדָּמָה' כְּנֶגֶד
שֶׁמִּשָּׁם כָּל הַנְּסִיווֹנוֹת הַבְּאִים עַל הָאָדָם כְּפִי
הַמַּחְשָׁבוֹת שֶׁחֹשֵׁב. וְכָל אֵלּוּ הַמַּחְשָׁבוֹת
הֵם בַּחֲנִינַת 'שְׁעוּרִים' מוֹתְרֵי מוֹחִין, כִּידוּעַ.
וְזֶה בַּחֲנִינַת 'שְׁעוּרִים' - לְשׁוֹן 'שְׁעוּרוֹת'. וְכָל
אֵלּוּ הַשְּׁעוּרוֹת' וְכו', שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת 'שְׁעוּרִים',
כֻּלָּם הֵם בְּבַחֲנִינַת 'עֶמֶר' ו'מְדָה'.

וְזֶהוּ בַּחֲנִינַת 'עֶמֶר שְׁעוּרִים' - שְׁצָרִיכִין
לִידַע: שֶׁהַמַּח' יֵשׁ לוֹ מְדָה וְגִבּוּל, וְאִין
יָכוֹל לְכַנֵּס בּוֹ יוֹתֵר מִמַּחְשָׁבָה אַחַת בְּשׁוּם
אֶפֶן, כְּמוֹ כְּלֵי שֶׁמַּחְזֵקֵת מְדָה אַחַת, וְיוֹתֵר
מְדָה אֵי-אֶפְשָׁר לְכַנֵּס בָּהּ.

כְּמוֹ-כֵן ה'מַח' - הוּא כְּלֵי שְׂאֵי אֶפְשָׁר
לְכַנֵּס בּוֹ כִּי אִם 'שְׁעוּרָה אַחַת',
שֶׁהִיא 'מַחְשָׁבָה אַחַת', וְיוֹתֵר מְדָה אֵי-אֶפְשָׁר
לְכַנֵּס בּוֹ בְּבֵת-אַחַת וְכו'. וְכִשְׂיִחְשַׁב מַחְשָׁבָה
אַחֶרֶת - בּוֹדָאֵי תִדְחַח הַמַּחְשָׁבָה הָרֵאשׁוֹנָה
כְּלֵי מִלְחָמָה, רַק בְּשֵׁב וְאֶל-תִּעְשָׂה.

וְזֶה בַּחֲנִינַת 'עֶמֶר שְׁעוּרִים' -
שֶׁהַמַּחְשָׁבוֹת, שֶׁהֵם בַּחֲנִינַת 'שְׁעוּרוֹת',

י.ט.

(שִׁיחַ-שׁוּרְפֵי-קִדְשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג תַּעֲח; נְחִלֵי-אֲמוּנָה ב)

אָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל: כִּי הַמ"ח קִנְיָנִים
הַמְּבֹאָרִים בְּמַסְכַּת אָבוֹת (פ"ו מ"ו) -
הֵם כְּנֶגֶד מ"ט יְמֵי הַסְּפִירָה. וְהַמְּדָה הַמ"ט
הִיא 'תְּפִלָּה'.

"כְּדֵי שְׂיִטְהֶרוּ נַפְשׁוֹת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל מִזְּהַמָּתָם"

ב.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, תְּפִלִּין ו, לב)

תִּכְרַךְ בְּמַחְרָתוֹ שֶׁל פֶּסַח' שְׁצָרִיכִין
לְהִתְחִיל לְזַכֵּךְ עֲצָמוֹ מ'זְהַמַּת-
מִצְרַיִם', וְלַהֲמַשִּׁיךְ הַדְּעַת-הַקְּדוּשָׁה עַל-
עֲצָמוֹ - לְזָכוֹת לְקַבְּלַת-הַתּוֹרָה ב'שְׁבוּעוֹת' -
צָרִיכִין לְהֵבִיא 'עֶמֶר שְׁעוּרִים', וְלַהֲנִיפוֹ,
וְלַהֲתַחִיל 'יְמֵי הַסְּפִירָה' מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם. כִּי עַקֵּר
הַטְּהָרָה מ'זְהַמַּת-מִצְרַיִם', הוּא לְטַהַר עֲצָמָנוּ
מ'פְּגָם-הַבְּרִית' וְכו'.

וְזֶה בַּחֲנִינַת 'עֶמֶר שְׁעוּרִים' - כִּי עַקֵּר
הַטְּהָרָה מ'פְּגָם-הַבְּרִית' הוּא עַל-יְדֵי
'טְהָרַת-הַמַּחְשָׁבָה' - שֶׁכָּל אָדָם, אֶפְלוֹ אִם
הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, צָרִיךְ לְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ, מֵעַתָּה
עַל-כָּל-פְּגָמִים, לְבַל תִּצָּא מַחְשַׁבְתּוֹ לַחוּץ כְּלָל.

כִּי צָרִיךְ לְזַכֵּר הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב וְלִידַע:
"שֶׁהַמַּחְשָׁבָה בְּיַד הָאָדָם לְהַטּוֹתָהּ
כְּרִצּוֹנוֹ וְכו'. כִּי אֵי-אֶפְשָׁר שְׂיֵהִי שְׁנֵי
מַחְשָׁבוֹת יַחַד בְּשׁוּם אֶפֶן" וְכו' (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן
ח"ב ג).

אָבֵל צָרִיכִין לְחַזֵּר זֹאת וְלְזַכֵּר זֹאת הַיֵּטֵב
הַיֵּטֵב, בְּכָל פְּעַם בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת -
כִּי הִרְבָּה בְּגִי-הַנְּעוּרִים נִלְבְּדוּ בְּזֶה וְכו',
מַחְמַת שְׁנֵדָמָה לָהֶם: כְּאֵלּוּ אִין מַחְשַׁבְתָּם

הם ב'מח' בבחינת 'עמר' ו'מדה', ואי-אפשר
לכנס שתי מחשבות בפעם-אחת בשום-אופן,
בנ"ל.

וזוה עקר הטְהֵרָה מ'זהמת-מצרים' -
שהוא להטהר מ'פגם-הברית', שבא
על-ידי 'פגם-המחשבה'.

כי עקר ה'טְהֵרָה', על-ידי ששומרין המח
ב'חוט-השערה' לבל תצא חוץ לגבול.
ואפלו אם כבר יצא כמו שיצא - בקל יכולין
להחזירו על-ידי 'חוט השערה' - דהינו: על-
ידי ששומרין מעתה להתחיל לחשב
'מחשבה אחרת'.

כי תקף פשיתחיל ב'חוט-השערה' לחשב
מחשבה אחרת כשרה - תהיה נדחה
המחשבה הראשונה ממילא, בנ"ל.

נא.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הפרות ה, יד)

ב'ימי הספירה', אנו מטהרין עצמנו
מבחינת ה'דמים רעים', שהם
בחינת 'זהמת מצרים', כמבאר בכונות פסח
וספירה: "שעקר הטְהֵרָה, הוא מבחינת
ה'דמים' שמהם היו יונקים המצרים" וכו'.

נב.

(לקוטי-הלכות, ברפת-הריח וברפת-הודאה ד, יז)

וזוה בחינת 'ספירת-העמר', שהוא "כדי
שיטהרו נפשות ישראל מזהמתם",
הינו: מ'זהמת-מצרים', שהיא בחינת 'זהמת-
הנחש', שהיא בחינת 'בלבול-המדמה'.

ועקר הקדשה והטהרה של איש-
הישראלי הוא: כשזוכה לטהר
ולברר ה'מדמה', שזהו בחינת הברור
והטהרה מ'זהמת-הנחש' - שזהו עקר
עבודת האדם בידיע.

ובשביל-זוה צריכין לספר 'ספירת-
העמר', קדם 'קבלת-התורה'
- כדי לטהרנו מ'זהמת-הנחש', הינו:
מ'בלבול-המדמה'.

נג.

(לקוטי-הלכות, ראש-חדש ו, ז)

זוה בחינת גדל הצעקה מעמק הלב
שנוהגין בני-ישראל הפשרים לצעק
בשעת הספירה!

כי הוא בחינת צעקת הלב "ממעמקים"
(תהלים קל, א) - כדי שנוזפה להמשיך
'עצות עמקות', כדי שנוזפה לטהר על-ידם
מזהמתנו ומטמאתנו - כדי שנוזפה לקבל
ה'תורה' ב'שבועות' וכו'.

נד.

(לקוטי-הלכות, סימני-בהמה ונחיה-טהורה ד, ב)

בכל 'ימי הספירה', אנו צריכין לצאת
מטמאה לטהרה, כדי לזכות לקבלת-
התורה ב'שבועות'. דהינו: שאנו צריכין
לצאת מטמאת וזהמת-מצרים שהיינו שם
בגלות.

ועקר הגלות הוא: מה שהטוב של
נשמות-ישראל כבוש בגלות
אצלם, שמשם עקר תקף מרירות כל הגליות
בגשמיות ורוחניות, ומשם נמשכין כל
העברות והתאוות, בבחינת (תהלים קו, לה):
"ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם".

ובכל ימי הספירה - אנו צריכין לטהר
עצמנו מטמאתם וזהמתם של
העבדים בכל דור ודור, כי "כל הגליות
מכנים בשם גלות-מצרים" (בראשית-רבה טז, ד).

בְּלִיּוֹת שְׁלֹשׁ רִגְלִים

א.

(ח"א יד, י)

"הַגְּנוּ" (תהלים פא, ד) - זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, עֲבוּדָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲז"ל (פסחים קיח.): "לָמָּה נִסְמְכָה פָּרֶשֶׁת עֲבוּדָה לְמוֹעֲדִים, לֵאמֹר: כָּל הַמְּבֹזָה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוּדַת אֱלֹהִים".

נִמְצָא: שְׁמִירַת הַמוֹעֵד, זֶה בְּחִינַת עֲבוּדָה תְּמִיּוֹת, וְאֵין עֲבוּדָה אֶלָּא תְּפִלָּה - וְעַל-יְדֵי תְּפִלָּה יָבוֹא לְשָׁלוֹם הַבְּלִי.

ב.

(ח"א יט, בפסוק)

עַל-יְדֵי לְשׁוֹן-הַקֶּדֶשׁ, "רוֹמְמָנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת" (תפלת שלש-רגלים: "וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת"). וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה לא, ח): "לְשׁוֹן נוֹפֵל עַל לְשׁוֹן" - כָּל הַלְּשׁוֹנוֹת נוֹפְלִים עַל-יְדֵי לְשׁוֹן-הַקֶּדֶשׁ.

ג.

(ח"א ל, ה; ח"א קלה)

עֵקֶר ה'חיות' הוּא מ'אור-הַפְּנִים, בְּחִינַת (משלי טז, טז): "בְּאוֹר פְּנֵי מַלְךְ חַיִּים".

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהַעֲלוֹת ה'מַלְכוּת, בְּחִינַת 'הַקְּמָה-תִּתְּאֶה' - אֶל 'אוֹר-הַפְּנִים' הַמְּאִיר בְּשְׁלֹשׁ-רִגְלִים.

כִּי עֵקֶר 'אוֹר-הַפְּנִים' הוּא שְׁמִחָה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (שם טו, יג): "לֵב שְׂמֵחַ יֵיטֵב פְּנִים". וְעֵקֶר ה'שְׁמִחָה' הוּא מִן ה'מַצּוּוֹת, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (תהלים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׁרִים מִשְׁמַחֵי לֵב".

וְעֵקֶר ה'שְׁמִחָה' הוּא ב'לֵב, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (שם ד, ח): "נָתַתָּ שְׂמִיחָה בְּלִבִּי".

וְה'לֵב' שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה - הֵם הַשְּׁלֹשׁ-רִגְלִים, בְּחִינַת (ויקרא כג, ד): "אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָ, רֵאשִׁי-תְּבוֹת 'אִמ"י, שֶׁהֵיא "אִם לְבִינָה" (משלי ב, ג; זֶהר הַאֲזִינוּ רצ.), ו"בִּינָא לְבָא" (תקוני-זֶהר יז. פְּתַח אֱלֹהִים).

וְהַשְּׂמִיחָה שֶׁל כָּל הַמַּצּוּוֹת שְׁעוֹשִׁין בְּכָל הַשָּׁנָה - הוּא מִתְקַבֵּץ אֶל הַלֵּב, שֶׁהֵם הַשְּׁלֹשׁ-רִגְלִים. וְעַל-כֵּן הֵם יְמֵי שְׂמִיחָה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים טז, יד): "וְשִׂמְחָתָּ בְּחֻגֶיךָ".

[לְקוּטֵי-עֲצוֹת, מוֹעֲדֵי-ה' שְׁלֹשׁ-רִגְלִים' ב: וְזֶה הַשְּׂמִיחָה שֶׁל יוֹם-טוֹב - כִּי אֵז מִתְקַבֵּץ וּמִתְעוֹרֵר הַשְּׂמִיחָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל כָּל הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁל כָּל הַמַּצּוּוֹת שְׁעוֹשִׁין בְּכָל הַשָּׁנָה.

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ עַל-עֲצָמוֹ הַשְּׂמִיחָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל הַמַּצּוּוֹת שֶׁהֵיא שְׂמִיחַת יוֹם-טוֹב בְּכָל הַשָּׁנָה כְּלָה.

מִכָּל-שַׁכְּנֵי וְכָל-שַׁכְּנֵי בְּיוֹם-טוֹב קָדֵשׁ בְּעֲצָמוֹ, שְׂאֵז חִיָּבִים לְשַׂמֵּחַ מְאֹד כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "וְשִׂמְחָתָּ בְּחֻגֶיךָ" - כִּי אֵז מִתְקַבֵּץ יַחַד הַשְּׂמִיחָה שֶׁל כָּל הַמַּצּוּוֹת אֲשֶׁר אֵין שְׁעוֹר וְעֵרֶךְ לְשְׂמִיחָה הַזֹּאת כְּאֲשֶׁר יָבִין כָּל אֶחָד בְּלִבּוֹ].

וְאֵז מְאִיר הַפְּנִים עַל-יְדֵי הַשְּׂמִיחָה, בְּבְחִינַת: "לֵב שְׂמֵחַ יֵיטֵב פְּנִים". בְּשִׁבְלִי-זֶה נִצְטוּיְנוּ (שם שם, טז): "שְׁלֹשׁ פְּעֻמִּים בְּשָׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹקֶיךָ" - בְּשִׁבְלֵי לְקַבֵּל 'אוֹר-הַפְּנִים'.

וְזֶה בְּחִינַת (ראש־הַשָּׁנָה טז: סְפָה כז:): "חַיֵּב אָדָם לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ בְּרִגְלָ" - כְּדֵי לְקַבֵּל 'אוֹר-הַפְּנִים', וְלְהַחִיּוֹת אֶת בְּחִינַת ה'מַלְכוּת'.

וְזֶה (תהלים פה, יד): "צֶדֶק לְפָנָיו יִהְיֶה",
 "צֶדֶק מַלְכוּתָא קַדִּישָׁא" (פֶּתַח אֱלֹהִים) -
 כְּשִׁמוּלִיכִין אוֹתָהּ אֶל אוֹר־הַפְּנִים. הַעֲקָר עַל־
 יָדֵי בְּחִינּוֹת: "וַיֵּשֶׁם לְדָרְךָ פְּעָמָיו" - הֵינּוּ:
 "שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה" וְכוּ' - שְׁעַל־יְדֵיהֶם
 מִקְבְּלִין מֵאוֹר־הַפְּנִים בְּנ"ל.

וְלַפְעָמִים שְׁנוּפֵל חֲסִי־שְׁלוֹם בְּחִינּוֹת
 הַמְּלָכוֹת־דְּקַדְשָׁה, בְּחִינּוֹת
 'חֲכָמָה־תְּתָאָה', לְגַלּוֹת שֶׁל אַרְבַּע־מַלְכוּתוֹ,
 כִּי "הַמְּלָכוֹת הוּא בְּחִינּוֹת דְּל"ת" (תְּקוּנַיִי־זֶהר
 פג:), "בְּגִין דְּלִית לָהּ מַגְרָמָה בְּלוֹם" (זֶהר וַיֵּשֶׁב
 קפא. וַיְחִי רַלג: זֶהר־חֲדָשׁ שִׁיר־הַשִּׁירִים). וְצָרִיךְ
 לְרֹאוֹת, לְחַתְּכָה וְלַהֲבִדְלָה מִבֵּין הָאַרְבַּע־
 גְּלִיּוֹת, וְלַהֲעֲלוֹתָהּ מִשָּׁם.

וְזֶה (שְׁמוּאֵל־ט טו, לג): "וַיִּשְׁפֹּף שְׁמוּאֵל אֶת
 אֲנָג" - כִּי אֲנָג' הוּא מְלָכוֹת הָאַרְבַּע
 מַלְכוּתוֹת דְּסֵטְרָא־אֲחָרָא'.

וְזֶה שֶׁפִּרְשׁ רַש"י: "וַיִּשְׁפֹּף" - "הִתְכוּ לְד"ו".
 שְׁחַתְּךָ וְהַבְּדִיל הַדְּל"ת, הַמְּלָכוֹת־
 דְּקַדְשָׁה' - מֵאֲנָג', שֶׁהוּא מְלָכוֹת אַרְבַּע
 מַלְכוּתוֹת דְּסֵטְרָא־אֲחָרָא, וְהַעֲלָה אוֹתָהּ
 בְּשִׁלְשֵׁי־רְגָלִים.

וְזֶה: "וַיִּשְׁפֹּף", רְאִישֵׁי־תְבוּת: שְׁבוּעוֹת
 ס'בוֹת פְּסָח - כִּי עֲקָר הִיוּתָהּ,
 מֵאוֹר־הַפְּנִים שֶׁבְּשִׁלְשֵׁי־רְגָלִים, בְּבְחִינַת
 (שְׁמוּאֵל־ב יא, א): "וַיְחִי לְתִשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת
 צֵאת הַמְּלָכִים".

"תִּשׁוּבַת הַשָּׁנָה" - זֶה בְּחִינַת 'שְׁלֹש־
 רְגָלִים', שֶׁהֵם 'יְמֵי דִין', 'יְמֵי
 תִּשׁוּבָה', כְּמֵאֵמֶר חז"ל (רֵאשִׁי־הַשָּׁנָה טז):
 "בְּפֶסַח נִדְוָנִין עַל הַתְּבוּאָה, בַּעֲצֵרֶת" וְכוּ'.

וְאִז: "עֵת צֵאת הַמְּלָכִים" (דְּבָרֵי־הַיָּמִים־א, כ, א)
 - שְׁמוּצִיאִין אֶת בְּחִינַת הַמְּלָכוֹת־
 דְּקַדְשָׁה, מְגַלִּיּוֹת שֶׁל הָאַרְבַּע־מַלְכוּתוֹת' -

וּמַעֲלִין אוֹתָהּ אֶל 'אוֹר־הַפְּנִים' הַמְּאִיר
 בְּ'שְׁלֹשׁ רְגָלִים'.

וְעַל־כֵּן יֵשׁ אַרְבַּע בְּחִינּוֹת בְּכָל רְגֵל:
 "בְּפֶסַח הֵם אַרְבַּע כּוֹסוֹת" וְכוּ' -
 כְּנֶגֶד הַמְּלָכוֹת, שֶׁהִיא בְּחִינַת 'דְּל"ת',
 שִׁיּוּצָאֵת בְּיוֹם־טוֹב מִבֵּין הַקְּלָפוֹת - שְׁצָרִיךְ
 לְהַעֲלוֹתָהּ אֶל 'אוֹר־הַפְּנִים', עַל־יְדֵי שְׂמֵחוֹת
 הַמְּצוּוֹת שְׂמֵת־קַבְצִין לְתוֹךְ הַרְגָּלִים.

ד.

(ח"א לא, ט)

בְּ'שְׁלֹש־רְגָלִים', נִתְגַּלֵּין 'פְּנֵי ה'', בְּחִינַת
 (דְּבָרִים טז, טז): "וְלֹא
 יִרְאֶה אֶת פְּנֵי ה' רִיקָם", בְּחִינַת 'פְּנִים'.

וּבְזֶה שֶׁכָּל אֶחָד מֵבִיא עוֹלֹת רְאִיָּה'
 מִיְגִיעָתוֹ שְׂמֵתִיגַע כָּל הַשָּׁנָה -
 נִתְתַּקֵּן וְנִתְעַלָּה כָּל לַחְמוֹ וּפְרִנָּסָתוֹ, בְּבְחִינַת
 "לָחֶם הַפְּנִים" (שְׁמוֹת כה, ל).

ה.

(ח"א מא, על-פי לקוטי־עצות 'שְׂמֵחָה' יב)

עַל־יְדֵי 'רְקוּדִין שֶׁל מְצוּה' - כְּגוֹן שְׂשׁוּתָהּ
 יֵין בְּשַׁבַּת וַיּוֹם־טוֹב וְכוּ', וְשׁוּתָהּ
 בְּמִדָּה, וְכוּנְתוֹ לְשָׁמַיִם לְזָכוֹת לְשִׂמְחָה
 יִשְׂרָאֵל, לְשִׂמְחָה בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוֹ
 מִכָּל הָעַמִּים וְכוּ', וְנִתְעוֹרֵר לְשִׂמְחָה עַל־יְדֵי־
 זֶה, עַד שֶׁנִּמְשָׁךְ הַשְׂמֵחָה לְתוֹךְ הַרְגָּלִין,
 דְּהֵינּוּ: שְׂמֵרְקָד מַחְמַת שְׂמֵחָה.

עַל־יְדֵי־זֶה מְגַרֵּשׁ הַחִיצוֹנִים הַנְּאָחָזִים
 בְּהַרְגָּלִין, וּמְמַתִּיק וּמְבַטֵּל כָּל
 הַדִּינִים, וְזוֹכֵה לְקַבֵּל כָּל הַבְּרָכוֹת.
 וְהַתְּלַחְבוֹת' הַזֵּאת שֶׁל הַרְקוּדִין הִיא
 "אִשָּׁה רִיחַ נִיחַח לָהּ" (וַיִּקְרָא א, ט).

הַיָּמִים טוֹבִים - עַל־יְדִי־זָה אֲזָכָה לְעֵנְוָה,
 בְּחִינַת "מִי־שָׂרִים אֲשַׁפֵּט", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל
 (חֲלִין פט): "יָכוֹל אָפְלוּ אִם הִגִּים דַּעְתּוֹ,
 תִּלְמוּד לֹא־מֵר: 'מִי־שָׂרִים תִּשְׁפֹּטוּ בְּנֵי אָדָם'.

וּבְזָה מֵיִשָּׁב שֶׁפִּיר מָה שֶׁהִקְשׁוּ בְּמָרָא (ספָה
 כז): "עַל רַבִּי אֶלְעָזָר שֶׁאָמַר: מִשְׁבַּח
 אֲנִי אֶת הָעֲצָלָנִים בְּרַגְלִי, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים טז, יד):
 'שְׂמַחֲתָ בְּחֶגְדִּי, וְהֶאֱמַר רַבִּי יוֹחָנָן חֵיב אָדָם
 לְהִקְבִּיל פָּנָי רַבּוֹ בְּרַגְלִי, שֶׁנֶּאֱמַר (מְלָכִים ב ד,
 כג): 'מִדּוּעַ אֶת הַלְכַת' וְכוּ'. עֵינֶי־שָׁם הֵיטֵב.

כִּי אִף שֶׁהוּא בְּרַחוּק מֵאָה פָּרְסָה מֵרַבּוֹ
 בְּיוֹם־טוֹב, "וְלֹא אֲזַל וְאֶתִי בְּיוֹמָה" (שם)
 - עַל־כִּלְזָה הוּא מְחַיֵּב לְהִקְבִּיל פָּנָי רַבּוֹ
 בְּרַגְלִי - הֵינּוּ: שֵׁיכִיר 'פָּנָי רַבּוֹ' בְּרַגְלִי!

הֵינּוּ: שֵׁיכִבֵּד אֶת הַיּוֹם־טוֹב, וַיִּקְבַּל אֹר
 הַגְּדוֹל שֶׁל יוֹם־טוֹב, בְּחִינַת 'פָּנָי רַבּוֹ'
 וְכוּ!

כִּי עֵקֶר 'קִדְשַׁת יוֹם־טוֹב' תְּלוּי בְּצַדִּיקִים,
 וּכְשֶׁמְקַבֵּל אֶת הַיּוֹם־טוֹב' הוּא מְקַבֵּל
 'פָּנָי רַבּוֹ' מִמֶּשׁ.

עוֹד שָׁמַעְנוּ בְּעֵינֵינוּ זֶה: אִם הוּא מְקַשֵּׁר
 לְהַצְדִּיק - יוֹכֵל לְהַרְגִּישׁ קִדְשַׁת יוֹם־
 טוֹב!

כִּי הַצְדִּיק' הוּא בְּחִינַת 'קִדְשַׁת יוֹם־טוֹב',
 וְעֵקֶר 'יוֹם־טוֹב' תְּלוּי בְּצַדִּיקִים.
 וְהַסִּימָן עַל־זֶה אִם הוּא מְקַשֵּׁר לְהַצְדִּיק -
 הוּא אִם יֵשׁ לוֹ 'שִׁפְלוּת', כִּי טֵבַע הַקְּטָנוּת,
 שִׁיתְבַּטֵּל לְפָנָי גְּדוּלוֹת, כִּנ"ל.

[לְקוּטֵי־עֲצוֹת, מוֹעֲדֵי ה' 'שְׁלֹשׁ־רִגְלִים' ה: בְּיוֹם־
 טוֹב - צְרִיךְ לָשׁוּב בְּתִשְׁבּוּבָה מִתּוֹדַ שְׂמֻחָה, כִּי בְּכָל הַיָּמִים־
 טוֹבִים הַעוֹלָם נָדוּן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (רַאשֵׁי־הַשָּׁנָה טז):
 "בְּאַרְבַּעַת פָּרְקִים" וְכוּ'. עַל־כֵּן צְרִיכִין אֲז לָשׁוּב בְּתִשְׁבּוּבָה,
 וְעַל־יְדִי־זָה יוֹצֵא מְלָכוּת־דְּקִדְשָׁה מִבֵּין הַקְּלָפוֹת כִּנ"ל,
 וּמְקַרֵּב אֶת הַגְּאֻלָּה].

ו.

(ח"א קלה)

סִגְלָה לְהַנְצִיל מִגְּדוּלוֹת: לְכַבֵּד הַיָּמִים־
 טוֹבִים, וְלִקְבֹּל 'יוֹם־טוֹב' בְּשִׂמְחָה
 וּבְהִרְחַבַת הַלֵּב כְּפִי יְכַלְתּוּ.

כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלִיּוֹת־הַשְּׁלוֹם - עַל־יְדִי
 שִׁזְכָּה לְאַרְבָּעִים־זוֹת־שָׁעָה שְׁעָרֵי בִינָה,
 זָכָה לְהֵיוֹת "עֵנּוּ מֵאֵד מְכַל הָאָדָם" (בַּמְדָּבָר יב,
 ג). וְ"יוֹם־טוֹב מִחֵין דְּאָמַר, שֶׁהִיא בִינָה" (פְּרִי־
 עֵץ־חַיִּים, מְקַרְאֵי־קֹדֶשׁ פ"א). וְעַל־כֵּן כְּשֶׁמְקַבֵּל אֶת
 הַיּוֹם־טוֹב, זוֹכֵה לְעֵנְוָה - כִּי "יוֹם־טוֹב"
 בְּגִימָטְרִיא ס"ג עִם ה' אֹתִיּוֹת" (שְׁעַר־הַכְּפֻנּוֹת,
 רַאשֵׁי־הַדָּשׁ), "שֶׁהוּא הַפֶּךְ ג' ס רִוַח" (עֵין תְּקוּנֵי־
 זֵה־רִחֵדֶשׁ סח).

כִּי 'יוֹם־טוֹב' מְבַטֵּל הַגְּדוּלוֹת, כִּי טֵבַע
 הַקְּטָנוּת שִׁיתְבַּטֵּל לְגַבֵּי הַגְּדוּלוֹת. וְעַל־
 כֵּן כְּשֶׁמְקַרֵּב לְהַצְדִּיק נִתְבַטֵּל הַגְּדוּלוֹת, כִּי
 עַל־יְדִי אֹר הַגְּדוֹל שֶׁל הַצְדִּיק, נִתְבַטֵּל
 לְגַמְרֵי.

וְעֵקֶר כַּח קִדְשַׁת יוֹם־טוֹב, תְּלוּי בְּצַדִּיקִים,
 כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא כג, ד): "אֵלֶּה
 מוֹעֲדֵי ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם", "אֵל
 תִּקְרֵי אֹתָם אֵלָא אֹתָם" (רַאשֵׁי־הַשָּׁנָה כד).

וְעַל־כֵּן כְּשֶׁמְקַבֵּל וּמְכַבֵּד אֶת הַיָּמִים־
 טוֹבִים, וּמְקַבֵּל אֹר הַגְּדוֹל שֶׁל
 יוֹם־טוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת צְדִיק - נִתְבַטֵּל
 הַגְּדוּלוֹת שֶׁלוֹ, כִּי הַקְּטָנוּת בְּטֵל לְגַבֵּי
 גְּדוּלוֹת.

וְעַל־כֵּן (רַאשֵׁי־הַשָּׁנָה טז: ספָה כז): "חֵיב אָדָם
 לְהִקְבִּיל פָּנָי רַבּוֹ בְּרַגְלִי" - כִּי
 עֵקֶר כַּח יוֹם־טוֹב תְּלוּי בְּצַדִּיקִים.

וְזֶה פְּרוּשׁ (תְּהִלִּים עה, ג): "כִּי אֶקַּח מוֹעֵד
 אֲנִי מִי־שָׂרִים אֲשַׁפֵּט" - כְּשֶׁאֶקְבֵּל אֶת

ז.

(ח"א קמד)

יש ימים שֶׁהַתְּרָה אֲכִילָה וְשִׁתְיָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (פְּסָחִים סח:): "הֲצִיזוּ לָהּ וְהֲצִיזוּ לָכֶם". וְהַצְדִּיק, אֲפֹלוּ בְּזֹאת ה' הֲצִיז, הוּא כּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ, וְאוֹחֵז תְּאֵוֹתוֹ בְּיָדוֹ.

ח.

(ח"א רלה)

דַּע: שְׁמִי שֶׁהוֹלֵךְ, וְנַחֲלֶק וְנוֹפֵל, וְאִזִּי הָעוֹלָם שׁוֹחֲקִין מִמֶּנּוּ, וְהוּא מִתְבַּיֵּשׁ מְזֵה - זֶה בָּא עַל-יְדֵי שְׁפָגַם בְּשִׁמְחַת יוֹם-טוֹב.

כִּי יוֹם-טוֹב נִקְרָא רְגֵל, וְגַם נִקְרָא מוֹעֵד, וְעַל-יְדֵי שְׁפָגַם בְּשִׁמְחַת יוֹם-טוֹב, נַעֲשֶׂה מְזֵה רְגֵל מוֹעֵד - עַל-כֵּן רָגְלוֹ מוֹעֵדָה וְנִפֵּל.

וְזֶה הַשְּׁחֹק שֶׁשׁוֹחֲקִין - הוּא בְּחִינַת ה'שִׁמְחוֹת נְפוּלוֹת מִפְּגַם שִׁמְחַת יוֹם-טוֹב.

וְעַל-כֵּן מִתְבַּיֵּשׁ - כִּי עֲבוֹדַת-אֱלֹהִים נִקְרָא בְּשֵׁם (הוֹשַׁע ט, י), "וְהַמְבִּיָּה אֶת הַמוֹעֲדוֹת כְּאִלוֹ עוֹבְד עֲבוֹת" (פְּסָחִים קיח). - עַל-כֵּן בָּאָה עָלָיו בּוֹשָׁה.

וְלַפְעָמִים הוּא לוֹ לְכַפְּרָה. וְלַפְעָמִים אֵין נִתְכַּפֵּר לוֹ בְּזֶה, רַק כִּי לְהַזְכִּירוֹ שִׁישׁוּב.

ט.

(ח"ב א, ד-ה)

יש שְׁלֹשׁ מִדּוֹת שֶׁמִּפְסִידִין ה'יִרְאָה' הַתְּלוּיָה ב'לֵב. א) תְּאֵוֹת-מָמוֹן. ב) תְּאֵוֹת-אֲכִילָה. ג) תְּאֵוֹת-מִשְׁגָּל.

וְלִתְקוֹן שְׁלֹשׁ מִדּוֹת אֵלוֹ - הוּא עַל-יְדֵי ה'דַּעַת, שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ ה'דַּעַת'

אֶל ה'לֵב, בְּבַחֲיַנַּת (דְּבָרִים ד, לט): "וַיִּדְעַת הַיּוֹם וְהִשְׁבַּת אֶל לִבְבָּךְ".

כִּי ה'דַּעַת' - הוּא בְּחִינַת "תְּלַת מַחִין, תְּלַת חֲלָלִי דְגִלְגֻלְתָּא" (זִהַר נְשֵׂא קְלוֹ). וְהֵם בְּחִינַת 'שְׁלֹשׁ-רְגָלִים' - כִּי כָּל רְגֵל הוּא בְּחִינַת 'הַתְּחַדְּשׁוֹת-הַמַּחִין, שֶׁנִּמְשָׁךְ שִׁכְל חֲדָשׁ לְתַקּוֹן שְׁלֹשׁ מִדּוֹת אֵלוֹ.

ב'פְּסָח' - נִתְתַּקַּן 'תְּאֵוֹת-מָמוֹן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יב, לו): "וְהָ נָתַן אֶת חַן הָעַם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם וַיִּשְׂאֲלוּם", "בְּעַל-פְּרָהֵם" (בְּרֻכּוֹת ט), כִּי הֵם לֹא רָצוּ כָּלֵל, כִּי אִז נִתְתַּקַּן 'תְּאֵוֹת-מָמוֹן' וְכוּ'.

עַל-כֵּן צָרִיכִין לְזַהֵר מְאֹד בְּכַבוֹד יוֹם-טוֹב, וְלִקְבֹּל ה'שְׁלֹשׁ-רְגָלִים' כְּרָאוּי.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר טז, ב): "קְרוּאֵי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שֵׁם". "אֲנָשֵׁי שֵׁם" - זֶה בְּחִינַת 'שְׁלֹשׁ מִדּוֹת הַנ"ל, שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד נִקְרָא בְּחִינַת 'שֵׁם'.

'מָמוֹן' - כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת כ, כ): "בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי אָבוּא אֵלֶיךָ וּבִרְכִיתֶיךָ", בְּחִינַת (מִשְׁלֵי י, כב): "בְּרַבַּת ה' הִיא תַעֲשִׂיר" וְכוּ'. 'אֲכִילָה' וְכוּ', 'מִשְׁגָּל' וְכוּ'.

וְגַם ה'יִרְאָה שֶׁכָּלֵב' הִיא גַם-כֵּן בְּחִינַת 'שֵׁם', בְּבַחֲיַנַּת (דְּבָרִים כח, נח): "לִיִּרְאָה אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד".

וְזֶהוּ: "קְרוּאֵי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שֵׁם" - שֶׁצָּרִיכִין לְקַרֹּת אֶת הַמוֹעֲדוֹת, ה'שְׁלֹשׁ-רְגָלִים, לְתַקּוֹן ה'שְׁלֹשׁ מִדּוֹת הַנ"ל, בְּחִינַת 'אֲנָשֵׁי שֵׁם'.

וְלְקוּטֵי-עֲצוֹת, מוֹעֵדֵי ה' 'שְׁלֹשׁ-רְגָלִים' ז: עַל-כֵּן צָרִיךְ לְזַהֵר מְאֹד, לְכַבֵּד מְאֹד אֶת הַשְּׁלֹשׁ-רְגָלִים, כְּרָאוּי, בְּמֵאֵל וּמִשְׁתַּה, וּבְגָדִים נְאִים, כְּפִי יְכַלְתוּ, וּבְקַדְשֵׁת

עֲלִינוּ - עַל כָּלֵם יִנְקֵם בָּהֶם הוּא יִתְבָּרֵךְ,
וַיִּגְאָלֵנוּ מִיָּדָם.

אָבֵל בְּשׁוֹבְרִים: "שֶׁהֵכֵל עַל־פִּי חַיִּיב
הֵטְבַע!" - אֵין שִׁיךְ נִקְמָה בָּהֶם,
מֵאַחַר שֶׁהֵכֵל מִתְנַהֵג רַק עַל־פִּי סֹדֵר הֵטְבַע.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים נח, יא): "יִשְׁמַח צְדִיק בִּי
חֲזָה נָקָם, פְּעָמָיו יִרְחֹץ בַּדָּם הַרְשָׁע".
"פְּעָמָיו" דִּיקָא - הֵינּוּ: עַל־יַדֵּי "שְׁלֹשׁ"
"פְּעָמִים" בְּשָׁנָה" (דְּבָרִים טז, טז) - עַל־יַדֵּי־זֶה:
"יִשְׁמַח צְדִיק בִּי חֲזָה נָקָם" וְכוּ'.

אֵךְ לֹא כָל אֶחָד וְאֶחָד שׁוֹמֵעַ קוֹל
הַקְּרִיאָה הַנִּלְשָׁל שֶׁל יוֹם־טוֹב! - בִּי יֵשׁ
'חַיּוֹת־רְעוֹת' דוֹרְסִים וְטוֹרְפִים, 'חֲכַמֵּי־הֵטְבַע'
- שְׁמֵרָאִין בְּחֻמְתָּם הַמְטָעִית: "שֶׁהֵכֵל עַל־
פִּי הֵטְבַע! וְכֹאֲלוֹ אֵין שׁוֹם רְצוֹן חֲסִי־שְׁלוֹם! -
וְאִפְלוּ הָאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת, מְשִׁימִים הֵכֵל בְּתוֹךְ
דְּרֹךְ־הֵטְבַע!

וּכְשֶׁהֵם מִתְגַּבְּרִים - אַזִּי קוֹל שְׁאֲגָתָם,
עוֹלָה וּמִתְגַּבֵּר עַל קוֹל הַקְּרִיאָה
שֶׁל יוֹם־טוֹב, שְׁקוֹרָא אֶת הַרְצוֹן, וְאַזִּי
נִשְׁבֶּת שְׁמַחַת יוֹם־טוֹב חֲסִי־שְׁלוֹם.

וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים עד, ד): "שְׁאֲגוּ צִדְרֵיךְ
בְּקֶרֶב מוֹעֵדֶךָ, שְׁמוֹ אוֹתָתָם אֹתוֹת".
שְׁשִׁאֲגַת הַצִּדְרִים' - דְּהֵינּוּ קוֹל הַחַיּוֹת־
רְעוֹת, שֶׁהֵם 'חֲכַמֵּי־הֵטְבַע' - נִכְנָס בְּקֶרֶב
הַמוֹעֵדִים מִמֶּשׁ, בְּתוֹךְ קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל
יוֹם־טוֹב שְׁמֵרָאִיז וְקוֹרָא אֶת הַרְצוֹן - נִכְנָס
בְּתוֹכָם מִמֶּשׁ, וְשׁוֹאֲגִים בְּקוֹלָם: "שֶׁהֵכֵל רַק
עַל־פִּי חַיִּיב הֵטְבַע, כְּפִי סֹדֵר אוֹתוֹת
הַשָּׁמַיִם!"

וְזֶה: "שְׁמוֹ אוֹתָתָם אֹתוֹת" - שְׁמֵשִׁימִים
אוֹתוֹת הַשָּׁמַיִם לְאוֹתוֹת - שְׁאוֹמְרִים:
"שֶׁהֵכֵל רַק עַל־פִּי אוֹתוֹת הַשָּׁמַיִם, כְּפִי חַיִּיב
הֵטְבַע!"

וְטָהֳרַת הַמַּחְשָׁבָה, וּבְשִׁמְחָה וּבְטוֹב־לֵב, וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה שְׁאֵר
עֲנִינֵי קִדְשָׁת וְשִׁמְחַת יוֹם־טוֹב - כְּדִי לְזַכּוֹת לְצִאת מִשְׁלֹשׁ
תְּאוֹת־רְעוֹת הַנִּלְשָׁל, שְׁכָל עֵקֶר הַיְהוּדוֹת תְּלוּי בְּתַקוּן שְׁלֹשׁ־
תְּאוֹת אֵלוֹ.

וְעַל־יַדֵּי־זֶה זוֹכִין: לְהַשְׁפִּיעַ הַנְּבוּאָה, וְלִתְפַלֵּה בְּשִׁלְמוֹת,
וְלִרְפוּאָה, וְלִהְתְּנוּצְצוֹת מְשִׁיחַ וְכוּ', עַד שִׁזְזָכָה שְׁתַּתְקִים
מִמְשַׁלְתּוֹ עַל הַמְּלֹאכִים, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא אִישׁ
הַיִּשְׂרָאֵלִי, וְזֶה עֵקֶר הַתְּכֵלִית וְסוּף שֶׁל יִשְׂרָאֵל].

י
(ח"ב ד, ו-ז ט-י)

הַתְּגַלּוֹת־הַרְצוֹן, הוּא עַל־יַדֵּי 'יָמִים־
טוֹבִים'. בִּי כָל אֶחָד
מִה'יָמִים־טוֹבִים, מְכַרִּיז וְקוֹרָא וּמְגַלֵּה אֶת
הַרְצוֹן - שֶׁהֵכֵל מִתְנַהֵג רַק עַל־פִּי רְצוֹנוֹ
בְּלִבָּד, בְּבְחִינַת (וַיִּקְרָא כג): "מְקַרָּא קִדְשׁ" -
שֶׁה'יוֹם־טוֹב' קִדְשׁ קוֹרָא וּמְכַרִּיז אֶת
הַרְצוֹן.

בִּי בְּכָל יוֹם־טוֹב וְיוֹם־טוֹב - עֲשֵׂה הַשֵּׁם־
יִתְבָּרֵךְ עֲמָנוּ אוֹתוֹת נוֹרְאוֹת, הַפֶּךְ הֵטְבַע
- שְׁעַל־יַדֵּי־זֶה נִתְגַּלֵּה: "שֶׁהֵכֵל בְּרְצוֹנוֹ, וְאֵין
שׁוֹם חַיִּיב הֵטְבַע כְּלָל!"

ב'פֶּסַח' - 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', שֶׁהוֹצִיאָנוּ
מִמִּצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן נִקְרָאִים רְגָלִי, שֶׁהִיא בְּחִינַת
'יְרָאָה'. בִּי עַל־יַדֵּי 'יוֹם־טוֹב',
שֶׁהוּא 'הַתְּגַלּוֹת־הַרְצוֹן' - עַל־יַדֵּי־זֶה נַעֲשֵׂה
'יְרָאָה'.

וְכָל אֶחָד לְפִי מַה שְׁמֵרָגִישׁ וְשׁוֹמֵעַ אֶת
'קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל יוֹם־טוֹב' שְׁמֵרָאִיז
וְקוֹרָא אֶת הַרְצוֹן - בְּמוֹתָן יֵשׁ לוֹ שְׁמַחַת
יוֹם־טוֹב!

בִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלֵּה הַרְצוֹן שֶׁהֵכֵל בְּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ -
אַזִּי יוֹדְעִים: שְׁכָל הַשְּׁעֵבוּדִים וְהַגְּלוֹת,
וְכָל הַהֲכַבְדוֹת שֶׁל הָעַבּוּדִים שֶׁהֵם מְכַבְּדִים

וְהִכְנַעְתֶּם שֶׁל אֵלוֹ הַחַיּוֹת־רְעוּת' חֲכָמֵי־
הַטְּבַע' - הוּא עַל־יְדֵי אֲחָם
גָּדוֹל שֶׁבְקִדְשָׁה, שְׂיִכּוֹל לְקַשֵּׁר כָּל הַרְצוֹנוֹת
בְּשֵׁרֵשׁ הַרְצוֹן, בְּחִינַת מִצַּח הַרְצוֹן'.

אֲךָ בְּנֶגֶד זֶה, יֵשׁ בְּחִינַת מִצַּח הַנְּחָשׁ,
'שֵׁרֵשׁ חֲכָמַת־הַטְּבַע' - וַיִּנְיָקְתוּ:
מ'זְקַנֵי־הַדּוֹר' שְׂאִין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת! - וְצִדְקָה'
מוֹעִיל לָזֶה.

וְאִזִּי כְּשֶׁנִּכְנַע מִצַּח הַנְּחָשׁ, וְנִתְגַּלָּה בְּחִינַת
'מִצַּח הַרְצוֹן' - אִזִּי נִכְנָעִים וְנוֹפְלִים
'קוֹל הַחַיּוֹת־רְעוּת', וְנִשְׁמַע 'קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל
יוֹם־טוֹב', שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת־הַרְצוֹן'.

וְאִזִּי כְּשֶׁנִּתְגַּלָּה הַרְצוֹן' - נַעֲשֶׂה 'יִרְאָה'.
וְעַל־יְדֵי הַיִּרְאָה' - יִכּוֹלִין לְקַבֵּל
הַחֶסֶד'. וְכִשְׁשׁוֹפֵעַ הַחֶסֶד' - אִזִּי אֵין צְרִיכִין
לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֵסֶק וּמְלָאכָה - כִּי אִזִּי נִתְקַיֵּם
(יִשְׁעִיָּה ס"א ה'ז'): "וְעִמְדוּ זָרִים וְרַעוּ צֹאנֵכֶם וְכוּ',
וְאַתֶּם בְּהִנֵּי ה' תִּקְרְאוּ" וְכוּ'. וְכִלְזֶה נַעֲשֶׂה
עַל־יְדֵי הַצִּדְקָה'.

יא

(ח"ב ד, יב)

שְׁלֹשׁ־רְגָלִים' הוּא בְּחִינַת רְפוּאָה, כִּי
עַל־יְדֵי רְגָל' וְיוֹם־טוֹב'
שֶׁהוּא הַתְּגַלּוֹת־הַרְצוֹן' - עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה
בְּחִינַת הַדְּחַת וְכַבּוּס הַדְּמִים, כְּדֵי שְׂיִוְכְלוּ
הַדְּמִים לְסַבֵּב סְבוּבָם כְּפִסְדֵר.

וְזֶה בְּחִינַת רְגָל', בְּחִינַת (מְלָכִים־א א, ט): "עֵין
רוּגְל", "עֵין כּוֹבֵס", כְּמוֹ שֶׁפִּרֵּשׁ רַש"י
שָׁם.

וְאִזִּי יְכוּלִים הַדְּמִים לְסַבֵּב כְּפִסְדֵר, וְנִתְרַפָּא
בְּשְׁלֵמוֹת.

וּבְשִׁבְלִי־זֶה נִקְרָא הַרְגָל: "חַג" - לְשׁוֹן
'סְבוּב', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִשְׁעִיָּה מ,

(כב): "הַיֹּשֵׁב עַל חוּג הָאָרֶץ", עַל סְבוּב
הָאָרֶץ, כִּי עַל־יְדֵי הַדְּחַת וְכַבּוּס הַדְּמִים, עַל־
יְדֵי־זֶה הֵם מְסַבְּבִים כְּפִסְדֵר.

יב

(ח"ב ו)

עַל־יְדֵי יְזַעָה טוֹבָה' (פְּגוּן: עַל־יְדֵי דְבַר
שֶׁבְקִדְשָׁה), נַעֲשֶׂה שְׁמֻחָה, בְּחִינַת
(דְּבָרִים טז, יד): "וְשִׂמְחָתָ בְּחֻגְךָ", בְּחִינַת
'שְׂמֻחָה שֶׁל יוֹם־טוֹב'. (וְלֹא דוֹקָא יוֹם־טוֹב מִמֶּשׁ,
אֶלָּא כָּל יוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת טוֹב, נִקְרָא יוֹם־טוֹב).

כִּי הַשְׂמֻחָה עַל־יְדֵי הַדְּמִים, כִּי ה'עֲצֻבוֹת'
מִן הַטְּחוּל', וְטְחוּל' הִיא עֲכִירוֹת
הַדְּמִים. וְכִשְׂמֻחָתָ עֲכִירוֹת הַדְּמִים שֶׁל
הַטְּחוּל' - בָּאֵין חֲלָשׁוֹת חֲסוּשָׁלוֹם.

וְהַרְפוּאָה' - הִיא יְזַעָה. כִּי עַל־יְדֵי
הַיְזַעָה, יוֹצֵא הָאָרֶם שֵׁישׁ
בְּהַדְּמִים הַעֲכוּרִים, וְאִזִּי נִשְׁאָרִין הַדְּמִים
זָכִים, וְאִזִּי זוֹכָה לְשְׂמֻחָה - כִּי עֵקֶר ה'עֲצֻבוֹת'
עַל־יְדֵי הַטְּחוּל', שֶׁהוּא עֲכִירוֹת הַדְּמִים'.

וְזֶה אוֹתִיּוֹת 'זִיעָה' - רְאשֵׁי־תִבּוֹת (תְּהִלִּים
קִיח, כד): "זִיעָה הַיּוֹם עֲשֶׂה יִי" - הֵינּוּ
בְּחִינַת שְׂמֻחָה שֶׁל יוֹם־טוֹב, שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל־
יְדֵי יְזַעָה טוֹבָה'.

יג

(ח"ב פא)

כְּשִׂאָדָם מְשַׁמַּח עֲצָמוֹ בְּשְׂמֻחָה שֶׁל
מִצְוָה' - וְהַשְׂמֻחָה גְּדוּלָה כָּל־כָּף,
עַד שֶׁנּוֹגַעַת עַד רְגָלָיו, הֵינּוּ: שֶׁמֶרְקָד מִחֻמַּת
שְׂמֻחָה - נִתְעַלֵּים כָּל הַדְּבָרִים הַנִּמְקְרָאִים רְגָל'.

יד

(שִׁיחֻת־הַר"ן ב; רלח)

וְכֵן כְּשֶׁמִּגִּיעַ שַׁבָּת אוֹ יוֹם־טוֹב, אִזִּי אֲנִי
מוֹסֵר כָּל הַתְּנַהֲגוֹת וְכָל הָעֲנִינִים

והתנועות של אותו השבת או היום-טוב, להשם-יתברך, שיהיה הכל פרצונו יתברך.

ואזי: איך שמתנהג באותו השבת ויום-טוב, שוב, שוב אינו חושב וחושש בכל שמה לא יצא ידי-חובה בהנהגת קדשת אותו היום - מאחר שכבר מסר הכל להשם-יתברך וסמך עליו יתברך לבד.

טו.

(שיחות-ה"ן רצט)

כי חפצו ורצונו היה מאד: שנהיה שמחים בכל השנה בלה, בפרט וכו', ובשבת ויום-טוב.

טז.

(ימי-ההתלאות, בסוף)

ספר מוהרנ"ת ז"ל: שקדם איזה רגל ואיזה יום-טוב, שהעקר הוא השמחה, כמפרש בתורה (דברים טז, יד): "ושמחת בהגד" וכו', ובפרט על-פי ענין רבנו ז"ל - ובכן נפל ל'מרה-שחורה', מי יודע אם יוכל לקיים זאת, ובפרט בעת המחלוקת?!

אבל עם דרך ההתחזקות של "עוד מעט"

[אביסעלע איז אויך גוט - מעט זה גם טוב]

שהודיעו רבנו ז"ל בהתורה [לענין 'למוד התורה',

עיר-שם] - אז מיד עלה בדעתו: "איך אפשר

שלא יזכה לשמחה מעט, ואולי עוד מעט, ועוד מעט!" - עד שיצא מה'מרה-שחורה' לגמרי.

יז.

(ספר-המדות - עניני 'שלש-רגלים')

[א] על-ידי אמירת הלל בקול גדול, זוכים לאהבת השם-יתברך (אהבה ח).

[ב] על-ידי קריאת הלל, יושיע לך הקדוש-ברוך-הוא מאויבך (מריבה ג).

[ג] אמירת הלל וצדקה מסגליו לחן בעיני השור (שרים ג).

[ד] פרשיות המועדים הפתובים בפרשת פנחס - מסגלים בקריאתם לביטול דינים, ומסגלים לזכות בדיני עפ"ם (המפקת-דין ח"ב ד).

[ה] כשמבזה את המועדות, בא להרהורי עבודה-זרה (הרהורים יז).

[ו] המבזה את המועדות, פאלו עובד עבודה-זרה (הרהורים נג).

[ז] הדין את בני-אדם לכף-זכות, יזכה לקבל את המועדים כנכון (צדיק יב).

[ח] על-ידי שמחת יום-טוב, ועל-ידי הנחת תפלין כראוי, תלד אשתו בנים זכרים (בנים י).

שביעי של פסח

- לפי סדר פסוקי פרשת בשלח -

סעדה (שמות-רבה כ, יח) - הינו בחינת 'פרנסה', בחינת 'בר' ו'מזון', שהוא בחינת **"בירא"** ("אית לן בירא בדברא". בכורות ח:). (עין בפנים).

ד.

(ח"א סב, הו; כתב-יד רבנו ז"ל השיך לתורה הזו, הנדפס בסוף הספר; ח"א קסג - נאמר ב'שבת-שירה' שנת תקס"ה)
לפעמים מנח ה'דבור' ומוכן לצאת, ואינו יוצא דרך ה'פה', כפי-אם דרך ה'ערה'.

כי יש 'שלש קלפות' שרוצים תמיד לתפס ה'דבור' לעצמם, בפרט דבור הקדוש מאדם גדול, כי אצלם כל הדבורים יפים ונאים וחשובים ורוצים לתפסם, מכל-שכן כשהדבור נאח באמת וכו'.

ועקר 'תקון הדבור', הוא על-ידי ה'תענית' - כי עקר יניקת הקלפות, אינו אלא מ'אחורי הקדשה'. וכשמתגברים ה'תאווה' על האדם, הוא התגברות ה'קלפות' על הקדשה.

ו'ראשי-התאווה' - הם ה'שלש קלפות', 'שלשה שרי פרעה': 'שר האופים', 'שר המשקים', ו'שר הטבחים' (בראשית מ, ב'ג) - שהם: 'קנה', ו'ושט', ו'ורידין' (שער-הפסוקים להאריז"ל פרשת וישב) - שהם בחינת 'תאווה אכילה ושתיה', שכל התאווה נמשכים אחריהם.

תפלה בהשפמה

א.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב עא)

והנה דרבנו תמיד בברסלב: להתפלל ביום 'שביעי-של-פסח' בבקר השכם מאד, מעלות-השחר ממש - באשר נוהגין כל זרע הבעל-שם-טוב זכרוננו-לברכה והנלוים עליהם.

"ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים"

(שמות יג, יז)

ב.

(חי-מוהר"ן תכט)

הלצה על החזן דפה ברסלב: שנסע ל'טומשפיל' על 'שבת-שירה', ולא הגיע לשם, ושבת בכפר אחד. ומחמת שהיה הפרשה 'בשלח' - אמר: "ולא נחם אלקים דרך ארץ תומשפיל".

"ויסב אלקים את העם דרך המדבר ים סוף,

וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים"

(שמות יג, יח)

"ויסב אלהים את העם" - מבאן אמרו רבותינו

(פסחים פ"י מ"א): "אפלו עני שבישראל לא יאכל

עד שיסב", שבה עטה להם הקדוש-ברוך-הוא,

שנאמר: "ויסב אלהים". (שמות-רבה כ, יח)

ג.

(ח"א לא, בסוף)

זאת התורה נאמרה על פסוק (שמות יג, יח):
"ויסב אלקים", "אין הסבה אלא

וַיִּנְקָתָם: מ'פְּרֵעָה, אוֹתִיּוֹת עֲרָף, הִינּוּ
מ'אֲחֹרִים' (שְׁעַר-הַפְּסוּקִים שָׁם).

וְעַקֵּר יִנְקָתָם: מ'ה'דְּבוּרִים, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית
טו, א): "אֲחֵר הַדְּבָרִים" - כִּי הֵם
סְמוּכִין לָהּ. כִּי 'קִנְיָה' ו'וֹשֵׁט' ו'וִרְדִּינָה, הֵם
סְמוּכִים ל'חֲמִשָּׁת מוֹצְאוֹת הַפֶּה'.

וּכְשֵׁיהֶם מִתְגַּבְּרִים, צָרִיף לְהַדְבִּיק
וּלְהַסְתִּיר אֲחֹרֵי הַקְּדֻשָּׁה שְׁלֹא
יִינָקוּ - עַל-יְדֵי ה'תְּעִנִית'.

וּמַחְמַת שֶׁהֵם סְמוּכִים לְהַדְּבוּר,
בְּשִׁמְתֵּגְבָרִים, מִמְּשַׁכֵּן ה'דְּבוּר'
ל'גְּלוּת מִצָּרִים, בְּחִינַת "מִצַּר הַגְּרוּן" (שְׁעַר-
הַכְּנֻנוֹת פֶּסַח), בְּחִינַת (תְּהִלִּים סט, ד): "נִחַר גְּרוּנִי",
וְאֵינוּ יָכוֹל לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר לְפָנֵי הַשָּׁם-
יִתְבָּרָךְ.

וְעַל-יְדֵי ה'תְּעִנִית' - מִמְּשִׁיף מִימֵי
הַחֲסָדִים לְלַחֵלַח הַגְּרוּן, וְאֵז
יֻכַּל לְדַבֵּר.

וְזֶהוּ (שְׁמוֹת יג, יח): "וַיִּסַּב אֱלֹקִים אֶת הָעָם
דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר יַם סוּף, וַחֲמִשִּׁים עָלוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם".

"וַיִּסַּב" - "לְשׁוֹן סְעָדָה" - הִינּוּ: לְשׁוֹן
'הַסְּבָה'" (שְׁמוֹת-דָּבָר כ, יח).

"וַחֲמִשִּׁים" - "אֶחָד מִחֲמִשָּׁה" (רש"י;
תַּנְחוּמָא בְּשַׁלַּח א) - הִינּוּ:
חֲמִשָּׁת מוֹצְאוֹת הַפֶּה, שְׁעַל-יָדָם כָּל
ה'עֲבוּרִים' פּוֹנִים ל'אֲמוּנַת יִשְׂרָאֵל' "לְעַבְדּוֹ
שְׁכֵם אֶחָד" (צִפְנִיָה ג, ט).

"עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם" -
מ'מִּצַּר הַגְּרוּן. הִינּוּ: עַל-יְדֵי עֲלוֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מ'רֵאשִׁי הַתְּאוֹזוֹת הַנ"ל - אֲזִי עַל-
יְדֵי ה'דְּבוּר, מַחְזִיר אֶת ה'עֲבוּרִים' ל'אֲמוּנַת
יִשְׂרָאֵל. וְזֶה עַקֵּר 'קְשׁוּטֵי הָאֲמוּנָה'. עַל-יְדֵי

'אֲמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, אֲזִי הַתְּרָה 'אֲכִילָה',
בְּחִינַת "וַיִּסַּב".

ה.

(תִּיּוֹמוֹהֶר"ן תַּרְט)

רַבְּנוּ ז"ל הָיָה בַּחֲרָף אֶצֶל הַמַּגִּיד
מְטִירָהאֲוִיָּצֵעַ. וְעַמֵּד אֶצֶל הַפִּירָה
(שְׁקוּרִין רִיבֵע). וְהַמַּגִּיד לֹא הָיָה בְּבֵיתוֹ, וְאֲנָשׁוֹ
עָמְדוֹ אֶצְלוֹ. וְאָמַר לָהֶם רַבְּנוּ ז"ל: תַּפְּרָסוּ
בְּשִׁלּוֹם הַמַּגִּיד עֲבוּרֵי.

וְתַגִּידוּ לוֹ: "וַיִּסַּב אֱלֹקִים אֶת הָעָם דֶּרֶךְ
הַמִּדְבָּר יַם-סוּף" (שְׁמוֹת יג, יח).

"וַיִּסַּב אֱלֹקִים" - כְּשֵׁ"דִינִין" [אֱלֹקִים' הוּא
'מִדַּת-הַדִּין] חֲסִי-וְשִׁלּוֹם "מְקִיפִין" אֶת
הָאָדָם.

"דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר מִיּוֹסֵף" [אוֹתִיּוֹת 'יַם-סוּף'] -
הִינּוּ: צָרִיכִין לְדַבֵּר מִה'צְדִיק'
הַנִּקְרָא 'יּוֹסֵף'.

"וַחֲמִשִּׁים עָלוּ", פֶּרֶשׁ רַש"י:
"מִחֲמִשִּׁים" - הִינּוּ: עַל-יְדֵי
'חֲמִשָּׁה מוֹצְאוֹת הַפֶּה, שֶׁהוּא ה'דְּבוּר'.

"עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם" - הִינּוּ: מִכָּל
ה'מִצְר'.

"וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ" (שְׁמוֹת יג, יט)

ו.

(ח"א ריא)

מֵה שֶׁהַעוֹלָם נוֹסֵעִין עַל 'רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה'
לְצְדִיקִים - כִּי עַקֵּר ה'מִתְקַת-הַדִּינִין,
אֵינוֹ אֶלָּא עַל-יְדֵי 'קְדֻשַׁת וְטָהָרַת
הַמַּחְשָׁבוֹת, כִּי שָׁם שָׁרְשָׁם, כְּמוֹבָא בְּזֹהַר (זֹהַר
פְּקוּדֵי רַנְד): "כִּלְאֵי בְּמַחְשָׁבָה אֶתְבָּרְרוּ".

וַאֲיִאֲפֹשֶׁר לְבוֹא לְמַחִין זְפִים, אֶלֶּא
עַל־יַדִּי הַתְּקַשְׁרוֹת
לְצַדִּיקִים, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת יג, יט): "וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף" - 'מֹשֶׁה' הוּא
בְּחִינַת 'מַחִין', וְ'יוֹסֵף' הוּא בְּחִינַת 'צַדִּיק'.

הֵינּוּ: שְׁאִין שְׁלֵמוֹת לְמַחִין, אֶלֶּא עַל־יַדִּי
'הַתְּקַשְׁרוֹת לְצַדִּיקִים, וְרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה'
הוּא 'מְקוֹר הַדִּינִים' שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה, וְצָרִיךְ
לְטַהֵר אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ כְּדִי לְהַמְתִּיקֶם. וּבְשִׁבְלֵ-
זֶה נוֹסְעִין לְצַדִּיקִים, כְּדִי לְזַכּוֹת לְקַדְשֵׁת
הַמַּחְשָׁבָה.

[פְּרַפְרָאוֹת-לְחֻכְמָה ח"א סא, יד: בְּתוֹרָה רִי"א גִּלְהָ
דַּעְתּוֹ בְּפִרוּשׁ: שְׁפִנְנָתוֹ לְהַתְאַסֵּף יַחַד גַּם עַל קַבְרוֹ ז"ל
לְהַתְפַּלֵּל שָׁם - כִּי "עֲצָמוֹת יוֹסֵף" הוּא בְּחִינַת 'קַבֵּר
הַצַּדִּיק' מְמַשׁ].

[בְּאוֹר־הַלְקוּטִים ח"א יא: כְּמוֹ שֶׁבִּגְאֻלַת מִצְרַיִם, לֹא
הָיָה אֶפְשֶׁר לְמֹשֶׁה רַבְּנוֹ עַל־יַד־הַשְּׁלוֹם לְגַאֵל אוֹתָנוּ, רַק עַל־
יַד־שְׁלֵקָה עִמּוֹ "עֲצָמוֹת יוֹסֵף" וְכוּ' - כֵּן גַּם עִכְשָׁנוּ, כָּל כַּח
מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד לְגַאֵלֵת יִשְׂרָאֵל, יִהְיֶה עַל יַד־עֲצָמוֹת מְשִׁיחַ
בֶּן יוֹסֵף וְאַפְרָיִם].

ז.

(לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, חוֹבֵל־בְּחִבְרוֹ ג, יג)

וְזֶהוּ בְּחִינַת מַה שֶּׁהַזְהִיר 'יוֹסֵף הַצַּדִּיק' אֶת
אָחָיו (בְּרֵאשִׁית ג, כה): "פֶּקֶד יִפְקֹד
אֶלְקִים אֶתְכֶם, וְהַעֲלֵתֶם אֶת עֲצָמֹתַי מִזֶּה
אֶתְכֶם" וְכוּ'.

וְכֵן עָשׂוּ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (שְׁמוֹת יג, יט): "וַיִּקַּח
מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ, כִּי
הִשְׁבַּע וְכוּ' לֵאמֹר פֶּקֶד יִפְקֹד וְכוּ'".

וְאִיתָא בְּזִהְרֵי־הַקְּדוּשׁ (בְּשִׁלַח מו.): "שְׁעַקֵּר
הַגְּאֻלָּה הָיָה, עַל־יַדִּי עֲצָמוֹת
יוֹסֵף שְׁלֵקָה מְשִׁיחַ, וְהַתְּקַשֵּׁר עֲלֵיהֶם".

זֶהוּ בְּחִינַת: עֲצָם הַפְּלִגָּת מַעֲלַת 'קַבְרֵי
הַצַּדִּיקִים' - שְׁמוֹעִיל לְהֶאֱדָם מְאֹד

לְתַקּוֹן נַפְשׁוֹ, לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִגְּלוֹתוֹ הַכְּבֵד,
דְּהֵינּוּ גְלוֹת־הַנֶּפֶשׁ, שֶׁהוּא עַקֵּר הַגְּלוּת,
שֶׁהוּא בְּחִינַת גְלוֹת־מִצְרַיִם, "שְׁכוּלֵל כָּל
הַגְּלוּיֹת" (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה טז, ד).

בְּבְחִינַת: "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף
עִמּוֹ" - שְׁעַקֵּר גְּאֻלַת־מִצְרַיִם
הָיָה, עַל־יַדִּי עֲצָמוֹת יוֹסֵף, שְׁלֵקָה לְקַבֵּרֶם
בְּאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל. כִּי אַרְוֵנוֹ שֶׁל יוֹסֵף שֶׁנִּשְׁאַוּ
בַּעַת 'יְצִיאַת־מִצְרַיִם', זֶהוּ בְּחִינַת 'קַבֵּר
הַצַּדִּיק', שְׁעַל־יַדִּי־זֶה הָיָה עַקֵּר גְּאֻלַתֶם וְכוּ'
(עֵין בְּפָנִים).

כִּי 'אַרְוֵנוֹ שֶׁל יוֹסֵף', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'קַבֵּר
הַצַּדִּיק' - שָׁם עַקֵּר הַכְּבוֹד, בְּבְחִינַת
(יִשְׁעִיָה נח, ח): "כְּבוֹד ה' יִאֲסָפֶךָ" וְכוּ', וְזֶה
הַכְּבוֹד הַקְּדוּשׁ הֵלֵךְ לְפָנֵיהֶם, וְכָל נַפְשׁוֹת
יִשְׂרָאֵל נִמְשְׁכוּ אַחֵר הַכְּבוֹד הַזֶּה וַיִּצְאוּ מִשָּׁם
בְּחַיִּים וְשְׁלוֹם.

וְזֶה בְּחִינַת 'יְצִיאַת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרַיִם' עַל־יַדִּי עֲצָמוֹת יוֹסֵף, שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'קַבֵּר הַצַּדִּיק', בְּחִינַת 'כְּבוֹד־דְּקַדְשָׁה',
שְׁעַל־יַדִּי־זֶה יוֹצֵאִין הַנַּפְשׁוֹת מִגְּלוּתָם לְחַיִּים
וְלְשְׁלוֹם.

ח.

(כּוֹכְבֵי־אוֹר, טִיחוֹת־וְסוֹפּוּרִים לז)

מִבְּאֵר מִצְרוּפֵי דְבָרֵי מוֹהַרנ"ת ז"ל:
שְׁבַהֲכֶרַח הַשְּׁנוּיִים, נִשְׁתַּנֵּה כְּמוֹ־כֵן
הֶכְרַח הַתְּקַשְׁרוֹת נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל
לְ"עֲצָמוֹת יוֹסֵף" (שְׁמוֹת יג, יט).

כִּי בְּגַאֻלָּה הִרְאֵשׁוּנָה - הִיָּתָה הַתְּקַשְׁרוֹתָם
אֶלָּו, עַל־יַדִּי קִיַחַת עֲצָמוֹתָיו.

וְעַתָּה יִזְכּוּ מְדוּר לְדוּר, אֶלְפִים נַפְשׁוֹת
יִשְׂרָאֵל, לְהַתְּקַשֵּׁר לְעֲצָמוֹתָיו -
עַל־יַדִּי הַהִשְׁתַּטְּחוֹת עַל קְבוּרַת עֲצָמוֹתָיו.

וְשִׁיחָה מִה שֶׁהִבְטִיחַ רַבְּנוּ ז"ל בְּהִבְטָחָה
גְּדוּלָה לְכָל הַבָּאִים עַל קִבְרוֹ הַקְּדוֹשׁ - כִּי
גַם זֶה מֵעֲקָרֵי 'אַתְחַלְתָּא-דְגַאֲלָה'.

יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים" - שְׁעַל-יְדֵי
רְדִיפְתוּ אוֹתָם, נִתְקַרְבוּ יוֹתֵר לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ,
כַּנִּל.

יב.

(ח"ב עט - ראשי-פרקים של רבנו
ז"ל, בראשי-פרקים של פרשת בא)

"אֲנִי הַכְּבֹדְתִי אֶת לְבוֹ, לְמַעַן שְׁתִּי אֶתְתִּי"
(שמות י, א). "אם לא יאמינו ל'קול'

הָאוֹת" (שמות ד, ח). "בְּקִרְבוֹ" (שמות י, א).
"הַכְּבֹדְתוּ שֶׁהַכְּבִיד עַל יִשְׂרָאֵל כְּדִי
לְעוֹרְרֵם בְּתִשׁוּבָה - וּפְרַעַה הַקְּרִיב" (שמות
יד, י; שְׁמוֹת-רַבָּה כ"א, ה).

[עין בפנים, באור מוהרנ"ת ז"ל על הראשי-פרקים של
הפרשיות 'תולדות-ויצא'].

"וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יֵצְאִים בְּיַד רָמָה" (שמות יד, ח)
- עֲנִין "יַד הַרָמָה" -

ט.

(ח"א מא)

נִמְצָא לְהֵלֵךְ בַּפְּסוּק (שמות יד, לא): "וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה".

י.

(ח"א מו; ח"א קא; ח"א קפ)

נִמְצָא לְעֵיל ב'מַעְרַכַת חַג הַפֶּסַח', בַּפְּסוּק
(שמות ו, א): "כִּי בְּיַד חֲזָקָה יִשְׁלַחֶם,
וּבְיַד חֲזָקָה יִגְרָשֶׁם מֵאַרְצוֹ".

"ה' ילחם לכם ואתם תתרושון" (שמות יד, יד)

יג.

(ח"א רנא)

עַל-יְדֵי 'מַלְחָמוֹת', הֵינּוּ 'מַחְלָקֵת' - עַל-
יְדֵי-זֶה נוֹפְלִים 'מַחְשְׁבוֹת שֶׁל
רְשָׁעִים' עַל 'אַנְשֵׁים כְּשָׂרִים', הֵינּוּ 'מַחְשְׁבוֹת
שֶׁל כְּפִירוֹת'.

וְהַתְּקוּן לָזֶה: לְמַסַּר הַמַּלְחָמָה לְהַשֵּׁם,
שֶׁהַשֵּׁם יִלְחֵם הַמַּלְחָמָה. וְזֶה
בְּחִינַת 'שְׁתִּיקָה', הֵינּוּ שְׁצָרִיף לְשֹׁתֵק לָהֶם,
רַק לְסַמֵּךְ עַל הַשֵּׁם שֶׁהוּא יִלְחֵם בְּשִׁבְלֵנוּ.

וְזֶה בְּחִינַת (שמות יד, יד): "ה' ילחם לכם,
וְאַתֶּם תִּתְרוּשׁוּן".

וְעַל-יְדֵי ה'שְׁתִּיקָה' זו - נִתְעַלָּה
ה'מַחְשְׁבָה', כִּי נִתְבַטְּלוּ
מַחְשְׁבוֹת רְעוֹת' שֶׁל כְּפִירוֹת'.

"וּפְרַעַה הַקְּרִיב וְגו' - וַיֵּרָאוּ מֵאֵד,

וַיֵּצְעֲקוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה'" (שמות יד, י)

יא.

(ח"ב יג)

כְּשִׁחֻלְקִין עַל הָאָדָם, נִמְצָא שְׂרוּדָפִין
אוֹתוֹ, וְהוּא בּוֹרַח בְּכָל פַּעַם
לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַה שֶׁחֻלְקִין עָלָיו יוֹתֵר,
מְקַרְבִּין אוֹתוֹ יוֹתֵר לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ.

כִּי הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּכָל-מְקוֹם, בְּבַחֲינַת (תהלים
קלט, ח): "אם אפק שמים שם אתה,
וְאַצִּיעָה שְׂאוֹל הַנֶּגֶד". נִמְצָא: שְׁבַכְל־מְקוֹם
בוֹרַח לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ.

וְזֶה בְּחִינַת (שְׁמוֹת-רַבָּה כ"א, י - עַל שְׁמוֹת יד, י):
"וּפְרַעַה הַקְּרִיב" - "שֶׁהַקְּרִיב אֶת

אך בשגם הם, שותקים - אזי יכולים הם -
ושלום לקלקל התקון שנעשה על-ידי
שתיקתו.

היגו: שעל-ידי ה'צדקה' שלהם, הם
יכולין להתגבר ששתיקתם יעלה על
שתיקתנו.

ומחמת-זה אין מועיל העצה הנ"ל למסר
המלחמה להשם, שהוא
בחינת: "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון".

אך ה'איש-האמת', מושך לעצמו כל
ה'צדקות', ונתבטל 'כח הצדקה' שלהם
- ואזי מפילא נתבטל 'מחשבתם הרעה',
ונתבטל כל ה'כפירות'.

"מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל ויסעו"
(שמות יד, טו)

למדנו שהיה משה עומד ומתפלל, אמר לו
הקדוש ברוך הוא: לא עת עתה להאריך בתפלה
שישראל נתונין בצרה. אין להם אלא לסע, שאין
הים עומד בפניהם. פדאי זכות אבותיהם, והם,
והאמונה שהאמינו בי ויצאו - לקרע להם הים.
(רש"י; מכילתא בשלח ג)

יד

(ח"א קצח)

כשאחד צועק להשם-יתברך, אומרים
לו: "לפע!" פמו שכתוב (שמות יד,
טו): "מה תצעק אלי, דבר אל בני ישראל
ויסעו".

[הנה כמה באורים על התורה הנ"ל]:

מהרנ"ת ז"ל: שבעת שצועק האדם להשם-יתברך
באמת - אזי מהשמים מרמזים לו: "שיסע הלאה לדרכו!"
- וכשמן-השמים אומרים לו לאדם לסע, הרי שדרכו פבר
צלחה, ואין לדאג איך יצלח. כי כשאומרים לו לסע - יסע
ויגיע למבקשו - מאחר שפעל זאת בדרך תפלה וצעקה,
אף-על-פי שאי-אפשר להבין איך יבוא ויקרה הדבר, כי

אי-אפשר להסביר איך - אם מחמת שעדין אין לו זכות
לזה, אם לסבה אחרת. (שיח-שרפיי-קדש הקדש ח"ג תרנז)

רבי נחמן מטולטשין ז"ל: כשאומרים מן-השמים לנסע
- אז כבר נוסעים בגשמיות ורוחניות. (והלכתא-פנחמני, עמוד
רצד)

רבי אפרים מפשעודבורז ז"ל: לפעמים יש שהאדם
בצרה חס-ושלום, אך יש עצות איך להמלט. אבל כשאחד
בצרה רחמנא-לצלן, שאין לו שום עצה איך להמלט -
ועל-ידי-זה צועק להשם-יתברך - "אומרים לו: לסע
הרצון מה לעשות" - היגו: לסע מהצרה! ומה שיעשה
?היה טוב. (ענג-שבת, עמוד פח)

רבי אפרים מפשעודבורז ז"ל: "כשאחד צועק להשם-
יתברך" - "אומרים לו לסע" על ראש-השנה לצדיקים-
אמתיים, פידוע מדברי רבנו ז"ל (היי-מזהר"ן רכ): "גאר מין
זאך איז ראש-השנה" (כל עניני הוא ראש-השנה). (ענג-שבת,
עמוד תקח)

רבי לוי יצחק בענדער ז"ל בשם אנשי-שלומנו: בא
לומר לאדם: שאחר שכבר צעק להשם-יתברך - תכף
ומיד יזדרז, ויתחיל כבר לנסע ולילך, ולקיים דברי בקשתו.
למשל: שאם התפלל שיזכה לתפלה פראוי - תכף אכן
יתחיל להתפלל, ויציא בקשותיו מכח אל הפעל, וישועת-
השם תלוננו, אמן. (מעדני-מלך' על התורה הנ"ל; 'שיח-שרפיי-
קדש' הקדש ח"ג תרנז, הערה קיט)

אנשי-שלומנו: "כשאחד צועק להשם-יתברך" לרוב
המניעות - "אומרים לו: לסע הלאה" ולרוץ במהירות שוב
לתורה ועבודה - עד שברב הימים יזכה שילך לו פסדר
כחפצו באמת. (שיח-שרפיי-קדש' ח"ד מח)

"וישם את הים לחרבה, ויפקעו המים"
(שמות יד, כא)
- עניני 'קריעת ים-סוף' -

טו

(ח"א ט, ב - נאמר ב'שבת-שירה' שנת תקס"ג)
"קשין מזונותיו בקריעת ים-סוף"
(פסחים קיח.), "וקשה זיוגו בקריעת
ים-סוף" (סוטה ב.).

כי "ה'ים-סוף" נקרע לשנים-עשר קרעים, כנגד שנים-עשר שבטים (פרקי-דרבי-אליעזר מב; תקוני-זהר נח:), ו"בני-ישראל בתפלתם, גורמים זיוגא דקדשא-ברידי-הוא ושכינתה" (זהר; פרי-עץ-חיים קריאת-שמע פ"ד; שער-הכונות שבת, הקדמה; ועוד).

ולפי הזיוג שגורם בתפלתו, בן זוכה לזיוגו. ו"התפלה הם שתיים-עשרה נסחאות" (שער-הפנות, דרושי עלינו לשבח א). **לפיכך הזיוג ב'קריעת ים-סוף', שהם שנים-עשר'.**

וגם "ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים בתפלתם" (זהר ויקרא ז:). וכפי שמפרנס לאביו שבשמים בתפלתו, בן נותנין לו פרנסתו.

וזוה: "קשין מזונותיו בקריעת ים-סוף" - הינו: 'מזונות' נתחלק ל'שנים-עשר שבילים', לפי 'שתיים-עשרה שבטי יה'.

טז
(ח"א בא, ט)

אנחנו נקראים (דברים ז, ו): "עם סגלה" - כמו 'סגלה' שעושין לרפואה, אף-על-פי שאין הטבע מחיב שיהיה זה לרפואה, אף-על-פי-כן הדבר הזה מסגל לרפואה, וזה 'למעלה מהטבע' שאין השכל האנושי מבין זה.

כמו-כן אנחנו לקח אותנו השם-יתברך לעם סגלתו, אף-על-פי שאין השכל האנושי מבין את כל זה, איך לקח עם מתוך עמים.

כמו "בשעת קריעת ים-סוף, שקטרג מדת-הדין: הללו עובדי עפו"ם"

וכו' (זהר תרומה קע:) - אף-על-פי-כן הקדוש-ברוך-הוא לקח אותנו לעם קדוש.

נמצא: שזה הדבר כמו 'סגלה', שהוא 'למעלה מהטבע', 'למעלה משכל' אנושי, וזה בחינת 'מקיפין'.

יז
(ח"א לז, ו)

עקר 'חסרון הפרנסה' שנתמעט בדורות הללו, אין זה אלא על-ידי השוחטים שאינם מהגנים'.

וזוה שאמרו חז"ל (פסחים קיח:): "קשין מזונותיו של אדם בקריעת ים-סוף" - כי "ים-סוף נקרע לשנים-עשר קרעים" (פרקי-דרבי-אליעזר מב; תקוני-זהר נח:), כנגד "שתיים-עשרה בדיקות הספין" (רא"ש חולין פ"א כד), שעל-ידיהם "קשים מזונותיו של אדם" וכו'.

וזוה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (ברכות נה:): "שלחן דומה למזבח", כי "שעור פגימות החליף, בשעור פגימות המזבח" (חלין יז:).

יח
(ח"ב ח, ג)

'עמלק' טמא את ישראל בפגם 'תאות-נאוף', כמו שכתוב (דברים כה, יח): "אשר קרף בדרך", בחינת 'מקרה-לילה'. כי 'עמלק' יונק מבחינת ה'דעת', בבחינת (במדבר כד, ט): "ראשית גוים עמלק". וזה בחינת 'מלחמת עמלק'.

והתקון לזה: הוא בחינת 'קריעת ים-סוף', בחינת (תהלים עד, יג): "אתה פוררת בעזך ים, שברת ראשי תנינים על המים".

וּבְדָבָר פְּרָטִי, בְּגוֹן 'קְרִיעַת יַם־סוּף', או
'בְּקִיעַת הַיַּרְדֵּן', וְכִיּוֹצֵא, שֶׁהִיא רַק לְפִי שְׁעָה.

אבל לְבַטֵּל הַטָּבַע שֶׁל כָּל־לִיּוֹת בְּנֵי־אָדָם, כִּי
כָל אֶחָד וְאֶחָד בְּהִכָּרַח לְבַטֵּל וּלְשַׁנּוֹת
הַטָּבַע אֲצֵלוֹ, וְגַם צָרִיךְ לְבַטֵּל וּלְשַׁנּוֹת הַטָּבַע
תָּמִיד - זֶה דָּבָר שְׂאִי־אֶפְשָׁר. וְגַם בְּרוּחַנִיּוֹת
אִי־אֶפְשָׁר וְכוּ'.

אך הָעֲשָׂרָה קְפִיטְלִי [אֲמִירַת 'תַּקּוּן־הַכִּלְיִי'] -
הֵם דָּבָר נִפְלָא וְיִקָּר וּמוֹעִיל מְאֹד.

נג.

(שיחות־הַר"ן קנא)

ספור המעשה של יום־הששי של
ה'שבעה־בעטלערס' - מְרַמֵּז שֶׁם
'סוּד קְרִיעַת יַם־סוּף', בְּעֵינֵי הָעֶשֶׂר חוֹמוֹת
שֶׁל מִים. וְעַיִן בְּלִקּוּטֵי־הַלְכוֹת בִּיּוֹרֵה־דְּעָה
הַלְכוֹת תּוֹלְעִים (הַלְכָה ד) שֶׁם מְבַאֵר הָעֵינֵן מֵה
שֶׁהָאִיר הַשֶּׁם עֵינֵי בָּזָה.

נג.

(חיי־מוהר"ן הַשְּׂמִטוֹת)

עַל 'שְׂדוּךְ יְדוּע' אָמַר: "קָשָׁה לְזוּגֵן
בְּקְרִיעַת יַם־סוּף" (סוּטָה ב.) - כִּי שֶׁם
הָיָה קָשָׁה לְפָנָיו, כִּי הָיָה "הַלְלוֹ עוֹבְדֵי
עֲבוּדָה־זָרָה וְהַלְלוֹ עוֹבְדֵי עֲבוּדָה־זָרָה" (זֹהַר
תְּרוּמָה קע:).

נד.

(לִקּוּטֵי־הַלְכוֹת שְׁלוֹחַ־הַקָּהָן ד, ה־ו־ז)

זָה בְּחִינַת (שִׁיר־הַשִּׁירִים ב, יד): "יּוֹנְתִי בְּחֻגֵי
הַסֶּלַע בְּסִתְרֵי הַמְּדֻרָגָה" וְכוּ'. וּפְרָשׁ
רַש"י: "זֶה נֹאמַר עַל אוֹתָהּ שֶׁעָה שְׂרָדָף
פָּרַעַה אַחֲרֵיהֶם, וְהַשִּׁיגֵם חוֹנִים עַל הַיָּם,
וְאֵין מְקוּם לְנוֹס לְפָנֵיהֶם מִפְּנֵי הַיָּם, וְלֹא
לְהַפְנוֹת מִפְּנֵי הַיָּם רַעוֹת.

הֵינּוּ בְּחִינַת "מִטָּה עִז" (תְּהִלִּים קי, ב) [תְּפִלָּה
בְּבִחִינַת דִּין שֶׁל הַבְּעַל־כַּח', שְׁעַל־יְדֵי־זָה
מוֹצִיאֵין מִמֶּנּוּ 'מִימֵי הַדַּעַת' שְׁבָלַע מִן
הַקֶּדְשָׁה.

יט.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, מְמוֹן כ)

קָשִׁים מְזוֹנְתֵיו שֶׁל אָדָם בְּקְרִיעַת יַם־
סוּף, וְיוֹתֵר מִן הַגְּאֻלָּה, וְכַפְלִים
בִּיּוֹלָדָה.

כ.

(שְׂבַח־הַר"ן ח"ב כא)

אָמַר לוֹ רַבֵּנוּ ז"ל (לְמַלְוָהוּ וּמִשְׁמָשׁוּ, כְּשֶׁהָיוּ עַל
הַסְּפִינָה בְּחִזְרָתָם מֵאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל - וְהָיוּ שָׁם
בְּסַפְּנָה גְדוּלָה מְאֹד): "קַח כָּל הַמְּעוֹת עַד פְּרוּטָה
אַחֲרוֹנָה, וְתַחֲלַק לְשָׁנִים, מִחֻצָּה תִקְשֶׁר אֲצִלְךָ
עַל גּוֹפְךָ, וּמִחֻצָּה אִקְשֶׁר עַל גּוֹפִי!"

וּשְׂאֵלוּ הָאִישׁ: "לָמָּה זֹאת? הֲלֹא הֲדַג
שְׂבִיִּים יוֹכֵל לְבָלַע אוֹתָנוּ בְּלֹא
הַמְּעוֹת!"

הַשִּׁיב לוֹ: "עֲשֵׂה כֹךְ כְּמוֹ שְׂאֵנִי אוֹמֵר לָךְ,
יִשְׂרָאֵל הָיוּ עַל הַיָּם וְלֹא טָבְעוּ,
וְאַנְחָנוּ עַד־יָן בְּסְפִינָה!"

כא.

(שיחות־הַר"ן קמא)

מִסְתָּמָא הָיִיתִי רוֹצֵה לְבַטֵּל זֹאת לְגַמְרֵי
(עַיִן פְּגַם־הַבְּרִית, מְקַרְה־לִּילָה וְכוּ'). אֲךָ
אִי־אֶפְשָׁר זֹאת לֹא בְּגַשְׁמִיּוֹת וְלֹא בְּרוּחַנִיּוֹת.

בְּגַשְׁמִיּוֹת אִי־אֶפְשָׁר - כִּי הָיָה צָרִיךְ לְבַטֵּל
וּלְשַׁנּוֹת הַטָּבַע שֶׁל כָּל־לִיּוֹת בְּנֵי־
הָאָדָם בְּתַמִּידוֹת - וְזֶה דָּבָר שְׂאִי־אֶפְשָׁר.

כִּי אֶפְלוּ מִשָּׁה רַבֵּנוּ עָלֵיו־הַשְּׁלוֹם וְכִיּוֹצֵא,
שְׁבַטֵל הַטָּבַע - הָיָה רַק לְפִי שְׁעָה

שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת ג, יב): "בְּהוֹצִיאָךְ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים" וכו'.

וְזֶה מִכְרַח לַעֲבֹד עַל כָּל אָדָם בְּכָל זְמַן בְּכָל יוֹר וְיוֹר, וְכִמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (פְּסָחִים קטז:): "בְּכָל יוֹר וְיוֹר חַיֵּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא יוֹצֵא מִמִּצְרַיִם".

וּבְשִׁבְחֵינָת 'פְּרַעַה וּמִצְרַיִם', שֶׁהֵם ה'סְטְרָא-אַחֲרָא' וְחִילוֹתָיו, רוֹדְפֵינָן אַחֲרֵי הָאָדָם בְּבִלְבוּלִים וּמְחֻשְׁבוֹת רְעוֹת רְבוֹת מְאֹד, וְאִין לֹא מְקוּם לְנוֹס, לֹא לְפָנָיו וְלֹא לְאַחֲרָיו וְלֹא מִן הַצְּדָדִין, כִּי מְכַל צַד מְסַבְבִּין אוֹתוֹ בְּכַמָּה מִיָּנִי בְּלְבוּלִים וּמְנִיעוֹת וְיִסּוּרִין - אַזִּי אִם יִרְצֶה לְהִסְתַּכֵּל לְאַחֲרָיו - בְּיָדָיו יִתְגַּבְּרוּ חֲסֵי-וְשָׁלוֹם יוֹתֵר כַּנ"ל.

עַל-כֵּן אִין תִּקְנָה - כִּי אִם שִׁיִּצְעַק אֵל הָשָׁם מִמְּקוֹם אֲשֶׁר הוּא שָׁם, וְלֹא יִפְנֶה וְיִסְתַּכֵּל לְאַחֲרָיו כָּלֵל, וְכַנ"ל.

כִּי כָל מַה שֶׁעָבַר עַל יִשְׂרָאֵל בִּיְצִיאַת-מִצְרַיִם וּקְבֻלַּת-הַתּוֹרָה וְאַחֲרֵי-כֵן, וְכָל הַמְּלַחְמוֹת לְכַבֵּשׁ אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, וְכָל מַה שֶׁעָבַר עָלֵינוּ אַחֲרֵי-כֵן - הַכֵּל כַּאֲשֶׁר לְכָל עוֹבֵד עַל כָּל אָדָם שְׂרוּצָה לְזָכוֹת לְחַיֵּי-עוֹלָם - שֶׁבְּהִכְרַח שִׁיעֲבֹר עָלָיו כַּמָּה מִיָּנִי מְלַחְמוֹת בְּלִי שְׂעוֹר.

וּבְכָל-עֵת שְׂרוּצָה לְהִתְעוֹרֵר וּלְהִתְחַזֵּק בְּעִבּוֹדַת-הָשָׁם, מִתְגַּבְּרִים בְּכָל פְּעַם יוֹתֵר, וּבְפֶרֶט בְּהִתְחַלָּה.

כַּמּוֹ שֶׁהָיָה בִּיְצִיאַת-מִצְרַיִם - שֶׁתִּכְפֹּף כַּשָּׂפָא מִשֶּׁה אֵל פְּרַעַה לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל - הַתְּגַרָּה בָּהֶם בְּיוֹתֵר וְאָמַר (שְׁמוֹת ה, ט): "תִּכְבַּד הָעִבְרֹדָה" וכו'.

לְמַה הָיוּ דוֹמִין בְּאוֹתָהּ שְׂעָה? - לְיוֹנָה שְׂבוֹרַחַת מִפְּנֵי הַנֶּץ, וְנִכְנְסָה לְנִקְיָי הַסְּלָעִים, וְהָיָה הַנְּחָשׁ נוֹשֵׁף בָּהּ, תִּכְנַס לְפָנָיו? - הָרִי הַנְּחָשׁ! תִּצַּא לְחוּץ? הָרִי הַנֶּץ!

אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: 'הֲרֵאִינִי אֶת מִרְאִיךְ' (שִׁיר-הַשִּׁירִים שם) - אֶת כְּשֶׁרוֹן פְּעֻלָּתְךָ, לְמִי אֶת פּוֹנָה בְּעֵת צָרָה? - 'הַשְּׂמִיעֵנִי אֶת קוֹלְךָ' (שם) - 'וַיִּצְעַקוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל ה', כַּנ"ל. [עַד-כָּאן-לְשׁוֹן רַש"י].

וְכָל עֵינָן זֶה עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם בְּעֵת שְׂרוּצָה לְכַנֵּס בְּעִבּוֹדַת-הָשָׁם - שֶׁהִיִּצְרֵהֶרַע וְחִילוֹתָיו, שֶׁהֵם בְּחֵינַת 'פְּרַעַה וּמִצְרַיִם', רוֹדְפִים אַחֲרָיו בְּכַמָּה מִיָּנִי רְדִיפוֹת.

וְכָל כַּחֵם, מִחֲמַת הַדִּינִים שִׁיזְנִקִים מֵהֶם. וּמִתְקַף הַתְּעוֹרְרוֹת הַדִּינִים שֶׁנִּתְעוֹרְרִים עָלָיו, כַּמּוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תַּעֲנִית ח): "כָּל הַמְּצַדִּיק אֶת עַצְמוֹ מִלְּמִטָּה, מְצַדִּיקִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה" וכו' - עַל-יְדֵי-זֶה רוֹדְפֵינָן אוֹתוֹ מְכַל הַצְּדָדִין, בְּכַמָּה מִיָּנִי מְנִיעוֹת וְעִבּוּבֵינָן וְיִסּוּרִים וּבְלְבוּלִים רַבִּים.

וְהוּא מִמֶּשׁ כַּמּוֹ שֶׁהָיָה 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם' - שֶׁמֵּאַחֲרֵיהֶם רָדְפוּ הַמִּצְרַיִם אַחֲרֵיהֶם, וּמִלְּפָנֵיהֶם הָיָה הַיָּם סוֹעֵר, וּמְצַדִּדֵיהֶם חֵיוֹת רְעוֹת, עַד שֶׁלֹּא הָיָה מְקוֹם לְנוֹס בְּשׁוּם צַד, כַּמּוֹ יוֹנָה שְׂבוֹרַחַת מִפְּנֵי הַנֶּץ וכו'.

וּמִמֶּשׁ בְּחֵינוֹת אֵלּוּ, עוֹבְרִים עַל כָּל אָדָם הַרוּצָה לְכַנֵּס בְּעִבּוֹדַת הָשָׁם-יִתְבַּרֵךְ, כִּי מִי שְׂרוּצָה לְכַנֵּס לְעִבּוֹדַת הָשָׁם-יִתְבַּרֵךְ, הוּא בְּחֵינַת 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם' מִמֶּשׁ.

כִּי עִקַּר 'יְצִיאַת-מִצְרַיִם', הוּא מַה שִׁיּוֹצֵאִין מִמִּטְמָאָה לְטָהָרָה, מִטְמָאָת וְזִהְמַת פְּרַעַה וּמִצְרַיִם, לְקַדְשָׁת וְטָהָרַת יִשְׂרָאֵל, כַּמּוֹ

כי הסטרא-אחרא כשרואה שבא 'צדיק-אמתי' בחינת 'משה', ורוצה להוציא איש הישראלי מגלות נפשו - הוא מתגרה ומתגבר עליו יותר ויותר, ומכביד עליו על העולם-הזה והתאות והפרנסה, עד שקשה עליו לזוז ממקומו לשוב להשם-יתברך.

אבל דרך ישראל עם קדוש, שהם תופסין אפנות אבותיהם בידיהם, ובכל פעם הם צועקים אל השם, ועל-ידי-זה הם מכניעין בכל פעם פרעה וחילותיו, שהם הסטרא-אחרא וכתותיהם.

אבל אף-על-פי שמכניעים - הם חוזרין ומתגברין בכל פעם, וכן פעם אחר פעם במה פעמים וכו'.

וזה בחינת 'קריעת ים-סוף', בחינת (שמות יד, טז): **"ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה"**.

הינו: פש"מ **"מים הזידונים"** (תהלים קכד, ה) מתגברים חסין-שלום, שהם בחינת הרהורים רבים ובלבולים וכו', שהם בחינת 'מצולות ים', ואין מקום לברח לא לפנים ולא לאחור ולא משום צד.

שאז הנפש הישראלי בצרה ובמצוקה גדולה, בבחינת (שיר-השירים ב, יד): **"יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה" וכו' כנ"ל**.

אזי אין תקנה - כ"אם שיסיח דעתו, ולא יסתכל לאחוריו כלל. רק יזדרז "כגבור לרוץ ארח" (תהלים יט, ו), לעבר על כל המחשבות והבלבולים, ולילך בדרך שהוא עוסק בו בתורה ותפלה וכו', ולא יסתכל לאחוריו כלל כנ"ל, רק יעשה את שלו כנ"ל.

וזהו בחינת (שמות יד, טז): **"דבר אל בני ישראל ויפיעו" - שילכו לדרךם, ויקפצו לתוך הים, ולא יחשבו ולא יסתכלו לאחוריהם כלל**.

וכן עשו - שקפץ 'נחשוך' לתוך הים, ואחריו כל ישראל, והלכו בים עד חטמם, כמו שאמרו רז"ל (סוטה לז).

הינו: שלא הסתכלו על ה'מים השוטפים', 'מים הזידונים', בחינת 'מצולת ים', שהם הבלבולים והרהורים-הרעים והמחשבות רבות המבלבלות אותם בעבודתם, ובפרט בתפלתם.

רק קפצו לתוך ה'מצולת-ים', והלכו לבטח דרךם, ועסקו בעבודתם בתורה ותפלה וכו' בתוך התגברות שאון גלי הים, שהם המחשבות והבלבולים, ולא הסתכלו לאחוריהם כלל, רק עשו את שלהם.

ובודאי כל מה שהתגברו לבלי להסתכל עליהם ולילך בתוכם - בודאי התגברו ה'מצולות ים' פנגדם יותר ויותר - כמו שני אנשים הנלחמים זה עם זה.

אבל ישראל עם קדוש לא הסתכלו על-כליזה, וקימו עצה הנ"ל - להתחזק לבלי להסתכל עליהם כלל, רק לילך דרךם הקדש בתוכם, בתוך שטיפת הים עד שבאו עד חטמם.

ואז בשראה השם-יתברך חזק לבבם, שאינם מניחים עבודתם בשום בלבול שבעולם - אזי חמל עליהם ובקע הים מפניהם, **"ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה"**.

כי כן הדבר: כשמתחזקים בהתחזקות גדול לילך דרכו בתפלתו ועבודתו

וּלְבָלִי לְהַבִּיט לְאַחֲרָיו וְאִינוּ מְסַתְּפִל אַחֲרֵיהֶם
כָּל־ל - אָזִי פִתְּאֵם הֵם נִתְּבַטְּלִים לְגַמְרֵי
מִמֶּשׁ, כָּמוֹ הֵיּם שֶׁנִּתְּבַטְּל לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְנִתְּהַפֵּךְ לְיִבְשָׁה, וְכֵן"ל.

"וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיְבֻשָׁה, וְהַמַּיִם
לָהֶם חוֹמָה מִימִינֵם וּמִשְׂמָאלֵם" (שְׁמוֹת יד, כב)

כה.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, תְּשׁוּבָה ח"ב ח)

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה שְׁבִילָיו
בַּיָּם, פְּדֵי לִכְבֹּשׁ
עוֹנוֹתֵינוּ וְלְהוֹצִיא צְדָקוֹתֵינוּ.

[הָרַב מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִיָּן לְשִׁמוֹת-רַבָּה כה, ו:
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה לוֹ שְׁבִיל בְּתוֹךְ הַיָּם שֶׁנֶּאֱמַר
(תְּהִלִּים עז, כ): 'בַּיָּם דִּרְכָּךְ וּשְׁבִילְךָ בַּמַּיִם רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ
לֹא נִדְעוּ. בְּשֶׁר-נִדְּם מִפְּשַׁפֵּשׁ שְׁטָרוֹתָיו, אִם מִצָּא
שְׁמֹת־חַיִּים לוֹ בְּנִי-אֲדָם, הוּא מוֹצִיא שְׁטָרוֹתָיו וְגוֹבֵה מֵהֶם.
וְאִם מִצָּא שֶׁהוּא תָּיִב לְאָדָם, כּוֹבְשׁוֹ וְאִינוּ מוֹצִיא.ו. אֲבָל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ כֵּן, מִצָּא שְׁאֵנוֹ תָּיִבִין לוֹ, הוּא
כּוֹבְשׁוֹ וְכו', וְאִם מוֹצָא לָנוּ זְכוּת, הוּא מוֹצִיא וְכו'].

"וַיְהִי בְּאֲשֶׁמֶרֶת הַבֶּקֶר" (שְׁמוֹת יד, כד)

כו.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, אֲבִילָה ח"ב ה;
לְמוֹד ח"ב ד; מְרִיבָה ח"ב ח)

מִי שֶׁלְמוּדוֹ בְּתוֹרָה בְּמַחֲיָן זָפִים,
שֶׁאֲכִילָתוֹ כָּל-כֶּךָ בַּקִּדְשָׁה, שֶׁנִּזְוֶן
מִמְּזוֹן שֶׁהַמְּלֹאכִים נִזְוֶינָן מִמֶּנּוּ, עַל-יַד-יִזְיָה
שׁוֹנְאִיו נְדוּנִין בְּחֶנֶק.

וְסִימָן לְדַבֵּר: "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהֵיט
הַבֶּקֶר" (שְׁמוֹת יט, טז), "וַיִּבְבֶּקֶר הָיְתָה

שְׁכַבַת הַטַּל" (שָׁם טז, יג), "וַיְהִי בְּאֲשֶׁמֶרֶת
הַבֶּקֶר" (שָׁם יד, כד).

(פְּרוּשׁ סִימָן זָה שְׁמַעְתִּי מִפִּיו הַקְּדוֹשׁ: כִּי "וַיְהִי
בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהֵיט הַבֶּקֶר" - נֶאֱמַר בְּמִתְן-תּוֹרָה, שְׁזָהוּ
בַּחֲנִינָת: "מִי שֶׁלְמוּדוֹ בְּמַחֲיָן זָפִים". "וַיִּבְבֶּקֶר הָיְתָה שְׁכַבַת
הַטַּל" - נֶאֱמַר בְּמֶן, שֶׁהוּא מְזוֹן שֶׁהַמְּלֹאכִים נִזְוֶינָן מִמֶּנּוּ,
כָּמוֹ שֶׁאֲמַר חַז"ל (יוֹמָא עה:). "וַיְהִי בְּאֲשֶׁמֶרֶת הַבֶּקֶר" -
נֶאֱמַר בְּקִרְיַעַת יַם-סוּף, שֶׁנִּשְׁבְּעוּ הַמְּצָרִים בַּיָּם, שְׁזָהוּ
בַּחֲנִינָת 'הֶנֶק', כָּמוֹ שֶׁאֲמַר חַז"ל (פְּתוּבוֹת ל:). וְלִמַּד בְּקֶר
מִבְּקֶר, עַל-יַד-יִזְיָה מִצָּא הַשְּׁגָה הַנ"ל בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה).

"וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחְנֵה מְצָרִים בְּעַמּוּד
אֵשׁ וְעָנָן, וַיְהִי אֵת מַחְנֵה מְצָרִים" (שְׁמוֹת יד, כד)

כז.

(ח"ב עט - רֵאשִׁי-פָּרָקִים שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, בְּרֵאשִׁי-
פָּרָקִים שֶׁל פְּרִשְׁתַּת יִתְרוֹ, עַם בְּאוּר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל)

"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ" (שְׁמוֹת יח, א). "קְרִיעַת יַם-
סוּף וּמַלְחָמוֹת עַמְלִק" (רש"י שָׁם;
זְבַחִים קטז:). 'קְרִיעַת יַם-סוּף' - זֶה בְּטוֹל
הַזְּמַנִּים'.

"וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחְנֵה מְצָרִים בְּעַמּוּד אֵשׁ
וְעָנָן וַיְהִי" (שְׁמוֹת יד, כד).
"עַמּוּד-אֵשׁ" - זֶה 'לִילָה' (שָׁם יג, כב), וְ"עָנָן"
- זֶה 'יוֹם' (שָׁם) - "וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
עֹרְבָבָם, וּבִטַּל הַזְּמַנִּים".

[חֲזַקוֹנִי' עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת יד, כד): "וַיִּשְׁקֶף ה' אֶל מַחְנֵה
מְצָרִים בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן, וַיְהִי אֵת מַחְנֵה מְצָרִים" -
בְּשַׁעַה שֶׁעַמּוּד-הָאֵשׁ מְסַתְּלֵק וְעַמּוּד-הָעָנָן בָּא, בְּאוֹתוֹ זְמַן
נִתְּעָרְבוּ יַחַד זֶה בְּזֶה לִפְנֵי מַחְנֵה מְצָרִים, וּמְצָרִים לֹא
הִרְגְּלוּ לְרֵאוֹת 'עַמּוּד-אֵשׁ', רַק 'עַמּוּד-הָעָנָן, וְיַחֲשֶׁד'
בְּלִילָה. וּכְשָׂרְאוֹ כֵּן, נִתְּהַמְּמוּ בְּקוֹל גְּדוֹל, שֶׁהָיוּ צוֹעְקִים
לְהָשִׁיב אֶת הַמְּרַכְּבוֹת וְכו'].

"מַלְחָמַת עַמְלִק" - זֶה תְּשׁוּבָה'. "מִשָּׁה
אַהֲרֹן וַחֲוֵר" (שָׁם יז, י), פִּרְשׁ
רש"י: "בְּתַעֲנִית הָיוּ שְׂרוּיִים". עַל-יַד-יִזְיָה:

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ - שָׁמַע הַקּוֹל. (עד-כּאן לְשׁוֹן רַבְּנוּ ז"ל).

בְּאוֹר מוֹהַרְנֵת ז"ל: כָּל־זֶה מְצָאנוּ מִכְּתַב־יָד רַבְּנוּ ז"ל, כְּתוּבָם בְּדֶרֶךְ רְאִישֵׁי פְּרָקִים בְּרִמְזוֹ בְּעֵלְמָא לְזִכְרוֹן וְכוּ'. מֵה שְׁאִפְשָׁר לְהַבִּין מְעַט עַל־פִּי הַהַקְדָּמָה שֶׁהִבְנֵתִי מִדְּבָרָיו, אֲמַרְתִּי לְבָאָר מֵה שְׁבִי־דִי וְכוּ'.

וְהִנֵּה מֵה שֶׁהֵאִיר הַשֵּׁם עֵינַי הוּא: כִּי רַבְּנוּ ז"ל רוֹצֵה לְגַלוֹת: שֶׁתְּשׁוּבָהּ וּבְחִינַת לְמַעַלָּה מִהַזְמַן, דְּהֵינּוּ בְּטוֹל הַזְּמַנִּים, הֵם בְּחִינָה אַחַת, וְעַל־יְדֵי־זֶה זוֹכִין לְשִׁמְעַת הַקּוֹל דְּקַדְשָׁהּ, וְלִהְיוֹת הַקּוֹל דְּסִטְרָא־אַחְרָא.

וְכֵן מְבָאָר בְּהַ'אֶלְפֵי־בֵּית הַחֹדֶשׁ (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, תְּשׁוּבָה א): **"יוֹם שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה הוּא לְמַעַלָּה מִהַזְמַן, וּמַעַלָּה כָּל הַיָּמִים לְמַעַלָּה מִהַזְמַן"**. נִמְצָא מְבָאָר: שֶׁתְּשׁוּבָהּ הוּא לְמַעַלָּה מִהַזְמַן. וְכוּ'.

וְעַתָּה בּוֹא וּרְאֵה, וְתִבִּין מְעַט מִדְּבָרָיו. וְנִתְחִיל לְדַגְמָא מִסּוּף דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים, וְהוּא: **"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ, קְרִיעַת יַם־סוּף"** וְכוּ' כִּנּוּי בְּנֵ"ל. **"קְרִיעַת יַם־סוּף"** - זֶה בְּטוֹל הַזְּמַנִּים. **"וַיִּשְׁקַף ה'"** וְכוּ'.

פְּרוּשׁ: בְּזֶה רוֹצֵה לְבָאָר וְלְהוֹכִיחַ בְּקַצּוֹר נִפְלָא: **שֶׁקְרִיעַת יַם־סוּף הוּא בְּחִינַת בְּטוֹל הַזְּמַנִּים** - כִּי בִּקְרִיעַת יַם־סוּף פְּתִיב (שְׁמוֹת יד, כד): **"וַיִּשְׁקַף ה' אֶל מַחְנֵה מִצְרַיִם בְּעַמּוּד אֵשׁ וְעָנָן וַיְהִים"**. **"עַמּוּד אֵשׁ"** - זֶה **"לִילָה"**. וְ"עָנָן" - זֶה **"יוֹם"**. וְהַקְּדוּשֵׁי־בְרוּךְ־הוּא עַרְבָּבָם, וּבְטוֹל הַזְּמַנִּים.

וְהוֹלֵךְ וּמְבָאָר הַהַקְדָּמָה הַנֵּ"ל: שֶׁבְּטוֹל הַזְּמַנִּים וְתְּשׁוּבָהּ, הוּא בְּחִינָה אַחַת וְכוּ'.

וְזֶה שִׁפְתָּב: **"מְלַחֶמֶת עִמְלֶק"** - זֶה תְּשׁוּבָהּ. **"מִשֶּׁה אֶהְרֵן וְחֹר"** - פְּרִשׁ רַש"י: **"בְּתַעֲנִית הָיוּ שְׂרוּיִים"**.

פְּרוּשׁ: שֶׁמְבִיא רְאִיָּה שֶׁ"מְלַחֶמֶת עִמְלֶק" זֶה תְּשׁוּבָהּ - כִּי אִזּוֹ הָיוּ שְׂרוּיִים בְּתַעֲנִית 'מִשֶּׁה אֶהְרֵן וְחֹר', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'תְּשׁוּבָה'.

נִמְצָא: שֶׁקְרִיעַת יַם־סוּף וּמְלַחֶמֶת עִמְלֶק - זֶהוּ בְּחִינַת בְּטוֹל הַזְּמַנִּים וְתְּשׁוּבָהּ, שֶׁהֵם תְּלוּיִים זֶה בְּזֶה.

וְעַל־יְדֵי־זֶה: **"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ"**, שָׁמַע הַקּוֹל - הֵינּוּ בְּנֵ"ל: כִּי עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָהּ שֶׁהוּא בְּטוֹל הַזְּמַנִּים - עַל־יְדֵי־זֶה שׁוֹמְעִין הַקּוֹל דְּקַדְשָׁהּ בְּנֵ"ל.

"וַיִּשָׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֹר לְאִיתָנוּ" (שְׁמוֹת יד, כז)

נח.

(ח"א ה, ה)

וְתַדַּע: שֶׁצָּרִיךְ לְשַׁתֵּף הַגְּבוּרוֹת ב'חֲסָדִים', שֶׁמְאֵלָא בִּימִינָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים כ, ז): **"בְּגְבוּרוֹת יֵשַׁע יְמִינוּ"**.

כִּי עֵקֶר הַתְּגַלוֹת עַל־יְדֵי ה'חֲסָדִים', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שֵׁם קי, א): **"שִׁב לִימִינִי"**.

וְכֵן צָרִיךְ לְשַׁתֵּף ה'אַהֲבָה' עִם ה'יִרְאָה', כְּדִי שִׁיתְעַבְד רְעֵמִים'.

וְזֶה (תְּקוּנַיִיזְהָר קכט): **"מִסְטָרָא דִּימִינָא, מִחָא חוּרָא כְּכִסְפָּא"**.

וְזֶה (שְׁמוֹת יד, כז): **"וַיִּשָׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֹר לְאִיתָנוּ"**.

"וַיִּשָׁב הַיָּם" - הֵינּוּ יָם הַחֲכָמָה'.

"ומצרים נסים לקראתו" (שמות יד, כז)

ל.

(ח"א ז, א; ח"א ט, ה)

כַּשְׁפָּנִים אַבְרָהָם **"בַּמָּה אֲדַע"** (בראשית טו, ח), וּבְזֶה פָּנִים בִּירֵשֶׁת אֶרֶץ, שֶׁהִיא בְּחִינַת אַמוּנָה, בְּחִינַת תְּפִלָּה - הִיָּה גְלוּת-מִצְרַיִם.

וְדוֹקָא **"יַעֲקֹב וּבְנָיו יָרְדוּ מִצְרַיִם"** (יהושע כד, ד - בַּחֲגֻדָה שֶׁל פֶּסַח) - כִּי **"הֵם בְּחִינַת שְׁנַיִם-עָשָׂר נִסֵּי הַתְּפִלָּה"** (שער-הַפְּנוּת, דְּרוּשֵׁי עַל־נוֹרֵי-לְשׁוֹן א). ..

וְהוֹרִיד אוֹתָם בְּגְלוּת, וּמִצְרַיִם הוּא הַפֶּךְ הַנְּסִיִּים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת יד, כז): **"וּמִצְרַיִם נִסִּים לְקָרָאתוֹ"** - שְׁאִין שֵׁם מְקוֹם הַנְּסִיִּים, וְאִין שֵׁם מְקוֹם הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שָׁם ט, כט): **"וְהָיָה כִּצְאָתִי אֶת הָעִיר אֲפָרַשׁ אֶת כַּפִּי"**.

"וְכָל הַגְּלוּת מְכַנֵּים בְּשֵׁם מִצְרַיִם, עַל שֵׁם שֶׁהֵם מִצְרַיִם לְיִשְׂרָאֵל" (בראשית-רַבָּה טז, ד). וּכְשֶׁפּוֹגְמִין בְּאַמוּנָה, בְּתְפִלָּה, בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל - הוּא יוֹרֵד לְגְלוּת.

"וַיִּנְעַר ה' אֶת מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הַיָּם" (שְׁמוֹת יד, כז)

לא.

(ספורי-מעשיות, מעשׂה יב מבעל-תְּפִלָּה)

וְשֵׁם בְּאוֹתוֹ הַיָּד רְאִיתִי: שְׁאוֹתוֹ הַמְּדִינָה הֵנָּה לְ שֵׁאתָם אוֹמְרִים עֲלֵיהֶם שֶׁהֵם כְּלָם אֲלֻקוֹת, עִם כָּל הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֲלֵיהֶם לְקַבֵּל עֶזֶר מֵהֶם - כְּלָם יִהְיוּ נִכְלִין וְאוֹבְדִין. (כְּלִיזָה הַשֵּׁיב לָהֶם הַבְּעַל-תְּפִלָּה, לְאֲנָשֵׁי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת).

"לַפְּנוֹת בְּקָר - דָּא בְּקָר דְּאַבְרָהָם" (זֶהַר תְּרוּמָה קע:), בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה מֵא, ח): **"אַבְרָהָם אֶהְבִּי"**.

"לְאִיתָנוּ" - דָּא גְבוּרוֹת, הִינּוּ בְּחִינַת (תְּהִלִּים עז, יט): **"קוֹל רַעְמֶךָ בַּגְּלִגְלִי"**.

וְזֶהוּ (שִׁיר-הַשִּׁירִים ח, ז): **"מִיָּם רַבִּים לֹא יוֹכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֱהָבָה"** - כִּי עַקֵּר הַתְּגַבְּרוֹת עַל-יְדֵי הָאֱהָבָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: **"שֵׁב לִימִינִי וְכוּ"**.

נט.

(ח"א רי)

עַל-יְדֵי מִשְׁא-וּמְתָן בְּאַמוּנָה, הוּא מְקַיֵּם (דְּבָרִים ג, ח): **"וְאֶהְבֶּתְךָ"** [אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ] - כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (יוֹמָא פו:): **"וְאֶהְבֶּתְךָ"** - **"שִׁיחָא שֵׁם-שָׁמַיִם מְתַאֲהֵב עַל-יְדֵיךָ וְכוּ"**.

וּכְשֶׁמְקַיֵּם **"וְאֶהְבֶּתְךָ"** - עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לוֹ פְּרִנְסָה בְּלֹא יְגִיעָה וְטָרַח.

כִּי אָמְרוּ חַז"ל (פְּסָחִים קיח:): **"קָשִׁין מְזוֹנוֹתֵינוּ כְּקָרִיעַת יַם-סוּף"** - וְקָרִיעַת יַם-סוּף הִיָּה עַל-יְדֵי זְכוּת אַבְרָהָם, בְּחִינַת **"וְאֶהְבֶּתְךָ"**, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (זֶהַר תְּרוּמָה קע: עַל שְׁמוֹת יד, כז): **"וַיִּשָּׁב הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקָר, דָּא בְּקָר דְּאַבְרָהָם"**.

נִמְצָא: כְּשֶׁהִגִּיעַ עֵת הַבְּקָר, בְּחִינַת אַבְרָהָם - אָזִי יֵצֵא מִקְּשׁוּי לְקַל - כִּי עַד הַבְּקָר הָיָה קָשָׁה לְפָנָיו קָרִיעַת יַם-סוּף.

נִמְצָא: עַל-יְדֵי מִשְׁא-וּמְתָן בְּאַמוּנָה, אַחוּז בְּבְחִינַת: **"וְאֶהְבֶּתְךָ"**, בְּחִינַת אַבְרָהָם - אָזִי אִין קָשִׁין לוֹ מְזוֹנוֹתָיו.

וַיֵּתֶר מִזֶּה: מַה שְּׂאֲתֶם בְּטוֹחִים בְּמַדִּינָה הַנִּלְכָּה, שֶׁהֵם כָּלֵם אֱלֻקוֹת, זֶהוּ שְׂטוּת, כִּי הֵם לֹא יוֹכְלוּ לַעְזֹר לָכֶם; וּלְדַעַתִּי, אִם תִּהְיוּ בְּטוֹחִים עֲלֵיהֶם אֲדַרְבָּא, זֶה יִהְיֶה מִפְּלֵה שְׁלָכֶם.

עַיִן-שֵׁם כָּל הַקֵּאפִיטֵל (ישעיה לא) שְׁמַדְבָּר מַעֲנִין כָּל הַמַּעֲשֵׂה הַנִּלְכָּה (של הַבַּעַל-תְּפִלָּה). "הוּא הַיְרֵדִים מִצְרִים לְעִזְרָה וְעַל סוּסִים יִשְׁעֵנוּ, וּמִצְרִים אָדָם וְלֹא אֵל וְסוּסֵיהֶם בְּשָׂר וְלֹא רוּחַ" (ישעיה לא, א-ג).

הַיְנוּ: [שְׁמִצְרִים הוּא] בַּחֲנִינָה הַמְּדִינָה, שְׁסַמְכוּ עָלֶיהָ הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹתָי שֶׁהֵם יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם.

כִּי לְפִי טְעוּתָם סָבְרוּ שֶׁהֵם כָּלֵם אֱלֻקוֹת, וְסוּסֵיהֶם הֵם מְלֹאכִים, כַּמְבֹאֵר לְעֵיל בְּתוֹךְ הַמַּעֲשֵׂה עַיִן-שֵׁם.

וְזֶה שְׁסִים הַפְּסוּק: "וּמִצְרִים אָדָם וְלֹא אֵל וְסוּסֵיהֶם בְּשָׂר" וְכוּ'. וְהִבֵּן. [עֵינֵי לְקוּטִיר-הַלְכוּת, תְּפִלָּה ד].

"וְהָיָה יְטָה יְדוּ, וְכָשֶׁל עוֹזֵר וְנָפַל עֲזָר, וַיַּחֲדוּ כָּלֵם יְכַלְיוּן" (סִיּוּם הַפְּסוּק הַנִּלְכָּה בִּישַׁעְיָה לֵא) - הַיְנוּ בַּחֲנִינָה הַיְד' הַנִּלְכָּה. כִּי עַל הַיְד' רָאוּ: שֶׁשְּׁנֵיהֶם יִהְיוּ נִכְלִין, הָעוֹזֵר וְהָעֲזוּר, כַּנִּלְכָּה.

"וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, לא)
- עֲנִין "יָד הַגְּדוֹלָה" -

לב.

(ח"א מא)

כַּשֶּׁהַצְּדִיק הָעוֹשֶׂה הַפְּדִיּוֹן מִנִּיחַ יְדָיו עַל הַמָּמוֹן, יְכוּן: כִּי יֵשׁ יָד

הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, לא), וְכוּ', וְהַיְנוּ שְׁלֹשׁ יְדוֹת (תְּקוּנַיִי-זֶהָר ט).

וְ"שְׁלֹשׁ פְּעָמִים י"ד גִּימְטְרִיא מ"ב" (שַׁעֲרֵ-הַמִּצְוֹת, לָף לָף). וְ"שֵׁם מ"ב יֵשׁ בּוֹ שְׁבַעַת שְׁמוֹת" (זֶהָר בְּהַר קַח:), וְכָל שֵׁם יֵשׁ בּוֹ שְׁשָׁה אוֹתִיּוֹת. וַיְכוּן וְכוּ' וְכוּ' (עֵינֵי בְּפָנִים).

לג.

(ח"א מו; ח"א סז, ז; ח"א קא; ח"א קפ)

נִמְצָא לְעֵיל בְּמַעֲרַכַת חַג הַפְּסַח, בְּפְסוּק (שְׁמוֹת ו, א): "כִּי בִיד חֲזָקָה יִשְׁלַחֶם, וּבִיד חֲזָקָה יִגְרֹשֶׁם מֵאֶרְצוֹ".

לד.

(ח"א רכא)

עַל-יְדֵי שְׁנוֹתָנִין מַעֲשֵׂר, נִצּוּל מִשְׁזוֹנָאִים. וְעַל-יְדֵי מַעֲשֵׂר, נַעֲשֶׂה בַּחֲנִינָה הַסְּתַפְקוֹת, שֶׁהוּא בַּחֲנִינָה יָד הַגְּדוֹלָה" (שְׁמוֹת יד, לא), וְעַל-יְדֵי-זֶה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מוֹשִׁיט יָדוֹ וּמְכַסֶּה עָלָיו וְנִצּוּל מִשְׁזוֹנָאִים. (עֵינֵי בְּפָנִים).

"וַיֵּאמִינוּ בָהּ וּבַמַּשָּׁה עֲבָדוּ" (שְׁמוֹת יד, לא)

לה.

(ח"א קכג)

הָעֶקֶר וְהַיְסוּד שֶׁהֵפֵל תְּלוּי בּוֹ: לְקִשְׁר עֲצָמוֹ לְהַצְדִּיק שְׁבַדוֹר, וְלְקַבֵּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּי הוּא זֶה, דְּבַר קֶטֶן וְדְבַר גְּדוֹל. וְלְבַלִּי לְנִטוֹת חֶסֶד-וְשָׁלוֹם מִדְּבָרָיו יִמִּין וּשְׂמֹאל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (סְפָרֵי שׁוֹפְטִים): "אֲפָלוּ אוֹמֵר לָף עַל יְמִין שְׂמֹאל" וְכוּ'.

וְלֵהַשְׁלִיף מֵאֲתוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת, וְלְסַלֵּק דַּעְתוֹ כְּאֵלּוּ אֵין לוֹ שׁוֹם 'שְׁכַל'

- בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור.
 וכל זמן שנשארו אצלו שום שכל עצמו -
 אינו בשלמות, ואינו מקשר להצדיק.

וישראל בעת קבלת התורה היו להם
 חכמות גדולות - פי אז היו
 עובדי עבודה זרה שביניהם, שהיה טעותם
 על פי חכמות וחקירות גדולות בידוע.

ולולי שהיו משליכין מעצמן החכמות,
 לא היו מקבלים התורה, והשליכו
 החכמות, ו"האמינו בה" ובמשה עבדו"
 (שמות יא, לא), ועל ידי זה קבלו התורה.

**"אז ישיר משה ובני ישראל את
 השירה הזאת לה" (שמות טו, א)**

תניא אמר רבי מאיר: מנין לתחית המתים מן
 התורה, שנאמר (שמות טו, א): "אז ישיר משה ובני
 ישראל את השירה הזאת לה", 'שר' לא נאמר,
 אלא 'ישיר', מפאן לתחית המתים מן התורה.
 (סנהדרין צא)

לו.

(ח"א סד, ה)

"אז ישיר משה" (שמות טו, א). אמרו חז"ל
 (סנהדרין צא): "'שר' לא נאמר, אלא
 'ישיר', מפאן לתחית המתים מן התורה"
 - שעתיד משה לשר לעתיד לבא גם כן.

פי כל השירות - בין של עולם הזה בין
 של לעתיד לבא - הוא רק אצל
 משה, שהוא בחינת 'שתיקה', שזכה לומר
 ששיף לאמונה העליונה על הכל, ששם
 נכללין כל הזמירות, פי כלם נמשכים ממנה.

וזה שפרש רש"י: "ישיר, יו"ד על שם
 המחשבה נאמרה". הינו: בחינות
 "כף עלה במחשבה" (מנחות כט:), בחינות
 משה, בחינות 'שתיקה'.

ועל כן על ידי נגון של הצדיק, שהוא
 בחינות משה - עולים ויוצאים
 כל הנשמות שנפלו בתוך האפיקורסות
 הזאת של חלל הפנוי.

פי נגונו הוא בבחינות ראש אמונה, הינו:
 אמונה העליונה על הכל. שעל ידי
 נגון ו'אמונה' זו - נתבטלים כל
 האפיקורסות, ונכללים ונתבטלים כל
 הנגונים בתוך ה'נגון' הזה, שהוא למעלה מן
 הכל, שממנו נמשכים כל הנגונים.

לז.

(ח"א עג)

ה'מחשבה' נקרא 'יו"ד', כמו שכתוב
 (שמות טו, א): "אז ישיר
 משה", ופרש רש"י: "יו"ד על שם
 המחשבה נאמרה".

לח.

(ח"א צד)

'חכמה' היא 'יו"ד', כמו שפרש רש"י
 (שמות טו, א): "'אז ישיר' - 'שר'
 לא נאמר אלא 'ישיר', יו"ד על שם
 המחשבה נאמרה".

לט.

(ח"א קפה)

ה'שכל' נקרא 'יו"ד', כמו שכתב רש"י
 (שמות טו, א): "'אז ישיר משה' -
 שראוי לכתב 'שר משה', אלא יו"ד על
 שם המחשבה נאמרה".

מ.

(ח"ב עא - נאמר ב'שפת שירה')

ודע: פי מחין של ארץ ישראל, הם
 בחינת נעם. ומחין של חוץ-
 לארץ, הם בחינת חובלים וכו'.

ועקר ה'הולֵדָה', הוא על־ידי בְּחִינַת 'נַעַם הָעֲלִיּוֹן' וכו'.

ודע: שְׁעַל־יְדֵי 'צְדָקָה', נַעֲשֶׂה הַכְּלִי לְקַבֵּל עַל־יָדָה מִנַּעַם־הָעֲלִיּוֹן, 'שְׁלֵהוּבִין דְּרַחֲמוֹתָא' וכו'.

ובכלל הַדְּבָרִים: כִּי כָּל הַנְּבָרָאִים וְכָל הַהוֹלָדוֹת - בְּלָם הֵם רַק בְּשִׁבִיל 'הַתְּגַלּוֹת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ'. וְעַקֵּר ה'הוֹלָדָה', עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה, שְׁעַל־יָדָה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל מִנַּעַם־הָעֲלִיּוֹן' וכו'.

וְזֶה בְּחִינַת ה"שִׁירָה" (שְׁמוֹת טז) - בְּחִינַת (שְׁמוֹאֶל־ב כג, א): **"נְעִים זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל"** (וְלֹא גָלָה יוֹתֵר). [כְּתוּב שֶׁם בְּהַתּוֹרָה: עַל 'דּוֹד־הַמְּלֹךְ', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'נַעַם'].

מא

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, חֲתוּן ח"ב א)

מִי שֶׁקָּשָׂה לוֹ לְמַצֵּא זְיוּגוֹ, יֹאמֶר בְּכֹנֶנָה 'שִׁירַת הַיָּם'.

מב

(לְקוּוֹטֵי־הַלְכוֹת, חֲכִירוֹת־וְקַבְּלָנוּת א, ה)

וְזֶה שְׁאֲמְרוּ רַז"ל (מְדַרְש־תְּהִלִּים יח): **"כָּל הָאוֹמֵר שִׁירַת הַיָּם בְּכֹנֶנָה, מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו"** - כִּי ה'שִׁירָה', הוּא בְּחִינַת 'בְּרִיר וְקַבּוּץ הַטּוֹב', בְּבְחִינַת 'שִׁירוֹת וְנִגּוּנִים' - וְאִזִּי נִתְבַּטַּל ה'רַע', שְׂזָה בְּחִינַת 'מְחִילַת־עֲוֹנוֹת'.

"עָזִי וְזַמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, זֶה אֱלֹהֵי וַאֲנֹהוּ, אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרַמְּנֶהוּ" (שְׁמוֹת טו, ב)

וְאֵתָה שִׁפְחָה עַל הַיָּם מֵה שְׁלֹא רָאוּ נְבִיאִים. (רש"י; מְכִילְתָא, שִׁירָה ג)

מג
(ח"א כז, ג-ד-ה-ו)

'הַדְּרַת־פְּנִים' זֶה בְּחִינַת 'דְּרוּשֵׁי הַתּוֹרָה', שֶׁהַתּוֹרָה נִדְרָשֶׁת בְּשִׁלְש־עֶשְׂרֵה מִדּוֹת, הַנִּמְשָׁכִים מִ"ג תְּקוּנֵי דְקִנְיָא (זֵהר אַחֲרֵי סב), מְבַחֲנִינַת 'הַדְּרַת־פְּנִים', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (וַיִּקְרָא יט, לב): **"וְהַדְּרַת פְּנֵי זָקֵן"**.

וּלְפִי הַזְּדַכְכוּת 'חֻקְמַתּוֹ' בִּי"ג מִדּוֹת אֱלוֹהֵי כֹן הַזְּדַכְכוּת 'קוֹל רִנְתּוֹ' - בְּבְחִינַת (קְדוּשֵׁין לב: עַל וַיִּקְרָא יט, לב): **"זָקֵן - זֶה קִנְיָה חֻקְמָה"**, "הַקִּנְיָה מוֹצִיא קוֹל" (בְּרִכּוֹת סא).

וּכְשֶׁנִּזְדַּכְּךָ 'קוֹלוֹ' - אִז עַל־יְדֵי 'הַשְּׁמַעַת קוֹלוֹ' לְבַד, בְּלֹא 'דְּבוּר', הַקְּדוּש־בְּרוּךְ־הוּא מוֹשִׁיעוֹ בְּעַת צָרָתּוֹ, בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים קו, מד): **"וַיִּרְא בְּצַר לָהֶם, בְּשִׁמְעוֹ אֶת רִנְתָּם". עַל־יְדֵי 'שְׁמִיעַת קוֹלוֹ', הַקְּדוּש־בְּרוּךְ־הוּא רוֹאֶה מִי שֶׁמַּצֵּר לוֹ, אִיזְהוּ עַבְדוֹ מַצֵּר לָנוּ.**

וּלְהַדְּרַת־פְּנִים' הַנ"ל, אִי־אֶפְשֶׁר לְבוֹא אֶלָּא עַל־יְדֵי 'תְּקוּנֵי־הַבְּרִית', בְּבְחִינַת (דְּבָרֵי־הַיָּמִים־א טז, כו): **"הוֹד וְהַדָּר לְפָנָיו", כְּשֶׁ"עַז וְחֶדְוָה בְּמִקְוָמוֹ", שֶׁהוּא 'בְּרִית' "הַנִּקְרָא 'בְּעַז'" (זֵהר תְּצַא רפא, תְּקוּנֵי־זֵהר עה:), וְהוּא 'חֶדְוָה דְּמִטְרוּנִיתָא'.**

וְזֶה (שְׁמוֹת טו, ב): **"עָזִי וְזַמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה, זֶה אֱלֹהֵי וַאֲנֹהוּ, אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרַמְּנֶהוּ"**.

"עָזִי" - זֶה בְּחִינַת 'בְּרִית'.

"וְזַמְרַת" - זֶה בְּחִינַת 'קוֹל'.

"וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה" - בְּבְחִינַת: **"וַיִּרְא בְּצַר לָהֶם" וכו'.**

וְזֶה שְׁאֲמְרוּ חַז"ל (סוֹטָה ל:): **"כְּשֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַיָּם נִתְּנוּ עֵינֵיהֶם לְזֵמֵר**

שירה" - כי על ה'ים' נתגלה בחינת 'ברית',
כמו שאמרו חז"ל (בראשית רבה פז, ח - על תהלים
קיד, ג; בראשית לט, יב): "הים ראה וינס, [בזכות]
וינס ויצא החוצה".

"נתנו עיניהם" - זה בחינת הדרת פנים,
בחינת: "זקן, זה קנה חכמה".

"לומר שירה" - זה בחינת 'קול' שנתגלה
על ידי ה'חכמה'.

וזה שאמרו (סוטה שם): "עוללים ויונקים
אמרו: 'זה אלי ואנוהו'".

"זה" - בחינת 'ברית', בחינת (שמות ג, יב):
'וזה' לך ה'אות'".

"ואנוהו" - זה בחינת הדרת פנים'.

ומבחינת 'קול', זוכה ל'שלום', בבחינת
(שיר השירים א, א): "שיר השירים
אשר לשלמה", "למלך שהשלום שלו" (שיר-
השירים רבה א, יב).

ובשביל זה תבה אחר 'קול רנה' של
'שירת הים', זכו ל'שבת-
שלום', כמו שפתיח (שמות טו, כג): "ויבאו
מרתה", "ושבת במרה נצטוה" (סנהדרין נו:).

וזה (שמות שם, כא): "ויתען להם מרים
שירו לה" - ראשי תבות 'שלו"ם' -
שעל ידי 'שירה' זכו ל'שלום'.

מד.

(ח"א קה)

עקר ה'תשובה', תלויה ב'תורה' - הינו:
כשלומד תורה ומתיגע בה, עד
שזוכה להבין דבר מתוך דבר, ולחדש בה
לשם שמים - זהו תשובה גמורה.

ואז מחזיר ומקשר כל האותיות והצדופים
שבחלקו, מפלליות העולמות, אל

שרשן ואל מקומן - ומשיב אותם כלם, מכל
המקומות שנדחו ונתפזרו לשם. ונעשה
בריה חדשה. ואז הדעת מישוב.

וזוכה לעורר רחמים אצלו יתברך, עד
שזוכה שהשם יתברך בעצמו
יתפלל עליו, דהינו: שהשם יתברך יעורר
ברחמיו הפשוטים, את רחמיו המרבים
והגדולים, ואז יהיה לו ישועה גדולה
בשלמות.

וזהו (שמות טו, ב): "עזי וזמרת יה ויהי לי
לישועה" - "עזי, אין עז אלא
תורה" (מכילתא, שירה ג) - שעל ידי זה זוכין
ל'תשובה', ול'דעת', שעל ידי זה מעוררים
'רחמים' אצלו יתברך, עד שהוא בעצמו
בביכול מתפלל עלינו.

וזהו: "וזמרת יה" - זמרת יה' דיקא,
הינו 'תפלת השם'.

אז: "ויהי לי לישועה ודאי - כי על ידי
"זמרת יה", שהוא 'תפלת השם',
שמתפלל ברחמיו הפשוטים לעורר רחמיו
הגדולים, אז בודאי יקבל 'ישועה שלמה' -
כי רחמיו הגדולים אינם נפסקים לעולם.

וכשהשם יתברך ירחם עלינו באלו
ה'רחמים' - בודאי אין
שום עוון ופגם שיהיה חוצץ בפני אלו
ה'רחמים הגדולים', ובודאי יהיה לנו ישועה
בשלמות, אמן ואמן.

מה.

(ח"ב לט)

ועל-כן יש לנו לכסף ולהתגעגע
ולהשתוקק מאד: "מי יתן והיה
לנו מנהיג הדור' רועה נאמן' - שיהיה לו
זה הבה, שיוכל להאיר אפלו בנו בבחינת

"מִרְפַּבַּת פְּרַעַה וְחִילוֹ יָרָה בַיָּם, וּמִבְּחַר שְׁלִשְׁיֹו טַבְּעוֹ בַיָּם-סוּף" (שְׁמוֹת טו, ד)

מז.

(ח"א לח, בסוף - נאמר ב'שַׁבַּת-שִׁירָה' שְׁנַת תַּקַּס"ב)

וְזָה פְּרוּשׁ (שְׁמוֹת טו, ד): **"מִרְפַּבַּת פְּרַעַה וְחִילוֹ"** - הֵינּוּ בְּחִינַת 'תְּפִלִּין', כַּמּוּבָא בַּזֵּהר (ויגש רי): **"שִׁפְרַעַה הִיא אִמָּא, דְּכָל נְהִירִין אֶתְפָּרְעוּ וְאֶתְגַּלְיָן מִנָּה"**. וְתְּפִלִּין נִקְרָא מִרְפַּבּוֹת, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים לג, כו): **"רַכַּב שָׁמַיִם"**. וְשָׁמַיִם, אִשׁ וּמַיִם, בְּחִינַת גְּוִינִין, כִּי תְּפִלִּין הֵם נְהִירִין מִ'אִמָּא-עֵלְאָה'.

וְעַל-יָדֵי מָה תִּזְכָּה לְבְּחִינַת תְּפִלִּין: **"יָרָה בַיָּם"**. **"יָרָה"** - הֵם הַגְּבוּרֹת. **"יָרָה"** עַם-הַכּוֹלָל - גִּימְטְרִיא גְּבוּרָה'.

"בַּיָּם" - הוּא בְּחִינַת דְּבוּר, כְּשֶׁתִּקְשֹׁר וְתַעֲלֶה אֶת הַדְּבוּר לְשָׂרְשָׁה. וְעַל-יָדֵי מָה תּוּכַל לְהַעֲלוֹת הַדְּבוּר לְשָׂרְשָׁה: עַל-יָדֵי לְמוֹד הַתּוֹרָה בְּלִילָה, שְׁעַל-יָדֵי לְמוֹד הַזֶּה "נִמְשָׁךְ חוּט שֶׁל חֶסֶד" (חֲגִיגָה יב: עֲבוּדָה-זָרָה ג:).

וְאִזּוּ: **"הַבֶּקֶר אֹר"** וְכו' (בְּרַאשִׁית מֵד, ג). וְאִזּוּ הַדְּבוּר עוֹלָה וְנַעֲשֶׂה בֵּית אַבְרָהָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (בְּבֵרָא-בְּתָרָא טז): **"בֵּית הַיְתָה לוֹ לְאַבְרָהָם וּבְכָל שְׁמָה"**, **"בַּיָּם"** גִּימְטְרִיא **'בְּכָל'**.

וְזָה: **"וּמִבְּחַר שְׁלִשְׁיֹו טַבְּעוֹ בַיָּם"** - "הַתּוֹרָה נִקְרָא אוֹרֵיתָא תְּלִיתָאִי" (שַׁבַּת פַּח). **"וּמִבְּחַר"** - דָּא אַבְרָהָם כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (נַחֲמִיָּה ט, ז): **"אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם"**.

פְּרוּשׁ: עַל-יָדֵי הַתּוֹרָה, שְׁעַל-יָדֵה נִתְעוֹרַר מִדַּת אַבְרָהָם, עַל-יָדֵה נִתְתַּקֵּן הַדְּבוּר, וְ"קֶץ כָּל בְּשָׂר" (בְּרַאשִׁית ו, יג), יִטְבַּע בְּנִקְבָּא דְתַהוּמָא דְרַבָּא'.

וְרַגְלִין' - יְדִיעָה וְהַשְׁגָּה' שֶׁנִּזְכָּה לְבוֹא אֶל הַתְּכֵלִית

כְּמוֹ **'מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם, שֶׁמִּגְדֵּל עֵצָם מֵעֲלֵתוֹ, הֵיךְ יִכּוֹל לְהַאִיר אֶפְלוֹ בְּפָחוֹת-שְׂבִיחוֹתֵים, אֶפְלוֹ בְּשִׁפְחָה'!**

כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (מְכִילְתָּא, שִׁירָה ג): **"רְאֵתָה שִׁפְחָה עַל הַיָּם, מָה שְׁלֹא רָאָה יְחִזְקֵאל-הַנְּבִיא"**. הֵרִי שֶׁאֶפְלוֹ יְחִזְקֵאל שֶׁהָיָה נְבִיא גָדוֹל כְּזֶה, לֹא הָיָה רוֹאֶה מָה שֶׁרְאֵתָה שִׁפְחָה בְּיַמֵּי מֹשֶׁה'.

וְכַל-זֶה, מִחֲמַת גְּדֵל עֵצָם מֵעֲלֵת הַמְּנַהִיג, שֶׁהָיָה מֹשֶׁה-רַבְּנוּ הַמְּנַהִיג, וְהוּא יִכּוֹל לְהַאִיר אֶפְלוֹ בְּבְחִינַת רַגְלִין'.

שֶׁאֶפְלוֹ הַרַגְלִין שֶׁרְחוּקִים מִה'מַח' - אַף-עַל-פִּי-כֵן גַּם הֵם יוּכְלוּ לְהַשִּׁיג וְלַדַּעַת הַתְּכֵלִית, עַל-יָדֵי "מַפְעֵלוֹת הַשֵּׁם" (תְּהִלִּים מו, ט) אֲשֶׁר בְּרָא בְּעוֹלָם הַשֶּׁפֶל הַזֶּה. כִּי עַל-יָדֵי גְדֵלַת הַמְּנַהִיג, יִכּוֹל לְהַמְשִׁיךְ ה'מַח' אֶפְלוֹ לְהַרַגְלִין'.

"ה' אִישׁ מִלְחָמָה" (שְׁמוֹת טו, ג)

מז.

(ח"א כ, בסוף)

כְּשָׁבָא לְבְּחִינַת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, אִזִּי נִקְרָא גְּבַר תִּקְיָף. כִּי קִדְּם שָׁבָא לְבְּחִינַת אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, אִזִּי **"אֵל יִתְהַלֵּל הַגֵּר כְּמִפְתָּח"** (מְלָכִים-א כ, יא). אָבֵל אַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁנּוֹצַח, אִזִּי נִקְרָא: **"אִישׁ מִלְחָמָה"** (שְׁמוֹת טו, ג).

וזו: "טבעו בים סוף". "סוף" - הוא בחינת "קץ כל בשר", שהוא דבוק ב'ים הדבור' - יטבע ב'נקבא דתהומא' רבא, על-ידי "בקר דאברהם" (זהר מקץ רג: תרומה קע: ועוד), שנתעורר על-ידי ה'תורה' כנ"ל. (עי' בפנים).

"תהמת יכסימו ירדו במצולת כמו אבן"

(שמות טו, ה)

מח.

(ח"א ט, ה-בסוף - נאמר ב'שבט-שירה' שנת תקס"ג)
אלו בני-אדם המכחישים כל הנסים ואומרים שהכל דרך-הטבע, וכשרואים איזהו נס, הם מכסים אותו עם דרך-הטבע' - נמצא:

(א) שפוגמים ב'תפלה!' - כי ה'תפלה' היא 'נסים' שמשנה את ה'טבע'.

(ב) ופוגמים ב'אמונה!' - שאין מאמינים בהשגחת הבורא-יתברך!

(ג) ופוגמים ב'ארץ-ישראל!' - שהוא מקום הנסים, כמו שפיתוב (שיר-השירים ב, יב): "וקול התור נשמע בארצנו", וכמו שאמרו (תענית י): "ארץ-ישראל שותה תחלה" - כי שם ה'תהומות', מקום הנסים, כמו שפיתוב (רות א, יט): "ותהם כל העיר".

ועל-ידי-זה צריך לפל בגלות-מצרים. "וכל הגליות מכנים בשם מצרים, על שם שהם מצרים לישראל" (בראשית-רבה טז, ד).

וזה פרוש: "תהמת יכסימו" - מי שמכסה את הנסים, ומראה לכל-דבר שהוא דרך-הטבע'.

"ירדו במצולת כמו אבן" - "משם רעה אבן ישראל" (בראשית מט, כד), תרגומו: "אב ובגן".

"מצולת" - זה בחינת 'מצרים', שנאמר (שמות יב, לו): "וינצלו את מצרים", כמו "אב ובגן" - הינו 'יעקב ובניו' - שהם בחינת 'תפלה', בחינת 'נסים', בחינת 'ארץ-ישראל'.

לפי ירידתם ולפי הפגם שפגם ב'תפלה' וב'אמונה' וב'ארץ-ישראל', כן צריך לירד לעמק הגלות של מצרים.

כמו שירדו יעקב ובניו למצרים, בשביל שאמר אברהם (בראשית טו, ח): "במה אדע" על ירשת ארץ'.

[עי' חיי-מוהר"ן ג - המראה שהיה לרבנו ז"ל מהבעל-שם-טוב ז"ל השיך לתורה הזו].

"מי כמכה באלם ה'" (שמות טו, יא)

מט.

(ח"א ס, בסוף)

"כתיב (דברים לג, כט): 'אשריך ישראל מי כמוך, וכתיב (שמות טו, יא): 'מי כמוך באלים ה'" (זהר נשא אדרא-רבא' קכה).

זה בחינת 'אתערותא-דלתתא', שהוא 'שבה של ישראל' המתעוררים מלמטה, בחינת: "אשריך ישראל מי כמוך".

ואחר-כך הוא 'אתערותא-דלעלא', שזהו בחינת: "מי כמוכה באלים ה'".

"נורא תהלת עשה פלא" (שמות טו, יא)

נ.

(ח"ב, ב)

'תפלה' היא בחינת 'פלאות', בחינת (שמות טו, יא): **"נורא תהלת עשה פלא"**.

"נהלת בעזך אל ניה קדשך" (שמות טו, יג)

נא.

(ח"א נב, ג-ד)

צריך לראות למלאות את ה'ידיים', שהיא ה'אמונה', על-ידי הארה מ'שבעה רועים', שהם כלליות של כל מנהיגי-הדור.

כי הם רועים האמונה לתקנה ולהשלימה, ועל-שם-זה נקראים רועים, על שם (תהלים לז, ג): "ורעה אמונה". וכל עקר אמונת ישראל ממשיכין הם להדור.

ו'משה' שהוא אחד מ'שבעה רועים', נקרא על-שם-זה: "רעיא מהימנא".

ואי-אפשר לבוא לאלו ה'רועים', שהם 'כלליות של הקדשה' - אלא על-ידי 'עזות' - כמאמר רז"ל (אבות פ"ה מ"ב): "הוי עז כנמר".

כמו שכתוב (שמות טו, יג): **"נהלת בעזך אל ניה קדשך"** - הינו: על-ידי 'עזות', נכנסין לתוך ה'קדשה'.

כי יש רועים של הסטרא-אחרא, והם גם-כן מפרסמי-הדור, וכופין אנשים לתחות שעבודיהו.

ועקר מלכותם הוא על-ידי 'עזות', כי "עזות, מלכותא בלא תגא" (סנהדרין קה.), והם בכלבים בעזותם, בבחינת (ישעיה נו, יא): "והכלבים עזי נפש המה רעים", והן "פני הדור בפני הכלב" (סוטה מט:).

ועל-כן כדי להנצל מהם מתחת ממשלתם - אי-אפשר רק על-ידי 'עזות', לעמד נגד עזותם. ואז: **"נהלת בעזך אל ניה קדשך"** - שנכנס לתוך ה'קדשה'.

וכל ה'קולות' - הן של 'צעקה', הן של 'אנחה', הן 'קול שופר', הן 'קול זמרה' - כלם הם בחינת 'עזות', בבחינת (תהלים סח, לד): "הן יתן בקולו קול עז".

"תפל עליהם אימתה ופחד" (שמות טו, טז)

נב.

(ספורי-מעשיות, מעשה יב מבעל-תפלה)

והסוחרים של ה'מדינה של עשירות', שהיו סוחרים במדינות אחרות - באו למדינתם, וספרו מה'גבור' - ונפל עליהם פחד גדול.

ואף-על-פי שהיו מרצים להכניע עצמן תחתיו, אך ששמעו: "שהוא ממאס בממון, ואינו רוצה ממון כלל!" - וזה היה הפך אמונתם - על-כן היה בלתי אפשר אצלם להפגע תחתיו, כי היה אצלם כמו 'שמד', מאחר שאינו מאמין כלל באמונתם, דהינו ב'ממון'!

ונתיראו מאד מלפניו, והתחילו לעשות עבודות ולהקריב קרבנות לאלקותם וכו'.

**"תבאמו ותטעמו בהר נחלתה, מכון לשבתך
פעלתה ה', מקדש ה' פוננו ידיך"** (שמות טו, יז)

בית-המקדש של מטה, מכון כנגד בית-המקדש של מעלה. (ירושלמי ברכות פ"ד ה"ה; במדבר דברה ד, יג; טירי-השירים רבה ג, כג; ד, יב; תנחומא ויקהל ז; פסודי א)

גדול מקדש שנתן בין שתי אותיות, שנאמר: 'פעלת ה' מקדש ה'". (ברכות לג, סנהדרין צב).

נג.

(ח"א כד, ד-ה)

עקר ה'ברכות' מ'ידיים'. ועקר ה'ברכה' שנשפעין מה'ידיים', הם 'שכל'. וכשבאים למטה, נעשים לכל אחד ואחד כפי רצונו, כמו שכתוב (תהלים קמה, טז): "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון".

בבן מי שהוא 'בעל-נפש' - צריך לבון רצונו: שימשיך 'ברכת שכל', בבחינת (בראשית מח, יד): "שכל את ידיו", ובבחינת (שמות טו, יז): "מקדש ה' פוננו ידיך".

נד.

(ח"א מט, ב-ד)

עקר ה'תפלה', תלוי ב'לב', שישים כל לבו עליה, דהינו: שיקשר מחשבתו היטב לדבורי התפלה.

ועל-ידי-זה נתגלה ונתגדל מלכותו: יתברך, ונופל 'מלכות-הרשעה'. ואז יש עליה ל'ביתא עלאה' ו'ביתא תתאה' - "שנשבע הקדוש-ברוך-הוא: שלא יכנס בירושלים שלמעלה, עד שיבנה ירושלים שלמטה" (תענית ה.), בבחינת 'תפלה', בבחינת 'מלכות'.

נה.

(ח"א פא)

הצדיק מדבר 'שיחת-חלין' - כדי לקשר את 'המון-עם' אל ה'דעת', שהוא

בחינת 'הר' - דאיתא בגמרא (גיטין נו:): "אין 'הר' [לבנון] אלא 'בית-המקדש', שנאמר (דברים ג, כה): 'ההר הטוב הזה והלבנון'".

ו'בית-המקדש' הוא בבחינת 'דעת', דאיתא בגמרא (ברכות לג.): "כל מי שיש בו דעת, כאלו נבנה בית-המקדש בימיו, שבית-המקדש נתן בין שתי אותיות, ודעת נתן בין שתי אותיות".

פי על-ידי 'תורה ותפלה', אי-אפשר לקשרם אל שרשם, מחמת שרחוקים מן האמת וכו'.

כך הצדיק שרוצה לקשר את המון-עם הרחוקים מן התורה האמתיות, צריך לדבר עמהם 'שיחת-חלין', ולהלביש בהם התורה וכו'.

נו.

(ח"ב עב)

ה'מוחין' וה'דעת', הם בבחינת 'בנון בית-המקדש', כמו שאמרו רז"ל (ברכות לג.): "כל מי שיש בו דעה, כאלו נבנה בית-המקדש בימיו, פי דעה נתן בין שתי אותיות, ובית המקדש נתן בין שתי אותיות" וכו'.

ועל-כן כל אחד כפי מחו ודעתו וכפי שהוא מכנים עצמו בתוך ה'דעת', כל מה שהוא עוסק יותר להגדיל 'מחו ודעתו' - בן הוא עוסק ב'בנון בית-המקדש' - פי עקר בבחינת 'בנון בית-המקדש' הוא ה'דעת'.

נד.

(ח"ב עז)

'בית-המקדש' הוא בבחינת ה'דעת', כמו שאמרו רז"ל (ברכות לג.):

"כָּל מִי שֵׁישׁ בּוֹ דַּעַה, כָּאֵלוֹ נִבְנָה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו", כִּי דַּעַה נִתַּן בֵּין שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת, וּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ נִתַּן בֵּין שְׁתֵּי אוֹתִיּוֹת."

"כִּי בָא סוּס פְּרַעַה בְּרִכְבוֹ וּנְפָרְשִׁיו בַּיָּם"
(שמות טו, יט)
"וַיִּכְסּוּ מִיַּם צָרִיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתֵר"
(תהלים קו, יא)

"וַיִּכְסּוּ מִיַּם צָרִיהֶם" (תהלים קו, יא). רבי יהודה ורבי נחמיה. רבי יהודה אומר: אֶפְלוֹ פְּרַעַה, שְׁנֶאֱמַר (שם): **"אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתֵר"**. רבי נחמיה אומר: פְּרַעַה לְעַצְמוֹ נוֹתֵר. וַיִּשְׁ-אוּמְרִים: אֵף הוּא בְּאֶחְרוֹנָה טַבַּע, שְׁנֶאֱמַר (שם קלו, טו): **"וַיִּנְעַר פְּרַעַה וַחֲיִלוֹ בַּיָּם סוּף"**. (מדרש־תהלים, מזמור קו)

נח.

(שיחות־הַרְ"ן מ)

כְּשֵׁי־צֹאוֹ מִמִּצְרַיִם, תִּכְרַךְ בְּשִׁירַת־הַיָּם, אָמְרוּ (שְׁמוֹת טו, יז): "תִּבְאֵמוֹ וְתִטְעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלַתְךָ" וְכוּ' - שֶׁבִשְׂרוֹ עַל בְּנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ.

כִּי זֶה עֵקֶר הַגְּאֻלָּה: שִׁיחָה בְּנֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ - שֶׁשֵּׁם הָיָא בְּחִינַת גְּלָגֶל הַחוּזָר, בְּחִינַת (פְּסָחִים ג. בְּבֹא־בִתְרָא י): "עֲלִיּוֹנִים לְמַטָּה וְתַחְתּוֹנִים לְמַעְלָה".

כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ הַשְּׂרָה שְׂכִינָתוֹ בַּמִּשְׁכָּן וּבְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, בְּחִינַת: "עֲלִיּוֹנִים לְמַטָּה". וְכֵן לְהַפְּךְ: כָּל 'צִיּוּרָא דְּמִשְׁכְּנָא', הַכֹּל הָיָה רְשׁוּם לְמַעְלָה, בְּחִינַת: "תַּחְתּוֹנִים לְמַעְלָה" - שְׂזָהוּ עֵקֶר ה'תְּכַלִּית'.

וְזָהוּ גַם־כֵּן בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת הַחֲקוּקִים עַל ה'דְּרִידָל שֶׁל תְּנַבְּה': 'הַנִּגְ"ש' - רְאשֵׁי־תַבּוֹת (תהלים עד, ב): "גְּאֻלַּת שִׁבְט נַחֲלַתְךָ ה'ר צִיּוֹן" - בְּחִינַת "תִּבְאֵמוֹ וְתִטְעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלַתְךָ" - בְּחִינַת ה'בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁשֵּׁם הָיָה בְּחִינַת גְּלָגֶל הַחוּזָר, שְׂזָהוּ עֵקֶר הַגְּאֻלָּה.

נט.

(חיי־מוֹהַרְ"ן תַּסַּט)

בְּעֵינַי מָה שֶׁהָיוּ מְשִׁיחִים לְפָנָיו מֵאֲלָמָן אֶחָד קָדַם פֶּסַח - אָמַר: שְׁנֵם 'פְּרַעַה' הָיָה אֲלֵמָן, כִּי נִשְׂאָר לְבַדּוֹ בְּלֹא הַחֵיֶל, כִּי **"אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתֵר" (תהלים קו, יא).**

וְהִבְנֵנו מִדְּבָרָיו, שֶׁגְּלָה לָנוּ רֵמֵז: כִּי "אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתֵר" - רְאשֵׁי תַבּוֹת "אֲלֵמָ"ן. וְהִדְבָּרִים סְתוּמִים.

"וְתַעַן לָהֶם מְרִים, שִׁירוֹ לָהֶם" (שְׁמוֹת טו, כא)

ס.

(ח"א כז, ו)

נִמְצָא לְעֵיל בְּפָסוּק (שְׁמוֹת טו, ב): "עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה".

עֲנִינִי שְׁבַת שִׁירָה אֶצֶל רַבְּנוֹ ז"ל - נִמְצָאִים בְּפָרְשַׁת בְּשַׁלַּח -

ספור נסיעת הבעל-שם-טוב לארץ-ישראל

– כפי המקבל אצל אנשי-שלומנו מדור דור –

באחרון-של-פסח, היו אנ"ש מתאספים יחד לפנות ערב, וחלקו מעט זין וכדומה, וספרו את הספור מנסיעת הבעל-שם-טוב לארץ-ישראל בנסחתנו הידועה. (שיח-שרפי-קדש ח"ד רסד)

– שיח-שרפי-קדש החדש ח"א שעג –

[א] ה'בעל-שם-טוב' זיע"א, היה נוהג בידוע: לבלי להשהות ולהלין אצלו שום קמזון מיום לחברו, כי כל המעות שנשארו אצלו היה מחלקם לצדקה.

וגם בנסיעתו לארץ-ישראל נהג כך: לקחת רק בכדי לכסות הוצאותיו לאותה נסיעה של הכפר והעיר הפמוד לו. ושם בטחוננו בהשם: "שיעזרו לכל הצטרבותו ממקום למקום!"

וצרף עמו את בתו מרת אדל', ושמשו 'רבי הירש סופר'. ונסעו מעיר לעיר, ומכפר לכפר, ונמשכה הנסיעה שבועות או חודשים, ובכל פעם עזרם השם-יתברך.

עד שהגיעו בערב חג-הפסח, לעיר סטאמבול.

והלכו שם לאיזה בית-מלון. ומחמת עניותם הגדולה, שכרו לעצמם מקום במרתף המלון במקום העניים.

בראות מרת אדל': "שאין להם מצות זיין ושאר צרכי החג!" שאלה את אביה ה'בעל-שם-טוב': "מה יהיה לנו לסדר הפסח, והיכן נאכל?"

ולא ענה לה אביה בלום, רק הפטיר ואמר לה: "השם יעזר! השם יעזר!" [גאט וועט העלפן, גאט וועט העלפן].

גם הזהיר אותה: "לבל תאמר ותספר לאיש מדבר מחסורם, שאין להם בלום לצרכי החג!"

והיא מרב בטחונה בדברי אביה, כי ידעה שהוא מרגל בנסים, שוב לא דאגה בכלל, ויצאה לכבס לעצמה איזה בגדים הצריכים פבוס לכבוד החג, פחות הים.

קרוב לחצות-היום, הלך ה'בעל-שם-טוב' למרחץ, וטבל עצמו לכבוד קדשת החג, והלך לבית-הפנסת.

[ב] באותה עת - דרו בארץ אשכנז, במדמה בעיר בערליון, זוג - איש ואשה עשירים גדולים, שכבר באו בימים, והיו חשוכי-בנים, ועסקו שניהם ברפואות אצל רופאים, וכלם נתיאשו מהם, כי היו שניהם עקרים מלדה רחמנא-לצלן.

אמרו להם אוהביהם: "שבאוקראינה שברוסיה יש 'בעל-שם' גדול, שאצלו בודאי יוכלו להישע ושיסעו אליו!"

ונכנסו הדברים בלבם, ולקחו עגלה עם פמה סוסים טובים והרבה מעות כדרך הגבירים, ונסעו למעז'בז'!

תכף בבואם, ברו: "היכן שוכן ה'בעל-שם-טוב'?" - ואמרו להם: "שהנה עתה נסע בדרך לארץ-ישראל!"

בשמעם זאת, התישבו בדעתם: "שמאחר שנסעו כבר מרחק בזה, יסעו

אחריו!" - ואכן בָּרְרוּ דָרֶךְ נְסִיעַת ה'בַּעַל-
שֵׁם-טוֹב, וְרָדְפוּ אַחֲרָיו.

אֵלָּא שְׁבַכְל מְקוֹם וְעִיר שֶׁהִגִּיעוּ, אָמְרוּ
לָהֶם: "שֶׁהִנֵּה עֵתָה נֹסַע מִכָּאן!" -
עַד שֶׁהִגִּיעוּ גַם הֵם, לְסַטְאֲמָבוּל, בְּעָרֵב חֲגֵ-
הַפֶּסַח.

בְּבוֹאֵם שָׁם - הִתְיַשְׁבוּ בְּדַעְתָּם:
"שִׁמְסַתְמָא לֹא הַמְשִׁיד ה'בַּעַל-
שֵׁם-טוֹב' בְּנִסְיָתוֹ בְּעָרֵב חֲגֵ-הַפֶּסַח, לְכִן
בְּוֹדָאֵי הוּא נִמְצָא פְּעַת כָּאן בְּסַטְאֲמָבוּל, רַק
שְׁצָרִיכִים לְחַפְּשׁוּ!"

וּמַחְמַת עֲשִׂירוֹתָם הַמְּפֹלְגָת, הִלְכוּ וְשִׁכְרוּ
לְעֲצָמָם חֶדֶר נָאָה, בְּמִדּוֹר
הָעֲשִׂירִים, בְּקוֹמָה הָעֲלִיּוֹנָה, בְּאוֹתוֹ בֵּית-
מְלוֹךְ בּוֹ שָׁהָה ה'בַּעַל-שֵׁם-טוֹב'. וְהֵם מַחְמַת
שֶׁהִבִּינוּ שִׁיִּצְטָרְכוּ לְהַתְמַהֵמָה בְּדָרֶךְ, הִבִּיאוּ
עִמָּם מִכְּלֵי-טוֹב, כְּדֵי שִׁיּוּכְלוּ לְעָרֶךְ אֶת הַסֵּדֶר
כְּדַבְּעֵי.

אַחַר שֶׁהִכִּינוּ וְסִדְדוּ כָּל צְרִיכֵי הַחֵג, הִלְךְ
הַגְּבִיר לְחַפְּשׁ אַחַר ה'בַּעַל-שֵׁם-טוֹב',
וְהִרְהֵר בְּדַעְתּוֹ: "שֶׁבְּעִיר גְּדוֹלָה כְּסַטְאֲמָבוּל,
בְּוֹדָאֵי יִהְיֶה לוֹ קָשָׁה לְמַצְאוּ!" - וַיֵּשֶׁב עֲצָמוֹ,
וְהִלְךְ לְחוּף-הַיָּם, בְּמְקוֹם שֶׁכָּל סְפִינּוֹת
הַנוֹסְעִים מְגִיעִים, כְּדֵי שִׁיִּבְרַר אֲצֻלָּם: "שָׁמָּא
רְאוּ הֵם אֶת ה'בַּעַל-שֵׁם-טוֹב', אוֹ שָׁמָּא
יִוֹדְעִים הֵם הֵיכָן הוּא מִתְאַכְסֵן!" כִּי עַל הַיָּם
בְּדָרֶךְ-כָּלֵל, חוֹלְפִים וְעוֹבְרִים הַנוֹסְעִים
בְּדָרְכָם.

אַצֵּל חוּף-הַיָּם, נִגַּשׁ הַגְּבִיר גַּם לְמִרְתַּת אֲדָל',
לְשִׁאֲלָה: "אוּלֵי יוֹדַעַת הִיא מ'הַבַּעַל-
שֵׁם-טוֹב', וְאוּלֵי רָאֲתָה אוֹתוֹ?!" - עָנְתָה לוֹ:
"כֵּן, ה'בַּעַל-שֵׁם-טוֹב' הִגִּיעַ, וְהוּא אָבִי,
וּמִתְאַכְסֵן בְּבֵית-מְלוֹךְ פְּלוֹנִי, בְּקוֹמָה
הַתְּחַתּוֹנָה!"

שִׂמְחָה הַגְּבִיר לְשִׁמְעַת זֹאת, וְאָמַר לָהּ:
"שֶׁתְּחַזֵּר לְעִיר, כִּי יִתְאַכְסְנוּ אֲצֻל'
בְּחָג, כִּי כְּבֹר הַכִּין מִכְּלֵי-טוֹב לְעִרִיכַת הַסֵּדֶר
גַּם עֲבוּרָם!" - וְהִבִּינָה מִרְתַּת אֲדָל':
"שֶׁהַבְּטָחוֹן שֶׁל אָבִיָּה, הִבִּיא אֶת הַיְשׁוּעָה
הַזֹּאת!"

[ג] אַחַר הַתְּפִלַּת עֲרֵבִית, הִמְתִּינָה מִרְתַּת
אֲדָל' לְאָבִיָּה, לְמַטָּה בְּבֵית-הַמְּלוֹךְ.
וּכְשֶׁבָּא ה'בַּעַל-שֵׁם-טוֹב', סִפְּרָה לוֹ בְּשִׁמְחָה
רַבָּה: "מֵהֵנֶס שֶׁהִקְרָה לָהֶם הַשֵּׁם, שֶׁהִזְמִין
לָהֶם מְקוֹם נָאָה לְמַעַלָּה בְּמְלוֹךְ לְעִרִיכַת
הַסֵּדֶר!"

וּמִגְדָּל בְּטָחוֹנוֹ, לֹא רָאֲתָה שׁוֹם שְׁנוּי בְּפָנָי
אָבִיָּה, אֵלָּא עָלָה ה'בַּעַל-שֵׁם-טוֹב',
וְנִכְנַס הַיִּשָּׁר לְחֶדֶר הַגְּבִיר, וְלֹא דִבֵּר שׁוֹם
דְּבוּרִים כָּלֵל, רַק עָרַךְ תְּכַף אֶת הַסֵּדֶר בְּמַחֲוֶי-
דְּגִדְלוֹת כְּרָאוּי.

אַחַר שֶׁעָרַךְ חֲצֵי הַסֵּדֶר, פָּנָה אֶל הָעֲשִׂיר
וְזוֹנְתוֹ, וְאָמַר לָהֶם: "יִוֹדַע אֲנִי עֲבוּר
מָה בְּאַתֶּם הִנֵּה, וּכְבֹר נּוֹשְׁעֵתָם!" [איך וְיִיִם
פֶּאֲרוֹזָאִם זְעַנְט אִיר גַּעְקוּמַעַן, אִיר זְעַנְט שׁוֹיִן
אוּיִסְגַּעְפוּיִעֶלְט].

תְּכַף אַחַר שֶׁאָמַר מְלִים אֵלָּו, עָלָה בַּעֲלִית-
נְשָׂמָה בְּהַתְּדַבְּקוֹת נִפְלְאָה, וְהוֹרִיד
רֵאשׁוֹ בְּדַבְּקוֹת וּבְמִרְרוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, עַד
כְּדֵי סִימְנֵי גְּסִיסָה, וְהָיָה מִמֶּשׁ בְּסַכְּנָה גְּדוֹלָה,
וְנִבְהַלּוּ מְאֹד, וְלֹא יָדְעוּ עַל מָה וְלָמָּה זֶה.

וְכֵן בְּתוֹךְ הַשְּׁהִיּוֹת שָׁמְעוּ, אִיךְ שֶׁהַפְּטִיר
וְאָמַר בְּשִׁמְחָה: "נְוֹ! אֲזִי אֶעֱבֹד אֶת
הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּלֵי עוֹלָם-הַבָּא!" [נְוֹ! וְעַל אִיךְ
דִּינַעַן דַּעַם אוּיְבַעְרֶשְׁטֵן אֵן עוֹלָם-הַבָּא!]

וְאַחֲרֵי-כֵן רְאוּ שִׁמְחָה וְאוֹר גְּדוֹל עַל פְּנֵיו,
וְנִתְעוֹרַר מִדְּבַקוֹתוֹ.

בְּזִמְנ־אֲחֵר כְּשִׁשְׁאֲלָה מֵרַת אֲדָל' אֶת
אָבִיָּה ה'בְּעַל־שֵׁם־טוֹב' עַל כֶּךָ,
סִפֵּר לָהּ אָבִיָּה:

שְׁבַעַת שְׁהִבְטִיחַ לַזּוּג הַנִּלְ שִׁיזְכּוּ
לְהַפְקֵד בְּבָנִים, הַתְּעוֹרֵר עָלָיו
קִטְרוּג גָּדוֹל לְמַעַלָּה בְּשָׁמַיִם, הֵיזוּת שִׁזּוּג זֶה
שְׁנִיָּהם עֲקָרִים הֵם מִבְּטָן וּמִלְדָּה, וְלֹא הָיָה
בְּאִפְשָׁרוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַטָּבַע לְלָדָת, וְהוּא לֹא
עָיַן בְּדָבָר וּמִיַּד הִבְטִיחַ לָהֶם: "שִׁיזְשַׁעוּ!"

וְעַתָּה מִחֲמַת שִׁצְדִיק גּוֹזֵר וְהַקְדוּש־
בְּרוּךְ־הוּא מְקַיֵּם' (מוֹעֵד־קָטָן טז:), עַל־
כֵּן צְרִיכִים לְשִׁנּוֹת עֲבוּרָם אֶת הַטָּבַע לְגַמְרִי.

וְהַבְּעַל־דָּבָר קוֹפֵץ בְּכָל מְקוֹם, וְקִטְרוּג:
"הֵיאָךְ לֹא הִשְׁגִּיחַ לִפְנֵי
שְׁהִבְטִיחַ!" - וְעַל־כֵּן הָיָה בְּמִרְרוֹת גָּדוֹל.

וּמִשּׁוֹם־זֶה גָּזְרוּ לְמַעַלָּה: "שִׁיאֲבֹד אֶת
שְׁכַר עוֹלָם־הַבָּא' לְגַמְרִי!"

וּכְשִׁשְׁמַע זֹאת ה'בְּעַל־שֵׁם־טוֹב', נִעְנָה
תַּכְּפָה וְאָמַר בְּשִׂמְחָה כַּנִּלְ: "לֹא
אִם־כֵּן אֲעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם מֵעַתָּה לְלֹא שְׁכַר
עוֹלָם־הַבָּא!" - כִּי כֶּךָ יוֹכֵל לְעַבְדוֹ יִתְבָּרַךְ
לְלֹא שׁוֹם פְּנִיָּה כָּלֵל וּכְלָל.

כִּי־כֵן שָׂרָאָה הַשָּׁטָן שֶׁהוּא נִכְנָס לְעִבּוּדָה
גָּדוֹלָה כְּזוֹ לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם בְּשִׂמְחָה
אֲפִלּוּ שְׁלֹא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס - עַל־כֵּן
הִסְבִּים וְאָמַר: "שְׁעָדִיף שִׁיחֲזִירוּ לֹא אֶת
הָעוֹלָם־הַבָּא!"

וְאִכֵּן גָּזְרוּ וּפְסָקוּ בְּשָׁמַיִם: "שְׁגַם יִזְכָּה
שׁוֹב לְשְׁכַר עוֹלָם־הַבָּא! וְגַם זּוּג
עֲקָרִים אֵלּוּ יִזְכּוּ לְבָנִים!"

וּמִזֶּה בָּא לֹא שִׂמְחָה וְאוֹר גָּדוֹל בְּפָנָיו!

וְהַמְשִׁיךְ ה'בְּעַל־שֵׁם־טוֹב' לְעוֹרֵךְ אֶת חֲצִי
הַסֵּדֶר הַשְּׁנַי בְּהַתְּלַבּוּת נוֹרָאָה,
וְלֹלֵא שׁוֹם דְּבוּרִים יִתְרִים.

וּכְשֶׁהִגִּיעַ לַתְּבוּת: "לְעֵשָׂה נִפְלְאוֹת
גְּדוֹלוֹת לְבַדּוֹ כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ",
חָזַר הַרְבֵּה עַל הַתְּבוּת 'לְבַדּוֹ' 'לְבַדּוֹ'! בְּקוֹל
וּבְהַתְּעוֹרְרוֹת וּדְבִקוֹת גָּדוֹל מְאֹד.

[ד] וְהִנֵּה הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁעוֹשֶׂה דָּבָר, אֵינּוּ
עוֹשֶׂה אוֹתוֹ רַק בְּשִׁבִיל דָּבָר אֶחָד. וְכֵן
הַנְּהַגַת הַצְּדִיק־הָאֱמֶת.

לְכֵן: הֵגַם שְׁה'בְּעַל־שֵׁם־טוֹב' נָסַע נְסִיעָה זֹה
בְּשִׁבִיל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, אֲךָ הָיָה אִזְ עוֹד
סִבָּה לָזֶה, כִּי הָיוּ צְרִיכִים לְהַמְתִּיק שֵׁם אֶת
הַדִּין - כִּי אִזְ הָיָה בְּסִטָּא־מְבוּל: מְלֶכֶךְ עוֹרֵר
לְיִהוּדִים, אֲשֶׁר חָפֵשׁ תְּמִיד עֲצוֹת אֵיךְ
לְאֲבָדָם.

וְתִמִּיד כְּשֶׁהָיָה גּוֹזֵר גְּזֵרָה, הָיוּ הַיְּהוּדִים
עוֹשִׂים כָּל מִיָּנִי שֶׁתְּדַלְלוֹת וּמִבְטָלִין
הַגְּזֵרָה.

וּבְאוֹתָהּ עַת טַפְס עֲצָה בְּהַתְּיַעֲצוֹת שְׂרָיו,
וְגָזַר הַמֶּלֶךְ גְּזֵרַת מִיתָה' עַל
הַיְּהוּדִים בְּאוֹפֵן אֲכַזְרִי בִּיּוֹתֵר, כִּי גָזְרוּ: "לְהַרְג
אֶת כָּל הַיְּהוּדִים בְּיוֹם אֶחָד, בְּיוֹם רֵאשׁוֹן־
שְׁלִי־פֶסַח, וְתַכְּפָה בְּעִלּוֹת־הַשַּׁחַר יִתְחִילוּ בְּזֶה,
וְלֹא יִשְׁאִירוּ שְׂרִיד וּפְלִיט חִסְד־שְׁלוֹם!"

וְהַשְּׁבִיעוּ הַשָּׂרִים אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי: "שְׁלֹא
יִגְלוּ אֶת הַגְּזֵרָה לְאִף אָדָם, וּמִי
שִׁיִּסְפֹּר יוֹמַת גַּם הוּא!" וְכִדִּי שְׁלֹא יִשְׁתַּדְּלוּ
הַיְּהוּדִים לְבַטֵּל גְּזֵרָה זֹה.

כִּי־כֵן אֵלּוּ הַשָּׂרִים, הָיָה שׁוֹר אֶחָד אוֹהֵב־
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָיָה צָר לוֹ עַל הַגְּזֵרָה
הַנּוֹרָאָה הַזֹּאת.

והלך וקרא לשנים מנכבדי היהודים
בבהלה בלילה הפסח בשעת הסדר,
וגלה להם בסוד גדול מגזרה זו, והפטיר
ואמר להם: "חיי נתונים בספנה אם יתגלה
למלך שיודעים אתם מגזרה זו, ועל פן אין
לי שום עצה לתת לכם, אולם באתי בזאת
רק להודיעכם שתדעו מגזרה זו, ודעו את
אשר לפניכם לטפס עצה לזה, והשם יהיה
בעזרכם!"

והתיעצו נכבדי העיר הנ"ל ביניהם בדת
מה לעשות, והחליטו: "היות
שהקיסר ינע (אם המלך) היא מלמדת
ואזהבת ישראל, על פן ילכו אליה לטפס
עמה יחד עצה היאך לבטל הגזרה!"

ואכן הלכו תכף נכבדי העיר הנ"ל,
לארמון אם המלך.

בהלכם, עברו ליד בית מלונו של הבעל-
שם טוב, ושמעו, איך שאוחז
באמירת ההגדה, וחוזר הרבה בקול צעקה
על התבות: "לעשה נפלאות גדולות לבדו -
לבדו!" כנ"ל.

נענו ואמרו הם זה לזה: "אלו ידע יהודי
זה איזה גזרה נוראה מרחפת על בני
העיר היהודים, האם היה מתלהב וצועק
כל-כך?!" [ווען ער ווייסט וואספארא מין צרות איז דא
אויף אידן, וואלט ער אזוי געשריגן?].

בשהגיעו לארמון אם המלך, והיה אז זמן
חצות-לילה, והיא כבר ישנה,
בקשו מהשומרים להעיריה ולומר לה:
"שהיהודים רוצים לדבר עמה דבר חשוב
שאי אפשר לדחותו!"

נחרדה אם המלך מאד, ונתנה להם רשות
לפנס אליה לפנים, פי הבינה

שדבר נחוץ הוא, וקבלה אותם בסבר-פנים-
יפות.

וספרו לה הנכבדים: "מהגזרה שגזר בנה
המלך, על תושבי העיר
היהודים!" - ובקשוה: "שתטפס בחכמה
גדולה, עצה לבטלה, ובאפן שלא יודע
לבנה שהשר גילה להם, ושהם היו אצלה!"

בחסד-השם עלה לה ברעיונה עצה,
וצותה תכף: "לרתם לה את
העגלה!" - ואמרה ליהודים: "שימתינו לה
שם בארמון!"

והלכה ונסעה באמצע הלילה - והעירה
את בנה המלך משנתו בחרדה
גדולה - ושאלה אותו: "איזה דבר רע
עשה?!" - פי בעלה המלך המנוח שהוא אבי
המלך, בא אליה בחלום-הלילה במזרא גדול,
ואמר לה: "שנגזרה גזרה על משפחתו,
שעל למחרת בבקר לא ישאר לו שום
שאריית מבניו ונכדיו, ויכלו ויאבדו הם לעד
ולנצח!" - ובכן שאלה אם המלך את בנה:
"איזה דבר נורא נעשה במלכות, שעל-ידו
בא למשפחתנו גזרת כליון נורא כזה!"

התחיל המלך למנות לה: אי אלו
עולות! שאולי מחמת זה נגזרה
עליהם גזרה זו!

ואמרה לו כל הזמן: "לא לא, אין מתקבל
על הדעת, שמחמת עולה כזו
יגזר על משפחתנו גזרה נוראה כזו!"

ובקשה: "שרוצה לעין בפנקסי המלך,
אולי נמצא שם איזהו דבר
עולה! - ופתחו הפנקסים, ומצאה: שנכתב
שם הגזרה הנ"ל!"

וְתַכַּף שְׂרָאֲתָה זֹאת אִם הַמֶּלֶךְ, פְּנִתָה אֵלָיו
בְּצַעֲקָה: "בּוֹדְאֵי בּוֹדְאֵי! בְּלֹתֵי סֶפֶק
שְׁעָבוֹר זֶה נִגְזֵר עַל מִשְׁפַּחְתָּנוּ גְזֵרָה זֹאת!"

וְאָמְרָה לוֹ בְכַעַס: "וְכִי עִם עַם הַיְהוּדִים
הֵנָּה מִתְחִיל?! וְכִי לֹא יָדַעְתָּ שֶׁכָּל
מִי שֶׁהִתְחִיל לְהַצִּיק לָהֶם, לֹא יֵצֵא בְּשָׁלוֹם
מִזֶּה?! פִּרְעָה הִתְחִיל עִם יִשְׂרָאֵל, וּמָה הָיָה
בְּסוֹפוֹ? סוּם וְרוֹכְבוֹ רָמָה בָּיָם! וְכֵן הָמוּ, וְכֵן
שָׁאֵר הִרְשָׁעִים, שֶׁנִּחְלוּ מִפְּלָה (כִּי הַקִּיסְרִית
הָיְתָה מְלַמֶּדֶת בְּנִ"ל), לָךְ וּקְרַע מִהָר אֶת כְּתָב
גְּזֵרָה זֹאת לְכֹל שֶׁהָיְתָה, וְשִׁלָּא יוֹדַע כָּלֵל וּכְלָל
שֶׁהָיְתָה קִימַת גְּזֵרָה כְּזֹאת!"

וּמִחֲמַת פַּחַד, לָקַח הַמֶּלֶךְ תַּכְּפָה אֶת כְּתָב
הַגְּזֵרָה, וּקְרַעָה בְּפָנֶיהָ! - וְהִזְהִיר
הַמֶּלֶךְ: "שָׂאֵף כָּל מִי אֲשֶׁר יִסְפֹּר שֶׁהָיְתָה
גְּזֵרָה כְּזֹאת, יוֹמֵת!"

וְאִזּוֹ אָמְרָה לוֹ אִמּוֹ הַקִּיסְרִית: "שִׁיכּוֹל
לָלַכֶּת לִישָׁן לְבִטָּחָה, כִּי בּוֹדְאֵי לֹא יֵאָנֶה
לָהֶם רַע!"

וְחִזְרָה לְבֵיתָהּ, וּבִשְׂרָה לְנִכְבְּדֵי הָעִיר
שֶׁהִמְתִּינוּ לָהּ בְּבֵיתָהּ: "שֶׁכְּבָר
נִתְבַטְּלָה הַגְּזֵרָה! וַיְכּוּלִים הֵם לְחַזֵּר לְבֵיתָם,
וְלִהְיוֹדִיעַ לַיְהוּדִים: שִׁיזְדוּ לַהֲשֵׁם עַל הַסְּדִי
הַטּוֹבִים שֶׁנִּמְלַע עִמָּהֶם לְבָדוֹ לְכֹל יָדִיעַתָּם!"

[ה] בְּחִזְרָם - עָבְרוּ שׁוֹב דֶּרֶךְ בֵּית מְלוֹנּוֹ
שֶׁל ה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב' - וְשָׁמְעוּ אוֹתוֹ,
אִיךְ שְׁאוּחָז עֵדוֹן בְּקִטְעַת זֶה שֶׁל הַהַגְּדָה,
וְחִזְרָה עַל הַתְּבוּת: "לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת
לְבָדוֹ - לְבָדוֹ!"

אוֹלָם עֲתָה הִבְחִינוּ: "שְׁאוּמֵר זֹאת
בְּשִׁמְחָה וּבְהִרְחַבַת הַלֵּב, יוֹתֵר מִמָּה
שֶׁשָּׁמְעוּ אוֹתוֹ כְּשֶׁהָלְכוּ לְבֵית אִם הַמֶּלֶךְ!"

לְמַחֲרַת בְּבִקְרָה - סִפְרוּ הַנִּכְבְּדִים הַנִּ"ל
בְּבֵית-הַפְּנִסָּה לְכָל הַמִּתְפַּלְלִים:
"מִהֵנָּס הַנּוֹרָא שֶׁהָיָה בְּלִילָה הַהוּא!" -
וּכְבֻדְךָ אֲנִי הַתְּלוּצְצוֹ וְלַעֲגוֹ קֶצֶת מִהַיְהוּדִי
ה'מְשַׁנֵּעַ' הַזֶּה שֶׁחִזַּר הַרְבֵּה עַל הַתְּבוּת:
'לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ', פַּעַם בְּקוֹל שֶׁל
צַעֲקָה, וּפַעַם בְּקוֹל שֶׁל שִׁמְחָה! [אֵינְעֵר גְּעוּעוּן
עַפְעָם אֶ מְשׁוֹנֵעַ נֶעֶר הָאֵט חוֹזֵר גְּעוּעוּן לְבָדוֹ לְבָדוֹ].

נִעְנָה לָהֶם ה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב' בְּעֲצָמוֹ - כִּי
לֹא הִבִּירוּהוּ - וְאָמַר לָהֶם: "אֲלֵמָלָא
יְהוּדִי זֶה שֶׁצָּעַק כְּךָ וְהִנֵּכֶם לוֹעָגִים עָלָיו, לֹא
קָרָה לָכֶם נִס מִפְּלָא זֶה, כִּי הַכֹּל הָיָה עַל
יָדוֹ!" [וְעַתָּה נִשְׁט דְּעַר וְוָאֵס אִיר זְאָגֵט, וְוָאֵלֵט דְּעַר נִס
נִשְׁט גְּעוּעוּן].

לְמַחֲרַת יוֹם-טוֹב כְּשֶׁנִּפְרְדוּ מִהַעֲשִׂיר, רָצָה
לְתַת לְה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב' סְכוּם
כֶּסֶף רַב עֲבוּר הַפְּרָכָה שֶׁבִּרְכָם, וְלֹא הִסְפִּים
ה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב', רַק שִׁיתְּנוּ לוֹ וְלֹא אֲדַל בְּתוֹ
וְל'רַבֵּי הִירְשֵׁי', דְּמִי הַסְּפִינָה הַנוֹסַעַת לְאַרְצֵי-
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא יוֹתֵר, וְנִתְּנוּ לוֹ.

וְתַכְּפָה שָׁכְרוּ מְקוֹמוֹת בְּאַנְיָה הַנוֹסַעַת
לְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל. וְה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב'
לֹא הִשְׁתַּחֲוָה כָּלֵל בְּעִיר, אֲלֵא תַכְּפָה בְּחַל-
הַמּוֹעֵד לְמַחֲרַת יוֹם-טוֹב, הַמְּשִׁיד בְּנִסְיַעְתּוֹ,
וְעָלָה לְסְפִינָה הַנוֹסַעַת לְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל.

[ו] לְפָנַי נִסְיַעְתָּם, אָמַר ה'בְּעַל-שֵׁם-טוֹב'
ל'רַבֵּי הִירְשֵׁי' וְל'בְּתוֹ אֲדַל': "שִׁישׁ בְּיָדוֹ
שֵׁם קְדוֹשׁ, שֶׁבְּכּוֹנֵת שֵׁם זֶה יְכוּל לְפָרַס
'פִּאטְשִׁילֵעַ' [הַתִּיכַת בַּד] עַל הַיָּם, וְלִישֵׁב עָלָיו
וְלַעֲבֹר אֶת הַיָּם, וְלַהֲגִיעַ עַד עִיר הַנִּמְלַ יְפוֹ
שֶׁבְּאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל, אוֹלָם בְּתַנְאֵי: שִׁיכּוֹנוּ הֵיטֵב
בְּשֵׁם, וְלֹא יִפְסִיקוּ בְּמַחְשַׁבְתָּם בְּכּוֹנֵת שֵׁם זֶה
אִף לְרַגַע אַחַת, וְאִזּוֹ יוּכַל לַפְּעַל כְּזֶה דְּבַר,
שִׁיגִיעוּ בְּאַפְּן זֶה לְאַרְצֵי-יִשְׂרָאֵל!"

[ער האט אזא מין שם, וואס זיי זאלן אינזיון האבן דעם שם, און זאלן האלטן שטארק דעם שם און נישט אפלאזן קיין איין רגע, קען ער טאן אזא זאך אז זיי וועלן קומען קיין ארץ־ישׂראל].

נענתה בתו ואמרה: "שהיא מקבלת זאת על עצמה!" - אולם רבי הירש אמר: "שמפחד לקבל על עצמו דבר זה, פי שפא יאבד חלילה לרגע אחד את פונת המחשבה, על־כן אינו יכול לקחת על־עצמו דבר זה!"

וה'בעל־שם־טוב הקדוש' לא רצה להשאירו לבדו, על־כן שברו מקומות על הספינה בנ"ל, ועלו עליה.

בדרך השתוללה על הים רוח־סערה גדולה עד מאד, והספינה חשבה להשבר, והיו כל נוסעי הספינה בסכנה גדולה מאד.

עד שהתחילו הנוסעים, להשליך מהספינה כל חפציהם, כדי שלא תטבע הספינה מרב המשא מחמת המים הרבים שנכנסו בה.

נענה ה'בעל־שם־טוב' ואמר לבתו: "שבשלו הסער הגדול הזה!" ואמרו למעלה בשמים עצה להנצל מזה: "לזרק לים, או 'אותה', או את 'כתביו' שלקחם עמו לארץ־ישׂראל - אז ישקט הים מזעפו!"

ושאל ה'בעל־שם־טוב' את מרת אדל': "במה היא בוחרת?!"

נענתה בתו ואמרה: "שהיא מוכנה למסור נפשה עבור הצלתם, ושישאנה ויטילוה אל הים, פי הפתבים נצרכים יותר בעולם, פי יעשו הרבה יהודים בעולם!"

אכן לקחונה, והורידוה בחבל סמוך מאד לים - אלא שאז התחרטה, ורמזה להם בידיה: "שיעלוה שוב!" - ואז אמרה לאביה: "ששוב יותר שיזרק את כתביו לים, פי בעזרת־השם יצא ממנה נכד בזה, שיעשה ספרים נאים יותר מאביה ה'בעל־שם־טוב'!"

[אם־ירצה־השם, עס וועט ארויסקומען פון מיר א קינד וואס וועט מאכן שענערע כתבים].

(ויש־אומרים: שמיד נתחרטה ואמרה בנ"ל, ולא שלקחונה והורידוה).

ואכן כך עשו, והשליכו הפתבים לים, ונח הים מזעפו! - ואז ראו: "שקרובים הם לאי אחד מאיי הים!" - וקרוב רבי־החובל את הספינה לאי, וירדו עליה כל הנוסעים, שהיו רבים, לנוח ולפוש מנסיעתם הקשה.

[ז] והנה ה'בעל־שם־טוב' הלך סביבות האי, תפוס בשרעפיו, ו'בתו' ו'שמשו' רבי הירש' הולכים אחריו, והלכו להלאה משאר האנשים.

ולפתע התנפלו עליהם 'אידימאקעס' (רוצחים פראים אוכלי אדם) שרצו להרגם, וקשרום אחד לאחד בחבלים על הארץ, וכבר היה בפסע בינם ובין המות, פי הרוצחים נעמדו סמוכים להם להשחית ולחדד את הספינים כדי לשחטם רחמנא־לצלן.

וצעק רבי הירש סופר, לה'בעל־שם־טוב: "רבי! מדוע הנכם

שותקים?!" [רבי! וואס שווייגט איר?!].

ענה לו ה'בעל־שם־טוב': "לקחו לי את המחין, ואיני יודע כלום!"

כְּעֵבֶר זְמַן מָה, צָעַק שׁוֹב רַבֵּי הִירֶשׁ,
לְרַבּוֹ הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב: "רַבִּי! מֵדוּעַ
הִנָּכֶם שׁוֹתְקִים?"!

עָנָה לוֹ שׁוֹב הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב: "אֵינִי יוֹדֵעַ
לָאוּ כְּלוּם, אוֹלֵי יוֹדֵעַ אַתָּה אֵיזָה
דָּבָר"?! [אִיךָ וְוִיִּים גְּאָרְנִישְׁט, אָפְשֶׁר וְוִיִּסְטוּ עֶפְעֶס?].

עָנָה לוֹ רַבֵּי הִירֶשׁ: "אֵינִי יוֹדֵעַ לָאוּ כְּלוּם,
כִּי אִם אַתָּה הָאֶלְפֵי־בֵית"?! [אִיךָ וְוִיִּים
גְּאָרְנִישְׁט, נָאֵר אִיךָ וְוִיִּים דַּעַם אֶלְפֵי־בֵית].

צָעַק לוֹ הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב: "אִם בֶּן מֵדוּעַ
שׁוֹתֵק הִנָּךְ? אָמֹר! אָמֹר!" [טַע וְוֹאסִיזַע
שְׁוִיִּיגְסְטוּ? זָאג! זָאג!]

וְהִתְחִיל רַבֵּי הִירֶשׁ לֹמֵר: 'אֶלְפֵי' -
וְהַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב אֹמֵר אַחֲרָיו:
'אֶלְפֵי' - וְכֵן: 'בֵּית' וְכוּ' כְּסֹדֵר! - עַד שֶׁחָזַר
לְמַחוֹ וְלְדַבְּקוֹתוֹ!

וְתַכֵּף נִשְׁמַע מִרְחוֹק, קוֹל פְּעֻמוֹנֵי מֶרְכָּבָה
נוֹסַעַת, וְנִפְחָדוּ הַרוֹצְחִים לְנַפְשָׁם,
וְנָסוּ וּבְרָחוּ לָהֶם.

כְּשֶׁהִגִּיעָה הַמֶּרְכָּבָה, יָרַד מִמֶּנָּה
הַקּוֹטְשֶׁעַר (בְּעַל־הַעֲגָלָה), וְהִתִּיר
קִשְׁרֵיהֶם, וְהֶעֱלָם אֶל הַקְּאָרְעֻטֵּעַ (מֶרְכָּבָה),
וְהוֹלִיכֶם חֲזָרָה לְשִׁפְתֵי־הַיָּם, שָׁם הִיְתָה סְפִינָה
אַחֲרַת סְמוּךְ לָאֵי, וַיִּרְדּוּ לְתוֹכָהּ וְנָסְעוּ!

וְזֶה הַבְּעַל־הַעֲגָלָה עֲצָמוּ, הָיָה רַב־הַחוּבֵל
שֶׁהִשִּׁיט עִתָּה אֶת הַסְּפִינָה! [דְּעַר קוֹטְשֶׁעַר
אִיז גְּעוֹוֹאָרְן דְּעַר קֵאפִיטָאן, אֹוֹן עַר הָאֵט גְּעִפִּירְט דִּי
שִׁיף].

[ח] וְהִנֵּה חָשְׁבוּ: "שֶׁהֵם מִמְּשִׁיכִים לְנִסְעַ
לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל" - וְאִף הַבְּעַל־שֵׁם־
טוֹב בְּעֲצָמוּ חָשַׁב בֶּן!

אָךְ בְּשִׁבְעֵי־שָׁל־פֶּסַח לְקִרְאָת עָרֵב, רָאוּ
הַנוֹסְעִים: "שֶׁשְׁבָה הַסְּפִינָה בְּטַעוֹתָהּ
חֲזָרָה לְעִיר סְטֵאמְבוֹל"!

אִז חָזַר בּוֹ הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב מְנַסֵּיעָתוֹ
לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, כִּי רָאָה: "שֶׁמֶן־הַשָּׁמַיִם
אֵין מְנִיחִין אוֹתוֹ לְנִסְעַ"!

וּמִשׁוּם כֵּךְ נִהְיָו בְּכֹל פְּזוּרֵי יִשְׂרָאֵל
הַהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הַבְּעַל־שֵׁם־טוֹב:
לִישֵׁב יַחַד בְּיוֹם 'שִׁבְעֵי־שָׁל־פֶּסַח' לְפָנֹת
עָרֵב, כִּי אִז הִגִּיעַ חֲזָרָה לְסְטֵאמְבוֹל, וְהָיוּ
מְסַפְּרִים מַעֲשֵׂה זֶה, וּמוֹדִים לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ:
"עַל שֶׁצְּדִיק גָּדוֹל כָּזֶה נִצּוֹל מִהַרוֹצְחִים,
וְחָזַר לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם"!

וְהָיוּ מְסִימִין בְּסִיּוּמוֹ: "וּמִסְתַּמָּא הָיָה בַּעַל
הַסְּפִינָה, 'אֵלֵי־הוֹ־הַנְּבִיא זְכוּר־
לְטוֹב"!

לקוטי תפלות

חג הפסח | ספירת העומר
בכליות שלש רגלים

את דעתי, שלא אתן להם שום מקום
לכנס במחי כלל.

ואזכה לגער בהם, ולריב עמם,
לגרשם מעלי ומעל גבולי,
שלא יהיה להם שום כח לכנס בדעתי
כלל, ואזכה לקדש את מחשבתי תמיד.

אנא יהוה, רחמן מלא רחמים, טוב
ומטיב לכל, אתה ידעת את גדל
עצם הפגם הגדול והנורא הנוגע
בעולמות עליונים מאד, על-ידי כל
מחשבה רעה, מכל-שפן וכל-שפן על-ידי
הרהור רע חסוֹשְלוֹם.

שהוא פוגם ומקלקל מאד בכל
העולמות, ועוקר את האדם חסוֹשְלוֹם
ומקור החיים, עד אשר קשה לו
עוד לשוב ולהשיג ארחות חיים.

וכל שאר הפגמים העצומים והנוראים
עד גבהי מרומים, הנוגעים במקום
שנוגעים, שנעשים על-ידי כל מחשבה
רעה והרהור הנכנס במוח חסוֹשְלוֹם.

חג הפסח

א [א] לקוטי תפלות ח"א ה

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ה, 'בפצצרות')

וזבני ברחמיך הרבים וחסדיך הגדולים,
לפנות את מחי ומחשבתי
מחכמות חיצוניות וממחשבות זרות.

שלא אטמטם את מחי ומחשבתי
בתאות והרהורים חסוֹשְלוֹם,
ולא אחמיץ את מחי ומחשבתי בחכמות-
חיצוניות ובתאות חסוֹשְלוֹם.

ולא אהרהר בהרהורים רעים, שלא
יהיה לי שום הרהור ומחשבת חוץ
בעולם כלל. רק יהיה מחי ומחשבתי נקי
וזה וצח, שלא יכנס במחשבתי שום
מחשבה חיצונה כלל.

ותתן לי כח, להתגבר על כל
המחשבות רעות, מחשבות
חיצוניות והרהורים, הבאים עלי לבלב

וְגַם אֶתָּה יָדַעְתָּ, אֵת גְּדֹל עֲצָם
הַהַתְגַּבְרוּת, שְׁמַתְגַּבְרִים עָלֵינוּ בְּכָל
פַּעַם, לְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתָּנוּ בְּמַחְשְׁבוֹת־רָעוֹת
וְהַרְהוּרִים רָעִים.

וּבְעוֹנוֹתֵי־הַרְבִּים לֹא נִזְהַרְתִּי לְהִשְׁמַר
מֵהֶם וּלְהַתְגַּבֵּר
עֲלֵיהֶם, עַד אֲשֶׁר פָּגַמְתִּי אֶת מַחִי מְאֹד,
עַל־יְדֵי מַחְשְׁבוֹתֵי הָרָעוֹת שֶׁהַכִּנְסָתִי
בְּמַחִי, עַד שֶׁכָּל מַחִי הוּא מְלֵא מַחְשְׁבוֹת־
חִיצוֹנִיּוֹת.

וְעַבְרַתִּי עַל 'אֶסוּר חֲמִיץ', שֶׁהֵייתִי
מִחֲמִיץ אֶת מַחִי בְּתַאֲוֹת
וְהַרְהוּרִים וּבְלִבּוֹלִים, וּבְכָל מִינֵי
שְׁטוּתִים.

וְלֹא דִי שְׁלֵא הֵייתִי מִתְגַּבֵּר עַל
הַמַּחְשְׁבוֹת־רָעוֹת, אִף גַּם נִתְתִּי
לָהֶם פֶּחַ לְכֹנֵס בְּמַחִי, וְלֹא הִשְׁתַּדַּלְתִּי
לְגַרְשָׁם כָּלֵל, וְלֹא קִיַּמְתִּי עֲצוֹתֶיךָ
הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר גָּלִיתָ לִּי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
לְגַרְשָׁם מִמֶּנִּי בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה, וְלֹא
שְׁמַעְתִּי לְקוֹל מוֹרִי.

אֹי לִי וִי לִי, עַל הַיָּמִים שֶׁעָבְרוּ
בְּבִלְבוּל־הַדַּעַת וּמַחְשְׁבוֹת־רָעוֹת,
"טְבַעְתִּי בִּיּוֹן מְצוּלָה וְאִין מְעַמְד, בְּאֵתִי
בְּמַעֲמָקֵי מַיִם וְשִׁבַּלְתָּ שְׁטַפְתָּנִי."

כָּל דַּעְתִּי וּמַחִי נִתְעַרְבַּב כָּל־כָּף
בְּמַחְשְׁבוֹת־רָעוֹת וּבְלִבּוֹלִים, עַד
אֲשֶׁר אָפְלוּ בְּשַׁעַה שְׁאֵנִי חָפֵץ לְהַתְגַּבֵּר
עֲלֵיהֶם וּלְבַרַח מֵהֶם, קָשָׁה עָלַי מְאֹד.
"יְהוָה אֱלֹהִים אֶתָּה יָדַעְתָּ לְאוֹלְתִי,
וְאֲשֵׁמוֹתֵי מִמֶּךָ לֹא נִכְחַדְדוּ."

הֵן עַל כָּל אֱלֹה בְּאֵתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, בְּלֵב נִשְׁכַּר וְנִדְכָּה,
בְּקִידָה וּבִכְרִיעָה וּבְהַשְׁתַּחֲוּיָה, בְּתַחֲנֹה
וּבִקְשָׁה, כְּעֹנֵי בִפְתָח, נֶאֱנַח וְנִדְכָּה, שׁוֹאֵל
וּמִבְקֵשׁ מִתְנַת־חַנּוּם וְנִדְבַת־חֶסֶד.

שְׁתַּחֲוֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָעֲצוּמִים וְחִסְדֶּיךָ
הַנִּפְלְאִים, וְתוֹצִיאֵנִי מֵאֲפֵלָה
לְאוֹרָה, וְתַעְזֹר לִי מֵהַיּוֹם, לְקַדֵּשׁ אֶת
מַחְשְׁבֹתֵי תְּמִיד, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, צוּפָה בְּעֵלְבוֹן
אֲנוּחִים, תִּיקַר נָא נַפְשִׁי
הָאֲמֵלְלָה בְּעֵינֶיךָ, וְחַמַּל עָלַי בְּחַמְלָתְךָ
וְחַנּוּנוֹתֶיךָ, וְעֲזָרְנִי וְסִיעֵנִי, וְחִזְקֵנִי
וְאַמְצֵנִי, וְקַדְּשֵׁנִי בְּקִדְשְׁתְּךָ הָעֲלִיוֹנָה,
שִׁימְשֵׁךְ עָלַי קִדְשָׁה וְטַהַרָה מֵאֲתָךְ.

בְּאִפֵּן שְׁאֲזָכָה מֵעַתָּה לְשָׁמֵר עֲצָמִי,
שְׁלֵא אֲנִיחַ לְכֹנֵס כָּלֵל לְתוֹךְ
מַחְשְׁבֹתֵי, שׁוּם מַחְשְׁבַת־חוּץ שְׁבַעוֹלָם,
וְלֹא שׁוּם בְּלִבּוּל־הַדַּעַת.

וּמִכָּל־שָׂכֵן וְכָל־שָׂכֵן, שְׁלֵא אֶהְרַהֵר
בְּשׁוּם הַרְהוּר בְּעוֹלָם כָּלֵל.
רַק מַחְשְׁבֹתֵי תְהִיָּה קְדוּשָׁה תְּמִיד, זָכָה
וְנִקְיָה מִכָּל סִיג וּפְסֻלָּת.

וּבְכֵן תּוֹצֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְהֵאֲמִין
בְּצַדִּיקֵי־אֱמֶת, וְלֹא יִכְנָס
בְּמַחְשְׁבֹתֵי וְדַעְתִּי, שׁוּם הַרְהוּר וּמַחְשְׁבָה
כָּלֵל, עַל הַמַּחְלָקֶת שִׁישׁ בֵּין הַצַּדִּיקֵי־
אֱמֶת.

רַק אֲזָכָה לְהֵאֲמִין בְּצַדִּיקֵי־אֱמֶת
בְּאִמוּנָה־שְׁלֵמָה, וְלֹא יְהִיָּה לִי שׁוּם

הרהור וקשיא עליהם ועל המחלקת שביניהם כלל.

רבוננו של עולם, אם אמנם פגמתי בטפי מחי, אשר על-ידי-זה איני ראוי וכדאי להתקרב לצדיקי-אמת, ולזכות להאמין בהם באמת, אשר מחמת-זה באים עלי מחשבות חוץ והרהורים להרהר אחריהם חסו-שלום.

אנא יהוה, אל תעשה עמי כחטאי, ואל תדינני כמפעלי, ועשה למענך ולא למעני, ומלא בקשתי ברחמים.

וזכני שלא יכנס בלבי שום קשיא והרהור כלל, על הצדיקי-אמת, ועל המחלקת שביניהם. רק אזכה להאמין בהם תמיד, באמונה-שלמה באמת.

וחמל עלי ברחמיך הרבים, וזכני לשוב אליך באמת, ולהשיג ארחות חיים, ובמקום שקלקלתי שם אתתקן.

ותשיב אותי ברחמיך וחסדיך הגדולים, ממות לחיים, מחמץ למצה, מיראה רעה ליראה טובה, מקול פגום מחכמה פגומה לקול טוב לחכמה טובה.

"תודיעני ארח חיים, שבע שמחות את פניך, נעימות בימינך נצח. כי עמך מקור חיים, באורך נראה אור".

אבינו שבשמים, חותך חיים לכל חי. אל חי חלקנו צורנו, גאלנו

ממות פדנו משחת. והצל אותי ואת כל עמך בית ישראל, מכל מיני מחשבות-רעות והרהורים, שהם נקראים סטרא-דמותא.

וחנני מאתך ברחמיך הרבים, ותן לי חיים טובים, חיים ארוכים, חיים אמתיים, חיים נצחיים. ועזרני שאזכה לקדש את המחין שלי הנקראים: "באר מים חיים".

וזכני שיתפשט עקמימות שבלבי, שלא יהיה בלבי שום עקמימות ועקשות כלל. "לכב עקש יסור ממני, רע לא אדע". רק אזכה ל"יושר לבב" באמת, שיהיה לבי ישר עם יהוה תמיד.

ותזכני ברחמיך הרבים, לעשות כל המצות בשמחה גדולה באמת. "אור זרוע לצדיק, ולישרי לב שמחה".

🌀 [ב] תפלות-ותחנונים 🌀

השמטה ל'לקוטי-תפלות' ח"א ה

(על-פי לקוטי-מורה"ן ח"א ה, 'בפחצרות')

רבוננו של עולם, זכני לקבל קדשת חג הפסח הקדוש בזמנו בשלמות, ותשמרני בכל ימי הפסח הקדוש מאסור אכילת חמץ אפלו במשהו.

ותזכנו לקיים מצות אכילת מצה בפסח, בקדשה גדולה. ועל-ידי-זה אזכה לקבל המחין הקדושים המאירים אז.

וּבְכַח הַזֶּה תִּזְכְּנוּ, לְשָׁמֵר הַמַּחֲזִין
וְהַמְחַשְּׁבָה שְׁלִי, בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה,
בְּכָל יְמֵי הַשָּׁנָה לְעוֹלָם. וְלֹא אֶתֶן מְקוֹם
לְשׁוֹם מַחְשְׁבָה חִיצוֹנָה וּבִטְלָה, וּמְכַל-
שָׁפֵן לְשׁוֹם מַחְשְׁבָה רָעָה וְהַרְהוּר רַע חֹס-
וְשָׁלוֹם, לְפָנֶיךָ בְּמַחֲוֵי וְדַעַתִּי, אֲפֹלוּ כָּרְגַע
קָלָה, וְלֹא אֶכְנַס עִם פְּתוּיֵי יִצְרֵי-הָרַע
בְּשׁוֹם טוֹעֵן וְנוֹטֵעַן כָּלֵל.

רַק אֲזַכֶּה לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרֵי תְּמִיד,
וְלִגְעַר בְּכָל מִינֵי מַחְשְׁבוֹת חִיצוֹנִיּוֹת
וּבִטְלוֹת, וּלְגַרְשָׁם וּלְהַרְחִיקָם מִמַּחֲוֵי,
וּלְבַטְלָם בְּבִטּוֹל גָּמוּר. בְּאִפְּן שְׁלֵא יִהְיֶה
לָהֶם שׁוֹם נְגִיעָה וְאַחִיזָה בְּמַחֲוֵי וּמַחְשְׁבֹתַי
אֲפֹלוּ בְּמַשְׁהוּ.

וְאַזְכֶּה לְהִיּוֹת בְּכָלֵל הַצְּדִיקִים-
אֲמִתִּיִּם, דְּעַבְדִּין מְצוּתָא
וּמְרִיבָה בְּסִטְרֵין-אֲחֵרֵינִין, דְּלֹא יִתְקַרְבוּ
לְמַשְׁכְּנָא דְקִדְשָׁה.

⊗ [ג] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א ו ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ו, 'קרא את יהושע')

וּבְכַח בְּאֵתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי, שְׁתַּעֲזְרֵנִי
בְּכַח שְׁמֶךָ הַגְּדוֹל אֱהִי"ה, אֲשֶׁר
בוֹ נִקְרְאתָ בְּעַת שְׁהַתְחַלַּתָּ לְגַאֵל אֶת בְּנֵיךָ
מִמִּצְרַיִם לַעֲשׂוֹת אוֹתָם לָךְ לְעַם,
וְלְהַשִּׁיבָם אֵלֶיךָ מִטְּמֵאת מִצְרַיִם.

כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לְמֹשֶׁה בְּפָנָה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "כֹּה תֹאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל,
אֱהִיָּה שְׁלַחְנִי אֵלֵיכֶם."

וּבְכַח בְּכַח הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, תִּזְכְּנִי
בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, שְׁאַתְחִיל לְהַכִּין
עֲצָמֵי שְׂיִהְיֶה לִי הוֹיָה בְּעוֹלָם, עַל-יַדֵּי
שְׁתִּזְכְּנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לְשׁוֹב אֵלֶיךָ
בְּאַמֶּת.

⊗ [ד] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א ז ⊗

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ז, 'זאלה המשפטים - אמונה')

"אֲתָה הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ, אֶת
גְּדֻלָּתְךָ וְאֶת יְדְךָ הַחֲזָקָה, אֲשֶׁר מִי
אֵל בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֶׂיךָ
וּכְגְבוּרוֹתֶיךָ". וְגַלִּיתָ אֶלְהוּתְךָ וּמְלֻכוֹתְךָ
עָלֵינוּ.

כִּי הוֹצֵאתָנוּ מִמִּצְרַיִם, וּפְדִיתָנוּ מִתַּקְּהָ
גְלוּתָם, "מִתּוֹךְ פּוֹר הַבְּרָזֵל", מִעַמְּקֵי
הַקְּלָפוֹת. וְהוֹצֵאתָ אוֹתָנוּ מִנּוּ"ן שְׁעָרֵי
טוֹמְאָה, וְהַכְּנַסְתָּ אוֹתָנוּ בְּנוּ"ן שְׁעָרֵי
קִדְשָׁה.

וְעָשִׂיתָ נִסִּים וְנִפְלְאוֹת בְּמִצְרַיִם וְעַל
יַם-סוּף, וְשִׁבַּרְתָּ וְהַכְּנַעְתָּ כָּל
אֱלִילֵי מִצְרַיִם, וְשִׁדַּדְתָּ הַמַּעֲרָכוֹת וְשִׁנִּיתָ
הַטְּבַע.

וְעַקְרַתָּ וּבִטְלַתָּ, כָּל מִינֵי כְּפִירוֹת וְכָל
מִינֵי אֲמוֹנוֹת-כְּזָבוֹת שֶׁל פְּרַעֲה
וּמִצְרַיִם, שְׁרָצוּ שִׁישְׁתַּקְעוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל
בֵּינֵיהֶם חֹסֶוֹשְׁלוֹם, שִׁיתְגַּבְּרוּ עַל יִשְׂרָאֵל
חֹסֶוֹשְׁלוֹם, בְּמִינֵי כְּפִירוֹת וְאֲמוֹנוֹת-
כְּזָבוֹת שְׁלָהֶם, אֲשֶׁר זֶה הִיָּה תַקְּהָ גְלוּתָם.

וְאֲתָה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, לֹא עֲזַבְתָּ אוֹתָנוּ
בֵּינֵיהֶם, וּמַהֲרָתָ לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ

מתוכם, והכנעת ושברת ועקרת כל מיני
כפירות שלהם, על-ידי הנסים והמופתים
הגדולים והנוראים שעשית בהם, וגלית
אלהותך ואדנותך לכל באי עולם.

ומאז נדבקו ישראל בך לעולם,
”והאמינו ביהוה ובמשה עבדו”.

בן ברחמיך הרבים תזכנו, להאמין בך
ובצדיקיך-האמתים תמיד, באמונה
שלמה וחזקה ונכונה.

ובאשר אתה אלהים אמת, כן נזכה
להאמין בך באמת, עד שנזכה
להרגיש אלהותך עלינו, ונהיה דבקים בך
תמיד, ולא נפרד ממך לעולם אפלו פרגע
קלה. ויהיה לנו בושח ופחד ואימה
ויראה ממך תמיד, בכל עת ובכל רגע.

ונזכה להרגיש אלהותך עלינו תמיד,
כי מלא כל הארץ כבודך,
ומלכותך בכל משלה, כמו שכתוב: ”אם
יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם
יהוה, הלא את השמים ואת הארץ אני
מלא”.

וכל הטובות וכל הנסים ונפלאות
שעשית עם אבותינו ועמנו, ואשר
אתה עושה עתה עמנו בכל יום ובכל
שעה, כלם הם רק בשביל תכלית הטוב
הזה, כדי שנזכה לידע ממך, אשר זאת
היא התכלית של כל הטובות שבעולם.

על-כן רחם עלינו אדון כל, ותקבע
אמונתך בלבנו לעולם ועד,
ושבענו מטובך.

ותזכנו לחזות בנועם זיוך. ותעזר לנו
ברחמיך, להתפלל לפניך
תפלותינו בכל לב ונפש.

עד שיהיה לנו כח על-ידי תפלותינו,
לשנות הטבע, ולעשות נסים
ומופתים בעולם, ותשמע תפלותינו
תמיד.

ותזכנו לבא לארץ-ישראל, הארץ
אשר בחרת בה מכל הארצות,
ונתת אותה לישראל לעולם, ומיום אשר
סרנו מאחריך ופגמנו באמונתך
הקדושה, גלינו מארצנו, ונתרחקנו מעל
אדמתנו, עד אשר ארך עלינו הגלות.

על-כן חוס וחמל נא עלינו, וזכנו
ברחמיך הרבים, להכניע
ולשבר ולבטל כל מיני כפירות
ובלבולים, שלא יעלו בלבנו ובלב כל
עמך ישראל לעולם.

ונזכה להאמין בנסיך הקדושים אשר
אתה עושה עמנו בכל דור ודור
מעולם, ואשר אתה עושה עמנו עדין
בכל יום ובכל שעה, ולא נכסה שום נס
בדרך הטבע חס-ושלום.

רק נדע ונאמין, שהכל מאתך לבד,
על-ידי השגחתך אשר אתה משגיח
תמיד בהשגחה-פרטיות על כל דבר
שבעולם.

ונזכה להאמין בך ובצדיקי-האמת
תמיד, ועל-ידי-זה נזכה לבא
לארץ-ישראל חיש קל מהרה, ותמהר

וְתַחֲשֵׁ לְגַאֲלָנוּ גְאֻלָּה שְׁלֵמָה, וְתָבִיא לָנוּ
אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ.

וְעֲזָרְנוּ שְׁתֵּהִי תַפְלֵתְנוּ נְכוֹנָה וְסְדוּרָה
וְשִׁגוּרָה בְּפִינוּ וּבְלִבְבָנוּ, וְתַגְלֵה
נְסִים וּמוֹפְתִים בְּעוֹלָם, "לְמַעַן דַּעַת כָּל
עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים אֵין
עוֹד".

וְתִזְכֹּר אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאֵם
מִתַּקְּף גְּלוּתָם, אֲשֶׁר גָּלִיתָ אוֹתָנוּ
זֶה כַּמָּה שָׁנִים, וְתַמְהַר וְתַחֲשֵׁ לְגַאֲלָנוּ,
וְנִזְכֶּה לָשׁוּב לְאֶרְצָנוּ, וְתָבִיא לָנוּ אֶת
מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ בְּמַהֲרָה.

וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׁכָתוּב: "וְהָיָה צְדָק אֲזוּר
מִתְנִיּוֹ, וְהָאֱמוּנָה אֲזוּר חֲלָצִיו.
אֶמֶת מֵאֶרֶץ תִּצְמַח, וְצַדֵּק מִשָּׁמַיִם
נִשְׁקָף". וַיִּקְרָא לָנוּ מִקְרָא שְׁכָתוּב: "תְּבוֹאֵי
תְּשׁוּרֵי מֵרָאשׁ אֱמֻנָה", בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ
אָמֵן.

☪ [ה] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א יח ☪

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א יח, רַבֵּי יוֹנָתָן מִשְׁתַּעִי - קַרְטִילִית'א)

אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים חָמַל עָלֵינוּ, אָבִינוּ
שְׁבַשְׁמִים אֵל תִּסְתֵּר פְּנֵיךָ מִמֶּנּוּ,
מוֹשֵׁל בְּכָל מְלָךְ עַל כָּל הָאָרֶץ, שְׁלַח לָנוּ
מִנְהִיג וּמוֹשֵׁל אֱמֵתִי דְקַדְשָׁה, שְׁיֻכַּל
לְהַנְהִיג אוֹתָנוּ בְּרַחֲמִים, "כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא
הָאֱמֵן אֶת הַיִּנֵּק", לְקַרְבָּנוּ לְעַבּוֹדָתְךָ
בְּאֱמֵת.

תָּן לָנוּ מִנְהִיג אֱמֵתִי כְּמוֹ מֹשֶׁה רַבְּנוּ
עָלְיוֹ־הַשָּׁלוֹם, כִּי יִשְׂרָאֵל הָיוּ

שְׁקוּעִים בְּמִצְרַיִם בְּאַרְבָּעִים־וְתַשְׁעָה
שָׁעָרֵי טְמֵאָה, וְלֹא הָיָה אֲפָשָׁר שְׁיִצְאוּ
מִשָּׁם, כִּי־אִם עַל־יַדֵּי מֹשֶׁה רַבְּנוּ.

וְחִמְלָתָ עֲלֵיהֶם, וְגִזְרָתָ עַל מֹשֶׁה שְׁיִלְךָ
מֹשֶׁה וַיִּגְאֹלֵם. אֶף־עַל־פִּי
שְׁמַשָּׁה רַבְּנוּ מִגְדֵּל עֲנוּתָנוּתוֹ הָיָה מִסְתִּיר
פְּנָיו, וְלֹא רָצָה לְקַבֵּל הַמַּמְשָׁלָה
וְהַמְּנַהֲיגוּת.

אַבְל אַתָּה חִמְלָתָ עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל,
וְגִזְרָתָ שְׁיִלְךָ בְּעַל־כְּרָחוּ, וְהֵייתָ
עִמוֹ תָמִיד, עַד שְׁזָכָה לְגַאֲלָם.

וְהִנֵּה עֲכָשְׁיוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ אָנוּ שְׁקוּעִים
בְּגְלוּת, יוֹתֵר מִגְלוּת־מִצְרַיִם,
וְאַתָּה יוֹדֵעַ שְׁאֵין מִי שְׁיֻכַּל לְעֹזֵר אוֹתָנוּ,
כִּי אִם מִנְהִיג אֱמֵתִי שְׁיֵהִיָּה בְּבַחֲיַנַּת מֹשֶׁה
רַבְּנוּ עָלְיוֹ־הַשָּׁלוֹם.

עַל־כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׁמֹךְ, וְשִׁבּוֹר
וְהַפֵּר כַּעֲסֶךָ מֵעָלֵינוּ, וְשִׁלַּח
רַחֲמָנוּת בְּלִב הַמְּנַהֲיג־הָאֱמֵת, שְׁיִחְמַל
עָלֵינוּ, וַיִּשִׁיב פְּנָיו אֵלֵינוּ, וַיִּקְבַּל
הַמְּנַהֲיגוּת וְהַמַּמְשָׁלָה, וַיִּנְהִיג אוֹתָנוּ
בְּרַחֲמָיו, וַיִּקְרַבְנוּ לְעַבּוֹדָתְךָ בְּאֱמֵת.

☪ [ו] לְקוּטֵי־תַפְלוֹת ח"א כ ☪

(על־פי לקוטי־מוֹהַר"ן ח"א כ, 'תַּשְׁעָה תַקּוּיִנ'ד)

אָנָּה יְהוָה, חוּס וְחָמַל עָלֵינוּ, וְזַכְּנוּ
לְתַקֵּן הַבְּרִית, שֶׁהוּא תַקּוּן־הַדַּעַת,
בְּשִׁלְמוֹת, בְּקַדְשָׁה וּבְטַהֲרָה, בְּלִי שׁוּם
פְּגָם כָּלֵל.

וּכְשֵׁם שֶׁהוּצֵאתָ אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִגְלוֹת-
מִצְרַיִם בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת,
וְהוּצֵאתָ אוֹתָם מִחֲמָשִׁים שְׁעָרֵי-טְמֵאָה,
מִפְּגַם-הַבְּרִית, מִפְּגַם-הַדַּעַת, אֲשֶׁר זֶה הָיָה
עָקֹר גְּלוֹת מִצְרַיִם.

וְהַכְּנִסְתָּם בְּחֲמָשִׁים שְׁעָרֵי-קִדְשָׁה,
וְזָכִיתָ אוֹתָם לְתַקּוּן-הַבְּרִית,
לְתַקּוּן-הַדַּעַת, וְנָתַתָּ לָהֶם תּוֹרַתְךָ
הַקְּדוּשָׁה, וְהַכְּנִסְתָּ אוֹתָם לְאַרְץ-יִשְׂרָאֵל.

בֵּן תַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת
וְנוֹרָאוֹת, וְתוֹצִיא אוֹתָנוּ מִן הַגְּלוֹת
הַזֶּה הַזֶּה בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת, מִגְּלוֹת-
הַגּוֹף וּמִגְּלוֹת-הַנַּפֶּשׁ.

וְתִמְחַר לְהוֹצִיאֲנִי מִכָּל הַחֲמָשִׁים
שְׁעָרֵי-טְמֵאָה, וְתַפְדְּנוּ וְתַגְּאֲלֵנוּ
וְתַצִּילֵנוּ, מִכָּל מִיַּי פְּגַם-הַבְּרִית, מִפְּגַם-
הַדַּעַת.

וְתִכְנִיֶּסֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ מְהֵרָה, לְכָל
הַחֲמָשִׁים שְׁעָרֵי-קִדְשָׁה.
וְתִזְכְּנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים חַיֵּשׁ קַל מְהֵרָה,
לְתַקּוּן-הַבְּרִית, לְתַקּוּן-הַדַּעַת בְּאַמֶּת,
כְּרָאוּי לְיִשְׂרָאֵל עִם קִדְשֶׁךָ.

וְקַיֵּם לָנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "כִּימִי צֵאתְךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת".

וְתִהְיֶה בְּעִזְרָנוּ, שְׁנִזְכֶּה לְקַבֵּל עָלֵינוּ
קִדְשַׁת חַג הַפֶּסַח, בְּקִדְשָׁה
נוֹרָאָה וְעִצּוּמָה, וּבְשִׂמְחָה וְיְחִדּוּה גְּדוֹלָה.

וְנִזְכֶּה לְקַיֵּם מִצְוֹת אַרְבַּע כּוֹסוֹת שֶׁל יַיִן
שֶׁל פֶּסַח, בְּשִׁלְמוֹת הָרָאוּי,
בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה גְּדוֹלָה.

וְתִפְתַּח לָנוּ 'אוֹר-הַדַּעַת', וְתִשְׁפִּיעַ
עָלֵינוּ אוֹר קִדְשַׁת הַמַּחִין
הָעֲלִיוֹנִים, שְׁנִזְכֶּה שְׂיִהְיוּ נִמְשָׁכִין עָלֵינוּ
בְּפֶסַח, כָּל הַמַּחִין הַקְּדוּשִׁים, מַחִין-
דְּגִדְלוֹת וּמַחִין-דְּקִטְנוֹת.

וְנִזְכֶּה לְסִדֵּר הַסֵּדֵר שֶׁל פֶּסַח, בְּקִדְשָׁה
גְּדוֹלָה כְּרָאוּי. וְתַעֲזְרֵנוּ לֹמַר
הַהֲגָדָה בְּקוֹל רֹם, בְּכּוֹנֵה גְּדוֹלָה וְנוֹרָאָה,
וּבְשִׂמְחָה וְיְחִדּוּה רַבָּה וְעִצּוּמָה,
וּבְהַתְעוֹרְרוֹת גְּדוֹל, וּבְהַתְלַהֲבוֹת נִמְרָץ,
בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה גְּדוֹלָה.

עַד שֶׁהַקּוֹל יַעוֹרֵר הַפּוֹנֵה, עַד שֶׁאֲזַכֶּה
עַל-יְדֵי-זֶה לְתַקּוּן-הַבְּרִית וּלְתַקּוּן-
הַדַּעַת, בְּשִׁלְמוֹת בְּאַמֶּת, עַד שֶׁאֲזַכֶּה לְבוֹא
לְחִדּוּשֵׁי-תּוֹרָה אֲמִתִּיִּים.

❁ [זו] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א ל ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ל, 'מישראל דספינא')

מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ עַל-יְדֵי
מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם, אֲשֶׁר הוּא
הָאִיר עֵינֵינוּ, וְהוֹצִיאֲנוּ מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה,
מִחֲשֶׁךְ לְאוֹר גְּדוֹל, מִעֲמֻקֵּי הַגְּלוֹת בְּגוֹף
וּנְפֶשׁ וּמִמוֹן, מִמ"ט שְׁעָרֵי-טְמֵאָה לְמ"ט
שְׁעָרֵי-קִדְשָׁה.

כִּי מֵעַצָּם גְּדֵלַת מַעְלַת מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עָלֵינוּ-
הַשְּׁלוֹם, הָיָה יְכוּל לְהַכְּנִיס הַשְּׁגַת-
אֱלֹהוֹתְךָ, אֶפְלוּ לְאֲנָשִׁים פְּחוּתִים בְּדִיּוּטָא
הַתַּחְתּוֹנָה מְאֹד, כְּמִנּוּ הַיּוֹם.

וְעַתָּה בָּאתִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתַי, "גְּדֵל הַעֲצָה וְרַב

הַעֲלִילֶיהָ". לְמַדְנִי וְהוֹרְנִי, בְּאִיזָה דַרְךְ, בְּאִיזָה אֶפֶן, בְּאִיזָה זְכוּת, בְּאִיזָה עֲצָה וְתַחֲבוּלָה, אֲזַכֶּה אֲנֹכִי גַם-כֵּן, לְהַשְׁיֵג הַשְּׂגַת אֱלֹהוֹתֶךָ, אֲשֶׁר לְכַךְ נּוֹצַרְתִּי.

כִּי אֲשֶׁר אַתָּה יָדַעְתָּ, כִּי לֹא נִבְרָאתִי בְּעוֹלָם הַשְּׁפָל הַזֶּה, אֲלֹא כְּדֵי לְרַדֵּף אַחֵר הַתְּכָלִית הַטוֹב הַזֶּה, לְהַשְׁיֵג הַשְּׂגַת אֱלֹקוֹתֶךָ יִתְבָּרֵךְ.

מָרָא דְעֵלְמָא כִּלְא, אַתָּה יָדַעְתָּ, כִּי אֵין מִי שְׂיוּכַל לְהַכְנִיס בְּנוֹ הַשְּׂגַת-אֱלֹהוֹת, כִּי אִם צְדִיקֵי-הַדּוֹר הָאֲמִתִּיִּים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד.

כִּי לְפִי עֲצָם יְרִידַתְנוּ וְהַתְּרַחֲקוּתְנוּ מִמְּךָ מְאֹד, וְכַפִּי פְחִיתוֹת נִפְשָׁנוּ שְׂאָנוּ יוֹדְעִים בְּעַצְמָנוּ, אָנוּ צְרִיכִים עֲכָשְׁיו 'מְנַהֵיג-אֲמִתִּי', שְׂיִהְיֶה גְדוֹל בְּמַעֲלָה מִפְּלֶגַת וְעֲצוּמָה מְאֹד מְאֹד.

כִּי כָל מָה שְׂהַחוּלָה נִחְלַשׁ בְּיוֹתֵר, הוּא צְרִיךְ רּוֹפֵא גְדוֹל בְּיוֹתֵר. וְיִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם שְׂהָיוּ בְּמִדְרָגָה פְּחוּתָה מְאֹד בְּמִ"ט שְׂעֲרֵי-טְמָאָה, לֹא הָיָה מִי שְׂיוּכַל לְעֹזֵר לָהֶם, כִּי אִם מֹשֶׁה רַבְּנוּ עֲלֵיו-הַשְּׁלוֹם.

וְעַכְשָׁיו שְׂנַפְלָנוּ בְּגָלוֹת גְּדוֹל בְּגוֹף וּנְפֶשׁ, יוֹתֵר וְיוֹתֵר מְגָלוֹת-מִצְרַיִם, כּוֹדָאֵי אֵין מִי שְׂיוּכַל לְעֹזֵר אוֹתָנוּ, כִּי אִם הַצְּדִיק הַגְּדוֹל בְּמַעֲלָה מְאֹד שְׂיִהְיֶה בְּבַחֲיַנַּת 'מֹשֶׁה רַבְּנוּ'.

חֹם וְחַנְּנִי, וְהַצִּילֵנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי בְּכָל מִינֵי הַצָּלוֹת וְיִשׁוּעוֹת, וְהַעֲלֵנִי מִהָרָה

מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה, מִשְׂעֵבוֹד לְגֹאֲלָה, מִיַּגוֹן לְשִׂמְחָה. וְתַטְהֵרְנִי מִהָרָה מִכָּל מִינֵי טְמָאוֹת, וְתַקְדְּשֵׁנִי בְּכָל מִינֵי קְדוּשׁוֹת.

וְאֲזַכֶּה לְעֵלוֹת וּלְהַכְלִיל מִהָרָה, בְּכָל הַחֲמֻשִׁים שְׂעֲרֵי-קְדוּשָׁה, בְּאֲמַת וּבְאֲמוּנָה-שְׁלֵמָה וּבְעֲנוּהַ אֲמִתִּית.

עַד שְׂאֲזַכֶּה "לְחַזוֹת בְּנַעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ", לְהַשְׁיֵג הַשְּׂגַת אֱלֹהוֹתֶךָ בְּתַכְלִית מִדְרָגָה הָעֲלִיוֹנָה, וּלְהַכְנִיס הַשְּׂגַת אֱלֹהוֹתֶךָ בְּלֵב כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ, בְּקְדוּשָׁה וּבְטַהָרָה גְדוֹלָה, בְּאֲמַת וּבְאֲמוּנָה-שְׁלֵמָה וּבְעֲנוּהַ אֲמִתִּית כְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב.

⊙ [ח] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א מֵט ⊙

(על-פי לקוטי-מוה"ר"ן ח"א מט, 'לשמש שם אהל בהם')

וְתַזְכֵּנִי לְעוֹרֵר וּלְגַלוֹת 'עֲשֶׂרָה מִינֵי נְגִינָה'. וְאֲזַכֶּה מִהָרָה לְסִדֵּר לְפָנֶיךָ בְּכָל יוֹם תְּמִיד שִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת הַרְבֵּה בְּקוֹל גִּילָה וְרִנָּן לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ, בְּשִׁיר וְשִׁבַּח וְנִגּוֹן וְזִמְרָה וְעֹז וְחִדּוּהַ, בְּכָל עֲשֶׂרָה מִינֵי נְגִינָה הַקְּדוּשִׁים.

עַד שְׂנִזְכֶּה שְׂיִתְעַר עַל-יְדֵינּוּ הַשִּׁיר שְׂיִתְעַר לְעַתִּיד, שֶׁהוּא שִׁיר פְּשוֹט כְּפוֹל מְשֻׁלַּשׁ מְרַבֵּעַ, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב: "הַשִּׁיר יִהְיֶה לָכֶם כְּלִיל הַתְּקִדָּשׁ חָג".

☪ [ט] לקוטי תפלות ח"א סב ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א סב, 'ניסב אלקים')

וּזְבַנּוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים לְתַקֵּן פְּגָם-
הַדְּבוּר, וְתַעֲזְרֵנוּ לְבָרֵךְ וּלְהַעֲלוֹת,
כָּל נְצוּצֵי אוֹתֵיךָ הַדְּבוּר שֶׁנִּפְּלוּ בְּגִלוֹת
גְּדוֹל בֵּין הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא-אֲחֵרָא
בְּעוֹנוֹתֵינוּ.

עַל-יְדֵי שֶׁהִלְכְּנוּ בְּשִׁרְיוֹת לִבְנוֹ,
וְרַדְּפָנוּ אַחַר תְּאוֹת אֲכִילָה
וּשְׁתִּיָּה, וְהֵינּוּ מִמְּלָאִים כְּרִסְנוּ, בְּמוֹתְרוֹת
אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה שֶׁאֵינּוּ מְכַרְח לְקִיּוֹם הַגּוֹף.

עַד אֲשֶׁר בְּעוֹנוֹתֵינוּ-הָרַבִּים, עַל-יְדֵי
פְּגָם תְּאוֹת אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה, הִתְגַּבְּרוּ
עָלֵינוּ שְׁלֹשָׁה שָׂרֵי פָרְעָה, שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה
קְלָפוֹת, שֶׁהֵם "שֵׁר הַמְּשָׁקִים", וְ"שֵׁר
הָאוֹפִים", וְ"שֵׁר הַטְּבָחִים", שֶׁהֵם 'קְנֵה',
'וֹשֵׁט', 'וֹרִידִין'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה גָּבַר עָלֵינוּ עַל גְּלוֹת פָּרְעָה
וּמְצָרִים, שֶׁהוּא 'מִצַּר
הַגְּרוֹן', שֶׁנִּמְשַׁךְ הַדְּבוּר-דִּקְדָּשָׁה לְהַ'עֲרֹף'
'לְמִצַּר הַגְּרוֹן', עַד אֲשֶׁר "נִחַר גְּרוֹנִי",
וְאֵינִי יָכוֹל לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר הַגּוֹן לְפָנֶיךָ.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲתָה
יְדַעְתָּ אֶת לְבָבִי, אֲתָה יְדַעְתָּ אוֹתִי
מִתְחִלָּה וְעַד סוֹף, "אֲתָה יְדַעְתָּ חֲרַפְתִּי
וּבְשִׁתִּי וּכְלַמְתִּי נִגְדָךְ כֹּל צוֹרְרֵי".

וְאֵינִי יוֹדֵעַ שׁוֹם דְּרֹךְ וְשׁוֹם עֲצָה אֵיךְ
לְהִתְנַהֵג בְּעֵנִין אֲכִילָה בְּקִדְשָׁה,
בְּאִפֵּן שֶׁאֲזַכֶּה לְהַנְצִיל בְּאַמֶּת מִפְּגָם תְּאוֹת
אֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, צְרִכִי מְרַבִּים מְאֹד
בְּכָל מִדָּה וּמִדָּה, וּבְכָל דְּבַר
וּדְבַר, וּבְכָל עֲנָיִן וְעֲנָיִן מֵעֲבוּדַת יְהוָה, עַד
אֲשֶׁר מֵעֲצָם רְבוּי צְרִכִי יִשׁוּעָתִי בְּכָל דְּבַר,
עַל-כֵּן אֵין מְלָה בְּלִשׁוֹנִי, וְאֵינִי יָכוֹל לְדַבֵּר
כָּלֵל, כִּי אֵינִי יוֹדֵעַ מֵהֵיכָן אֲתַחִיל לְדַבֵּר
וּלְפָרֵשׁ שִׁיחָתִי.

וּבְאַמֶּת אֲנִי יוֹדֵעַ בְּעֲצָמִי, שֶׁאֲנִי בְּעֲצָמִי
הַחֲיָב מִתְחִלָּה וְעַד סוֹף, וְכִמְה
פְּגָמִים פְּגַמְתִּי עַל-יְדֵי תְאוֹת אֲכִילָה
וּשְׁתִּיָּה שֶׁלֹּא הִשְׁתַּדַּלְתִּי כָּלֵל לְגִרְשָׁם
מֵעָלַי.

עַד אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה נִפְּגַם הַדְּבוּר שְׁלִי
מְאֹד, וְנִפְּלוּ חֲלָקֵי הַדְּבוּר שְׁלִי
בְּגִלוֹת גְּדוֹל וְעֲצוֹם מְאֹד.

עַד אֲשֶׁר אֵינִי זוֹכֵה לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר
הַגּוֹן וְרֵאוּי, וְעַדִּין לֹא הִתְחַלַּתִּי
לְקִרוֹת אוֹתָךְ כָּלֵל כְּרֵאוּי בְּאַמֶּת, וּכְבָר
"יִגְעַתִּי בְּקִרְאֵי נִחַר גְּרוֹנִי כִּלּוֹ עֵינַי מִיַּחַל
לְאֵלֶיךָ".

מְרָא דְעֵלְמָא כְּלָא, צַר לִי מְאֹד מְאֹד
בְּלִי שְׁעוֹר וְעֶרְךָ וּמְסֻפָּר, וְאֵינִי
יוֹדֵעַ כָּלֵל בְּאִיזָה דְרֹךְ וְעֲצָה וְתַחֲבוּלָה
אֵיךְ לְמַלֵּט נַפְשִׁי הָאֲמֻלָּה וְהָעֲלוּבָה מְאֹד
מִנִּי שְׁחַת.

כִּי אֵין כַּחַי אֵלָא בְּפִה לְבַד, וְגַם זֶה
נִמְנָע מִמֶּנִּי, "כִּי אֵין מְלָה בְּלִשׁוֹנִי הֵן
יְהוָה יְדַעְתָּ כְּלָה", כִּי חֲלָקֵי הַדְּבוּר שְׁלִי
יָרְדוּ בְּגִלוֹת עֲצוֹם וְכִבֵּד מְאֹד.

אַתָּה יְהוָה, צַר לִי מְאֹד, וְהֵנִי קוֹרָא
אֵלֶיךָ מִן הַמְצָר, מ'מִצַּר-הַגְּרוֹן',

מעמק-הגלות, "ממעמקים קראתיך יהוה. אדני שמעה בקולי, תהיינה אזניך קשובות לקול תחנוני. קולי שמעת אל תעלם אזנה, לרוחתי לשועתי".

עזרני בכחך הגדול, ובחסדיך העצומים, שאזכה לשבר לגמרי באמת תאות אכילה ושתייה, ואזכה להסתפק במעט, לאכל מעט כדי חיוני בצמצום, בקדשה ובטהרה גדולה, בלי שום תאות והנאת הגוף כלל.

ובכן תעזרני ברחמיך הרבים ובחסדיך הגדולים, ותזפני להתענות תעניתים הרבה בקדשה ובטהרה גדולה, בשמחה ובטוב לבב כרצונך הטוב באמת.

באפן שאזכה על-ידי התעניתים, לתקן פגם הדבור, ולחבר אחורי הקדשה, ולהוציא הדבור מהגלות, מגלות פרעה ושריו ומצרים.

אבי שבשמים, "שטחתי אליך כפי. הורני יהוה דרכך, ונחני בארץ מישור למען שוררי. הורני יהוה דרכך, אהלך באמתך, יחד לבבי ליראה שמך. הדרכני באמתך, ולמדני כי אתה אלהי ישעי, אותך קויתי כל היום".

עזרני כי עליך נשענתי, "ואנחנו לא נדע מה נעשה כי עליך עינינו", ואני סומך עצמי עליך לבד באמת, וכרצונך אעשה.

חום וחנוני ורחם עלי, ולמדני לעשות רצונך באמת, והורנו דרכיך, באפן

שנזכה מהרה לשבר באמת תאות אכילה ושתייה. ונזכה לתקן פגם-הדבור, להמשיך מימי החסדים, ללחלח מצר הגרון.

ותעזרנו לברר ולהעלות כל נצוצי אותיות הדבור מן הגלות, ויקים בנו מקרא שכתוב: "קרא בגרון אל תחשך". ונזכה ל"שפה ברורה", שיהיה דעת שפתותינו "ברור מללו".

וברחמיך הרבים, תתן כח להוד יפי הדבור המברר, שיהפך פניו אל העפוו"ם והקלפות, ויברר מביניהם שארי נצוצות הקדשה, עד שישארו הקלפות והעפוו"ם בלי שום חיות.

עד אשר על-ידי-זה ישליכו כל העמים את אלילי כספם ואלילי זהבם, וידביקו את עצמם באמונת ישראל, ויתקרבו כל הרחוקים לעבודתך ולאמונתך הקדושה.

ויקיים מהרה מקרא שכתוב: "כי אז אהפך אל עמים שפה ברורה, לקרא כלם בשם יהוה לעבדו שכם אחד".

❁ [וי] לקוטי-תפלות ח"א עה ❁

(על-פי לקוטי-מוחזר"ן ח"א רי, 'משא ומתן באמונה')

רבנו של עולם, אתה ידעת, כי קשין מזונותינו כקריעת ים-סוף, אבל גדול אתה ורב כח, ובכחך הגדול ובחסדיך הרבים, גם קריעת ים-סוף קל

לפניך, פי מי יאמר לך מה תעשה, ואין דבר נמנע ממך.

על-כן רחם עלינו בזכות אבינו הראשון אברהם איש החסד, ועשה למען אהבתו, ותן לנו פרנסותינו בהרחבה גדולה, בלי יגיעה וטרח ובלי שום טרדא כלל.

ואל תצריכני לא לידי מתנת בשר-ודם, ולא לידי הלואתם, באפן שאזכה לשמר מצותיה, ולעשות רצונה, ולעסק בתורתך תמיד כל ימי חיי, אני וזרעי וזרע זרעי, וכל זרע עמך בית-ישראל, מעתה ועד עולם.

ויקיים בי מקרא שכתוב: "השליך על יהוה יהבך והוא יכלכלך, לא יתן לעולם מוט לצדיק. עיני כל אליך ישיברו, ואתה נותן להם את אכלם בעתו. פותח את ידך, ומשביע לכל חי רצון".

אבי אב הרחמן, פרנסני וכלכלני ברחמיך הרבים לבד, לא כמעשי וכרע מעללי, רק כחסדך עשה עמי, כמו שכתוב: "נותן לחם לכל בשר פי לעולם חסדו".

❁ [יא] לקוטי-תפילות ח"ב לז ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עד, אחר פורים קורין פרשת פרה)

רבוננו של עולם, מחיה חיים, "אלהים חיים ומלך עולם", רחם עלינו, והחיינו וקימנו, וקדשנו וטהרנו מטמאת-מת, שהיא אבי אבות הטמאה,

שהם הרהורי נאוף שהתגברו והתפשטו בעולם מאד, עד אשר "טבענו בין מצולה ואין מעמד, באנו במעמקי מים ושבלת שטפתנו".

וכנו בכח קדשת מצות פורים, שנזכה לקבל ולהמשיך עלינו קדשת וטהרת הפרה אדמה תמימה, לטהרנו באמת מטמאת-מת בעולם-הזה ובעולם-הבא.

ואזכה על-ידי-זה, לקבל חג הפסח הקדוש, זמן חרותנו, בקדשה גדולה, ובשמחה רבה ועצומה, ונזכה ברחמיך, לקיים כל המצוות של פסח, בקדשה גדולה, ובשמחה וחדוה רבה.

ותעזרנו ותושיענו ותשמרנו ברחמיך הרבים, ממשוהו חמץ ושאר, שלא ימצא בגבולנו וברשותנו, משהו דמשוהו שאר וחמץ כל ימי הפסח.

כי גלוי וידוע לפניך רבוננו דעלמא כלא: "שאי-אפשר לבשר-ודם בעצמו להיות נזהר ממשוהו חמץ, אם לא על-ידי ישועתך ורחמיך".

רחם עלינו ברחמיך הרבים, גואל חזק, רחמן אמתי, ושמרנו והצילנו ממשוהו חמץ, כל ימי הפסח הקדושים. ותעזרנו ותזכנו לצאת, מעבדות לחרות, מיגון לשמחה, מאבל ליום-טוב, מאפלה לאור גדול.

ונזכה לסדר הסדר של פסח, בהתעוררות גדול, ובהתלהבות נפלא, ובשמחה רבה ועצומה. ונזכה

שִׁיבּוֹאוֹ עָלֵינוּ וַיֹּאֲרֵנוּ בְּנוֹ בְּהָאֲרָה נִפְלְאָה,
כָּל הַמַּחִין דְּגְדֻלוֹת וְקִטְנוֹת הַמַּאֲרִיץ
בְּפֶסַח, בְּאוֹר גְּדוֹל וְנִפְלֵא וְנוֹרָא.

מִלֵּא רַחֲמִים, עֲזָרְנוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְקִים
הַמְצוֹת שֶׁל פּוּרִים בְּקִדְשָׁה
וּבְשִׁמְחָה גְדוֹלָה כָּל-כֶּךָ, עַד שְׁנֵזֶכָה עַל-
יְדֵי-זֶה, לְהִיּוֹת נִזְהָרִים בְּאֵמֶת מִמַּשְׁהוֹ
חֶמֶץ בְּפֶסַח, וּלְקִים כָּל הַמְצוֹת הַנוֹרָאוֹת
שֶׁל פֶּסַח, בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה, וּבְשִׁמְחָה
נוֹרָאָה וְעֲצוּמָה.

❁ [יב] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב מ"ב ❁

(על-פי לקוטי-מונהר"ן ח"ב פג, 'על-ידי תקון הברית')

וְתַמְשִׁיךְ עָלַי קִדְשֵׁת פֶּסַח תְּמִיד, וְתַעֲזֹר
לָנוּ תְּמִיד, לְסַפֵּר וּלְשׁוּחַ
בְּנִפְלְאוֹתֶיךָ וְתוֹרַתְךָ הָאֱמִתִּית, וְנִזְכָּה
לְדַבֵּר וּלְגַלוֹת תְּמִיד תּוֹרַת אֱמֶת, וַיְקִים בְּנוֹ
מִקְרָא שְׁפָתוֹב: "תּוֹרַת אֱמֶת הִיְתָה
בְּפִיהוּ".

וְתַרְחֵם עָלֵינוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ וְתַעֲזָרְנוּ
מִהָרָה, לְהַעֲבִיר הַחֶשֶׁךְ שְׁכֻפָּה
פְּנֵי תְהוֹם, וּלְהָאִיר אוֹר-הָאֱמֶת בְּעוֹלָם,
עַד שִׁיְהִיָּה נַחֲשָׁב כְּאֵלוֹ בְּרָאנוּ אֶת
הָעוֹלָם.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הֵשֵׁם פֶּה לְאֵלִים, תֵּן
לָנוּ פֶּה לְשׁוּחַ בְּתוֹרַתְךָ
וְנִפְלְאוֹתֶיךָ הָאֱמִתִּיּוֹת תְּמִיד, "לְמַעַן יִדְעוּ
דוֹר אַחֲרוֹן בְּנֵים יוֹלְדוֹ, יִקְמוּ וַיִּסְפְּרוּ
לְבַנְיָהֶם".

וְנִזְכָּה לְהוֹדִיעַ לְבַנְיָנוּ, וּלְבַנְיָ בְּנֵינוּ,
וּלְכָל בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְדוֹרוֹתֵם, אֶת
כָּל מַעֲשֵׂה יְהוָה וְנִפְלְאוֹתָיו, אֲשֶׁר עָשָׂה
עִמָּנוּ מִיּוֹם יְצִיאַת מִצְרַיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה,
כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: "וְהוֹדַעְתֶּם לְבַנְיָךְ וּלְבַנְיָ
בְּנִיךְ".

מִלֵּא רַחֲמִים, זַכְּנוּ אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל
יִשְׂרָאֵל לְאוֹר הָעֵינַיִם הָאֱמִתִּיִּים,
לְהַסְתַּכֵּל וּלְרְאוֹת הָאֱמֶת תְּמִיד, וְנִבְיֵט
וְנִרְאָה נִפְלְאוֹת יְהוָה תְּמִיד בְּאֱמֶת.

גַּל עֵינַי וְעֵינַי כָּל יִשְׂרָאֵל, וְנִבְיֵט נִפְלְאוֹת
מִתּוֹרַתְךָ אֲשֶׁר גָּלִיתָ עַל-יְדֵי צְדִיקֶיךָ-
הָאֱמִתִּיִּים, אֲשֶׁר אֶתָּה לְבַד יוֹדַע נִפְלְאוֹת
תּוֹרַתְךָ שְׁגִלוֹ בְּעוֹלָם.

וְעַל-יְדֵי אוֹר הָעֵינַיִם, יַעֲלוּ כָּל
הַבְּקָשׁוֹת וְהַתְּחִנוֹת אֲשֶׁר אָנוּ
מִתְּפַלְלִים אֶל הַבַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תַּעֲזָרְךָ הַגָּאֻלָּה הַתְּלוּיָה בְּלִב, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב: "כִּי יוֹם נָקַם בְּלִבִּי, וּשְׁנַת גְּאוּלֵּי
בָּאָה".

וְעַל-יְדֵי-זֶה תְּבַטֵּל מֵאֲתָנוּ שְׂאוֹר וְחֶמֶץ
שֶׁל "יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע"
שְׁנִשְׂאָר לָנוּ מִנְּעוּרֵנוּ.

אֲשֶׁר זֶה הַשְּׂאֵר וְהַחֶמֶץ שְׁבִלֵב, הוּא
הַמְּסִית אֶת הָאָדָם לְהַרְהֵר אַחֵר
תְּלִמְיָדֵי-חֲכָמִים שְׁבַדוֹר וְלוֹמַר: 'זֶה נָאָה
וְזֶה לֹא נָאָה'.

וְעַל-יְדֵי-זֶה חֵלַק לְבַנְנוּ, וְנַעֲלָמוּ מֵאֲתָנוּ
הַשְּׂבָעִים-וּשְׁנַיִם צְדִיקִים
שְׁבַדוֹרֵנוּ, וְאִין אָנוּ יוֹדְעִים בְּכַרוֹר אֶחָד
מֵהֶם.

רחם עלינו למענך, ותסיר ותבער
ותבטל מאתנו השאר והחמץ
שבלב.

עד שנזכה להאמין בכל הצדיקים,
ולבלי להרהר אחריהם כלל, ולא
לעשות שום חלוק ביניהם כלל, רק כלם
יהיו נאים ואהובים ויקרים בעינינו מאד
מאד.

ועל-ידי-זה נזכה, שיתלהב לבנו
בלמוד-התורה בשלהובין-
דרחימותא, ו"מים רבים" שהם 'אהבות
ויראות חיצוניות', "לא יוכלו לכבות את
האהבה, ונהרות לא ישטפוה".

❁ [יג] תפלות-ותחנונים ח"א לה ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רא, בפסח צועקין בהתפלה)

רבנו של עולם, זפני לקבל קדשת חג
הפסח בזמנו פראוי בשלמות,
ותעזרנו לקיים כל המצוות הנוהגות
בפסח בשלמות.

ונזכה להתפלל בפסח, בכונה גדולה
ובקול גדול. ותשמרנו מאסור
אכילת חמץ אפלו במשהו, בכל ימי
הפסח הקדושים. ותזכנו לקיים מצוות
אכילת מצה בפסח, בקדשה גדולה.

ותעזרנו לפזר מעות הרבה לצדקה
לעניים קדם פסח, ובפרט על
מצות לעניים, ותקיים בנו מקרא שכתוב:
"וצדקה תציל ממות".

ותצילנו מאסור אכילת חמץ בפסח,
שאז אכילת חמץ הוא
מסטרא-דמותא. ותזכנו לאכילת מצה
בפסח, ועל-ידי-זה נזכה להמשיך קדשה
גדולה על אכילתנו בכל ימות השנה,
שנזכה לקבל חיות-דקדשה על-ידי
אכילתנו.

❁ [יד] תפלות-הבקר ז ❁

(על-פי 'לקוטי-הלכות' נטילת-ידיים-שחרית ב; הבנויה
על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רג, 'דע שכל מיני צער')

רבנו של עולם, זפני לזכרון דקדשה,
שאזכה לזכר דברי תורתך תמיד,
ולא ישכחו ממני. ויקוים בי מקרא
שכתוב: "לא ימוש מפיה ומפי זרעך
ומפי זרע זרעך אמר יהוה מעתה ועד
עולם".

ואזכה לזכר את יום צאתנו ממצרים,
לזכר יציאת-מצרים תמיד בכל
יום, ולהאמין באמת בכל הנסים
והנפלאות שעשית עמנו בשעת יציאת-
מצרים, ולקיים מקרא שכתוב: "למען
תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי
חייך".

ועזרנו, שאהיה נזהר ממהו חמץ כל
ימי הפסח, ועל-ידי-זה אזכה
להנצל ממחין-דקטנות, שמהם נמשך כל
הדינים וכל הצרות הסו-שלום.

ואזכה לבטל הטבע לגמרי, ולהמשיך
השגחה שלמה שהוא נמשך
ממחין-דגדלות דקדשה.

מהזמן ומהמקום, והוא משגיח על כל העולם בהשגחתו יתברך, ואין שום דרך-הטבע כלל, ועל-ידי-זה אֲזָכָה לְקִיּוֹם הַדַּעַת וְהַמַּח.

וְעַל-יְדֵי אֲמוּנָה שְׂאֲמִין בְּכָל זֶה, אֲזָכָה שְׁתַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת שֶׁלֹּא בְּדֶרֶךְ-הַטֵּבַע כָּלֵל, וְלִהְיֶינָה הַשְּׂגָחַתְךָ הַשְּׁלֵמָה מִבְּחִינַת עֲלֵמָא-דְּאֲתִי. וְאִדַּע שְׁגָם הַטֵּבַע הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׂגָחָה.

וְאֲאֲמִין בְּכָל הַנְּסִים שְׁעָשִׂיתָ לָנוּ וְלֵאבוֹתֵינוּ מִמְצָרִים וְעַד הַנְּהָה, וְכָל הַנְּסִים אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְאבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, לְהֶאֱמִין בְּכֹלָם בְּאֲמַת, וְלִזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתֵנוּ מִמִּצְרַיִם בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כְּדֵי לְגַלוֹת וּלְהַאִיר לְמוֹחֵנוּ שֶׁהַכֹּל בְּהַשְּׂגָחַתְךָ.

וְאֲזָכָה לְקַבֵּל עָלַי קְדֻשַׁת שַׁבַּת הַגָּדוֹל קִדְּם חַג הַפֶּסַח, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּעֲשֶׂה סוּף וְקֶץ לְכָל צְרוּתֵינוּ, וְלִכְלוֹת וּלְהַכְנִיעַ כָּל הָעֶכָו"ם הַמְּעִיקִים וּמְצִירִים לָנוּ, וְתַעֲשֶׂה מֵהֶם סוּף וְקֶץ, וְיִפְלוּ וְלֹא יִקְוּמוּ.

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, שְׁתַּעֲשֶׂה עִמָּנוּ נְסִים וְנִפְלְאוֹת, וְתִקֵּים "כִּימֵי צֵאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת".

וְתִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל מְזִיקֵי עֲלֵמָא, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָּהֶם שׁוּם פֶּחַ לְהִזִּיק לָנוּ, הֵן בְּגוֹף הֵן בְּנַפְשׁ. וְתִצִּילֵנוּ מִכָּל מִיַּיִן חֲשָׁד, וְתִאִיר עֲלֵינוּ מְאוֹרֵךְ הַקְּדוֹשׁ,

וְאֲזָכָה ל'אֲכִילַת מִצֵּה' בִּימֵי חַג הַפֶּסַח. וְעַל-יְדֵי 'אֲכִילַת מִצֵּה', אֲזָכָה ל'דַּעַת', בְּחִינַת 'הַשְּׂגָחָה', שְׂאֲמִין בְּאֲמַת שְׂאִין שׁוּם דֶּרֶךְ-הַטֵּבַע כָּלֵל, רַק הַכֹּל נַעֲשֶׂה בְּהַשְּׂגָחַתְךָ. וְלִבְטֹל כָּל הַקְּשִׁיּוֹת וְכָל הַכְּפִירוֹת שְׁנוּפְלִין עַל הָאָדָם, עַל הַנְּהָגוֹת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ. רַק אֲאֲמִין שֶׁהַכֹּל לְטוֹבָה, וְכֹל-זֶה אֲזָכָה עַל-יְדֵי אֲכִילַת מִצֵּה בְּקִדְּשָׁה.

וְלִזְכוֹת עַל-יְדֵי 'אֲכִילַת מִצֵּה' לְהַתְּגַלוֹת-אֱלֹהוֹת, לְרֵאוֹת וְלִידַע שֶׁהַכֹּל בְּהַשְּׂגָחַתְךָ תִּתְבָּרֵךְ.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַכְּנֵי לְזִרְיוֹת דְּקִדְּשָׁה, שֶׁלֹּא אֲתַעֲצֵל חֶסֶד-וְשָׁלוֹם בְּשׁוּם דְּבַר מִצְוָה, רַק אַעֲשֶׂה כָּל דְּבָרֵי תוֹרַתְךָ וּמִצְוֹתֶיךָ בְּזִרְיוֹת.

וְלֹא אֶסְתַּכֵּל כָּלֵל לְהַכִּין לִי פְּרִנְסָה וְלַעֲשׂוֹת לִי אֵיזָה מַעֲמַד פְּרִנְסָה, רַק אֲזָכָה לְהֶאֱמִין שְׂאֲתָה תְּפָרְנְסֵנִי, ו"הָאֱלֹהִים הִרְעָה אֶתִּי מֵעוֹדִי" לֹא יַעֲזֹבֵנִי.

וְאֲזָכָה עַל-יְדֵי הַזִּרְיוֹת, לְהַחֲיוֹת אֶת מַחֵי וְנִשְׁמַתִּי, וְלִמְעַט בְּשָׁנָה שֶׁהוּא עַל-יְדֵי עֲצָלוּת.

רַק אֲזִדְרִז בְּעִבּוּדְתְךָ תָּמִיד. וְכָל מַה שְּׂאוּכַל לְחַטֵּף תּוֹרָה וְאֵיזָה מִצְוָה, אֲזָכָה לַעֲשׂוֹתָהּ תַּכְּף בְּלִי שׁוּם דְּחוּי וְעֲצָלוּת כָּלֵל.

וְאִדַּע כִּי אֵין שׁוּם זְמַן כָּלֵל, כִּי עַקֵּר הַשְּׂגָחַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ הוּא, עַל-יְדֵי שְׂיֻדְעִין שֶׁהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ הוּא לְמַעֲלָה

שִׁמְמוֹנוּ נִמְשָׁךְ כָּל הָאוֹרוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחַ חַיִּיּוֹת.

וְאַזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ קִדְשָׁת לֵיל פֶּסַח
עַל כָּל הַשָּׁנָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
נִהְיָה נִשְׁמָרִים מִכָּל מִינֵי חֲשָׁךְ וּמִזִּיקֵי
עֲלָמָא, וּמִכָּל מִינֵי יִסּוּרִים וְדִינִים, אֲשֶׁר
הִתְגַּבְּרוּ עָלֵינוּ עַל-יְדֵי חַטָּאתֵינוּ וְעֹונֵתֵינוּ.

רַק תֵּאִיר עָלֵינוּ בְּאוֹרְךָ הָאֵין-סוּף,
וַיִּקְוִים בָּנוּ מִקְרָא שְׁכֵתוֹב: "כִּי אֵתָה
תֵּאִיר גְּרִי, יְהוָה אֱלֹהֵי יִגִּיה חֲשָׁכֵי",
וְתֵאִיר כְּאוֹר יוֹם חֲשֵׁכַת לַיְלָה", וְתִשְׁגִּיחַ
עָלֵינוּ בְּהַשְׁגָּחָתְךָ, וְתִבְטַל כָּל הַהִזְקוֹת וְכָל
הַדִּינִין, מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל עַמּוֹד יִשְׂרָאֵל
לְעוֹלָם.

וְתוֹכְנוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, שְׁנֹזְכָה לְבַעַר
אֶת הַחֲמִץ מִרְשׁוֹתֵנוּ וּמִגְבוּלוֹנוּ,
בְּכָל עָרֵב פֶּסַח, עַל-יְדֵי שְׂרַפַת הַחֲמִץ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה, שְׁתִּבְטַל כָּל
הָעֲפוּ"ם וְהַרְשָׁעִים מִן
הָעוֹלָם, וְתִקְיָם: "כִּי מִהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ
תֹּאכְלֵם".

וְתִבְנִיעַ וְתִבְטַל הַמְּאוֹרֵי-אֵשׁ, וְתִגְלֶה
וְתִגְדַּל קִדְשַׁת הַמְּאוֹרֵי-אוֹר,
שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים-הָאֱמִתִּיִּים, שֶׁהֵם מְגִלִּין
הַשְּׁגָחַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, וּמִבְטָלִין
וּמִכְנִיעִין כָּל הַדִּינִין שְׁנִמְשָׁכִין מִמְּאוֹרֵי-
אֵשׁ שְׁנִמְשָׁכִין מִן הַטֵּבַע.

כִּי כָּבֵר הוֹדַעְתָּנוּ עַל-יְדֵי הַצְּדִיקֵי אָמֶת:
שְׁעָקָר כַּח הַטֵּבַע נִמְשָׁךְ מֵאֵשׁ, כִּי
אֵשׁ הוּא תִקְףָה הַדִּינִין.

וּמִה שְׂאָדָם תּוֹלָה הַכֹּל חֶסֶד-וְשָׁלוֹם
בְּדֶרֶךְ-הַטֵּבַע, וְאוֹמֵר חֶסֶד-וְשָׁלוֹם
"כַּחֲסֵי וְעֲצָם יְדֵי", הוּא נִמְשָׁךְ מִכַּח הָאֵשׁ,
שְׁעָקָר בְּרִיתוֹ הוּא בְּמוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ
עַל-יְדֵי אָדָם הָרָאוּשׁוֹן, כְּמוֹ שְׂאָמְרוּ
רְבוֹתֵינוּ-זְכוֹרֵנוּם-לְבִרְכָה, וְעַל-כֵּן מִשָּׁם
עָקָר כַּח הַטֵּבַע.

אַבֵּל בְּאָמֶת, גַּם הַטֵּבַע בְּעֲצָמָה הוּא
עַל-יְדֵי הַשְּׁגָחָתְךָ הַטּוֹבָה. וְהַעָקָר
שְׁנֹזְכָה לְהַכְלִיל הַטֵּבַע בְּהַשְּׁגָחָתְךָ, וְעַל-
יְדֵי-זֶה יְהִיָה נִכְלָל הָאֵשׁ בְּקִדְשָׁה.

וְנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת כָּל הַמִּצְוֹת בְּחַמִּימוֹת
אֵשׁ הַקְּדוּשָׁה, הָאוֹכֵלֶת וְשׁוֹרְפַת
כָּל מִינֵי אֵשׁ דְּקִלְפָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבְּטְלוּ
וַיִּפְלוּ כָּל הָעֲפוּ"ם וְהַרְשָׁעִים.

וְנִזְכָּה לְהַבְדִּיל בְּכָל מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ
וּלְבָרֵךְ עַל הָאֵשׁ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
נִזְכָּה לְבָרֵךְ הַטּוֹב מִהָאֵשׁ, וַיְהִיָה נִכְלָל
הָאֵשׁ בְּקִדְשָׁה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּתְבְּטַל כָּל הַדִּינִין
וְהַסְטֵרָא-אַחֲרָא וְכָל
הָעֲפוּ"ם, וַיִּקְיָם בָּהֶם: "כִּי מִהָאֵשׁ יֵצְאוּ
וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם". וַיִּקְיָם: "וַיְהִיָה בֵּית יַעֲקֹב
לְאֵשׁ, וּבֵית יוֹסֵף לְהִבָּה, וּבֵית עֵשָׂו
לְקֵשׁ", שְׁעַל-יְדֵי אֵשׁ דְּקִדְשָׁה יִתְבְּטְלוּ
וַיִּשְׂרְפוּ.

וְכַל-זֶה נִזְכָּה עַל-יְדֵי 'בַּעֲוֹר חֲמִץ' בְּכָל
עָרֵב פֶּסַח. וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה
לְ'אֲכִילַת מִצָּה' בְּקִדְשָׁה, לְגַלּוֹת
הַהַשְּׁגָחָה.

וּכְמוֹ שְׁאָנוּ אוֹמְרִים: "מִצָּה זוֹ שְׁאָנוּ אוֹכְלִין, עַל שְׁלֵא הִסְפִּיק בְּצַקֶּם שֶׁל אַבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ, עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּגְאָלָם".

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יוֹדֵעַ שְׁאִי-אֶפְשָׁר לְבַשֵּׁר-וְדָם לְהִיּוֹת נִזְהָר בְּאַמַּת מִמִּשְׁהוֹ חֲמִץ בִּימֵי הַפֶּסַח, רַק בַּחֲסִדֶיךָ הַרְבִּים אַתָּה תִּשְׁמְרֵם בְּגִשְׁמִיּוֹת, שְׁאִזְכָּה לְהִזְהָר וּלְהִשְׁמַר מִמִּשְׁהוֹ חֲמִץ כָּל יְמֵי הַפֶּסַח.

וְלִידֵעַ וּלְהֶאֱמִין, שְׁעַל-יְדֵי שְׁאָנוּ נִזְהָרִין מֵאֲכִילַת חֲמִץ, נִזְכָּה עַל-יְדֵי-זֶה לְבַטֵּל הַטֵּבַע לְגַמְרֵי, וּלְבַטֵּל מֵעֲלִינוֹ כָּל הַדִּינִים וְהִיסוּרִים.

וְנִזְכָּה לְאֲכִילַת מִצָּה בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְדַעַת אֲמַתִּי, וּלְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה עֲלִינוֹ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

עַד שְׁעַל-יְדֵי אֲכִילַת מִצָּה בְּשַׁבַּעַת יְמֵי הַפֶּסַח, יִהְיֶה נִמְשָׁךְ קִדְשָׁת יִצִּיאַת-מִצְרַיִם עֲלִינוֹ בְּכָל שָׁנָה.

עַד שְׁיִתְגַּלֶּה הַהִשְׁגָּחָה, עַד שְׁנִדַּע שְׂגָם הַטֵּבַע הוּא עַל-יְדֵי הַשְּׂגָחָתְךָ הַטּוֹבָה, וְאִין שׁוּם דְּרֶךְ-הַטֵּבַע כָּלֵל בְּלִי הַשְּׂגָחָה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה נִכְנַע וְנִתְבַּטֵּל 'חֲכַמַת-הַטֵּבַע', שְׁמִשָּׁם אַחִיזַת הַסְּטָרָא-אַחְרָא וְהַעֲכוּ"ם, וַיִּבְשׂוּ וַיִּבְהָלוּ כָּל הָאוֹיְבִים וְהַשׁוֹנְאִים.

וְנִזְכָּה לְנִסִּים, וּלְהֶאֱמִין בְּנִסֵּיךָ הַקְּדוֹשִׁים בִּיִצִּיאַת-מִצְרַיִם וּבְקִרְיַעַת יַם-סוּף, שֶׁהַכֹּל הָיָה עַל-יְדֵי שְׁנִתְגַּלָּה יְחוּדְךָ וְאַחֲדוּתְךָ בְּעוֹלָם, שֶׁהַכֹּל מִתְנַהֵג בְּהַשְּׂגָחָה בְּלִי שׁוּם דְּרֶךְ-הַטֵּבַע כָּלֵל.

עַד שְׁאַחַר פֶּסַח נוֹכַל לְאָכַל אֶפְלוֹ חֲמִץ, כִּי נִתְגַּלָּה, שֶׁהַטֵּבַע' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֲמִץ' הַכֹּל בְּהַשְּׂגָחָתְךָ לְבַד.

כִּי זֶה עֵקֶר הַדַּעַת, שְׁעַל-יְדֵי הַדַּעַת מְבַטְלִין כָּל הִיסוּרִים וְהַדִּינִין, וּמְכַנְיַעִים אֶת כָּל הַרְשָׁעִים וְהַעֲכוּ"ם הַמוֹשְׁלִים עֲלֵינוּ.

וְתוֹרִיד הַשְּׁנִי דְמַעוֹת לַיָּם הַגְּדוֹל, וְתַעֲשֶׂה סוּף וְקָץ מִכָּל הַעֲכוּ"ם. וְתַעֲשֶׂה עִמָּנוּ נִסִּים לְטוֹבָה, "וְנִוְדָה לְךָ שִׁיר חֲדָשׁ עַל גְּאֻלְתָּנוּ וְעַל פְּדוּת נַפְשָׁנוּ", שִׁיר שֶׁל הַשְּׂגָחָה, שִׁיר שֶׁל נִפְלְאוֹת וְנִסִּים, "מֵאֵת יְהוָה הִיְתָה זֹאת הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ".

וְנִזְכָּה לְשִׁתּוֹת אַרְבַּע כּוֹסוֹת בְּלִיל פֶּסַח בְּקִדְשָׁה וּטְהָרָה, וַיִּתְרוּמָם דַּעַתָּנוּ בְּקִדְשָׁה, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְצֵאת מִכַּסְּיִלוֹת דַּעַת, מֵעַנְיּוֹת הַדַּעַת.

וְנִזְכָּה עַל-יְדֵי שְׁתִּיתָנוּ בְּקִדְשָׁה, לְסַפֵּר וּלְשׁוּחַ בִּיִצִּיאַת מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, וּלְקַיֵּם: "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם יִצִּיאַתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ", וּלְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל, עַל נִסֵּיךָ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ שְׁעֲשִׂיתָ עִמָּנוּ, וְאֲשֶׁר אַתָּה עֹתִיד לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ.

וְנִזְכָּה עַל-יְדֵי שְׁתִּית אַרְבַּע כּוֹסוֹת,
לְבַטֵּל הַשָּׁנָה וְהַעֲדָר הַדַּעַת
מֵאֲתָנּוּ, וּלְבַטֵּל הָעֲנִיּוֹת וְהַדַּחְקוֹת
בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, מֵעֲלִינוּ וּמֵעַל כָּל
עַמּוּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל.

וְנִזְכָּה לְ"יִין הַמְּשַׁמַּח אֱלֹהִים
וְאֲנָשִׁים", וּלְדַבֵּר דְּבוּרִים
קְדוּשִׁים וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת הַנִּמְשָׁכִין
מֵהַדַּעַת דְּקִדְשָׁה, וְלַגְלוֹת הַשְּׁגָחָתְךָ עָלֵינוּ,
וּלְבַטֵּל הַחֲשָׁךְ, וְנִזְכָּה לְאוֹר, וְ"לִילָה כִּיּוֹם
תָּאִיר", וְתִמְלֵא פְּגִימַת הַלְּבָנָה, "וַיְהִי
אוֹר הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֶמְהָ", וְעַל-יְדֵי-זֶה
יִתְבַטֵּל כָּל הָעֲנִיּוֹת וְהַחֲסוֹר מֵאֲתָנּוּ.

וַיִּתְרוּמָם דַּעַתְנוּ מְאֹד, עַד שֶׁנִּזְכָּה
לְדַבֵּר דְּבוּרִים קְדוּשִׁים,
וַיְקוּיִם בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַתוֹב: "וַחֲכַךְ כִּיִּין
הַטּוֹב, הוֹלֵךְ לְדוּדֵי לְמִישָׁרִים, דּוֹבֵב
שְׁפָתַי יִשְׁנִים", שְׁאַפְתַּח אֶת פִּי בְּקִדְשָׁה,
וּלְזַמֵּר וּלְהַדוֹת וּלְשַׁבַּח אוֹתְךָ בְּכָל עֵת
סְלָה.

וַיִּתְנַלְּהָ הַהַשְׁגָּחָה בְּיֹתֵר בְּכָל עֵת,
וַיִּתְבַטֵּלוּ כָּל הָאַרְבַּע מַלְכוּיֹת
דִּסְטְרָא-אַחְרָא, עַל-יְדֵי שְׁתִּית אַרְבַּע
כּוֹסוֹת בְּלֵיל פֶּסַח, וַיְהִי נִכְנָעִין כָּל
הָעַכּוּ"ם לְפָנַי עַמּוּךְ הַקְּדוּשׁ, וַיִּתְבַטֵּל
הַגְּלוֹת שֶׁל הָאַרְבַּע מַלְכוּיֹת, עַל-יְדֵי
קִדְשַׁת הָאַרְבַּע כּוֹסוֹת.

וְאַזְכָּה לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר בִּיצִיאַת-מִצְרַיִם
כָּל הַיָּמִים, וּלְקַיֵּם מִקְרָא
שְׁכַתוֹב: "לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת יוֹם צֵאתְךָ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ".

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַטֵּלוּ כָּל הָאַרְבַּע
מַלְכוּיֹת וְכָל הָעַכּוּ"ם
וְהַקְּלָפוֹת מִן הָעוֹלָם. וַיִּתְנַהֵּג גַּם עִתָּה
בְּגָלוֹת, הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי הַשְּׁגָחָתְךָ לְבַד.

וְתִבְטֵל הַטָּבַע לְגַמְרִי, כְּמוֹ שֶׁבִטְלָתָה
וְשִׁדְדָתָה הַמְּעַרְכוֹת שֶׁל דֶּרֶךְ-
הַטָּבַע בָּעֵת יְצִיאַת-מִצְרַיִם, כֵּן גַּם עִתָּה
תִּבְטֵל וְתִשְׁבֵּר כָּל הָעַכּוּ"ם וְהַקְּלָפוֹת.

וְתִסֵּיר וְתִבְטֵל כָּל הַדֵּינִין מֵעֲלִינוּ וּמֵעַל
כָּל עַמּוּךְ יִשְׂרָאֵל, "וַיִּדְעוּ הַכֹּל
כִּי אַתָּה הוּא יְהוָה לְבַדְּךָ עֲלִיוֹן עַל כָּל
הָאָרֶץ", וְתִמְלֵא עָלֵינוּ רַחֲמִים, כִּי אַתָּה
הוּא בַּעַל הַרְחָמִים.

וְתִזְכֹּר אֶת עַמּוּךְ יִשְׂרָאֵל הַשְּׁרוּיִין בֵּין
הָעַכּוּ"ם, וְתוֹרִיד שְׁתֵּי דְמַעוֹת
בֵּינָם הַגְּדוֹל, וְקוֹלְךָ הַקְּדוּשׁ יְהִי נִשְׁמַע
מִסוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְתַעֲשֶׂה קֶץ וְסוּף
מִכָּל הָעַכּוּ"ם.

וַיִּתְנַדְּלֵל שְׁמֶךָ עַל-יְדֵי עַמּוּךְ יִשְׂרָאֵל
הַקְּדוּשִׁים, וַיִּקְבְּלוּ כָּלָם אֶת
עוֹל מַלְכוּתְךָ עָלֵיהֶם בְּאַהֲבָה, וְתִמְלֹךְ
עָלֵיהֶם לְעוֹלָם וָעַד, אָמֵן.

סְפִירַת הָעֵמֶר

[א] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א י

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א י, ז'א"ה)
הַמְּשַׁפְּטִים - הַמְּחַאֵת כּוֹף וְרַקוּדִין)

וְזַכְּנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְקַיֵּם מִצְוֹת
סְפִירַת הָעֵמֶר, בְּקִדְשָׁה וּבְטַהֲרָה,

ובלב טוב, ובשמחה גדולה, עם כל
פרטיה ודקדוקיה וכונותיה ותרי"ג
מצוות התלויות בה.

ועל-ידי-זה גזפה - להכניע, ולשבר,
ולעקר, ולבטל, 'קלפת
המן-עמלק', מן העולם.

☪ [ב] לקוטי-תפלות ח"א לו ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עג, 'תהלים מסגל לתשובה')

מה רב טובך אשר עשית עמנו, מה
נשיב ליהוה כל תגמולוהי עלינו.
וברחמיך הרבים גלית לנו: "אשר על-ידי
אמירת תהלים זוכין לתשובה", כי חפץ
חסד אתה, ורוצה אתה בתשובתם של
רשעים, ואין אתה חפץ במיתתם.

על-כן הקדמת תרופה למפותנו,
והוננת אותנו בספר תהלים
הקדוש הזה, הפותח לנו כל שערי
רחמים, כל שערי התשובה, שהם
חמשים שערי-תשובה, פנגד חמשים
שערי-בינה.

רבנו של עולם, זכני להיות רגיל מאד
באמירת תהלים הרבה בכל יום,
בכונה גדולה, בהתעוררות נפלא, בכונת
הלב באמת, עד שאזפה על-ידי-זה
להרגיש פאב עונותי, ולשוב עליהם
בתשובה שלמה.

מלא רחמים, זכנו לצאת מ'גלות-
מצרים', ומכל הגליות של הנפש

והגוף, אשר כלם מכנים בשם 'גלות-
מצרים'.

זכני, שאזפה לטהר ולזכך ולגלות כל
הארבעים-ותשעה שערי-תשובה,
על-ידי 'אמירת תהלים' הכולל את כל
"שמות בני-ישראל הבאים מצרימה",
שיש בהם ארבעים-ותשעה אותיות, פנגד
ארבעים-ותשעה שערי-תשובה.

ועל-ידי-זה תוציאני, מארבעים-
ותשעה שערי-טמאה,
ותכניסני בתוך ארבעים-ותשעה שערי-
קדשה.

ותוציאני ממצר-הגרון, שלא יהיה
"נחר גרוני", כי כבר
קראתיך ממצר-הגרון הרבה.

הוציאני למרחב, וזכני והעלני
מבחינת 'ארץ מצרים',
מ'מצר-הגרון', עד שאזפה להרחיב פי,
ואתה תמלאהו בכל טוב אמת ונצחית,
באפן שאזפה להתקרב ולשוב אליך
בתשובה שלמה באמת בכל לב בגוף
ונפש וממון.

רבנו של עולם, "זכור רחמיך יהוה
וחסדיך, כי מעולם המה". זכור
נא החסד הנפלא והנורא אשר עשית
עמנו, אשר הוצאתנו ממצרים "בכח
גדול וביד חזקה", וגלית לנו אמתת
אמונת אלהותך באור גדול ונפלא ונערב,
ועשית אותות ומופתים גדולים ונוראים,
כדי לגלות אלהותך ואחדותך וממשלתך
אשר בכל משלה.

וּמֵאֵז קִרְבַּת אוֹתָנוּ לְךָ לְעַם קְדוֹשׁ,
וְהוֹצֵאת אוֹתָנוּ מֵאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה
שַׁעֲרֵי-טְמֵאָה, וְהִכְנַסְתָּ אוֹתָנוּ אֲרָבַעִים-
וְתִשְׁעָה שַׁעֲרֵי-קֹדֶשׁ.

שְׁהִי־ם אֲרָבַעִים-וְתִשְׁעָה שַׁעֲרֵי-תְשׁוּבָה,
הַכְּלוּלִים בְּאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה
אוֹתוֹת שְׂיֵשׁ בְּשִׁמוֹת שְׁבִטֵי יְהוָה.

וּבִרְחֻמֶיךָ הָרַבִּים צוֹיֵת אוֹתָנוּ לְסִפּוּר
כְּנֶגֶד זֶה, אֲרָבַעִים-וְתִשְׁעָה
יְמֵי הַסְּפִירָה, כְּדֵי לְטַהֵר נַפְשׁוֹת עַמְּךָ
יִשְׂרָאֵל מִזְּהֵמָתָם.

לְמַעַן נִזְכָּה עַל-יְדֵי מִצּוֹת סְפִירַת
הָעֶמֶר, לְצֵאת מִטְּמֵאָה לְטַהֲרָה,
לְצֵאת מֵאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה שַׁעֲרֵי-טְמֵאָה,
וּלְכַנֵּס בְּאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה שַׁעֲרֵי-קֹדֶשׁ.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, מָלֵא רַחֲמִים, זַכְּנוּ
בַּחֲסְדֶיךָ הָעֲצוּמִים, לְקַיֵּם מִצְּוֹת
סְפִירַת הָעֶמֶר בְּזַמְנֵנוּ, בְּקֹדֶשׁ גְּדוּלָּה,
וּבְהִתְעוֹרְרוֹת נִפְלָא וְנוֹרָא.

שְׁנִזְכָּכָה לְהִתְעוֹרֵר עַל-יְדֵי קִדְשַׁת מִצְּוָה
נוֹרָאָה הַזֹּאת, לְשׁוּב אֵלֶיךָ
בְּאֵמֶת, וּלְצֵאת מִכָּל טְמְאוֹתֵינוּ, לְבַעַר
מִקְרַבְנוּ כָּל מִינֵי טְמְאוֹת וְזֵה־מוֹת שְׁנִדְבַק
בָּנוּ עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם,
הוֹשִׁיעֵנו בְּכָל מִינֵי יְשׁוּעוֹת, כִּי
אַתָּה יוֹדֵעַ הַכַּח שֶׁל כָּל מִצְּוָה וּמִצְּוָה,
כַּמָּה גְּדוּל כַּחַה לְהוֹצִיא אוֹתָנוּ מִמְּקוֹמוֹת
שְׁנִפְלָנוּ לְשֵׁם בְּעֻזּוֹתֵינוּ הָרַבִּים וּלְקַרְבְּנוּ
אֵלֶיךָ.

וּבִפְרָט מִצְּוָה הַזֹּאת שֶׁל סְפִירַת הָעֶמֶר,
שֶׁהִיא הַכְּנָה לְקַבְּלַת-הַתּוֹרָה,
שֶׁהִיא תְּחִלַּת הַתְּקַרְבוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם
שְׁבַשְׁמִים.

אֲשֶׁר נָתַתָּ לָנוּ מִצְּוָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת,
כְּדֵי לְצֵאת מֵאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה
שַׁעֲרֵי-טְמֵאָה, וּלְכַנֵּס לְאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה
שַׁעֲרֵי-הַקְּדוֹשָׁה.

וּכְנִי בְּמִקּוֹם שְׂאֲנִי שֵׁם עַכְשָׁיו, שְׂאֲזֹכָה
לְקַיֵּם מִצְּוָה הַזֹּאת בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת הָאֲפֹשְׁרִי לְאִישׁ כְּעַרְכִּי לְקַיֵּם
מִצְּוָה הַזֹּאת.

וְאַתָּה תִּמְלֵא רַחֲמִים עָלַי, וְתַעֲזְרֵנִי
וְתוֹשִׁיעֵנִי עַל-יְדֵי-זֶה, וְתוֹצִיאֵנִי
מִהֲרָה מִטְּמֵאָה לְטַהֲרָה, מִחַל לְקֹדֶשׁ,
מִיִּגּוֹן לְשִׁמְחָה, מִשְׁעַבּוּד לְגִאֲלָה,
וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גְּדוּל.

עַד אֲשֶׁר נִזְכָּכָה בַּחֲג הַשְּׁבוּעוֹת הַקְּדוֹשׁ,
בְּיוֹם הַחֲמִשִּׁים, שְׂאֵתָה תְּשׁוּב
אֵלֵינוּ, וְתִפְתַּח לָנוּ שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים
הַקְּדוֹשׁ, וְתִשְׁפִּיעַ עָלֵינוּ רַחֲמִים גְּדוּלִים
וְחֶסֶד עֲלִיוֹן מִשָּׁם, בְּאִפְּן שְׁנִזְכָּכָה לְתַקֵּן
הַכָּל וּלְשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֵמֶת תָּמִיד.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, צוֹפֵה וּמַבִּיט עַד סוֹף
כָּל הַדּוֹרוֹת, חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת
לְבַל יִדַּח מִמֶּךָ גְּדַח, אַתָּה יוֹדֵעַ תַּקְּףָה
מְרִירוֹת הַגְּלוּת הָאַחֲרוֹן הַזֶּה לְהִיכָן נִפְלָנוּ
וְיִרְדְּנוּ בְּעֻזּוֹתֵינוּ הָרַבִּים, אֲשֶׁר יְרִידַתֵינוּ
עֲמָקָה יוֹתֵר מֵאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה שַׁעֲרֵי-
טְמֵאָה.

וּבְעוֹנוֹתֵינוּ-הֶרְבִּים נֹאמַר עָלֵינוּ עַל
עַתְצָרָה הַזֹּאת:
"וַיִּתְרַד פְּלָאִים אֵין מִנַּחֵם לָהּ. כִּי טַבְעֵנוּ
בֵּיוֹן מְצוּלָה וְאֵין מַעֲמֵד, בָּאֵנוּ בְּמַעֲמְקֵי
מַיִם וְשִׁבְלַת שְׁטָפְתָנוּ. הִבֵּט יָמִין וַיִּרְאֶה
וְאֵין לִי מִכִּיר, אָבֵד מְנוּס מִמֶּנִּי אֵין דּוֹרֵשׁ
לְנַפְשִׁי".

חֲזַרְתִּי עַל כָּל הַצְדָדִים, וַיִּשׁוּעָה רָחֲקָה
מִמֶּנִּי, וּמָה אֹמֵר וְעוֹנוֹתֵי עָשׂוּ
לִי מָה שֶׁעָשׂוּ, "לוֹלִי תוֹרְתֶךָ שֶׁשָּׁעִי, אֲזַ
אֲבַדְתִּי בְּעַנְיִי. כִּי חֲסִדְךָ גָדוֹל עָלֵינוּ,
וְהַצֵּלְתָּ נַפְשֵׁנוּ מִשְׁאוֹל תַּחֲתֶיךָ".

כִּי הָאֵף אֲמַנֵּם זֶה הַגְּלוּת הָאֲחֵרוֹן
הַכְּבִיד, כִּי נִפְלָנוּ וַיִּרְדָּנוּ לְמַקּוֹם
שִׁירְדָנוּ, יוֹתֵר וַיּוֹתֵר מִגְּלוּת-מִצְרַיִם.

אֲבָל זֹאת נִחַמְתָּנוּ בְּעַנְיֵינוּ, כִּי אִמְרַתְךָ
חִיַּתָּנוּ. כִּי כָּבֵד הַקְּדָמָתַ תְּרוּפָה
לְמַכּוֹתָנוּ, כִּי כָּבֵד נָתַתָּ לָנוּ תוֹרְתֶךָ
הַקְּדוּשָׁה, עַל-יַדֵּי מֹשֶׁה נְבִיאֶךָ, אֲשֶׁר
בְּגְלוּת-מִצְרַיִם לֹא זָכִינוּ לָזֶה עֲדִין, וַיִּצְאָנוּ
מִשָּׁם קָדָם קִבְּלַת-הַתּוֹרָה, פְּעֻבָדָא דְבֵרַח
מִרְבוּנֵיהּ, שְׂזָה גָרַם לָנוּ מָה שֶׁגָרַם לָנוּ.

אֲבָל עַתָּה, כְּבֵד הַפְּלֵאתָ חֲסִדְךָ עִמָּנוּ,
וְנָתַתָּ לָנוּ כְּבֵד תוֹרְתֶךָ הַקְּדוּשָׁה,
עַל-יַדֵּי מֹשֶׁה נְבִיאֶךָ נְאֻמָּן בֵּיתְךָ, וּכְבֵד
זָכִינוּ שֶׁהָיָה לָנוּ פְּמָה וְכִמָּה צְדִיקִים
גְּדוֹלִים וְנוֹרְאִים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, וְגַם זָכִינוּ
לְסַפֵּר תְּהִלִּים הַקְּדוּשׁ עַל-יַדֵּי דָוִד מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל.

מָלֵא רַחֲמִים, זַפְנֵי לְהֶרְבּוֹת בְּאַמִּירַת
תְּהִלִּים, בְּכּוֹנֵנָה גְדוּלָה
וּבְהַתְעוֹרְרוֹת נִפְלָא בְּלֵב שִׁלֵּם.

עַד שְׁאֲזָכָה, שְׁתִּשְׁפִּיעַ עָלַי בְּכָל עַת
הָאָרֶה וַיְקַדְּשָׁה גְדוּלָהּ, מִשְׁעַר-
הַחֲמֻשִׁים שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהוּא כּוֹלֵל כָּל
שְׁעָרֵי-קְדוּשָׁה.

בְּאַפֵּן שְׁתּוֹצִיאֵנִי מִהֲרָה מִכָּל הַחֲמֻשִׁים
שְׁעָרֵי-טְמֵאָה, וְתַכְנִיסֵנִי לְכָל
הַחֲמֻשִׁים שְׁעָרֵי-קְדוּשָׁה, כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי
לְהִשְׁעֵן, כִּי אִם עָלֶיךָ אָבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם, כִּי
לִית אֶתֶר פָּנוּי מִנֶּךָ.

עֲזָרְנוּ נָא מַעַתָּה, וְהוֹשִׁיעֵנוּ יִשׁוּעָה
שְׁלֵמָה כְּנֹאֶה לָךְ, בְּאַפֵּן שְׁאֲזָכָה
לְהַתְחַדֵּשׁ לְגַמְרֵי, שְׁאֲעֻזֵב דְּרַכֵּי הָרַע
וּמַחֲשִׁבוֹתֵי הָרַעוֹת לְגַמְרֵי וְלֹא אָשׁוּב עוֹד
לְכִסְלָה, "לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים, וְרוּחַ
נָכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי".

וְאַזְכָּח מִהֲרָה עַל-יַדֵּי אַמִּירַת תְּהִלִּים,
לְבָא וּלְהַגִּיעַ לְהָאוֹת וְהַשְׁעַר שֶׁל
תְּשׁוּבָה הַשִּׁיךְ לְנַפְשִׁי, כְּפִי שָׂרֵשׁ נִשְׁמַתִּי
בְּאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה אוֹתִיוֹת שְׁבִטֵי יָהּ.

בְּאַפֵּן שְׁאֲזָכָה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאַמַּת וּבְלֵב
שָׁלֵם, וּלְעַבְדְּךָ בְּאַמַּת בִּירְאָה
וּבְאַהֲבָה "בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבֵב מֵרַב כָּל".

"הִשְׁבֵּנִי וְאָשׁוּבָה כִּי אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי.
הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנִשְׁוֹבָה,
חִדַּשׁ יְמֵינוּ פְּקָדָם". "יְהִי לְרִצּוֹן אִמְרֵי-
כִּי וְהִגִּיזוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵי וְגֹאֲלֵי".
אָמֵן וְאָמֵן.

כלליות שלש רגלים

[א] לקוטי תפלות ח"א כט

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א כט, 'האי גברא דאזל בעי אתתא')

ורחם עלינו, והצל אותי ואת זרעי וכל עמך בית ישראל, מכל מיני שכרות של יין, ושאר משקים המשכרין, ולא אבוא לידי שכרות לעולם.

כי אתה גלית על ידי חכמך הקדושים, גדל הפגם הנורא של השכרות חס-ושלום.

חום וחסנו, ורחם עלינו והצילנו, משתיה מרבה המביאה לידי שכרות.

ואפלו מעט השתיה המכרחת בשבתות וימים טובים, תזכני שתהיה השתיה בקדשה ובטהרה גדולה, ונזכה להרים את מחנו ודעתנו לשמך ולעבודתך, על ידי מעט השתיה בימים הקדושים.

ונזכה, שלא יצא מפינו שום דבור שלא כרצונך, על ידי שתית היין או משקה המשכר, ולא נדבר אז שום דבור שאין צריכין לגלות.

רק נזכה לדבר בקדשה ובטהרה דבורים שהם רצונך הטוב באמת, בשמחה ובטוב לבב.

ולא נבוא לידי שכרות לעולם, ותצילני ברחמך מ"יין המשכר", ותזכני ל"יין המשמח אלהים ואנשים".

[ב] לקוטי תפלות ח"א ל

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א ל, 'מישרא דסבינא')

ותרחם עלינו ברחמך הרבים ובחסדיך הגדולים, ותושיענו, שנזכה לקבל את כל השלשה רגלים הקדושים, שהם פסח שבועות סכות, בקדשה גדולה, ובחדוה רבה ועצומה מאד.

ונזכה לכבד את כל הרגלים והימים טובים, בכל מיני כבוד ועז ופאר, במאכל ומשתה, וכסות נקיה, ובשביתה מן המלאכה, ובלב טוב ובשמחה גדולה, ובתפלה בכונה עצומה והתעוררות נפלא, כראוי לאיש ישראל להתפלל ולהתנהג ביום טוב קדש.

ותזכנו ותעזרנו, לעשות מצוות הרבה בכל השנה, בקדשה גדולה ובשמחה רבה. ונזכה שיתקבץ שמחת כל המצוות של כל השנה, לתוך הלב הקדוש, שהם השלש רגלים, ועל ידי זה נזכה לשמחת יום טוב באמת כרצונך הטוב, כמו שכתוב: "ושמחת בחגך".

ונזכה לשמח מאד מאד בחדוה רבה ועצומה, בכל השלש רגלים, "נגילה ונשמחה בך", אשר בחרת בנו מכל העמים ורוממתנו מכל הלשונות, עד שנזכה לעלות לראות ולראות באור פני יהוה.

ותעזרנו לקיים כל המצוות הנוהגות בכל רגל ורגל, ובפרט הארבע מצוות הנוהגות בכל רגל, אשר

על ידם מעלין את השכינה, שהיא בחינת
'ארבע', לאור-הפנים.

שָׁהִם: בַּפֶּסַח - 'אַרְבַּע כּוֹסוֹת'.
בַּשְּׁבוּעוֹת - 'קַבְּלַת-הַתּוֹרָה',
שֶׁהוּא 'סֵדֶר הַמְּשָׁנָה', שֶׁהוּא "אַרְבַּע
פְּעָמִים בְּיַד כָּל אֶחָד". בַּסְּכוֹת - 'אַרְבַּע
מִיָּנִים שֶׁבְּלוּב'.

אַנָּא יְהוָה, רַחֵם עָלֵינוּ, וְזַכְּנוּ לְקִיָּם
בְּאֵמַת וּבְשִׁלְמוֹת כָּל הַמְּצוּוֹת
הַנּוֹרְאוֹת הָאֵלֶּה, בְּמוֹעֵדָם וּבְזַמְנָם, בְּכָל
רֶגֶל וּרְגֵל, עִם כָּל שְׂאֵר הַמְּצוּוֹת
הַקְּדוּשׁוֹת וְהַנּוֹרְאוֹת שֶׁבְּכָל רֶגֶל וּרְגֵל.

וְנִזְכָּה לְקִיָּמָם בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת,
בְּשִׁמְחָה וּבְחִדּוּה רַבָּה וְעִצּוּמָה,
וּבִירְאָה וּבְאַהֲבָה, בְּאִפְּן שְׂנִיזָכָה לְהַעֲלוֹת
אֶת הַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה, אֶל אֹרֶה-הַפְּנִיָּם
הַמְּאִיר בְּשֵׁלֶשׁ-רִגְלִים.

וּתְזַכְּנוּ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
מִתּוֹךְ שִׁמְחָה, בְּכָל הַיָּמִים-
טוֹבִים. וּתְחַנְּנֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לַעֲשׂוֹת
תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֲפִלּוּ עַל הָעוֹנוֹנוֹת שְׂאִינָם
יְדוּעִים לִי.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲתָה יְדַעְתָּ כַּמָּה אָנִי
רַחוּק מִקְדְּשֶׁת וּשְׂמֵחַת יוֹם-טוֹב
הַקְּדוּשׁ. חוּס וְחַמַּל עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
וְזַכְּנֵנִי בְּחִסְדֶּיךָ הָעִצּוּמִים, שְׂאִינָה לְקַבֵּל
הַיָּמִים-טוֹבִים בְּקִדְשָׁה גְּדוּלָּה וּבְשִׁמְחָה
רַבָּה.

עַד שְׂאִינָה עַל-יְדֵי קִדְשֶׁת וּשְׂמֵחַת יוֹם-
טוֹב, לְהַעֲלוֹת אֶת הַמַּלְכוּת דְּקִדְשָׁה

מִבֵּין הָאַרְבַּע מַלְכוּיֹת, וּלְהַעֲלוֹתָהּ לְאוֹר
פְּנֵי יְהוָה.

וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׂכָתוֹב: "צֶדֶק לְפָנָיו
יְהִלֵּךְ, וַיֵּשֶׁם לְדֶרֶךְ פְּעָמָיו",
וַנֵּאמֶר: "אֵךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ, יֵשְׁבוּ
יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֶיךָ".

וּתְזַכְּנֵנִי לְהַמְשִׁיךְ עָלַי קִדְשֶׁת וּשְׂמֵחַת
יוֹם-טוֹב תָּמִיד, בְּכָל הַשָּׁנָה
כְּלָה, וְאַזְכָּה לְשִׁמְחָה דְּקִדְשָׁה תָּמִיד.

עַד שְׂאִינָה לְהַשְׁגֵּת אֱלֹהוּתְךָ, וַיְדִיעַת
רוּחְמוֹתְךָ, וּתְשׁוּקַת אֱמוּנָתְךָ, בְּאֵמַת
וּבְלֵב שָׁלֵם, בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב, בְּקִדְשָׁה
וּבְטְהָרָה גְּדוּלָּה.

רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ, וּשְׁלַח לָנוּ הַגּוֹאֵל-
צֶדֶק בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וַיִּקְרָא מִקְרָא
שְׂכָתוֹב: "כִּימִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
אַרְאֵנוּ נִפְלְאוֹת".

וְזַכְּנֵנִי מְהֵרָה לַעֲלוֹת וּלְרְאוֹת
וּלְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֶיךָ בְּבֵית בְּחִירְתְּךָ
בְּשֵׁלֶשׁ פְּעָמֵי רִגְלֵינוּ.

חוּס וְחַנְּנֵנִי, וְהַצִּילֵנִי, וְהוֹשִׁיעֵנִי, בְּכָל
מִיָּנֵי הַעֲלוֹת וַיִּשׁוּעוֹת. וְהַעֲלֵנִי
מִהֲרָה, מֵאֲפֵלָה לְאוֹרָה, מִשְׁעָבוֹד לְגֵאֲלָה,
מִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה. וּתְטַהַרְנֵנִי מִהֲרָה, מִכָּל
מִיָּנֵי טְמְאוֹת. וּתְקַדְּשֵׁנִי, בְּכָל מִיָּנֵי
קִדְשׁוֹת.

וְאַזְכָּה לַעֲלוֹת וּלְהַפְּלִל מְהֵרָה, בְּכָל
הַחֲמָשִׁים שְׁעָרֵי קִדְשָׁה, בְּאֵמַת
וּבְאַמוּנָה שְׁלֵמָה, וּבְעֲנוּה אֲמִתִּיית.

עד שאזכה "לחזות בנעם יהוה ולבקר בהיכלו", להשיג השגת אלהותך בתכלית מדרגה העליונה, ולהכניס השגת אלהותך בלב כל ישראל עמך, בקדשה ובטהרה גדולה, באמת ובאמונה שלמה, ובענוה אמתיית, פרצונך הטוב.

"האירה פניך על עבדך, הושיעני בחסדך. פניך האר בעבדך, ולמדני את חקיך. אני בצדק אחזה פניך, אשבעה בהקיץ תמונתך. ולא נסוג ממך תחינינו, ובשמך נקרא. יהוה אלהים צבאות השיבנו, האר פניך ונושעה".
אמן ואמן.

בכתוב בתורתך: "שלש פעמים בשנה, יראה כל-זכורך את-פני יהוה אלהיך, במקום אשר יבחר. בחג המצות, ובחג השבעות, ובחג הסוכות. ולא יראה את-פני יהוה ריקם. איש כמתנת ידו, כברכת יהוה אלהיך אשר נתן-לך".

ונזכה לסדר בבית-המקדש לחם-הפנים לפניך תמיד. יהיו לרצון אמרי-פי והגיון לבי לפניך, יהוה צורי וגואלי.

◉ [ד] לקוטי-תפלות ח"א מא ◉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מא, דקויד"ן)

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתרחם עלי, ותזכני להיות בשמחה תמיד. ואזכה להיות שמח תמיד בשמחה של מצוה.

ואגיל ואשמח בך ובישועתך תמיד, על כל החסדים אשר עשית עמנו, אשר בחרת בנו מכל העמים, ורוממתנו מכל הלשונות, וקדשתנו במצותיך, וקרבתנו מלפנו לעבודתך, ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת.

ואזכה ברחמיה, לזכר הטובה והחסד הגדול הזה תמיד, ולשמח בזה מאד תמיד בכל יום ובכל עת ובכל שעה, וביותר בשבתות וימים טובים.

כי אין שיעור וערך, לרבוי החסדים והטובות אשר אתה גומל עמי בכל

◉ [ג] לקוטי-תפלות ח"א לא ◉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לא, אית לן בירא)

ובכן תרחם עלינו ותושיענו, ותזכנו לאכל בקדשה גדולה ונוראה, עד שתהיה אכילתנו בבחינת 'לחם-הפנים'.

ותעזרנו, שתהיה אכילתנו בקדשה גדולה כל-כך, עד שיהיה השלחן שלנו מכפר פמזבח, ויהיה נאמר על השלחן שלנו: "זה השלחן אשר לפני יהוה".

ותמחר ותחיש לגאלנו גאלת עולם, ותביא לנו את משיח צדקנו, ותבנה לנו בית קדשנו ותפארתנו, ושם נעלה ונראה ונשתחוה לפניך בשלש פעמי רגלנו.

עת, מה רב טובך אשר עשית עמי, "מה
אשיב ליהוה כל תגמולוהי עלי".

אלו כל הימים דיו, וכל אגמים
קלמוסין, ובני אדם לכלרים,
ולשונות מקלסים, לא יספיקו לבאר
ולספר אחת מני אלה ורכבות, רבוי
הטובות והחסדים וההצלות והישועות
הגדולות והנוראות, נסים רבים ונפלאות,
פלאי פלאי פלאות, אשר הפליא חסדו
עמנו אדון הצבאות, אשר הציל נפשנו
מכל התלאות וההרפתקאות.

"רבות עשית אתה יהוה אלהי,
נפלאותיך ומחשבותיך אלינו,
אין ערך אליך, אגידה ואדברה, עצמו
מספר".

על-כן בודאי חובה עלי בכל עת, לזכר
טובותיך וחסדיך התמידיות
והמתחדשות עלי בכל עת תמיד, ולשמח
בישועתך תמיד.

נא אב הרחמן, עזרני וזכני שאהיה
בשמחה תמיד, ואזכה לעורר עצמי
תמיד לשמחה גדולה, בפרט בשבתות
וימים טובים.

ואזכה שיתלהב לבי מאד מאד, על-
ידי השמחה דקדשה,
בהתלהבות הלב, ובהתעוררות גדולה,
ובתשוקה, וחסקה, וחספה, וחסדה
גדולה, לשמך ולעבודתך, באמת
ובאמונה, בקדשה ובטהרה גדולה.

עד שימשך ההתלהבות הלב לתוך
רגלי, עד שאזכה להרים את רגלי

בשמחה גדולה, ואזכה לרקודין דקדשה
בשמחה גדולה, ובפרט בשבתות וימים-
טובים, וימים שעשית בהם נסים
לישראל.

ותצילני משכרות תמיד, ותשמרני
ותצילני ברחמיך מיין
המשכר, ומהתלהבות הלב ורקודין
הנמשכין מהסטרא-אחרא חסד-ושלום,
ולא יהיה לי שום התלהבות היצר לשום
תאוה כלל, ותזכני ליין "המשמח אלהים
ואנשים".

ובכל-עת שיהיה ההכרח לשנות יין
ושכר בשבתות וימים-
טובים, ובכוס של ברכה, תזכני שתהיה
שתיתי בצמצום גדול.

רק כדי להרחיב דעתי בקדשה גדולה,
ולבוא לשמחה של מצוה לשמחה
אמתית דקדשה על-ידי-זה, להתלהבות
הלב דקדשה, שיתלהב לבי בקדשה
גדולה לשמך ולעבודתך באמת פרצונך
הטוב.

ותשמרני ותצילני ברחמיך משתיה
מרבה, ולא אבוא לידי
שכרות לעולם.

חום ורחם עלי, וזכני, שיהיה לי כח
לעורר שרש "יין המשמח", כמו
שכתוב: "ויין ישמח לבב אנוש".
ותשמח את לבבי תמיד בקדשה גדולה
באמת, עד שאזכה לרקודין דקדשה.

ועל-ידי הרקודין בהתלהבות הלב
דקדשה על-ידי "יין

הַמְשַׁמַּח", אֲזָכָה בְּרַחֲמֶיךָ לְהַמְתִּיק
וּלְבַטֵּל כָּל הַדִּינִים הַנֶּאֱחָזִין בְּעַקְבֵּי
וּבְרַגְלֶיךָ.

וְתַתֵּן לָנוּ כַח לְבַטְלָם וּלְשַׁבְּרָם
וּלְהַמְתִּיקָם, וְיִתְבַּטְּלוּ כָּל הַדִּינִים
מֵעַלֵּינוּ וּמֵעַל כָּל עַמּוּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל מֵעַתָּה
וְעַד עוֹלָם.

☪ [ה] לְקוּטֵי תַפְלוֹת ח"א צט ☪

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א קלה, 'פי אקח מועד')

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שְׂאֲזָכָה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
וּבְחַסְדֶּיךָ הָעֲצוּמִים, לְקַבֵּל אֶת כָּל הַיָּמִים-
טוֹבִים בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה גְדוֹלָה, בְּשִׂמְחָה
וּבְחֻדוּה רַבָּה, וּבְהֶרְחַבַת הַלֵּב, בְּתַכְלִית
הַשְּׁלֵמוֹת, כְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב בְּאַמֶּת.

וְאֲזָכָה לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבִּי בְּרַגֵּל, אֶפְלוּ
כְּשֶׁאֲנִי רְחוֹק מִמְּנוֹ, שְׂאֲזָכָה
לְקַבֵּל פְּנֵי הַצַּדִּיקִים הָאֱמֵתִיִּים, וּלְהַפְּיָרָם
וּלְאוֹהֲבָם, וּלְהַמְשִׁיךְ עָלַי קִדְשָׁתְךָ, עַל-
יְדֵי קְבֻלַּת יוֹם-טוֹב קִדְשׁ הַנִּמְשָׁךְ מֵהֶם.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזָכָה, לְאַרְבָּעִים-וְתֵשְׁעָה
שְׁעָרֵי בֵּינָה הַמְתַּגְּלִים
וּמְאִירִים בְּיוֹם-טוֹב קִדְשׁ. וְתַפְתַּח לִי אֹר
הַשְּׁכָל דְּקִדְשָׁה, וְאֲזָכָה לְהַתְּבוֹנְנוֹת גְּדוֹל
וּנְפִלָא בְּתוֹרָתְךָ וְעַבּוּדְתְךָ בְּאַמֶּת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַּטֵּל מִמְּנֵי כָּל
הַשְּׁטוּתִים שֶׁל כָּל מִינֵי
גְּדֻלוֹת וְגִסּוֹת וְרָמוֹת רוּחָא, וְאֲזָכָה
לְתַכְלִית הָעֲנוּה בְּשִׁלְמוֹת כְּרִצּוֹנְךָ הַטוֹב.

וְתַמְשִׁיךְ עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל תָּמִיד,
קִדְשַׁת מִשְׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-
הַשְּׁלוֹם, שְׂזָכָה לְאַרְבָּעִים-וְתֵשְׁעָה שְׁעָרֵי
בֵּינָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכָה לְעֲנוּה בְּאַמֶּת, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב: "וְהָאִישׁ מִשְׁה עָנוּ מְאֹד, מִכָּל
הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה".

רַחֵם עָלֵינוּ מְלֵא רַחֲמִים, שְׂנֹזְכָה בְּכַח
קְבֻלַּת הַיָּמִים-טוֹבִים "מוֹעֲדֵי
יְהוָה מִקְרָאֵי קִדְשׁ", לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ
קִדְשַׁת מִשְׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם, וּקִדְשַׁת
כָּל הַצַּדִּיקִים הָאֱמֵתִיִּים.

וַיִּמְשְׁכוּ עָלֵינוּ עַל-יָדְךָ, כָּל הַמַּחֲזִין
וְהַשְּׁכָלִיּוֹת הַקְּדוּשִׁים
הָאֱמֵתִיִּים הַנִּמְשָׁכִין בְּיוֹם-טוֹב.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְבַטֵּל וּלְהַסִּיר
מֵאִתְּנוּ, כָּל מִינֵי גְּדֻלוֹת
וְגִסּוֹת וּפְנִיּוֹת, עַד שְׂנֹזְכָה לְעֲנוּה אֱמֵתִיּוֹת,
לְעֲנוּה שֶׁל מִשְׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יוֹדֵעַת גְּדֻלַּת רְחוּקֵי
מֵעֲנוּה אֱמֵתִיּוֹת, "כִּי בַעַר אֲנֹכִי
מֵאִישׁ, וְלֹא בִּינַת אָדָם לִי". וּבְעוֹנוֹתֵי
הַרְבִּים, אֵינִי יוֹדֵעַ כָּלֵל מֵהוּ עֲנוּה
אֱמֵתִיּוֹת, כִּי עֲנוּה גְּדוֹלָה מֵהַכֵּל.

רַחֵם עָלַי בְּעַל הַרְחֲמִים, וְזַכְּנֵי לְקִדְשַׁת
יוֹם-טוֹב בְּאַמֶּת, עַד שְׂאֲזָכָה עַל-
יְדֵי-זֶה, לִידַע וּלְהַפְּיָרָה הַיָּטִב מֵעֲלַת גְּדֻלַּת
הַצַּדִּיקִים הָאֱמֵתִיִּים, עַד שְׂאֲתַבְּטֵל נִגְדָם
בְּתַכְלִית הַבְּטוּל.

וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְבַּטֵּל מִמִּילָא מִמְּנֵי, כָּל
מִינֵי גְּאֻוֹת, וְגִבְהוֹת,
וְגְּדֻלוֹת, וְגִסּוֹת, וּפְנִיּוֹת, מִכָּל מֵה שֶׁהִפָּה

יכל לדבר והלב לחשב, עד שאזכה
לענוה אמתית כרצונה הטוב באמת.

❁ [ו] תפלות-ותחנונים ❁

השמטה ל'לקוטי-תפלות' ח"א צט

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קלה, 'כי אקח מועד')

רבוננו של עולם, זפני ליראה את שמך
באמת ובלב שלם. ויקים פי
מקרא שכתוב: "עקב ענוה יראת יהוה".

ותזבני לחזר בתשובה שלמה לפניך,
על-ידי הארת קדשת יום-טוב,
פי כבר גלית לנו: "שהימים טובים הם
ימי דין, ימי תשובה".

ועל-ידי-זה אזכה לתקן כל הפגמים
שפגמתי בבחינת
ה'מלכות-דקדשה', על-ידי עוונותי
ופשעי העצומים.

עד אשר על-ידי-זה גרמתי בחינת
נפילה, כביכול, לבחינת ה'מלכות-
דקדשה', והתגברו על-ידי-זה ה'ארבע-
מלכיות דסטר-אחרא', בפרט 'קלפת-
עמלק' ימח-שמו, שהוא פלליות כלם,
כמו שכתוב: "ראשית גוים עמלק".

על-כן חוס וחמל נא עלי, להחזירני
בתשובה שלמה לפניך, ועל-
ידי-זה אזכה שתעלה ה'מלכות-דקדשה'
מנפילתה, ויתבטלו כל ה'ארבע-מלכיות
דסטר-אחרא', בפרט 'מלכות-עמלק'
ימח-שמו-וזכרו.

וזבני להתקרב ולהתקשר באמת
לצדיקי-אמת, אשר הם עוסקים
בזה, להעלות את המלכות מבין הקלפות
והסטר-אחרא רחמנא-ליצלן, עד אשר
על-ידי-זה זכו הם בעצמם לבחינת
'מלכות', כמו שאמרו רבותינו זכרונם-
לברכה: "מאן מלכי, רבנן".

ועל-ידיהם נעשה עקר קדשת יום-
טוב, שהוא להעלות
בחינת ה'מלכות-דקדשה' מבין הקלפות,
ולבטל כל הפח והממשלה של ה'ארבע-
מלכיות דסטר-אחרא'.

ועל-כן על-ידי התקשרות לצדיקי-
אמת, אולי אזכה אני השפל
והגרוע והפחות והנמוך מאד, לקבל גם-
כן קדשת יום-טוב.

עד שאזכה לענוה באמת, וליראה
אמתית דקדשה, ולתשובה שלמה,
ולגאלה קרובה, כמו שאמרו רבותינו-
זכרונם-לברכה: "גדולה תשובה
שמקרבת את הגאלה". "קרבה אל נפשי
גאלה, למען איבי פדני. ריבה ריבי
וגאלני, לאמרתך חייני".

❁ [ז] לקוטי-תפלות ח"א קכב ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קסט, 'והיה עקב תשמעון')

חוסה יהוה על שארית ישראל עמך,
והצילנו מפל רע, ומפל הגזרות
קשות שבעולם, ותסלק ותסיר ותבטל כל
המשפטים והדינים מישראל.

עד שְׁנֹזְכָה עַל-יְדֵי בְטוּל הַדִּינִים,
לְשִׁמְחָה גְדוֹלָה, שֶׁתְּגַדִּיל הַשְּׂמֵחָה,
עַד שֶׁתִּגְיַע לְתוֹךְ הַרְגֵּלִין, שֶׁנֹּזְכָה לְרִקְד
הַרְבֵּה מִתּוֹךְ שְׂמֵחָה.

"נְגִילָה וְנִשְׂמֵחָה בִּישׁוּעָתְךָ", בְּשִׂמְחָה
וְגִלָּה רְנָה דִּיצָה וְחִדּוּה, וּבִפְרֻט
בִּימֵי שְׂמֵחָה וַיּוֹם-טוֹב יְמֵי חַג (פְּלוּנִי)
הַקְּדוּשִׁים הַבָּאִים לְקִרְאָתָנוּ לְשָׁלוֹם, רַחֵם
עָלֵינוּ וְחִזְקֵנוּ, לְשִׂמְחָה בָּהֶם בְּכָל עֵז, כִּי
הֵם זְמַן שְׂמֵחָתָנוּ.

"רַב לְהוֹשִׁיעַ", רַחֵם עָלֵינוּ, וְהַשְׁמִיעֵנוּ
בְּשׁוֹרֹת טוֹבוֹת אֲמִתִּיּוֹת מְהֵרָה,
שֶׁנִּתְבַּטְּלוּ כָּל הַגְּזֵרוֹת הַקְּשׁוֹת, לְמַעַן נִזְכָּה
לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחַת הַחַג הַקְּדוֹשׁ הַבָּא עָלֵינוּ
לְטוֹבָה, וְלֹא יִתְעַרְבֵב שְׂמֵחָתָנוּ חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם.

רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֵךְ, וְשִׂמְחָנוּ בְּחַג
הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה,
בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה, בְּשִׂמְחָה אֲמִתִּיּוֹת, בְּשִׂמְךָ
הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ.

וַיִּקְרָם מִקְרָא שְׂכָתוֹב: "בְּשִׂמְךָ יִגִּילוּן
כָּל הַיּוֹם, וּבְצִדְקָתְךָ יְרוּמוּ". עַד
שֶׁנֹּזְכָה לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂמֵחָה מֵהַחַג הַקְּדוֹשׁ
וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, עַל כָּל הַשָּׁנָה כְּלָה.

☪ [ח] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א קמ ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רלה, 'דע שמי שהולך ונחלק ונופל')

"תִּמְךָ אֲשֶׁרִי בְּמַעְגְלוֹתֶיךָ בַּל נְמוּטוּ
פַעְמֵי". רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׂמֵרְנֵי

וְהַצִּילָנִי, שְׁלֹא אֶפְגַּם לְעוֹלָם בְּשִׂמְחַת
יּוֹם-טוֹב קִדְשׁ.

וּבְנֵי לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה וְחִדּוּה גְדוֹלָה,
בְּכָל רֶגֶל וְרֶגֶל, "מוֹעֲדֵי יְהוָה
מִקְרָאֵי קִדְשׁ", וְאִזְכָּה לְקִיָּם מִצּוֹת
"וְשִׂמְחַת בְּחֻגְךָ" בְּשִׁלְמוֹת, בְּכָל פְּרֻטֵיָּהּ
וּדְקִדּוּקֵיהָ, וְתִרְנֵי-ג מִצּוֹת הַתְּלוּוִיִּים בָּהּ.

שְׂמֵרָה נִפְשֵׁי וְהַצִּילָנִי מִבְּזוּי הַמוֹעֲדוֹת,
רַחֵם עָלַי וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל,
וְשִׂמְרָנִי וְהַצִּילָנִי שְׁלֹא אֶהְיֶה חֶסֶד-וְשָׁלוֹם
בְּכָל הַמְּבֹזָה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, שְׂאִין לוֹ
חֶלֶק לְעוֹלָם-הַבָּא, וְנִחְשָׁב כְּאִלוֹ עוֹבֵד
עֲבוּדָה זָרָה.

הַצִּילָנִי מִבּוֹשׁוֹת וְחִרְפוֹת הַבָּאִים עַל
פְּגָם בְּזוּי הַמוֹעֲדוֹת חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם.

וְתַהֲיֶה עִמִּי תָמִיד, וְתִשְׁמְרָנִי וְתִצִּילָנִי
לְכָל תְּמַעַד אֲשׁוּרֵי, וְאֵל תִּתֵּן
לְמוּט רֶגְלִי, שְׁלֹא אֶמְעַד וְלֹא אֶחְלִיק אֶת
עַצְמִי, וְלֹא אֶפְלַל לְעוֹלָם, לֹא בְּגִשְׁמִיּוֹת
וְלֹא בְּרוּחַנִיּוֹת.

וְלֹא יִשְׁמְחוּ בְּנֵי אָדָם בְּתַקְלָתִי חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם, וְלֹא יִשְׁחַקוּ מִמֶּנִּי. "הֵקֵם
עַל סֹלַע רֶגְלִי, כּוֹנֵן אֲשֶׁרִי".

חִזְקֵנִי וְאַמְצָנִי בְּדַרְכֶיךָ הַנִּפְלְאִים, בְּאַפֵּן
שֶׁאִזְכָּה תָּמִיד לְשִׂמְחַת הַרְגָּלִים
וְהַמוֹעֲדִים בְּשִׁלְמוֹת, "הָאִירָה פְּנִיךָ עַל
עַבְדְּךָ, הוֹשִׁיעֵנִי בְּחֶסֶדְךָ", שֶׁאִזְכָּה בְּכָל
רֶגֶל וְרֶגֶל, לְשִׂמְחָה וְלִגְלִיל בְּכָל פְּחִי,
וְלְהִרְגִישׁ שִׂמְחַת יּוֹם-טוֹב בְּלִבִּי.

☉ [ט] לקוטי-תפלות ח"ב א ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב א, 'תקעו ממשלה')

וּבְכֵן תִּזְכְּנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים, שְׁנֹזְפָה
לְשֹׁמֵר אֶת הַיְרָאָה שְׁבֵלֵב, וּתְזַכְּנוּ
לְקַבֵּל אֶת הַשְּׁלֹש־רְגָלִים, שֶׁהֵם פֶּסַח
שְׁבוּעוֹת סְכוּת, בְּשִׂמְחָה וְחֵדוּה גְדוֹלָה
רְבָה וְעֲצוּמָה, וּבִירָאָה וּבְאַהֲבָה, וּבְקִדְשָׁה
וּבְטְהָרָה גְדוֹלָה, בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת,
כְּרִצוֹנָךְ הַטּוֹב.

וְאַזְכָּח לְכַבֵּד, בְּכָל מִינֵי כְבוֹד וְעֲנֹג,
בְּאֲכִילָה וּשְׂתִיָּה וּמַעֲדָנִים
טוֹבִים, וּבְמַלְבוּשֵׁי כְבוֹד, וּבְתַפְלָה בְּכוֹנָה,
וּשְׂמִיחָה גְדוֹלָה, וּבְהַתְעוֹרְרוֹת גְדוֹלָה.

וְנִזְכָּח, לְהַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ דַעַת גְּדוֹל
וְחֻדָּשׁ, בְּכָל רֶגֶל וּרְגַל מֵהַשְּׁלֹש־
רְגָלִים, וְנִזְכָּח לְתַקֵּן וּלְחַדֵּשׁ כָּל הַשְּׁלֹשָׁה
מַחִין שֶׁבְּשִׁלְשָׁה חֲלָלֵי הַגְּלִגְלוֹת, שֶׁהֵם
חֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת, עַל-יְדֵי הַשְּׁלֹש־
רְגָלִים.

עַד שְׁנֹזְפָה עַל-יְדֵי-זֶה, לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל
כָּל הַשְּׁלֹשׁ תְּאוֹת-רְעוֹת, שֶׁהֵם
'תְּאוֹת-מְמוֹן' וְ'תְּאוֹת-מִשְׁגָּל' וְ'תְּאוֹת-
אֲכִילָה', אֲשֶׁר הֵם הָיוּ בְּעוֹכְרֵנוּ, וְעַל-יְדֵם
אֲבָדְנוּ מֵה שְׁאֲבָדְנוּ, וּבָאֵנוּ לְמָה שְׁבָאֵנוּ.

אֲנֵא יְהוּה, אֲנֵא יְהוּה, חוּס וְחַמֵּל
עָלֵינוּ, חוּס וְחַמֵּל עַל
נַפְשֵׁנוּ, חַמֵּל עַל עוֹלָלָנוּ וְטַפְּנוּ, חַמֵּל
עָלֵינוּ וְעַל כָּל הַתְּלוּיִים בָּנוּ, חַמֵּל עַל
כְּבוֹדֶךָ.

וְזַכְּנוּ מַעֲתָה, וְחֻזְקָנוּ וְאַמְצָנוּ וְשִׂמְחָנוּ
בְּשִׂמְחָה דְקִדְשָׁה, בְּאִפְּן שִׂימֵשֶׁךְ

מִלֵּא רַחֲמִים, שְׂמַחַת יִשְׂרָאֵל, תֵּן
שְׂמַחָה בְּלִבִּי, בְּפֶרֶט בְּיָמִים-
טוֹבִים הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים מְאֹד, "נְגִילָה
וְנִשְׂמַחָה בְךָ".

וְרַחֵם עָלַי, וּמַחֲוֵל לִי וְסֹלַח לִי וְכַפֵּר
לִי, עַל כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי
בְּשִׂמְחַת יוֹם-טוֹב מְעוּדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

וְתַהֲיֶה בְּעֲזָרִי וְתוֹשִׁיעֲנִי לְתַקֵּן הַכֹּל
בְּשִׁלְמוֹת, שְׂאֲזָכָה לְבָרַר
וְלַהַעֲלוֹת כָּל הַשְּׂמַחוֹת הַנּוֹפְלוֹת לְמַקְוֵן
וְלִשְׂרָשֶׁן, אֶל מְקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שָׁם אֲהֵלֶם
בְּתַחֲלָה.

וְתִרְגְּלֵנִי בְּרַחֲמֵיךָ בְּכָל דְרָכֵי הַשְּׂמַחָה,
בְּאִפְּן שְׂאֲזָכָה לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, בְּפֶרֶט בְּשִׁבְתוֹת וְיָמִים-
טוֹבִים, נְגִילָה וְנִשְׂמַחָה בִּישׁוּעָתֶךָ.

"אֲשִׂמְחָה וְאֶעֱלֶצָה בְךָ, אֲזַמְרָה שְׂמֶךָ
עָלִיּוֹן. שְׂמַח נֶפֶשׁ עֲבָדֶךָ, כִּי
אֵלֶיךָ יְהוּה נִפְשֵׁי אֲשָׂא. תוֹדִיעֲנִי אֶרְחַ
חַיִּים, שֶׁבַע שְׂמַחוֹת אֶת פְּנִיךָ, נְעֻמוֹת
בִּימִינֶךָ נֹצַח. תִּשְׁמִיעֲנִי שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה,
תְּגַלְּנָה עֲצָמוֹת דְּכִיתָ".

"שִׁבְעֵנוּ מִטּוֹבֶךָ, וְשִׂמַח נַפְשֵׁנוּ
בִּישׁוּעָתֶךָ, וְטַהַר לִבְנוּ לְעַבְדֶּךָ
בְּאֵמֶת, וְהַנְּחִילָנוּ יְהוּה אֱלֹהֵינוּ בְּשִׂמְחָה
וּבְשְׁשׁוֹן מוֹעֲדֵי קִדְשֶׁךָ, וְיִשְׂמַחוּ בְךָ
יִשְׂרָאֵל מְקִדְשֵׁי שְׂמֶךָ". "יְהִיו לְרִצּוֹן
אִמְרֵי-פִי וְהַגִּיּוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ, יְהוּה צוּרֵי
וְגוֹאֲלֵי", אָמֵן וְאָמֵן.

עלינו פח וגבורה גדולה דקדשה, עד
שנזכה מהרה לשבר ולבטל כל השלש
תאות האלה.

ונזכה להמשיך הדעת דקדשה לתוך
לבבנו, על-ידי קדשת השלש-
רגלים, ועל-ידי-זה נזכה לתקן את לבבנו,
לבטל מלבבנו כל השלש תאות האלה,
ולא ישאר אצלנו מהם שום רשם כלל.

ותזכנו לקבל 'חג-הפסח' בקדשה
גדולה זמן חרותנו - ועל-ידי-
זה נזכה להמשיך מח ודעת לשבר
'תאות-ממון'.

ובזכות קדשת 'חג-השבועות' - תזכנו
להמשיך מח ודעת לשבר
'תאות-המשגל'.

ובזכות קדשת 'חג-הסוכות' "חג
האסיף" - תזכנו להמשיך מח
ודעת לשבר תאות אכילה.

אנא יהוה, חוס וחסל עלינו, ומלא
משאלותינו לטובה
ברחמים, כי אתה ברחמיך הרבים גלית
לנו אלו העצות טובות קדושות איך
להנצל מפל רע, והודעת לנו עצה טובה
וישרה, לשבר כל השלש תאות העקריות,
על-ידי קבלת השלש-רגלים בקדשה
כראוי.

אבל אתה ידעת את רע לבבנו, וקשיות
ערפנו, ובלבול ועכירת דעתנו,
וגדל חלישותנו, עד אשר גם העצה
בעצמה קשה עלינו לקיים, כי אין אתנו
יודע עד מה, שום דרך ותחבולה, איך

ובאיזה אופן נזכה לקבל השלש-רגלים
כראוי.

באשר נגלה לפניך אדון כל, כמה אנו
רחוקים מקדשת השלש-
רגלים, כי פגמנו בכל תורתך הקדושה,
ובפרט בקדשת ושמחת שבת ויום-טוב,
וגם בהשלש-רגלים בעצמן פגמנו פגמים
הרבה מאד.

אנא יהוה, הודיענו נא את דרכיך,
ונדע איך נמצא חן
בעיניך, ואיך נזכה לפעל בקשתנו אצלך.

באופן שנזכה להתקרב אליך באמת,
ונזכה לקיים כל העצות-טובות
האמתיות, אשר גלית לנו על-ידי צדיקך
האמתיים, עד שנזכה לשוב אליך באמת
ובלב שלם. חוס וחסל עלינו, יהמו
ויכמרו נא מעיך ורחמיך עלינו.

מלך רחמן רחם עלינו, טוב ומטיב
הדרש לנו, שובה עלינו בהמון
רחמיך, בגלל אבות שעשו רצונך.

זכנו וחסנו ברחמיך הרבים, שנזכה
כלנו לקבל כל השלש-רגלים
בשמחה ובחדוה רבה ועצומה עד אין-
סוף, ותזכנו לשמחת יום-טוב באמת
כרצונך הטוב.

חוס וחסל עלינו, כי אין אנו יודעים
שום דרך איך לזכות לשמחת יום-
טוב, כי אם בכחך הגדול לבד.

קדישנו במצותיך, ותן חלקנו בתורתך,
שבצענו מטובך, ושמחנו
בישועתך, וטהר לבנו לעבדך באמת,

וְהִנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשִׂמְחָה וּבְשָׂשׂוֹן
מוֹעֲדֵי קִדְשְׁךָ.

עַד שְׁנֵזֶכֶה בְּזִכּוֹת וְכַח קִדְשֵׁי הַשְּׁלֹש־
רְגָלִים, לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל כָּל הַשְּׁלֹשׁ
תְּאֻוֹת־רָעוֹת, שֶׁהֵם 'תְּאֻוֹת־מָמוֹן'
'וְתְאֻוֹת־נְאוּף' וְ'תְאֻוֹת־אֲכִילָה'.

וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת קְדוֹשִׁים וְטַהוּרִים בְּאַמֶּת,
וְתוֹצִיאֵנוּ מֵאֶפְלָה לְאוֹרָה,
מִחֹשֶׁךְ לְאוֹר גְּדוֹל.

וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ הַדַּעַת הַקְּדוֹשָׁה לְתוֹךְ
הַלֵּב, לְתַקֵּן וּלְזַכֵּךְ וּלְטַהֵר הַלֵּב
מִכָּל הַשְּׁלֹשׁ תְּאֻוֹת הָאֵלוּ.

וַיִּקְרָם בָּנוּ מִקְרָא שְׂפָתוֹב: "וַיִּדְעַת הַיּוֹם
וְהַשַּׁבָּת אֵל לְבַבְךָ, כִּי יְהוָה הוּא
הָאֱלֹהִים, בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ
מִתַּחַת אֵין עוֹד."

❁ [וי] לקוטי תפלות ח"ב ד ❁

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב ד, 'זאת הערבים צויתי לכלבך')

וְתִזְכָּנוּ לְשִׁמְעַ קוֹל הַקְּרִיאָה שֶׁל
הַיָּמִים־טוֹבִים הַקְּדוֹשִׁים, אֲשֶׁר
הֵם קוֹרְאִים וּמְגַלִּים אֶת הַרְצוֹן, כִּי
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עָשִׂיתָ עִמָּנוּ נְסִים
וְנִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת וְנוֹרְאוֹת, פְּלֵאֵי פְלֵאוֹת,
בְּכָל הַשְּׁלֹש־רְגָלִים "מוֹעֲדֵי יְהוָה מִקְרָאֵי
קִדְשְׁךָ".

כִּי בַּחַג הַפֶּסַח הַקְּדוֹשׁ - הוֹצֵאתָ אוֹתָנוּ
מִמִּצְרַיִם בְּאוֹתוֹת נוֹרְאוֹת, "בְּמִסַּת
בְּאֵתָת וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבְיַד חֲזָקָה

וּבְזִרְוֹעַ נְטוּיָה", כָּל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לָנוּ
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְרַיִם לְעֵינֵינוּ.

וּבַחַג הַשְּׁבֻעוֹת הַקְּדוֹשׁ - נִתַּתָּ לָנוּ אֶת
תּוֹרַתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, בְּאוֹתוֹת גְּדוֹלוֹת
וְנוֹרְאוֹת, בְּקוֹלוֹת וּבְרָקִים עָלֵינוּ נְגִילִית,
וּבְקוֹל שׁוֹפָר עָלֵינוּ הוֹפְעֶת, וּפְנִיִם בְּפְנִיִם
דִּבַּר יְהוָה עִמָּנוּ, וּדְבַרְךָ שָׁמַעְנוּ מִתּוֹךְ
הָאֵשׁ, אֲשֶׁר לֹא נִשְׁמַע וְלֹא נִרְאָה כְּזֹאת
בְּכָל הָאָרֶץ וּבְכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי
הָאֲדָמָה.

וּבַחַג הַסְּכוֹת הַקְּדוֹשׁ - הוּא זְכוֹר לְהַקְּיָה
עֲנִי־כְבוֹד, אֲשֶׁר הִקְפַּת אוֹתָנוּ
בְּמִדְבַר־סִינַי אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּשִׁבְעַת עֲנִי־
כְבוֹד, וּבְעַמּוּד־עָנָן הִלַּכְתָּ לְפָנֵינוּ יוֹמָם,
וּבְעַמּוּד־אֵשׁ לַיְלָה.

"מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה, רַבּוֹת עָשִׂיתָ
אֶתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי, נִפְלְאוֹתֶיךָ
וּמִחֻשְׁבֹּתֶיךָ אֵלֵינוּ, אֵין עֶרֶךְ אֵלֶיךָ, אֲגִידָה
וְאֲדַבְּרָה עֲצָמוּ מִסֵּפֶר".

וּבָנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, לְקַבֵּל אֶת כָּל
הַשְּׁלֹש־רְגָלִים, בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה,
וּבְקִדְשָׁה וּבְטָהָרָה.

וְנִזְכָּה בְּכָל הַשְּׁלֹש־רְגָלִים הַקְּדוֹשִׁים
וְהַנוֹרְאִים "מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי
קִדְשְׁךָ", לְשִׁמְעַ בְּכָל יוֹם־טוֹב וַיּוֹם־טוֹב,
אֶת קוֹל הַקְּרִיאָה הַגְּדוֹלָה שֶׁל הַיּוֹם־טוֹב
קִדְשְׁךָ, שֶׁמְכַרִּיז וְקוֹרֵא וּמְגַלֵּה אֶת הַרְצוֹן:
"שְׂאִין שׁוֹם חַיּוֹב הַטְּבָעִי כָּלִל! - רַק
הַכֵּל מִתְנַהֵג בְּרִצּוֹנְךָ הַקְּדוֹשׁ לְבַד"!
- וּבְרִצּוֹנְךָ הַגְּלִיתָ אוֹתָנוּ בֵּין הָעַפּוֹ"ם
לְטוֹבָתָנוּ, כִּדִּי "לְכֹלֵא הַפֶּשַׁע וּלְהַתֵּם

חטאת", ואתה עתיד להוציאנו מביניהן
מהרה, ותנקם דם עבדיך השפוף.

ועל-ידי-זה נזכה לשמחת יום-טוב
באמת, כמו שכתוב:
"ושמחת בחגך".

ונזכה לשמח מאד מאד בכל הימים-
טובים, בשמחה שאין לה קץ
וסוף, "נגילה ונשמחה בישועתך".

ויקיים מקרא שכתוב: "ישמח צדיק פי
חזה נקם, פעמיו ירחץ בדם
הרשע. ויאמר אדם אך פרי לצדיק, אך
יש אלהים שפטים בארץ".

ותזכנו על-ידי 'התגלות-הרצון'
דקדושה, שנזכה להמשיך
יראה גדולה עלינו, ונזכה להתירא ולרעד
ולפחד ממך תמיד, ולעבדך ביראה
גדולה ובשמחה רבה, כמו שכתוב:
"עבדו את יהוה ביראה, וגילו ברעדה".
בפחד וברעד נמליכך עלינו, אחד יחיד
ומיוחד.

עד שנזכה על-ידי היראה הקדושה,
להמשיך חסד גדול מאתך עלינו.

ונזכה על-ידי-זה, להמשיך שפע
גדולה ופרנסה טובה בהרחבה
גדולה, בלי שום יגיעה, ובלי שום עסק
ומלאכה כלל, רק אתה לבד תכלכלנו,
בלי שום עשיתנו כלל.

ולא נצטרך לעשות שום עסק, ולא
שום מלאכה ומשא-ומתן, ולא

לחשב שום מחשבה בשביל פרנסה, רק
בחסדך הגדול לבד תחיינו, ותתן לנו כל
צרכינו מאתך לבד.

ונזכה, שתהיה מלאכתנו נעשית על-
ידי אחרים, ויקיים בנו מקרא
שכתוב: "ועמדו זרים ורעו צאנכם, ובני
נכר אפריכם וכרמיכם, ואתם כהני יהוה
תקראו, משרתי אלהינו יאמר לכם".

וברחמיך הרבים, תמשיך רפואה
שלמה לכל תחלואינו ולכל
מכאובינו ולכל מפותינו, ותרפא כל
מפות עמך ישראל, בכל תקוני
רפואותיהם, בגשמיות וברוחניות.

ובזכות וכח הצדקה, תרחם על כל
חולי עמך ישראל אשר שלחת
עליהם מכותיך בעוונותינו-הרבים.
ותעזר להם, שיהיו נפתחין פי כל
המפות, ותמשיך ותוציא כל הקלקולים,
וכל הלחות רעות, וכל הדמים העכורים
והמקלקלים, מתוך כל מפות עמך
ישראל, בזכות הצדיקים האמתיים
הזקנים שבקדשה אשר קנו חכמה
האמתית.

ובזכות קדשת השלש-רגלים "מועדי
יהוה מקראי קדש", שהם
קוראין ומגלין את הרצון, על-ידי-זה
נזכה לטהר ולכבס ולהדיח את כל
הדמים.

עד שיהיו כל הדמים זפים וצחים
וטהורים, למען יוכלו כל הדמים
שבכל רמ"ח אברינו ושס"ה גידינו,

לְסַבֵּב סְבוּבָם וְהַלֹּכֶם כְּסֹדֵר בְּמַהֲרֵי רַגְלֵיכֶם
גְּדוּל, כְּרֵאוּי לָהֶם בְּאַמֶּת.

וְתַמְשִׁיךְ עָלֵינוּ שְׂמֵחַת יוֹם-טוֹב קִדְשׁ
תָּמִיד, וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
תָּמִיד, וְלַעֲבֹדְךָ בְּאַמֶּת בִּירְאָה וּבְאַהֲבָה
וּבְשִׂמְחָה וְחֵדוּהָ.

וַיִּקְרָא בְּנוֹ מְהֵרָה מִקְרָא שְׂכֵתוֹב:
"בְּשִׂמְךָ יִגְלוֹן כָּל הַיּוֹם,
וּבְצִדְקָתְךָ יְרוּמוּ. כִּי תִפְאֶרֶת עֲזָמוּ אֶתְּךָ,
וּבְרִצוֹנְךָ תָרוּם קַרְנֵנוּ. כִּי לִיהוָה מִגִּנְנוּ,
וְלִקְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל מִלְּפָנוּ."

❁ [יא] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"ב ו ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב ו, 'על-ידי זעה טובה')

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּזְכְּנֵנוּ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
תָּמִיד. וְתַעֲזָרְנֵנוּ וְתוֹשִׁיעֵנוּ, שְׂאֲזֹכָה לַעֲשׂוֹת
כָּל הַמְצוֹת וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבִקְדֻשָּׁה בְּכַח
גְּדוּל, עַד שְׂאֲזֹכָה לְהַזִּיעַ בְּשַׁעַת עֲשִׂית
הַמְצוּהָ אוֹ הַדְּבָר שֶׁבִקְדֻשָּׁה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכָּה שְׂיֵצְאוּ מִמֶּנִּי כָּל
הַדְּמִים הָעֲכוּרִים וְכָל
הָאֲרִסִּים רָעִים שֵׁישׁ בָּהֶם, הַכֹּל יֵצֵא
לְחוּץ עַל-יְדֵי הַזֶּעַה טוֹבָה בְּשַׁעַת עֲשִׂית
דְּבָרִים שֶׁבִקְדֻשָּׁה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכָּה לְהַכְנִיעַ הַטְּחוּל
שֶׁהוּא עֲכִירַת-הַדְּמִים,
שְׂמֵשׁ נִמְשָׁךְ הָעֲצָבוֹת חֲסִי-וְשָׁלוֹם,
וְאֲזַכָּה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְלִגְרֹשׁ
וּלְבַטֵּל הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה-שְׁחוּרָה מִמֶּנִּי,

שְׂלֵא יִהְיֶה לָהֶם שׁוֹם שְׁלִיטָה וְאַחִיזָה בִּי
כָּלֵל, רַק אֲזַכָּה לְהִיּוֹת "אֶךְ שְׂמֵחַ" תָּמִיד.

וְתַרְחֵם עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל,
וְתִשְׁמְרֵנוּ וְתִצְלִלְנוּ מִכָּל מִינֵי
חֲלָאִים וּמְכַאוּבִים, וּמִכָּל מִינֵי חֲלָשׁוֹת.

וְתַחְמַל עַל כָּל חוּלֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
כָּבַר נִפְלוּ לְמִשְׁכָּב, שֶׁתִּשְׁלַח
לָהֶם מְהֵרָה זַעַה טוֹבָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵצְאוּ
מֵהֶם כָּל הָאֲרִסִּים רָעִים שֶׁל הַדְּמִים
הָעֲכוּרִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִרְפָּאֵם רְפוּאָה
שְׁלֵמָה בְּרַחֲמֶיךָ, וְתִשְׁלַח עֲלֵיהֶם וְעָלֵינוּ
שְׂמֵחָה גְּדוּלָה בְּאַמֶּת.

וְנִזְכָּה שְׂיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלֵינוּ תָּמִיד
הַשְׂמֵחָה שֶׁל יוֹם-טוֹב, עַל-יְדֵי
זַעַה טוֹבָה דְקִדְשָׁה, שֶׁנִּזְכָּה לְהַכְנִיס כָּל
כַּחוֹתְנוּ בְּשַׁעַת עֲשִׂית כָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ
וְכָל דְּבָר שֶׁהוּא רְצוֹנְךָ, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְהַזִּיעַ
זַעַה טוֹבָה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה תָּמִיד לְשִׂמְחָה שֶׁל
יוֹם-טוֹב, לְגִיל וּלְשִׂמְחָה
בְּךָ תָּמִיד בְּכָל יוֹם וְיוֹם, עַל אֲשֶׁר זָכִיתָנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וּבְחַרְתָּ בָנוּ מִכָּל הָעַמִּים,
וְרוּמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת, וְקִדְשָׁתָנוּ
בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְקִרְבַּתָּנוּ מִלְּפָנוּ לַעֲבוּדְתְּךָ,
וְשִׂמְךָ הַגְּדוּל וְהַקְּדוֹשׁ עָלֵינוּ קִרְאָתָּ.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֶתְּךָ יוֹדֵעַ כִּמָּה וְכִמָּה
מִזִּיק לָנוּ הָעֲצָבוֹת חֲסִי-וְשָׁלוֹם,
אֲבָל מָה נַעֲשֶׂה וְהָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה-שְׁחוּרָה
מִתְגַּבְּרִים עָלֵינוּ בְּכָל פַּעַם בְּהַתְּגַבְּרוֹת
גְּדוּל בְּלִי שַׁעוֹר, עַד אֲשֶׁר "כָּשָׁל כַּח
הַסֶּבֶל". וּמָה נַעֲשֶׂה וְעוֹנוֹתֵינוּ עָשׂוּ.

☉ [יב] לקוטי תפלות ח"ב כג ☉

(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"ב כו, 'צריך להרחיק משפרות')

מלא רחמים, אִתָּה יִדְעָתָ כִּמָּה נִפְשׁוֹת
נִשְׁקָעוּ בֵּינוֹן מִצּוּלָה עַל-יַדֵּי
הַשְּׂכָרוֹת רַחֲמָנָא-לִיִּצְלָן, וְנִטְרְדוּ מִשְׁנֵי
עוֹלָמוֹת עַל-יַדֵּי-זָה. הַצִּילֵנִי מֵלֵא רַחֲמִים,
שְׁמַרְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, שְׁלֵא אָבֵא
לְעוֹלָם לִיַּדֵּי שְׂכָרוֹת כָּלֵל.

וּאִפְלוּ בְּשִׁבְתוֹת וַיָּמִים-טוֹבִים וּבְשִׁאָר
זְמַנִּים קְדוֹשִׁים, אֲשֶׁר רְצוֹנָךָ
שֶׁנִּשְׁמַח אֶת נַפְשׁוֹ עַל-יַדֵּי שְׂתִית יֵין
מֵעַט, זַכְנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, שֶׁנִּזְכָּה לְכוֹן
אֶת הַמָּדָה, שְׁלֵא נִשְׁתָּה פִּי אִם מֵעַט
הַמְּכָרַח כְּפִי רְצוֹנָךָ, כְּדֵי לְרוֹמֵם דַּעְתָּנוּ,
וְלִהְרַחֵב שְׁכֻלָּנוּ וּלְבַנּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב:
"וַיֵּין יִשְׁמַח לִבִּי אֲנוֹשׁ".

בְּאִפֶּן שֶׁנִּזְכָּה עַל-יַדֵּי מֵעַט הַשְּׂתִיָּה,
לִהְרַחֵב וּלְהַגְדִּיל הַחֲסָדִים
שֶׁדַּעְתָּנוּ מְלַבֵּשׁ בָּהֶם, שֶׁנִּזְכָּה עַל-יַדֵּי מֵעַט
הַשְּׂתִיָּה, לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לִבִּי
בְּאֵמֶת.

בְּאִפֶּן שֶׁנִּזְכָּה לְהִתְדַבֵּק בְּךָ בְּאֵמֶת עַל-
יַדֵּי-זָה, וְלִזְכֹּר עַל-יַדֵּי-זָה יוֹתֵר,
וַיּוֹתֵר, אֶת כָּל הָאֲזָהָרוֹת, בְּכָל אָבֵר וְאָבֵר,
שֶׁמְזַהֵר אוֹתָנוּ מִשֶּׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ-הַשְּׁלוֹם,
וְנִתְעוֹרֵר בְּיוֹתֵר לְקִיָּם אֶת כָּל הַמִּצְוֹת
הַשִּׁיְכִים לְכָל אָבֵר וְאָבֵר.

וְתִפְתַּח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ, וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ
תִּרְדֵּף נִפְשִׁי. וְאִזְכָּה לְהִתְקַרֵּב
אֵלֶיךָ יוֹתֵר וַיּוֹתֵר עַל-יַדֵּי הַשְּׂתִיָּה, בְּדַבְּקוֹת
נִפְלָא וְאֵמֶתִי כְּרְצוֹנָךָ הַטוֹב.

אֵךְ כָּבֵר הַזְהִרְתָּנוּ: שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן
צְרִיכִין לְהִתְחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה
תָּמִיד, וְכָל אָדָם כְּמוֹ שֶׁהוּא, צְרִיךְ
לְהִתְגַּבֵּר לְהִרְחִיק הָעֲצָבוֹת וְהַמָּרָה-
שְׁחוּרָה, וְלִהְכָרִיחַ עֲצָמוֹ בְּכָל הַפְּחוֹת
לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד.

עַל-כֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ מֵלֵא רַחֲמִים,
שֶׁתְּחַוֶּס וְתַחְמַל וְתִרְחַם עָלֵינוּ
בְּכָל-עֵת, וְתַעֲזָרֵנוּ לְשִׁמְחָה אֶת נַפְשָׁנוּ בְּכָל
מִינֵי עֲצוֹת וּדְרָכִים, בְּאִפֶּן שֶׁנִּזְכָּה לְהִרְחִיק
הָעֲצָבוֹת מֵאִתָּנוּ בְּכָל-עֵת, וְלִהְיוֹת
בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, עַד שֶׁנִּזְכָּה שִׁיְהִיָּה נִמְשָׁךְ
עָלֵינוּ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, הַשְּׁמְחָה שֶׁל יוֹם-
טוֹב קִדְשׁ.

וְנִזְכָּה לְהִתְבּוֹנֵן וּלְהֵאֱמִין בְּמַעֲשֵׂי יְהוָה
וּנְפִלְאוֹתָיו, אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה
עִמָּנוּ בְּכָל יוֹם נִפְלְאוֹת וְנִסִּים גְּדוֹלִים
וְנוֹרָאִים, לְחַזְקֵנוּ וּלְאַחֲזָנוּ וּלְאַמְצָנוּ לְבַל
נִמוּט לְעוֹלָם חֵסֶד-וְשְׁלוֹם.

כְּאֲשֶׁר כָּבֵר גָּלִית דַּעְתָּנוּ לְרְאוֹת מֵעַט
מִרְחוֹק חֲסָדֶיךָ וּנְפִלְאוֹתֶיךָ
וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִמָּנוּ בְּכָל יוֹם
וּבְכָל-עֵת וּבְכָל שָׁעָה.

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "מֵאֵת יְהוָה הִיְתָה זֹאת,
הִיא נִפְלְאָת בְּעֵינֵינוּ. זֶה הַיּוֹם
עָשָׂה יְהוָה, נִגְיָלָה וְנִשְׁמְחָה בּוֹ. שִׁמְחָה
נִפְשׁ עַבְדְּךָ, כִּי אֵלֶיךָ יְהוָה נִפְשִׁי אֶשָּׂא".

חֲזַקְנִי וְאַמְצָנִי, וְעֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי,
בְּדַרְכֵי חֲסָדֶיךָ וּנְפִלְאוֹתֶיךָ
הַנוֹרָאוֹת, שֶׁאִזְכָּה לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד
בְּאֵמֶת, אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

וְאֵהִיָּה מִתְּפִתָּה בְּיַמֵּי בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה,
לְהִיּוֹת כְּרִצּוֹנָךְ הַטּוֹב בְּאַמֶּת,
וַיְהִיָּה נִמְשָׁךְ עָלַי הֶרְחַבְתָּ הַדַּעַת וְהַחֲסָדִים
מִדַּעַת קוֹנֵי, וְאַזְכֶּה לְכַבֵּד אֶת יְהוָה בְּאַמֶּת
מֵהוֹנֵי וּמִגְרוֹנֵי.

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יָדַעְתָּ, כִּי אִף
לְפִי גִדְל הַגְּנוֹת שֶׁל הַשְּׁכָרוֹת בְּלִי
שְׁעוֹר, אִף-עַל-פִּי-כֵן הֵהֱכַרְח לַפְּעָמִים
לְשִׁתּוֹת מְעַט בְּשִׁבִיל הֶרְחַבְתָּ הַדַּעַת.

בְּאֲשֶׁר הוֹדִיעוֹנוּ חֲכָמֶיךָ הָאֱמִתִּים גִּדְל
גְּנוֹת הַשְּׁכָרוֹת דְּסִטְרָא-אַחְרָא,
וּגְדֵל מַעֲלַת הַשְּׁתִיָּה בְּקִדְשָׁה לְשִׁמְךָ.

כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָּה:
”זָכָה מְשֻׁמָּחוֹ, לֹא זָכָה מְשֻׁמְמוֹ.
זָכָה נַעֲשֶׂה רֵאשׁ, לֹא זָכָה נַעֲשֶׂה רֵשׁ.”

וְגַם אָנוּ מְחִיבִים לְקַדֵּשׁ וּלְהַבְדִּיל עַל
הַיַּיִן בְּשִׁבְתּוֹת וַיָּמִים-טוֹבִים, וּלְבָרֶךְ
בְּרַפְתָּ הַמְּזוֹן עַל הַכּוֹס שֶׁל יַיִן, כִּי אֵין
אוֹמְרִים שִׁיר אֶלֶּא עַל הַיַּיִן, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב:
”הַמְשֻׁמָּח אֱלֹהִים וְאֲנָשִׁים.”

עַל-כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ, וּזְכַנֵּי
אוֹתִי, וְאֶת כָּל חֲבֵרְתֵינוּ, וְאֶת כָּל
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, שְׁנֹזְכָה כָּל אֶחָד לְפִי
בְּחִינָתוֹ, לִידַע בְּכָל עֵת לְכוּן הַמְּדָה, בְּאַפֵּן
שְׁנַתְרַחַק מֵהַשְּׁכָרוֹת לְגַמְרֵי.

וּבְעֵת שִׁיְהִיָּה רִצּוֹנָךְ לְשִׁמְחָנוּ מֵיִינְךָ
הַטּוֹב, תְּזַכֵּנוּ וְתִשְׁמַר אוֹתָנוּ,
שְׁלֹא נִשְׁתָּה יוֹתֵר מִדָּאֵי, רַק מְעַט הַמְּכָרְח,
בְּאַפֵּן שְׁנֹזְכָה לְשִׁמְח נִפְשָׁנוּ, וּלְהֶרְחִיב
דַּעַתָּנוּ, וּלְהַגְדִּיל הַחֲסָדִים, וְלֹא נִבֵּא עַל-

יְדִי-זֶה לְיַדֵּי רַגְזוֹ וְדִינִים וּגְבוּרוֹת חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם כָּלֵל.

רַק אֲדַרְבָּא, נֹזְכָה עַל-יַדֵּי מְעַט הַשְּׁתִיָּה,
לְהַתְּפַתּוֹת בְּחֲסָדִים דְּקִדְשָׁה יוֹתֵר
וְיוֹתֵר, בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לְכַבֵּ בְּאַמֶּת
כְּרִצּוֹנָךְ הַטּוֹב.

בְּאַפֵּן שְׁנֹזְכָה לְהַתְּדַבֵּק בְּךָ בְּאַמֶּת,
וּלְגִיל וּלְשִׁיר וּלְשִׁמְח בְּשִׁמְךָ,
בְּגִילָה וְרִנָּן, וּלְדַבֵּר דְּבַרֵּי-תוֹרָה בְּהֶרְחַבְתָּ
הַלֵּב וּבְשִׁמְחָה, מֵה שְׁצָרִיכִין לְדַבֵּר
וּלְגַלוֹת.

וְתַשִּׁים מַחֲסוֹם לְפִינוּ, לְבָלִי לְהִיּוֹת
”הוֹלֵךְ רַכִּיל מִגְלָה סוֹד”. לְבָלִי
לְגַלוֹת אֶז חֶסֶד-וְשָׁלוֹם, מֵה שְׁאִין צָרִיכִין
לְגַלוֹת.

וְתַפְתַּח אֶת פִּינוּ בְּשִׁירוֹת וְתַשְׁבַּחוֹת
לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ כְּרִצּוֹנָךְ
הַטּוֹב. וַיִּקִּים בָּנוּ מִקְרָא שְׁכַתּוֹב: ”וְחַפְּךָ
כִּיִּין הַטּוֹב, הוֹלֵךְ לְדוֹדֵי לְמִישְׁרִים, דּוֹבֵב
שְׁפַתֵי יִשְׁנִים.”

עֲזֵרְנִי לְהִיּוֹת כְּרִצּוֹנָךְ הַטּוֹב בְּכָל
הַתְּנוּעוֹת, בְּאַכִּילָה וּשְׁתִיָּה וּשְׁאָר
הַכְּרַחֲיוֹת, הַכָּל אֶזְכָּה לַעֲשׂוֹת עַל צַד
הַיּוֹתֵר טוֹב בְּאַמֶּת, כְּפִי רִצּוֹנָךְ הַטּוֹב
בְּאַמֶּת בְּאוֹתוֹ הָעֵת וְהַזְּמַן, וְלֹא אֶסוּר
מִרִצּוֹנָךְ יָמִין וּשְׂמָאל מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם,
אֲמֵן סְלָה.

☪ [יג] לקוטי-תפלות ח"ב לה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב עב, 'חיים נצחיים')

וּנְזֻכָה לְהַגוֹת בְּתוֹרַתְךָ הַקְדוּשָׁה יוֹמָם
וְלַיְלָה, וְתֹאִיר עֵינֵינוּ בְּתוֹרַתְךָ,
עַד שְׁנֻזְכָּה לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁינָם אֲמִתִּיִּם
בְּתוֹרַתְךָ הַקְדוּשָׁה, בְּכָל יוֹם וְיוֹם, וּבְפֶרֶט
בְּשִׁבְתוֹת וַיָּמִים-טוֹבִים, בְּאִפְּן שִׁיְהִיו לִי
תְקוּן גָּדוֹל לְנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנִשְׁמָתִי.

וְאִזְכָּה עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁי וּבֵאוּרֵי הַתּוֹרָה,
שִׁימְשֶׁךְ עָלַי יִרְאֶה גְדוּלָה
וּבּוֹשָׁה נוֹרְאָה מִפְּנֵיךָ, וְתִהְיֶה "יִרְאָתְךָ עַל
פְּנֵי" - 'זוֹ הַבּוֹשָׁה', "לְבַלְתִּי אַחֲטָא" עוֹד
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

☪ [יד] לקוטי-תפלות ח"ב מ ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פא, 'בשואדם
משמח את-עצמו בשמחה של מצוה')

אֲדוּן הַשְּׂמֵחָה וְהַחֲדוּהָ, אֲשֶׁר עַז וְחֲדוּהָ
בְּמִקוּמָהּ, וְאִין עֲצָבוֹת לְפָנֶיךָ
כָּלֵל.

עֲזָרְנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים,
שְׂאֻזְכָּה לְשַׂמַּח אֶת עַצְמִי בְּכָל עֵת
תְּמִיד. וְתִלְמַדְנִי דַעַת, וְדַרְךְ עֲצָה תוֹדִיעֵנִי.

בְּאִפְּן שְׂאֻזְכָּה לְהַתְּגַבֵּר וְלְהַתְּחַזֵּק תְּמִיד
עַל הַיְּגוּן וְהָאֲנָחָה וְהָעֲצָבוֹת,
לְהַרְחִיקָם מֵעָלַי וּמֵעַל גְּבוּלִי, לְבַלִּי
לְהַנִּיחָם לְכַנֵּס לְאַחֲזוֹ וְלַגַּע בִּי כָּלֵל חֶסֶד-
וְשָׁלוֹם.

רַק לְהַתְּגַבֵּר בְּכָל עַז, לְהַמְשִׁיךְ עָלַי
שְׂמֵחָה וְחֲדוּהָ תְּמִיד. אֲגִילָה

וְאֲשַׁמְּחָה בְּךָ, וּבִישׁוּעָתְךָ הַגְּדוּלָה,
וּבְנִפְלְאוֹתֶיךָ וְחֲסֵדֶיךָ הָרַבִּים וְהָעֲצוּמִים
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמִּי, וְאֲשֶׁר אָתָּה עָתִיד
לַעֲשׂוֹת עִמִּי.

אֲשֶׁר בְּחֲסֵדֶיךָ הַנִּפְלְאִים, תִּמְכַּת גּוֹרְלִי
לְהִיּוֹת מְזַרְע יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁךְ,
אֲשֶׁר נָתַתָּ לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת, וְחַיֵּי עוֹלָם
נִטְעַתָּ בְּתוֹכֵנוּ. "חֲבָלִים נִפְלוּ לִי בְּנַעֲמִים,
אֵף נִחַלְתָּ שְׂפָרָה עָלַי".

וּבְנֵי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, לְהַתְּגַבֵּר
וְלְהַתְּחַזֵּק בְּכָל עֵת, לְהַמְשִׁיךְ עָלַי
הַשְּׂמֵחָה הַגְּדוּלָה וְהַנִּפְלְאָה הַזֹּאת תְּמִיד.

וְאִזְכָּה לְחַזֵּק אֶת עַצְמִי בְּשְׂמֵחָה גְדוּלָה
כָּל-כֶּף, עַד שֶׁתִּגִּיעַ הַשְּׂמֵחָה
לְרַגְלִי, שְׂאֻזְכָּה לְרַקֵּד מִחֲמַת שְׂמֵחָה.

וּבְפֶרֶט בְּשִׁבְתוֹת יְהוָה, וּבְמוֹעְדֵי יְהוָה
מִקְרָאֵי קְדוּשָׁה, וּבְחֻנְפָה, וּפּוּרִים,
וּבְשָׂאֵרֵי שְׂמֵחוֹת שֶׁל מִצְוָה, תִּהְיֶה בְּעֲזָרִי
תְּמִיד לְשַׂמְּחֵנִי בְּכָל עַז, עַד שְׂאֻזְכָּה לְרַקֵּד
הָרַבָּה מִחֲמַת שְׂמֵחָה.

וְאִזְכָּה לְעַסֵּק בְּתוֹרָה, וְלַעֲשׂוֹת כָּל
הַמִּצְוֹת בְּשְׂמֵחָה גְדוּלָה כָּל-כֶּף,
עַד שֶׁהַשְּׂמֵחָה תִּגִּיעַ עַד רַגְלִי, וְאִזְכָּה
לְהַעֲלוֹת אֶת הָרַגְלִין לְמַעְלָה.

וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּרְחַם וְתַעֲלֶה וְתִקֵּם, אֶת
כָּל תּוֹמְכֵי אוֹרִיתָא, שֶׁהֵם
סְמִכֵי קְשׁוּט, הַמְּחַזִּיקִים בְּלוּמְדֵי תּוֹרָה,
וְנוֹתְנִים לָהֶם מִתַּת-יָדָם הַטּוֹבָה.

אֲנֵא יְהוָה, עֲזֹר לָהֶם, וְתִשְׁפִּיעַ לָהֶם כָּל
טוֹב, עוֹשֶׁר וְכָבוֹד וְחַיִּים, בְּנִים
וּבְנֵי בָנִים, וְיִתְרַבּוּ צְאֲצָאֵיהֶם כַּחוֹל הַיָּם,

וּתְבַרַךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, וּבְכָל אֲשֶׁר יִפְנוּ וַיִּצְלִיחוּ (ובפרט וכו').

וְתַעֲזֹר לָהֶם, וְתַעֲלֶה אוֹתָם בְּכָל פַּעַם מַעֲלָה מַעֲלָה, וְתַחֲזִק אֶת לְבָבָם, שְׂיִזְכּוּ בְּכָל פַּעַם לְהַחֲזִיק בִּיּוֹתֵר אֶת הַלּוּמְדֵי-תוֹרָה בְּאַמֶּת.

וְתַמְלִיא יָדָם בְּרֶפֶת יְהוָה, שְׂיִוְכְלוּ לְהַחֲזִיק אוֹתָם בְּשִׁלְמוֹת, לְמִלֵּאת לָהֶם כָּל צְרִיכֵיהֶם, לְתַת לָהֶם כָּל מַחְסוּרָם אֲשֶׁר יַחֲסֹר לָהֶם.

בְּאַפֵּן שְׂיִזְכּוּ הָעוֹסְקִים בַּתוֹרָה לַעֲסֹק בַּתוֹרָה וְעִבּוּדָה לְשִׁמְהָ תָּמִיד, בְּהִרְחַבַת הַלֵּב, בְּלִי שׁוֹם בְּלָבוֹל וְטִרְדַּת הַפְּרִנְסָה כָּלֵל.

עֲזֹרֵנִי הוֹשִׁיעֵנִי מִלֵּא רַחֲמִים, לֵהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, לְמִדְּנֵי דַרְכֵי עֲצוֹתֶיךָ הָאֱמִתִּיּוֹת בְּכָל עֵת, וְתִזְכִּירֵנִי וְתַחֲזִקֵנִי וְתִאֲמַצֵּנִי בְּכָל עֵת לְהַתְּעוֹרֵר לֵהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד.

לְזַכֵּר בְּכָל עֵת טוֹבוֹתֶיךָ הַנּוֹרְאוֹת וְהַנְּשֹׁגְבוֹת, אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹשֶׂה עִם כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְעַמִּי בַּפְּרָטִיּוֹת, בְּכָל עֵת, עָרֵב וּבִקֵּר וְצָהָרִים, מֵעוֹדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

אֶת נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ בְּלִי שְׁעוֹר הַיְדוּעוֹת לִי מִקְרוֹב וּמִרְחוֹק, וְאֶת נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ הַנִּעְלָמוֹת וְנִסְתָּרוֹת מִמֶּנִּי, אֲשֶׁר אֶתָּה לְבַד עוֹשֶׂה עִמִּי נִפְלְאוֹת וְנִסִּים נוֹרְאִים וְטוֹבוֹת נִצְחִיּוֹת בְּכָל עֵת, כְּדֵי לְחַיּוֹתֵנִי וּלְקַיְּמֵנִי בְּקִדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל לְנִצְחָה.

אֲשֶׁר אֵין טוֹבָה וְשִׂמְחָה גְּדוֹלָה מִזֹּאת, שְׂכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, אֶפְלוּ הַפְּחוֹת-שִׁבְּפָחוֹתִים כְּמוֹנֵי, זוֹכָה לְכַמָּה נִקְדוֹת טוֹבוֹת בְּכָל יוֹם, לְקַיֵּם מִצְוֹת הַבוֹרָא יְתַבְרַךְ, אֲשֶׁר הֵם חַיֵּינוּ וְאַרְךְ יָמֵינוּ לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְחָה נִצְחִים. אֲשֶׁרֵנוּ מֵה טוֹב חֲלָקֵנוּ, וּמֵה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, וּמֵה יָפָה יִרְשָׁתֵנוּ.

זַכֵּנוּ לְזַכֵּר וּלְהֶאֱמִין בְּחִסְדֶיךָ וּנְפִלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹךָ הַגְּדוֹל שְׂאִינוּ נִפְסֵק לְעוֹלָם, וּלְשִׂמְחָה אֶת עַצְמֵי עַל-יְדֵי-זֶה תָּמִיד.

פָּתַח לְבִי וְדַעְתִּי, וְהָאֵר עֵינַי שְׂכָלִי, וְהוֹרֵנִי וּלְמַדְנֵי בְּכָל עֵת, כָּל הַדְּרָכִים וְהָעֲצוֹת שְׂאֶפְשֵׁר לְשִׂמְחָה עַצְמִי בָּהֶם בְּאוֹתָהּ הָעֵת וְהַשְּׁעָה, בְּאַפֵּן שְׂאֲזַכֶּה לֵהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד.

עַד שְׂאֲזַכֶּה בְּכָל פַּעַם לְרַקֵּד הַרְבֵּה מִחֲמַת שִׁמְחָה, וּלְהַעֲלוֹת כָּל הַבְּחִינּוֹת הַנִּקְרָאִין 'רַגְלִין', לְבְּחִינַת 'לְבַב חֲכָמָה', בְּבְחִינַת: "וְנָבֵא לְבַב חֲכָמָה". וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיוּ נִמְתְּקִין כָּל הַדֵּינִים שְׂבָעוֹלָם מֵעֲלֵינוּ וּמֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל.

וְאַזְכֶּה עַל-יְדֵי הַשִּׁמְחָה וְהַרְקוּדִין, לְתַקֵּן פָּגָם הַדְּבוּר הָרַע, מֵה שְׂפָגְמַתִּי לְפָנֶיךָ מֵעוֹדֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה בְּדְבוּרִים רָעִים הַרְבֵּה, בַּפְּרָט פָּגָם דְּבוּרִים רָעִים שֶׁל לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת, הַכֹּל אֲזַכֶּה לְהַעֲלוֹת וּלְתַקֵּן בְּשִׁלְמוֹת עַל-יְדֵי שִׁמְחָה וְרַקוּדִין דְּקִדְשָׁה.

וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלִלְנִי מֵעַתָּה, מִלְּדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר רָע, וּבַפְּרָט מִלְּשׁוֹן-

הָרַע וּרְכִילוֹת, וְאַזְכָּה לְקַדֵּשׁ אֶת דְּבוּרֵי
בְּקַדְשָׁהּ גְדוֹלָה בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת.

וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצִּילֵנִי מִפָּגַם אַמוּנָה,
וּתְזַכְּנֵנִי לְהַעֲלוֹת וּלְתַקֵּן כָּל
פְּגָמֵי הָאַמוּנָה, עַל-יְדֵי הַשְּׁמִיחָה וְהַרְקוּדִין
דְּקַדְשָׁהּ. וְאַזְכָּה מֵעַתָּה לְאַמוּנָה שְׁלֵמָה
בְּאַמֶּת כְּרֵאוּי בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת כְּרֵצוֹנָךְ
הַטוֹב.

וְתַעֲלֶה אוֹתִי גַם בְּמִמּוֹן וְעֶשֶׂר,
שֶׁתִּשְׁפִּיעַ לִי מִמּוֹן וְעֶשְׂרֵי
הַרְבֵּה דְקַדְשָׁהּ, בְּאַפֵּן שְׂאוּכַל לְעַסֵּק
בְּתוֹרָתְךָ וְעִבּוּדְתְךָ בְּלִי טְרָדָא וּבִטּוּל כָּלֵל.
וְאַזְכָּה לְהַרְבוֹת בְּצַדִּיקָה, וּלְהַחֲזִיק יְדֵי
הָעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וְעִבּוּדָה בְּאַמֶּת.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יַדְעָתָ דַּחֲק
פְּרִנְסַתְנוּ כַּעַת אֲשֶׁר "כָּשָׁל כַּח
הַסֶּבֶל". רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׂמֶךָ, וּמְלֵא
מִשְׁאַלוֹתֵינוּ לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, וְזַכְּנוּ
לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד.

עַד שְׁנִזְכָּה לְרַקוּדִין דְּקַדְשָׁהּ, וּלְהַעֲלוֹת
כָּל בְּחִינּוֹת הַרְגָּלִין לְמַעַלָּה לְקַדְשָׁהּ
עָלְיוֹנָה. בְּאַפֵּן שְׁנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ שִׁפְע
טוֹבָה וּפְרִנְסָה טוֹבָה וְעֶשְׂרֵי גְדוֹל
בְּקַדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָה, לָנוּ וּלְזַרְעֵנוּ וּלְכָל עַמְּךָ
בֵּית-יִשְׂרָאֵל, וּבְפָרֵט לְכָל תּוֹמְכֵי אוּרֵיתָא.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מְלֵא מִשְׁאַלוֹתֵינוּ
לְטוֹבָה בְּרַחֲמִים, וְזַכְּנוּ לָבֵא לְכָל
מֵה שֶׁבְקִשְׁנוּ מִלְּפָנֶיךָ, שְׁנִזְכָּה לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה תָּמִיד.

"אֲנִילָה וְאֶשְׁמַחָ בְּחֶסֶדְךָ אֲשֶׁר רָאִיתָ
אֶת עַנְיִי, יַדְעָתָ בְּצָרוֹת נַפְשִׁי.

אֶשְׂמַחָ וְאֶעֱלֶצָה בְּךָ, אֲזַמְרָה שְׂמֶךָ
עָלְיוֹן. שִׂמַּח נַפְשׁ עַבְדְּךָ, כִּי אֵלֶיךָ יְהוָה
נַפְשִׁי אֲשָׂא".

שִׁבְעֵנוּ מְטוֹבָךְ, וְשִׂמְחָנוּ בִישׁוּעָתְךָ,
וְטַהַר לִבְנוּ לְעַבְדְּךָ בְּאַמֶּת.
"תִּשְׁמִיעֵנִי שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה, תַּגְלִנָּה עֲצָמוֹת
דְּכִיתָ. הַשִּׁיבָה לִי שְׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ, וְרוּחַ
נְדִיבָה תִסְמְכֵנִי". "יְהִי לְרֵצוֹן אֲמִרֵי-פִי
וְהִגִּיּוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי".
אָמֵן וְאָמֵן.

☪ [טו] תפלות-הבקר ד ☪

(על-פי לקוטי-הלכות, השַׁכְּמַת-הַבְּקָר ד; הַבְּנוּיָה
על-פי לקוטי-מוֹהַר"ן ח"א ל, 'מישרא דספינא')

וְאַזְכָּה לְהַחֲזִיק אֶת הַמְּלָכוֹת וְהַחֲכָמָה-
תְּתָאָה, עַל-יְדֵי אוּרֵי-הַפְּנִים,
שֶׁנִּמְשַׁךְ מֵאוּר הַשְּׁמִיחָה שֶׁל הַמְּצוֹת שְׂאֵנוּ
זוֹכִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם.

וְנִזְכָּה לַעֲשׂוֹת הַמְּצוֹת בְּשִׂמְחָה גְדוֹלָה
בְּאַמֶּת, עַד שִׁיתְקַבְּצוּ כָּל
הַשְּׂמִחוֹת שֶׁל הַמְּצוֹת, לְאוּרֵי-הַפְּנִים,
שֶׁמְאִיר בְּשִׁלְשׁ פְּעָמֵי רְגָלָנוּ, בְּחַג הַמְּצוֹת
וּבְחַג הַשְּׁבָעוֹת וּבְחַג הַסִּפּוֹת.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְבַטֵּל כָּל הָאַרְבַּע
מְלָכוֹת דְּסִטְרָא-אַחְרָא,
עַד שְׁנִזְכָּה לְחֲכָמוֹת דְּקַדְשָׁה בְּאַמֶּת,
וּלְטַהַר עֲצָמָנוּ, עַד שְׁנִזְכָּה גַם בְּגוֹפָנוּ,
לְהַאִיר וּלְהַשִּׁיג הָאָרוֹת מֵהַשְּׂגוֹת הַבוּרָא
יְתִבְרַךְ שְׁמוֹ.

עַל-כֵּן עֲזַרְנוּ, שְׁנִזְכָּה לְהַתְגַּבֵּר וּלְעֲשׂוֹת
הַמְּצוֹת בְּשִׂמְחָה, וּלְהַעֲלוֹת כָּל

המצות לאור-הפנים שמאיר בשלש-
רגלים, בכדי שנזכה לחכמה דקדשה,
שעל-ידי-זה נזכה לקבל מהצדיק-האמת
השגות אלהותך, בחינת: "שבע שמחות
את פניך, נעמות בימיך נצח".

ואתה אלהינו, עזרנו לקום בכל לילה
בחצות, ולהתגבר על השנה,
ואזכה להתאבל על חרבן בית-המקדש.
ועל-ידי-זה יתעלה מלכותך מן הקלפות
והחיצונים.

כמו שהודעת לנו על-ידי חכמיך
הקדושים: "שכל המתאבל על
הבית-המקדש, כאלו עוסק בבנינו".

ועל-ידי-זה אזכה להמשיך עלי
קדשת הבית-המקדש,
ששם עקר אור-הפנים שממשיכין
בשלש-רגלים, שהיו צריכין לעלות אל
בית-המקדש לראות פני יהוה, כדי לקבל
אור-הפנים.

רחם עלינו, שנשים לב לכל דברי
רבותינו-זכרונם-לברכה, לבלי

לסור מדבריהם ימין ושמאל, אפלו
בדברים פשוטים גרע שכל חיותנו תלוי
בזה.

עד שנזכה לשכל הקדוש, ולהחיות את
החכמה על-ידי שמחת מצותינו
שנזכה לעשותם בקדשה ובשמחה, עד
שנמשיך אור-הפנים משמחת יום-טוב,
ששם מתקבצים כל השמחות של כל
המצות, ומשם זוכין לקבל אור-הפנים
מבית-מקדשנו, שיבנה במהרה בימינו
נצח סלה ועד.

ונזכה להחיות את חכמתנו בקדשה,
ולקבל חיות מאור-הפנים,
משמחת המצות שנתקבצין בשלש-
רגלים.

ונזכה לחנכת הבית-המקדש, ששם
אור-הפנים מאיר. "אור פניך
עלינו אדון נשא. אלהים יחננו ויברכנו,
יאר פניו אתנו סלה".

